

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1841-2006

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1841-2006

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2008

Για την έκδοση αυτή έχουν σταχυολογηθεί πληροφορίες από το σύνολο σχεδόν του τεκμηριωτικού υλικού που διαθέτει το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας καθώς επίσης και από διάφορα δημοσιεύματα και πρόσφατες μελέτες ή εκδόσεις για την Τράπεζα, όπως η εργασία του καθηγητή Κώστα Κωστή *Ιστορία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, 1914-1940* και η εργασία του καθηγητή Πύργου Παγουλάτου, *Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, 1940-2000*, οι οποίες εκδόθηκαν από το Ι.Α./ΕΤΕ το 2003 και το 2006 αντίστοιχα, καθώς και οι παλαιότερες εργασίες του Σταύρου Θωακιάδη, *Πίστη και εκρηματισμός της οικονομίας* (1981) και του Νίκου Παντελάκη, *Δημόσια δάνεια* (1995).

Επιθυμούμε να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα τον επίτιμο διοικητή της Ε.Τ.Ε. Γεώργιο Μίρκο για τις βελτιωτικές παρατηρήσεις και επισημάνσεις του στο κείμενο του παλαιότερου *Χρονολογίου* του 2001.

Ευχαριστούμε ακόμη τους προϊσταμένους των μονάδων της Διοίκησης, οι οποίοι μας εφοδίασαν με πληροφοριακό υλικό σχετικά με τις δραστηριότητες των μονάδων τους για τα τελευταία έξι χρόνια.

Ευχαριστίες οφείλονται βεβαίως σε όλο το προσωπικό του Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε., το οποίο με προθυμία ανταποκρίθηκε στις ανάγκες αναζήτησης συγκεκριμένου τεκμηριωτικού υλικού που αξιοποιήθηκε στην παρούσα έκδοση.

Σχεδιασμός και εποπτεία της έκδοσης: Γεράσιμος Νοταράς

Συλλογή τεκμηριωτικού υλικού: Μαρία Λεμπέση, Γεράσιμος Νοταράς,

Νίκος Παντελάκης, Ζήσιμος Χ. Συνοδινός

Συγγραφή κειμένων: Γεράσιμος Νοταράς, Νίκος Παντελάκης, Ζήσιμος Χ. Συνοδινός

Επιμέλεια κειμένων-διορθώσεις: Στέφανος Στεφάνου

Επιλογή εικονογραφικού υλικού: Γεράσιμος Νοταράς, Ζήσιμος Χ. Συνοδινός

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Γεράσιμος Νοταράς

Ηλεκτρονική επεξεργασία εικόνων αρχείου: Δημήτρης Χατζημαρινάκης

Ηλεκτρονική επεξεργασία έκδοσης, σελιδοποίηση, αναπαραγωγές: Σταύρος Μπελεσάκος

Μοντάζ, εκτύπωση, βιβλιοδεσία: ΚΕΘΕΑ Σχήμα και Χρώμα

Καλλιτεχνική βιβλιοδεσία: Αφοί Βόμπρα

Χρυσοτυπίες: Ζωή Γεωργίου

Τον Νοέμβριο του 2008 το έργο ανατυπώθηκε με διορθώσεις των παροραμάτων της πρώτης έκδοσης.

© Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος
Αθήνα, Νοέμβριος 2007

ISBN 978-960-88264-5-8

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	13
Χρονολόγιο 1827 – 1848	17
<i>Ιδρυτικά τεκμήρια της Εθνικής Τράπεζας</i>	24
Χρονολόγιο 1848 – 1874	28
<i>Τραπεζογραμμάτια εκδόσεως Εθνικής Τράπεζας</i>	40
Χρονολόγιο 1874 – 1892	46
<i>Εκδόσεις, πληροφοριακά και οικονομικά δελτία της Εθνικής Τράπεζας</i>	58
Χρονολόγιο 1892 – 1908	62
<i>Το Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής Τράπεζας</i>	74
Χρονολόγιο 1908 – 1918	80
<i>Η Εθνική Τράπεζα και τα μεγάλα έργα υποδομής της χώρας</i>	92
Χρονολόγιο 1918 – 1924	94
<i>Η Νομισματική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας</i>	106
Χρονολόγιο 1924 – 1931	108
<i>Το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας</i>	120
Χρονολόγιο 1931 – 1942	128
<i>Από την Καλλιτεχνική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας</i>	140
Χρονολόγιο 1942 – 1955	146
<i>Από τις συλλογές της Εθνικής Τράπεζας</i>	160
Χρονολόγιο 1955 – 1969	166
<i>Ιστορικές επέτειοι της Εθνικής Τράπεζας</i>	178
Χρονολόγιο 1969 – 1978	184
<i>Το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας</i>	194
Χρονολόγιο 1978 – 1989	198
<i>Τα κτήρια της Εθνικής Τράπεζας</i>	210
Χρονολόγιο 1989 – 1995	216
<i>Η Εθνική Τράπεζα και η κοινωνία</i>	228
Χρονολόγιο 1995 – 2000	234
<i>Το διεθνές δίκτυο της Εθνικής Τράπεζας</i>	246
Χρονολόγιο 2000 – 2003	248
<i>Χάρτες δικτύου εσωτερικού-εξωτερικού της Εθνικής Τράπεζας</i>	258
Χρονολόγιο 2003 – 2006	260
<i>Πρώτος (1842) και τελευταίος πριν την παρούσα έκδοση (2007) εξαμηνιαίος ισολογισμός της Εθνικής</i>	278

Τα πορτραίτα των διοικητών

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος φρόντισε, από πολύ νωρίς, να φιλοτεχνούνται από μεγάλους καλλιτέχνες οι προσωπογραφίες των διοικητών της μετά την αποχώρησή τους από το Ίδρυμα. Εξαίρεση στον κανόνα αποτέλεσαν οι διοικητές που ορίστηκαν από τις αρχές Κατοχής, την περίοδο 1941-1944, και την περίοδο της δικτατορίας 1967-1974. Το σύνολο των έργων αυτών κοσμή την αίθουσα του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, η οποία βρίσκεται στο Κεντρικό Κτήριο. Τα έργα αυτά χρησιμοποιήσαμε στην παρούσα έκδοση, για να κοσμήσουν το αντίστοιχο λήμμα κάθε διοικητή.

<i>Γεώργιος Ι. Σταύρος</i> , έργο του Ν. Λύτρα, λάδι σε μουσαμά, 113 × 81 εκ.	σελ. 19
<i>Μάρκος Ι. Ρενιέρης</i> , έργο του Ν. Λύτρα, λάδι σε μουσαμά, 113 × 88 εκ.	36
<i>Παύλος Π. Καλλιγιάς</i> , έργο του Ν. Λύτρα, λάδι σε μουσαμά, 110 × 80 εκ.	55
<i>Στέφανος Ι. Στρέιτ</i> , έργο του Γ. Ιακωβίδη, λάδι σε μουσαμά, 113 × 90 εκ.	64
<i>Ιωάννης Α. Βαλαωρίτης</i> , έργο του Γ. Ιακωβίδη, λάδι σε μουσαμά, 113 × 90 εκ.	82
<i>Ιωάννης Α. Ευταξίας</i> , έργο του Γ. Ιακωβίδη, λάδι σε μουσαμά, 113 × 90 εκ.	85
<i>Αλέξανδρος Θρ. Ζαΐμης</i> , έργο του Γ. Ιακωβίδη, λάδι σε μουσαμά, 113 × 93 εκ.	87
<i>Δημήτριος Ε. Μάξιμος</i> , έργο του Κ. Παρθένη, λάδι σε μουσαμά, 124 × 92 εκ.	96
<i>Αλέξανδρος Ν. Διομήδης</i> , έργο του Δ. Κοκότηση, λάδι σε μουσαμά, 114 × 82 εκ.	103
<i>Ιωάννης Α. Δροσόπουλος</i> , έργο του Κ. Παρθένη, λάδι σε μουσαμά, 123 × 94 εκ.	114
<i>Αλέξανδρος Γ. Κοριζής</i> , έργο του Ν. Οθωναίου, λάδι σε μουσαμά, 123 × 90 εκ.	135
<i>Κωνσταντίνος Δ. Τριανταφυλλόπουλος</i> , έργο του Π. Σάμιου, λάδι σε μουσαμά, 114 × 90 εκ.	148
<i>Γεώργιος Ι. Πεσμαζόγλου</i> , έργο του Ι. Μόραλη, λάδι σε μουσαμά, 123 × 90 εκ.	149
<i>Σταύρος Ι. Κωστόπουλος</i> , έργο του Γ. Γουναρόπουλου, λάδι σε μουσαμά, 121 × 91 εκ.	154
<i>Κωνσταντίνος Ι. Ηλιάσκος</i> , έργο του J. Broek, λάδι σε μουσαμά, 122 × 92 εκ.	155
<i>Βασίλειος Ι. Κυριακόπουλος</i> , έργο του Π. Τέτση, λάδι σε μουσαμά, 124 × 92 εκ.	159
<i>Δημήτριος Ε. Χέλμης</i> , έργο του Ι. Μόραλη, λάδι σε μουσαμά, 124 × 94 εκ.	168
<i>Γεώργιος Ι. Μαύρος</i> , έργο του Ι. Μόραλη, λάδι σε μουσαμά, 124 × 93 εκ.	173
<i>Ιωάννης Π. Παρασκευόπουλος</i> , έργο του Ι. Μόραλη, λάδι σε μουσαμά, 123 × 97 εκ.	176
<i>Άγγελος Θ. Αγγελόπουλος</i> , έργο του Μ. Βαφειάδη, λάδι σε μουσαμά, 122 × 93 εκ.	189
<i>Ευθύμιος Ν. Χριστοδούλου</i> , έργο του Π. Πρέκα, λάδι σε μουσαμά, 122 × 93 εκ.	200
<i>Γεώργιος-Αλέξανδρος Α. Μαγκάκης</i> , έργο του Δ. Μυταρά, λάδι σε μουσαμά, 126 × 95 εκ.	202
<i>Στυλιανός Π. Παναγόπουλος</i> , έργο του Μ. Βαφειάδη, λάδι σε μουσαμά, 122 × 96 εκ.	204
<i>Δημήτριος Α. Γερμίδης</i> , έργο του Μ. Βαφειάδη, λάδι σε μουσαμά, 122 × 96 εκ.	216
<i>Μιχάλης Δ. Βρανόπουλος</i> , έργο του Δ. Μυταρά, λάδι σε μουσαμά, 122 × 93 εκ.	219
<i>Γεώργιος Τ. Μίρκος</i> , έργο του Π. Πρέκα, λάδι σε μουσαμά, 122 × 93 εκ.	222

Κατηγοριοποίηση του περιεχομένου του Ιστορικού Χρονολογίου

Ένα ιστορικό χρονολόγιο δεν έχει ως μοναδικό προορισμό να διαβάζεται από την αρχή έως το τέλος, όπως διαβάζεται ένα ιστορικό κείμενο. Πέρα από την εικόνα της εξέλιξης ενός θεσμού, στη συγκεκριμένη περίπτωση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, που θα μας έδινε μια συνολική ανάγνωση, το *Ιστορικό Χρονολόγιο* πρέπει να μπορεί να λειτουργήσει και θεματικά για όσους αναζητούν την εξέλιξη σε έναν συγκεκριμένο τομέα ή μια εξειδικευμένη πληροφορία σε κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Για το λόγο αυτό θεωρήθηκε χρήσιμο στο δεξιό μέρος κάθε λήμματος του χρονολογίου να υπάρχει ένας αριθμός, από το 1 έως το 12, ο οποίος κατατάσσει τη συγκεκριμένη πληροφορία σε μία από τις δώδεκα θεματικές ενότητες στις οποίες έχει χωριστεί το σύνολο των πληροφοριών, που περιέχονται στο ιστορικό χρονολόγιο, κατά τον ακόλουθο τρόπο:

Διάφορα	1
Ιδρυτικά – επέτειοι	2
Τραπεζικές εργασίες	3
Θεσμικά – δίκτυο – υπηρεσίες Διοικήσεως – προσωπικό	4
Εκδοτικό προνόμιο – χαρτονομίσματα – κυκλοφορία	5
Δημόσια δάνεια	6
Τραπεζικά μεγέθη	7
Συμμετοχή ή χρηματοδότηση μεγάλων έργων και επιχειρήσεων	8
Εθνική προσφορά της Τράπεζας	9
Ο Όμιλος της Εθνικής	10
Η Διοίκηση	11
Εταιρική κοινωνική ευθύνη	12

Θεωρήθηκε τέλος χρήσιμο μεταξύ των λημμάτων που αφορούν στην Εθνική Τράπεζα να παρεμβληθούν, με άλλο χρώμα και μικρότερα στοιχεία, ορισμένες πληροφορίες από την ελληνική και την παγκόσμια ιστορία, ώστε ο αναγνώστης να τοποθετεί εύκολα ό,τι συμβαίνει στην Εθνική σε ένα γενικότερο πλαίσιο.

Η αίθουσα του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας όπου βρίσκονται αναρτημένες οι προσωπογραφίες όλων των διοικητών.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η κυκλοφορία του *Ιστορικού Χρονολογίου 1841-2006* της Εθνικής Τράπεζας συμπίπτει με την επέτειο των 165 χρόνων λειτουργίας της. Συμπίπτει ακόμη με την εκτός συνόρων ραγδαία ανάπτυξη του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ξεκίνησε στα μέσα του 19ου αιώνα ως μια τράπεζα με ουσιαστικούς διεθνείς δεσμούς, με τους όρους της εποχής. Αποφασιστικό ρόλο στη δημιουργία της διαδραμάτισε ο Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος, συνιδρυτής της Τράπεζας, του οποίου το ευρωπαϊκό κύρος προσήλκυσε σημαντικούς οικονομικούς παράγοντες μεταξύ των πρώτων μετόχων ήδη από το 1841. Προς την ίδια κατεύθυνση συνέβαλαν αποφασιστικά οι μεγάλοι οικονομικοί κύκλοι της ελληνικής διασποράς.

Στην αμέσως επόμενη περίοδο τον εξωστρεφή χαρακτήρα της Τράπεζας ενίσχυσε το ευρύ πλέγμα των ανταποκριτών της, οι οποίοι κάλυπταν μεγάλο μέρος των ξένων αγορών της εποχής.

Η διεθνής δραστηριότητα της Εθνικής συμπλήρωνε τον ηγετικό της ρόλο στο εσωτερικό της χώρας, η οποία στα ογδόντα πρώτα χρόνια της λειτουργίας της Τράπεζας διπλασιάστηκε σε έκταση και πληθυσμό.

Παράλληλα με τη χρηματοοικονομική της δράση στον ιδιωτικό τομέα, άσκησε το εκδοτικό προνόμιο επί οδόντα επτά χρόνια και διαχειρίστηκε, για λογαριασμό του κράτους, το σύνολο σχεδόν των δημόσιων δανείων που συνομολογήθηκαν στο εσωτερικό και το εξωτερικό. Το γεγονός αυτό κατέστησε την Τράπεζα τον κατεξοχήν συνομιλητή των ξένων επιχειρήσεων και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για τις δραστηριότητές τους στην Ελλάδα.

Η πολύπλευρη αυτή δραστηριότητα ανέδειξε την Εθνική Τράπεζα σημαντικό παράγοντα όχι μόνο στον οικονομικό βίο της χώρας, αλλά και γενικότερα στον δημόσιο και κοινωνικό.

Για το λόγο αυτό συναντάμε την Τράπεζα να ενισχύει και να συμπαρίσταται ή να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και να πρωτοπορεί σε όλες τις σημαντικές προσπάθειες του κράτους και της κοινωνίας για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Από την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, τα μεγάλα δημόσια έργα και τις

υποδομές έως τον πολιτισμό και την κοινωνική μέριμνα, σε δύσκολες μάλιστα συγκυρίες για τη χώρα μας.

Τον πρωτοπόρο αυτό χαρακτήρα συνεχίζει η Εθνική Τράπεζα και στις μέρες μας, στις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν τα τελευταία χρόνια, τόσο από την ενεργό συμμετοχή της Ελλάδας στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι όσο και από τις μεγάλες αλλαγές που σημειώθηκαν στον ευρύτερο διεθνή περίγυρο.

Έτσι σήμερα με τις επενδύσεις που πραγματοποίησε στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο η Εθνική Τράπεζα έχει καταστεί ένας από τους σημαντικότερους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, με ευρύτατη πλέον και διεθνή μετοχική βάση διατηρώντας παράλληλα την ηγετική θέση που κατέχει πάντα στην εσωτερική αγορά.

Το ανά χείρας *Ιστορικό Χρονολόγιο 1841-2006*, που ανέλαβε να καταρτίσει το Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας, καταγράφει με συνοπτικό τρόπο τις σημαντικές πτυχές της πολύπλευρης αυτής δραστηριότητας εκατόν εξήντα πέντε χρόνων ιστορικής διαδρομής.

Πιστεύουμε ότι το έργο αυτό θα καταστεί πολλαπλά χρήσιμο στην ελληνική και την αγγλική έκδοση που θα ακολουθήσει, γιατί υπομνηματίζει την παράλληλη πορεία του νεότερου ελληνικού κράτους και του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας, το οποίο ύστερα από εκατόν εξήντα έξι χρόνια δημιουργικής διαδρομής εξακολουθεί να κατέχει τα πρωτεία, προσαρμοζόμενο γρήγορα και συνεχώς στα νέα δεδομένα της αγοράς.

Τάκης Αράπογλου

*Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος*

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Εχει παρέλθει μία εξαετία από τη συγγραφή του πρώτου *Ιστορικού Χρονολογίου*, το οποίο κυκλοφόρησε με την ευκαιρία του εορτασμού των 160 χρόνων της λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας.

Από την εποχή εκείνη έχουν συντελεστεί στην Τράπεζα κινήσεις στρατηγικής σημασίας, τόσο για τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας της όσο και για την προσαρμογή της πολιτικής της στα σύγχρονα δεδομένα, που οδήγησαν στην εντυπωσιακή επέκτασή της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στον αναπροσανατολισμό της τακτικής της στην εσωτερική αγορά.

Η υιοθέτηση από την Τράπεζα και τον Όμιλο των σύγχρονων διαδικασιών της *Εταιρικής Διακυβέρνησης*, της *Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Εθνικής Τράπεζας και του Ομίλου*, του *Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας*, της *Διαχείρισης Κινδύνων* και της *Εταιρικής Κοινωνικής Δράσης* είχε ως αποτέλεσμα να συντελεστούν αλλαγές στο οργανόγραμμα και τον τρόπο λειτουργίας της Τράπεζας. Από την άλλη πλευρά, η υιοθέτηση και εφαρμογή την τελευταία τετραετία δύο τριετών *Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης*, ένα που ολοκληρώθηκε και ένα που διανύουμε, οδήγησαν την Τράπεζα και τον Όμιλο σε μια συνεκτική πολιτική ανάπτυξης, με ήδη ορατά αποτελέσματα.

Κινήσεις στρατηγικής σημασίας, όπως η εξαγορά της Finansbank και η περαιτέρω επέκταση στο χώρο των Βαλκανίων, είχαν ως αποτέλεσμα μια ουσιαστική ανακατανομή των ποσοστών κερδοφορίας της Τράπεζας μεταξύ των αποτελεσμάτων της εσωτερικής και της εξωτερικής αγοράς.

Όλα τα παραπάνω κατέστησαν αναγκαία τη συμπλήρωση του πρώτου *Χρονολογίου*, που καλύπτει την περίοδο 1841-2001, μέχρι και το 2006. Με την ευκαιρία αυτή κρίθηκε σκόπιμη μια γενικότερη αναπροσαρμογή και συμπλήρωση, τόσο του πληροφορικού όσο και του εικονογραφικού υλικού του συνόλου του έργου.

Στο διάστημα της εξαετίας που πέρασε εισέρρευσε στο Ιστορικό Αρχείο και υπέστη επεξεργασία σημαντικό νέο υλικό. Το Αρχείο εξέδωσε έργα που αφορούν την ιστορία της Εθνικής Τράπεζας και απέκτησε την αρμοδιότητα της διαχείρισης των συλλογών της, ορισμένες από τις οποίες παρουσίασε με εκθέσεις και εκδόσεις. Το υλικό αυτό επέτρεψε να συμπληρωθούν κενά τα οποία

υπήρχαν στην πρώτη έκδοση και να παρουσιαστούν εικονογραφικά νέες πλευρές της δραστηριότητας και της ιστορίας της Τράπεζας.

Στη νέα αυτή προσπάθεια αναδιαμόρφωσης του *Χρονολογίου* προσπαθήσαμε, και σε μεγάλο βαθμό επιτύχαμε, να κάνουμε μετόχους στην επίτευξη του στόχου το σύνολο των κεντρικών και περιφερειακών μονάδων της Τράπεζας. Θέσαμε στην κρίση τους την πρώτη έκδοση και τους ζητήσαμε τις παρατηρήσεις και τις συμπληρώσεις που έκριναν σκόπιμες να συμπεριληφθούν στη νέα έκδοση. Η προσπάθεια αυτή απέδωσε τους καρπούς της, ιδιαίτερα στη συγκρότηση της αλληλουχίας των γεγονότων της τελευταίας περιόδου, αλλά επίσης στο να γίνει, μετά την κυκλοφορία της παρούσας έκδοσης, το νέο αυτό χρονολόγιο κτήμα του συνόλου της Τράπεζας.

Τη συμπλήρωση της νέας έκδοσης του *Χρονολογίου* βοήθησαν επίσης οι εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια στο Ιστορικό Αρχείο για τη συγκρότηση ενός διαχρονικού οργανογράμματος της Τράπεζας, με βάση τις πρωτογενείς πηγές –οργανισμούς, κανονισμούς, υπηρεσιακές εγκυκλίους και πράξεις διοικήσεως– από τη συγκρότησή της μέχρι τις μέρες μας, καθώς και η ηλεκτρονική αποτύπωση και η μεταγραφή των χειρόγραφων πρακτικών του Γενικού-Διοικητικού Συμβουλίου. Ιδιαίτερη μέριμνα ελήφθη επίσης ώστε να συμπεριληφθεί το ευρύτερο δυνατό αντιπροσωπευτικό δείγμα σημαντικών ενεργειών της Τράπεζας στον τομέα της «κοινωνικής εταιρικής ευθύνης» και του «εταιρικού πολιτισμού».

Δεν πρέπει να ξεχνάμε βέβαια ότι για τη συγγραφή τόσο της πρώτης όσο και της παρούσας έκδοσης του Ιστορικού Χρονολογίου της Εθνικής Τράπεζας καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισαν τα αποτελέσματα των ερευνητικών προγραμμάτων που πραγματοποιήθηκαν, στο πλαίσιο του Ιστορικού Αρχείου, από το 1979 και μετά και τα οποία έχουν αποτυπωθεί σε σειρά δημοσιεύσεων, τόσο μονογραφιών όσο και συνθετικών εργασιών. Η υπερδεκαπενταετής ερευνητική αυτή εργασία, την οποία ανέθεσε η Τράπεζα σε έγκριτους ακαδημαϊκούς δασκάλους και ερευνητές και η οποία βασίστηκε πρωταρχικά στο πραγματολογικό υλικό των αρχείων της Εθνικής, αποτελεί πλέον ακρογωνιαίο λίθο για την οικονομική ιστορία του νεότερου ελληνικού κράτους και πολύτιμη πηγή για την ιστορία της Τράπεζας.

Το σύνολο λοιπόν του υλικού που περιγράφεται στις παραπάνω παραγράφους επέτρεψε την πραγματοποίηση του δύσκολου εγχειρήματος της αποτύπωσης συνοπτικών καταγραφών που αποδίδουν την πολύπλοκη και πολυσχιδή δράση μιας μακράς διαχρονίας εκατόν εξήντα πέντε ετών του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας. Δράση η οποία καλύπτει όχι μόνον την ανάπτυξη, σταδιακά από το 1841 μέχρι σήμερα, όλων των υπηρεσιών που αφορούν τη λειτουργία του ιδιωτικού τομέα, αλλά και, για διάστημα ενός σχεδόν αιώνα,

τη διεκπεραίωση σημαντικών εργασιών για λογαριασμό του δημοσίου, ξεκινώντας από το εκδοτικό προνόμιο και συνεχίζοντας με τον δημόσιο δανεισμό, εσωτερικό και εξωτερικό, όπως και την πολύπλευρη στήριξη, διαχρονικά, της αναπτυξιακής προσπάθειας και των έργων υποδομής στα οποία εν πολλοίς βασίστηκε.

Οι πληροφορίες αυτές, χρονολογικά καταγεγραμμένες και σημασμένες θεματικά στο περιθώριο της σελίδας, από το 1 έως το 12, επιτρέπουν μια γρήγορη αναζήτηση πληροφοριών με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

Ως κατάληξη του σύντομου αυτού «χρονικού» της δημιουργίας του ανά χείρας χρονολογίου θα ήθελα να τονίσω ότι αποτελεί συλλογική προσπάθεια στην οποία συνέβαλε δημιουργικά το σύνολο του προσωπικού του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας, η καθεμιά και ο καθένας με τον τρόπο του. Αναζητώντας πραγματολογικό υλικό για την επιβεβαίωση στοιχείων, αποδελτιώνοντας κατηγορίες πληροφοριών, αναζητώντας γεγονότα ή συγκεκριμένο εικονογραφικό υλικό. Μεγάλο βάρος στη μορφοποίηση του προς αξιοποίηση υλικού, εκτός των άλλων, επωμίστηκε ο Ζήσιμος Συνοδινός. Ο Στέφανος Στεφάνου, όπως πάντα, έβαλε τη σφραγίδα της γλωσσικής εγκυρότητας και της τυπογραφικής αρτιότητας. Ο δε Σταύρος Μπελεσάκος, εξωτερικός συνεργάτης μακράς διαδρομής, υπέστη με στωικότητα, μπροστά στην οθόνη του, τις ιδιοτροπίες που συνεπάγεται η μετουσίωση των γραπτών και εικονικών πληροφοριών σε σελίδες βιβλίου. Ελπίζω ότι ο αναγνώστης θα εκτιμήσει το αποτέλεσμα της συλλογικής αυτής προσπάθειας.

Γεράσιμος Νοταράς

*Επικεφαλής του Ιστορικού Αρχείου
της Εθνικής Τράπεζας*

*Ο Γεώργιος Σταύρος,
πρώτος διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.*

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

- 1827** Γ' Εθνοσυνέλευση στην Ερμιόνη και την Τροιζήνα. Νέο πολιτικό σύνταγμα της Ελλάδας, εκλογή Ιωάννη Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της χώρας. Ναυμαχία του Ναβαρίνου.
- 1827** *Νοέμβριος*. Ο Ελβετός φιλέλληνας ιππότης Ιωάννης-Γαβριήλ Ευνάρδος γράφει στο φίλο του Κυβερνήτη της Ελλάδας Ιωάννη Καποδίστρια και τον προτρέπει να ιδρύσει έναν πιστωτικό οργανισμό διαρκείας για να ενισχύσει τον αγροτικό πληθυσμό. 1
- 1828** Η ίδρυση από τον Κυβερνήτη Ιω. Καποδίστρια της *Εθνικής Χρηματιστικής Τράπεζας* (1828-1834) θα αποτελέσει μια αποτυχημένη προσπάθεια εγκαθίδρυσης στο νεοσύστατο κράτος τραπεζικών οργανισμών. Η Εθνική Χρηματιστική θα λειτουργήσει μονοσήμαντα, ως κρατικό ταμείο υπό την εποπτεία της τριμελούς *επί της Οικονομίας Επιτροπής*, στην οποία συμμετέχει και ο Γεώργιος Σταύρος. Εισαγωγή του *φοίνικα* ως νομίσματος του νεοσύστατου κράτους.
- 1830** Στη Συνδιάσκεψη του Λονδίνου αναγνωρίζεται η ανεξαρτησία της Ελλάδας. Ξεκινά ο γαλλικός αποικισμός. Το Βέλγιο αποσπάται από τις Κάτω Χώρες και ανακηρύσσεται ανεξάρτητο.
- 1831** Εκδίδονται και κυκλοφορούν τα πρώτα χαρτονομίσματα των 5, 10, 50 και 100 φοινίκων. Δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια.
- 1832** Εισαγωγή της δραχμής ως νομίσματος του ελληνικού κράτους, απαγόρευση κυκλοφορίας των οθωμανικών νομισμάτων.
- 1834** Η Αθήνα ανακηρύσσεται πρωτεύουσα της Ελλάδας την 1η Δεκεμβρίου.
- 1836** Γάμος βασιλιά Όθωνα και Αμαλίας. Θεμελίωση ανακτόρων. Μεγάλη οικονομική και χρηματιστηριακή κρίση στη Μ. Βρετανία (1836-1839).
- 1836** *25 Ιανουαρίου*. Εκδίδεται νόμος «Περί συστάσεως Εθνικής Τραπέζης» με στόχο την ανάπτυξη της γεωργίας, της βιομηχανίας, του εμπορίου και της ναυτιλίας. Η προσπάθεια αυτή δεν θα καρποφορήσει. 2
- 1838** Διάταγμα παραχώρησης εθνικών γαιών σε αποστρατευμένους αγωνιστές της Επανάστασης (μέλη της Ελληνικής Φάλαγγας). Η 25η Μαρτίου θεσπίζεται ως εθνική εορτή. Νομισματική ένωση της Γερμανίας.

1838 Ο Ι.-Γ. Εϋνάρδος παραχωρεί στον Γεώργιο Σταύρο, ο οποίος έχει ήδη χρηματίσει ταμίας του Εκτελεστικού και μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και στον στενό του φίλο Γάλλο οικονομολόγο Arthémond de Regny τα κεφάλαια που έχει ήδη εισαγάγει στην Ελλάδα, 300.000 φράγκα, με σκοπό την έκδοση και υποστήριξη ταμιακών γραμματίων του δημοσίου και τη βραχυπρόθεσμη προεξόφληση εμπορικών γραμματίων με τόκο 8%. 2

1840 Κάτω από πίεση της αντιπολίτευσης το υπουργικό συμβούλιο απορρίπτει την ελληνοτουρκική συνθήκη φιλίας και εμπορίου που είχε υπογράψει ο υπουργός Εξωτερικών Κ. Ζωγράφος στην Κωνσταντινούπολη. Εξέγερση στην Κρήτη. Δεινή η οικονομική κατάσταση της χώρας.

1840 Τα θετικά αποτελέσματα στην αγορά από τη λειτουργία του πρώτου προεξοφλητικού γραφείου του Γ. Σταύρου αποτέλεσαν θετικό προηγούμενο ώστε να καμφθούν οι δισταγμοί του βασιλιά Όθωνα για την ίδρυση μιας καθαρά ελληνικής τράπεζας. 2

1841 Εξέγερση στην Κρήτη, την οποία προσπαθεί να συνδράμει ο Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος. Απογραφή πληθυσμού: η Ελλάδα αριθμεί 861.019 κατοίκους. Ίδρυση Εμπορικού Επιμελητηρίου Αθηνών. Διεθνής συμφωνία για τα στενά του Βοσπόρου: απαγόρευση διέλευσης πολεμικών πλοίων σε περίοδο ειρήνης. Νόμος του Τζάουλ για την ηλεκτρική ενέργεια. Φρ. Λιστ, *Εθνικό σύστημα πολιτικής οικονομίας*.

1841 **30 Μαρτίου.** Δημοσιεύεται ο νόμος «Περί συστάσεως Εθνικής Τραπεζής» (*Εφημερίς της Κυβερνήσεως*, αριθ. 6 της 30ής Μαρτίου 1841, σ. 59), σύμφωνα με τον οποίο η ιδρυθείσα τράπεζα αποτελεί ανώνυμη εταιρεία, «κατάστημα... εντελώς ιδιωτικόν», με έδρα την πρωτεύουσα και με προσδιορισμένο κεφάλαιο 5 εκατομμυρίων διαιρεμένο σε 5 χιλιάδες μετοχές των χιλίων δραχμών. Επιπλέον διαθέτει το προνόμιο έκδοσης τραπεζικών γραμματίων και τη δυνατότητα σύστασης καταστημάτων στη χώρα, ενώ κύριες εργασίες της καθορίζονται τα δάνεια με υποθήκη και ενέχυρο και οι προεξοφλήσεις εμπορικών γραμματίων. 2

31 Μαρτίου. Δημοσιεύεται και ο νόμος «Περί της ασφαλείας του της υποθήκης δικαιώματος, ως προς τα δάνεια της Εθνικής Τραπέζης». 2

8 Απριλίου. Εκδίδεται βασιλικό διάταγμα «Περί εγκρίσεως του κανονισμού της Εθνικής Ελληνικής Τραπέζης». Με νέο βασιλικό διάταγμα, που φέρει τον τίτλο «Περί διορισμού επιτροπής επιφορτισμένης τας προετοιμαστικές εργασίας της Εθνικής Ελληνικής Τραπέζης», σχηματίζεται επιτροπή από τρία τακτικά μέλη (Ν. Σιλήβεργος, πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Θ. Ράλλης, τραπεζίτης,

και Ιούλιος Έσλιν, μεγαλέμπορος) και τρία αναπληρωματικά (Γ. Σταύρος, μέλος Ελεγκτικού Συνεδρίου, Εμμ. Μεσθενεύς, μεγαλέμπορος, Αδόλφος Γραφ, έμπορος), «ήτις θέλει δέχεσθαι τας δηλώσεις των θελώντων να λάβωσι μετοχές, παραλαμβάνει συναλλαγματικές και θέλει φροντίσει δι' όλας τας αναγκαίας προετοιμασίας έως ότου συγκροτηθεί η Γενική Συνέλευσις».

2

1841 19 Αυγούστου. Εκδίδεται νέος νόμος που τροποποιεί τον αρχικό περί συστάσεως της Εθνικής. Σύμφωνα με το άρθρο 8, η Εθνική Τράπεζα αποκτά το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο για 25 χρόνια, ενώ στον ιδρυτικό της νόμο του Μαρτίου απλώς αναφερόταν το δικαίωμά της να εκδίδει τραπεζογραμμάτια.

5

13 Αυγούστου. Επίσης νέο βασιλικό διάταγμα εγκρίνει τροπολογίες στον κανονισμό λειτουργίας της Τράπεζας.

2

13 Νοεμβρίου. Συνέρχεται η προκαταρκτική συνέλευση των μέχρι τη στιγμή εκείνη μετόχων και εκλέγει, στις 17 Νοεμβρίου, παμψηφεί τον Γεώργιο Σταύρο ως πρώτο διευθυντή της Εθνικής Τράπεζας και τον Κωνσταντίνο Βράνη ως υποδιευθυντή.

111

Ο Γεώργιος Σταύρος, πρώτος διευθυντής της Εθνικής Τράπεζας γεννημένος στα Ιωάννινα στις 2 Ιανουαρίου 1788, μαθήτευσε στις σχολές των Μπαλάνων και στην Καπλάνειο καθώς και στην Εμπορική Σχολή της Βιέννης. Ταξίδεψε στην Πετρούπολη, όπου ξανα συνάντησε τον Καποδίστρια, στο Λιβόρνο και την Πίζα. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και επέστρεψε στην Ελλάδα το 1824. Το 1825 ο πρόεδρος του Εκτελεστικού της επαναστατημένης Ελλάδας Γεώργιος Κουντουριώτης τον ορίζει γενικό ταμία του Εκτελεστικού. Επί Καποδίστρια μετέχει στην τριμελή επί της Οικονομίας Επιτροπή, που εποπτεύει την Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα. Το 1835 και μέχρι την ίδρυση της Εθνικής ορίζεται μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τα χρόνια της διοίκησης του Γ. Σταύρου τέθηκαν οι βάσεις του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας. Μετά το τέλος της Επανάστασης η κτηματική πίστη κρίθηκε απαραίτητη, προκειμένου να βρεθούν τα απαιτούμενα κεφάλαια για την αποκατάσταση των καταστροφών και την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας. Ο Γ. Σταύρος φρόντισε, ήδη από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της Τράπεζας, για την επέκταση των δραστηριοτήτων της σε όλες τις μεγάλες επαρχιακές πόλεις στις οποίες ανθούσε την εποχή εκείνη το εμπόριο όπως και για τη λειτουργία υπηρεσίας ταμιευτηρίου, οι εργασίες του οποίου υπήρξαν ευεργητικές για την οικονομία της εποχής και έγιναν

αποδεκτές με ευνοϊκά σχόλια από τον τύπο. Η Τράπεζα, εκτός από τις καθαρά χρηματοπιστωτικές εργασίες, καταθέσεις, προεξοφλήσεις και δάνεια, στράφηκε και σε άλλους παραγωγικούς τομείς, όπως η συμμετοχή της σε ασφαλιστικές και συγκοινωνιακές επιχειρήσεις, ενώ χάρις στις ικανότητες του πρώτου διοικητή της κατάφερε να αντιμετωπίσει με επιτυχία τη μεγάλη κρίση του 1848. Το εκδοτικό προνόμιο, με τις συνεχείς ανανεώσεις του, υπήρξε εξίσου ευεργετικό για την Τράπεζα, όπως και η κατάθεση από το κράτος των εθνικών κληροδοτημάτων σε αυτήν και η επένδυση της περιουσίας των ευαγών ιδρυμάτων σε μετοχές της. Σημειωτέον ότι αυτή την περίοδο η Ε.Τ.Ε. ήρθε σε αντίθεση με την κυβέρνηση αρκετές φορές, επειδή η τελευταία, για να αντιμετωπίσει πολεμικές δαπάνες, απαιτούσε συνεχώς δάνεια, τα οποία η Διοίκησή της έκρινε ότι μπορούσε να οδηγήσουν σε κλονισμό τόσο της Τράπεζας όσο και της δραχμής και γενικότερα της ελληνικής οικονομίας.

1841 **13 Νοεμβρίου.** Στην προκαταρκτική συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ορίζονται σύμβουλοι οι Εμμ. Μεσθενεύς και Α. Ρουζιού, με αναπληρωτές τους Γ. Μ. Αντωνόπουλο και Δ. Κυργούσιο.

111

13 Νοεμβρίου. Η συνέλευση εγκρίνει ακόμη τον εσωτερικό κανονισμό των συνεδριάσεών της και εκλέγει ως επίτιμους διοικητές τους Ι.-Γ. Εϋνάρδο και Ν. Ζωσιμά, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για τη συμβολή τους στη δημιουργία της Εθνικής Τράπεζας.

111

24 Νοεμβρίου κ.ε. Οι πρώτες συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, ελλείψει άλλου χώρου, πραγματοποιούνται «εις την οικία του Διευθυντού» Γ. Σταύρου επί της οδού Πανδρόσου και Καπνικαρέας. Το οίκημα ανήκει στην Άννα σύζυγο Π. Λαζαρή, αδελφή του «πρωτοκολλιστού» της Εθνικής Τράπεζας, από τους πρώτους υπαλλήλους της και μετέπειτα υποδιοικητή της, Ευθύμιου Κεχαγιά.

2

Νοέμβριος. Πρώτοι μεγάλοι μέτοχοι της Εθνικής Τράπεζας είναι το ελληνικό κράτος με 1.000 μετοχές, ο Νικόλαος Ζωσιμάς με 500 μετοχές, ο Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος με 300, ο βασιλιάς Λουδοβίκος της Βαυαρίας με 200, ο Κωνσταντίνος Βράνης με 150, ο Θεόδωρος Ράλλης με 100, οι τραπεζίτες Ρότσιλντ κ.ά.

2

1842 Έντονη δυσaréσκεια της ελληνικής κοινωνίας για τη Βαυαροκρατία. Αντιβασιλική συνωμοσία των Ναπαίων. Νόμος στη Γαλλία περί οργανώσεως των γαλλικών σιδηροδρόμων.

1842 **14 Ιανουαρίου.** Δημοσιεύονται στην *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* οι τελευταίες τροποποιήσεις του κανονισμού λειτουργίας της Εθνικής

- Τράπεζας που είχε αποφασίσει η Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 31 Δεκεμβρίου 1841. 2
- 1842 **22 Ιανουαρίου.** Έναρξη των εργασιών της Εθνικής Τράπεζας στη νοικιασμένη οικία του Γ. Σταύρου. Οι προβλεπόμενες από το νόμο εργασίες είναι: δάνεια με υποθήκη και ενέχυρο, προεξοφλήσεις συναλλαγματικών και γραμματίων καθώς και το προνόμιο έκδοσης και κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων, πληρωτέων στον φέροντα και άμεσα ανταλλάξιμων σε μεταλλικό, σε όλη την ελληνική επικράτεια για 25 χρόνια. 3
- 22 Ιανουάριου.** Με την έναρξη λειτουργίας της Εθνικής μπαίνουν σταδιακά στην κυκλοφορία και τα πρώτα τραπεζογραμμάτιά της. Η πρώτη αυτή έκδοση περιλαμβάνει τέσσερις αξίες των 25, 50, 100 και 500 δραχμών. Η εκτύπωσή τους έχει γίνει στη Γαλλία, με μεσολάβηση του Ιωάννη-Γαβριήλ Εϋνάρδου. Τα σχέδια είναι του οίκου Lacoste Père et Fils, ο δε χαρακτήρας ο Normand υιός. 5
- 22 Ιανουαρίου.** Κατά την ημέρα έναρξης των εργασιών της Τράπεζας το κατατεθειμένο κεφάλαιο ανέρχεται σε 3.402.000 δρχ. και αντιστοιχεί σε 3.402 μετοχές των 1.000 δρχ. Μέχρι το τέλος του έτους το κατατεθειμένο κεφάλαιο θα ανέλθει σε 3.949.000 δραχμές. 7
- Ιανουάριος.** Πρώτος δικηγόρος της Τράπεζας διορίζεται ο έγκριτος νομικός Περικλής Αργυρόπουλος. 3
- 1 Μαρτίου.** Ενοικιάζεται η οικία των αδελφών Θ. και Α. Χαιρέτη επί της οδού Σοφοκλέους 6, ύστερα από απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, προς 260 δρχ. το μήνα, όπου και εγκαθίσταται το κατάστημα της Τράπεζας. 2
- 1 Ιουλίου.** Δημοσιεύεται ο πρώτος ισολογισμός της Εθνικής Τράπεζας. 7
- 31 Δεκεμβρίου.** Το σύνολο του ενεργητικού στον πρώτο δημοσιευμένο ετήσιο ισολογισμό της Εθνικής Τράπεζας ανέρχεται σε 7 εκατομμύρια δραχμές. 7
- Εκδίδεται το πρώτο *οργανόγραμμα* της Τράπεζας που φέρει τον τίτλο « Έκθεσις της εις τα διάφορα τμήματα διαιρέσεως της Υπηρεσίας». Προβλέπει το *Γραφείον*, το οποίο «σύγκειται από τον *Γραμματέα*, τον *Διεκπεραιωτήν* και τον *Πρωτοκολλιστήν*», το *Λογιστήριον*, διαιρούμενο σε τρία τμήματα, και το *Ταμείον*. Για την κάθε λειτουργία υπάρχει λεπτομερής περιγραφή των υποχρεώσεων των ασχολούμενων υπαλλήλων. 4
- 1843 Οικονομική κρίση. Εξέγερση της 3ης Σεπτεμβρίου για την παραχώρηση

- συντάγματος. Αρχίζουν οι εργασίες της Εθνοσυνέλευσης.
- 1843** *7 Ιουλίου.* Με νόμο και β.δ. της 12ης Ιουλίου εγκρίνεται το νέο καταστατικό της Εθνικής, που προβλέπει σημαντική διεύρυνση των εργασιών της: πιστώσεις με ανοικτό λογαριασμό, παρακαταθέσεις χρημάτων με ή χωρίς τόκο, παρακαταθήκες τίτλων, χρημάτων και τιμαλφών. 3
- 31 Δεκεμβρίου.* Συγκεντρωμένο μετοχικό κεφάλαιο 3.975.000 δραχμές. 7
- Το κατάστημα Αθήνας της Ε.Τ.Ε. λειτουργεί με 15 υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένου και του διευθυντή Γεωργίου Σταύρου. 4
- 1844** Ψήφιση του Συντάγματος στις 18 Μαρτίου. Αγόρευση του πρωθυπουργού Ιω. Κωλέτη στην Εθνοσυνέλευση περί *Μεγάλης Ιδέας*. Στην Αγγλία ψηφίζεται νόμος για την οργάνωση της Τράπεζας της Αγγλίας.
- 1844** *31 Δεκεμβρίου.* Συγκεντρωμένο μετοχικό κεφάλαιο 4.019.000 δραχμές. 7
- 1845** Συμμαχία αγγλικού και ρωσικού κόμματος κατά της κυβέρνησης Ιω. Κωλέτη. Πιέσεις για πληρωμή δανείων του οθωνικού καθεστώτος, επιδείνωση οικονομικής κατάστασης της χώρας.
- 1845** *4 Φεβρουαρίου.* Έναρξη λειτουργίας υπηρεσίας ταμειυτηρίου της Τράπεζας. 3
- 7 Μαρτίου.* Με βασιλικό διάταγμα εγκρίνεται η πρόταση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας να παραταθεί η θητεία του διευθυντή από δύο σε επτά έτη. 11
- 12 Απριλίου.* Αρχίζει να λειτουργεί η πρώτη περιφερειακή μονάδα της Τράπεζας, το πρακτορείο της Σύρου. 4
- 13 Ιουλίου.* Αγοράζεται η οικία Κυριάκου Δομνάδου στην Πλατεία Λουδοβίκου, μετέπειτα Κοτζιά, όπου στεγάζεται η Διοίκηση και το Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας. 1
- 31 Δεκεμβρίου.* Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 4.118.000 δραχμές. 7
- Μετά από επιθυμία της κυβέρνησης, η Τράπεζα δέχεται «παρακαταθέσεις επί τόκω» για ποσά που ανήκουν σε φιλανθρωπικά καταστήματα. 3
- 1846** Πρώτο ατμοκίνητο εργοστάσιο στην Ελλάδα, το μεταξουργείο Α. Ράλλη στον Πειραιά. Κατάργηση του νόμου για τα σιτηρά στην Αγγλία – επιστροφή στο ελεύθερο εμπόριο. Πόλεμος μεταξύ Η.Π.Α. και Μεξικού (1846-1848).

- 1846** **9 Φεβρουαρίου.** Ίδρυση του υποκαταστήματος Πατρών. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 4.408.000 δραχμές. 7
- Το τραπεζογραμμάτιο της Εθνικής καθιερώνεται στην ελληνική αγορά, αλλά και σε γειτονικά κράτη. 5
- 1847** Επιδείνωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων λόγω του διπλωματικού επεισοδίου Κ. Μουσσούρου. Έξαρση της ληστείας στην ύπαιθρο. Κίνημα του «Ριζορτζιμέντο» στην Ιταλία. Κρίση επισιτισμού στην Ευρώπη και επακόλουθη οικονομική, δημοσιονομική και κοινωνική κρίση.
- 1847** **30 Οκτωβρίου.** Αναστέλλονται προσωρινά οι εργασίες του πρακτορείου Σύρου της Ε.Τ.Ε. λόγω δυσκολιών στη διακίνηση του τραπεζογραμματίου της Τράπεζας στην τοπική αγορά. 4
- Νοέμβριος.** Διαρπαγή του ταμείου του υποκαταστήματος Πατρών από το στασιαστή λοχαγό Νικ. Μερεντίτη. Με ειδικό νόμο η Εθνική θα αποζημιωθεί τον επόμενο χρόνο. 1
- 31 Δεκεμβρίου.** Συγκροτείται τριμελής *Διευθύνουσα Επιτροπή* «ανωτέρων υπαλλήλων της Τραπέζης», που αναπληρώνει τον Γ. Σταύρο, από τους Γ. Α. Βασιλείου, Ε. Κεχαγιά και Θ. Χαιρέτη. 111
- 31 Δεκεμβρίου.** Συμπληρώνεται το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 5 εκατομμυρίων δρχ. της Εθνικής Τράπεζας. Αποφασίζεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 1 εκατομμύριο δρχ. Συγκεντρωμένο μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. 5.100.000 δραχμές. 7
- 1848** Οικονομική κρίση, επαναστατικά εργατικά κινήματα και ένοπλες συγκρούσεις στην Ευρώπη. Εξασφαλίζονται συνταγματικά τα δικαιώματα πολιτικής έκφρασης και ελευθεροτυπίας. Δημοσίευση του *Κομμουνιστικού Μανιφέστου* των Κ. Μαρξ και Φρ. Ένγκελς. Το χαρτονόμισμα της Τράπεζας της Γαλλίας επιβάλλεται σε όλη τη γαλλική επικράτεια. Στην Ελλάδα οικονομική κρίση. Παύση των κρατικών πληρωμών. Οι φιλελεύθερες ιδέες των ευρωπαϊκών κινήματων επιδρούν σε Έλληνες λογίους, επιστήμονες, φοιτητές και πολιτικούς. Ίδρυση μυστικών επαναστατικών εταιρειών. Ανταρτικά κινήματα στη Στερεά και την Πελοπόννησο. Τζ. Στ. Μιλ, *Αρχές της πολιτικής οικονομίας*.
- 1848** **4 Απριλίου.** Πρώτη αναγκαστική κυκλοφορία των τραπεζογραμμάτων της Ε.Τ.Ε., η οποία θα διαρκέσει μέχρι τις 16 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους. 5
- Δεκέμβριος.** Επανέναρξη εργασιών πρακτορείου Σύρου. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Λόγω της οικονομικής κρίσης το καταβεβλημένο κε-

Ιδρυτικά τεκμήρια της Εθνικής Τράπεζας

1

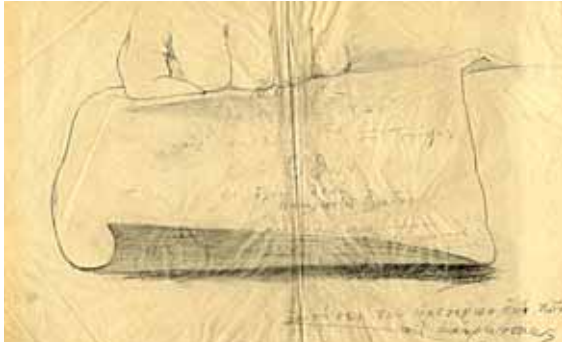
2

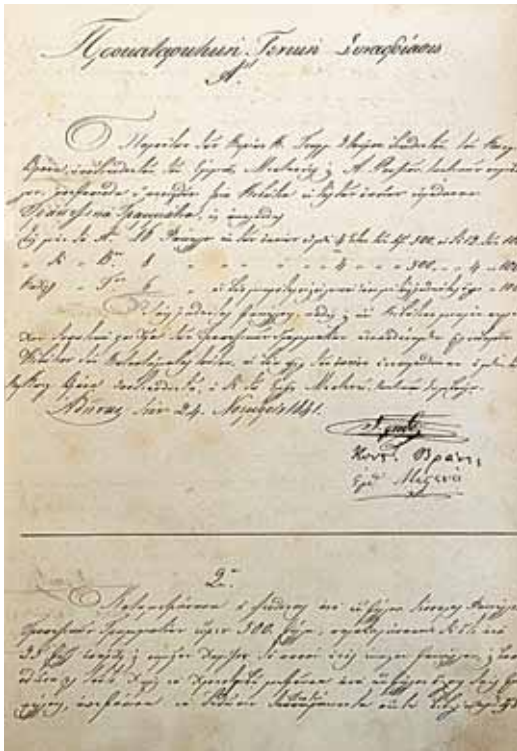
3

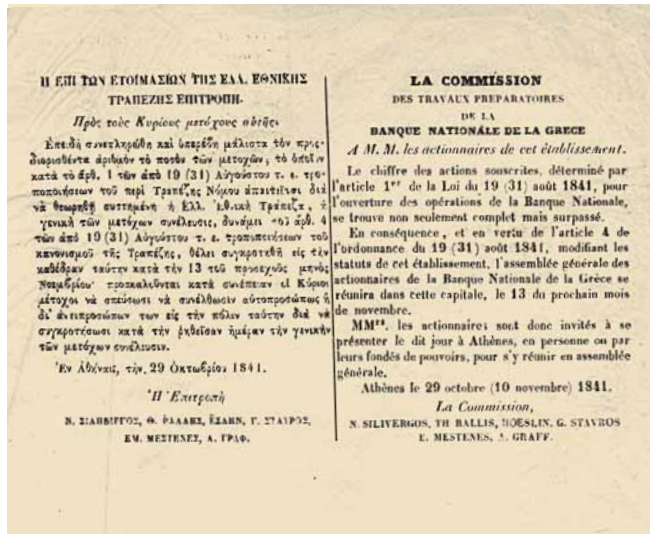
4

5

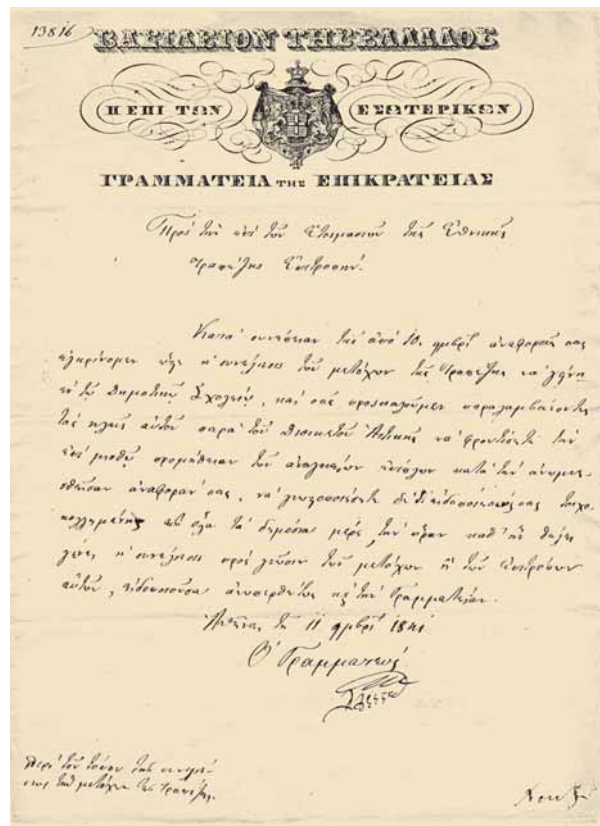

6

7

1. Ο Γεώργιος Σταύρος, λεπτομέρεια από σχέδιο με μολύβι του Νικηφόρου Λύτρα (1860), όπου εικονίζεται ο πρώτος διοικητής της Ε.Τ.Ε. με την ανιψιά του. Καλλιτεχνική Συλλογή Ε.Τ.Ε.
2. Ο Ελβετός φιλέλληνας, και συνιδρυτής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, Ιωάννης-Γαβριήλ Ευνάρδος. Ελαιογραφία του ζωγράφου Firmin Massot. Γενεύη, ιδιωτική συλλογή.
3. Ο ιδρυτικός νόμος της Εθνικής Τράπεζας, *Εφημερίς της Κυβερνήσεως*, φύλ. 6, Αθήνα 30 Μαρτίου 1841. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.
4. Ο πρώτος κανονισμός της Εθνικής Τράπεζας. Βασιλικό διάταγμα της 8 (20) Απριλίου 1841, δημοσιευμένο στην *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως*. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.
5. Το χέρι του βασιλιά Όθωνα που κρατά υπογεγραμμένο το νόμο περί συστάσεως Εθνικής Τραπέζης. Σχέδιο με μολύβι του Νικηφόρου Λύτρα, λεπτομέρεια σχεδίασης του γνωστού πίνακα με τον Όθωνα. Καλλιτεχνική Συλλογή Ε.Τ.Ε.
6. Το πρακτικό της πρώτης συνεδρίασης του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, 24 Νοεμβρίου 1841. Διακρίνονται οι υπογραφές των Γ. Σταύρου, Κ. Βράνη και Εμμ. Μεσθενέως. Γενικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.
7. Ειδοποίηση της «επί των ετοιμασιών της Ελλ. Εθνικής Τραπέζης Επιτροπής» προς τους μετόχους, 29.10.1841, για τη σύγκληση της πρώτης Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.
8. Η έγκριση της «επί των Εσωτερικών Γραμματειάς της Επικρατείας», 11.11.1841, για τον τόπο σύγκλησης της προκαταρκτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

8

**ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ,**

Εγκριθέντος του ερωταποκριντικού κρονοισμού της Τραπέζης παρά της Αιτούς Μεγαλειότητος, δρομοθίντων δλων των μελών της Διευθύνσεως, γιομένου δε ήδη και του διορισμού του αναγκαιωτέρου προσώπου, ή Γράβιλα Έμελλε να αρχίσω άμέσως της τακτικής εργασίας της α.λ.λ. επειδή απαιτούνται όλίγια έτε προπαρασκευαστικά έργα, τας όποιας ή Διεύθυνσις άναρδόντως άρχαλείται. ήμέρα της τακτικής έτάξεως των εργαδιών της άπισαοισθη όριστικώς ή 22 του Ιουλιανού Ιανουαρίου μινός, άφ' ής δύναται να διευθυνθώσι και γίνονται δεκταί αλ περι δατείων αίτήσεις κτλ. Η ατή ήμέρα προσδιορίζεται έπομένως και διά την κατέθειον τού πρώτου τριμηνίου των μετοχών έκάστου μεριδούχου, συγχρότως με τού πρώτου από 18 Ιανουαρίου 1842. Β. Διατάγματος, και την άπόφασις της Γ. Συνελεύσεως, των μετόχων,
**Έρ' Αθήναις, την 13 Ιανουαρίου 1842,
Ο Διευθυντής Γ. Σταύρου.**

12

N° 1787
767

BANQUE NATIONALE DE GRÈCE

AVIS A MESS^{rs}. LES ACTIONNAIRES

Paiement du 1er dividende au 30 Juin (12 Juillet) 1842.

Par décision du Conseil de la Banque, le règlement du premier dividende aura lieu au 30 juin courant (12 juillet prochain.)

Quoique une période de six mois ne soit pas encore écoulée depuis la fondation de la Banque, le Conseil a jugé convenable de déterminer cette époque pour la première répartition des bénéfices, à fin de faire correspondre la clôture de ses comptes avec le terme régulier des semestres de chaque année.

La répartition faite cette fois, à chaque actionnaire sera fixée d'après la date à laquelle ses versements auront été effectués.

La fixation du dividende sera faite avant le 5/17 juillet prochain, et sera immédiatement annoncée par la voie des journaux.

Le paiement sera effectué sur présentation des promesses d'actions, et sur quittance des actionnaires ou de leurs fondés de pouvoirs,

1° A Athènes, à la caisse de la Banque, à partir du 6/18 juillet prochain.

2° A Paris et à Vienne, à partir du 6/18 août prochain.

Les actionnaires qui désireront recevoir leur dividende dans l'une de ces dernières places, doivent en prévenir sans retard la Direction de la Banque.

Les actionnaires résidant hors d'Athènes, pourront encore demander que le montant du dividende leur soit envoyé à leurs frais par la Direction; ils devront, comme ceux dont les dividendes sont payés à Athènes, adresser à la Banque leurs quittances, et y faire présenter leurs actions, à partir du 6/18 juillet prochain.

Les dividendes seront payés à Paris, par la maison de Mrs de Rothschild Frères. Un autre avis indiquera la maison de Vienne qui sera chargée de les acquitter.

Athènes, 7/19 juin 1842

Le Directeur

G. STAVROU

13

9-10. Πρακτικό συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εθνικής του 1842.

Γενικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

11. Από τις πρώτες ονομαστικές μετοχές της Εθνικής Τράπεζας. Φέρει ως κάτοχο έναν από τους επιφανείς μετόχους της,

τον ομογενή

Νικόλαο Π. Ζωσιμά.

Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

12. Αναγγελία έναρξης λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας.

Εφημ. Αιών, 14.1.1842.

Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

13. Αναγγελία, στα γαλλικά, πληρωμής του μερισμάτος του πρώτου εξαμήνου 1842

στους μετόχους της Εθνικής.

Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

14. Έκθεση του διευθυντή Γ. Σταύρου προς τη Γενική Συνέλευση

των μετόχων της Εθνικής σχετικά

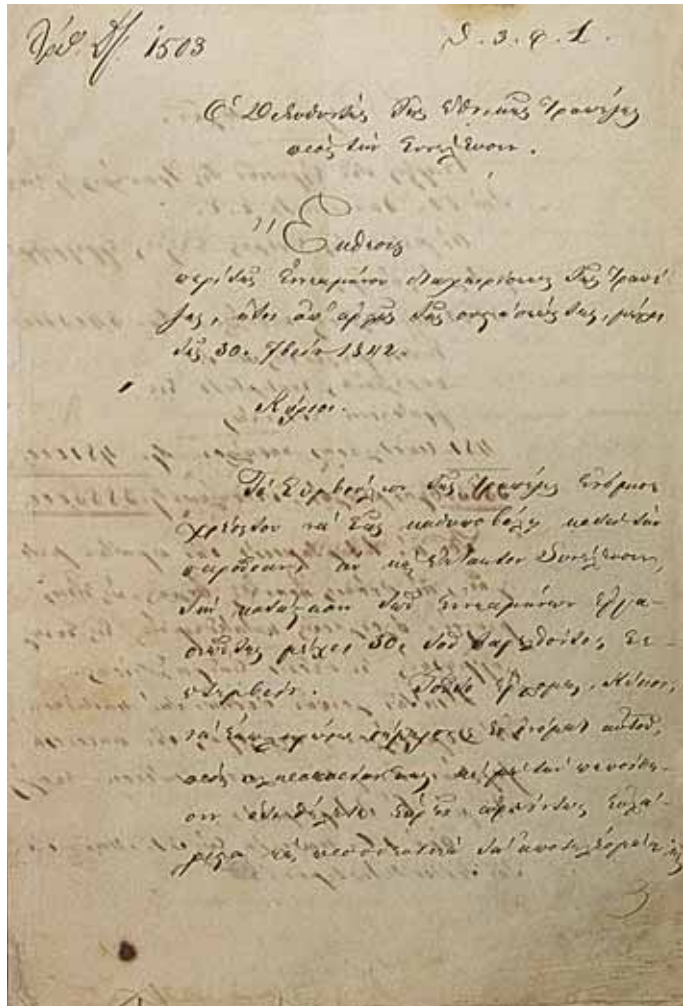
με την πορεία των εργασιών

της Τράπεζας τους πρώτους

εννέα μήνες της λειτουργίας της.

Γενικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

14

[27]

- φάλαιο αυξήθηκε οριακά, μόλις στις 5.117.000 δραχμές. 7
- 1848** Στη δύσκολη οικονομική κατάσταση της χώρας, η Τράπεζα ενισχύει την κυβέρνηση με πίστωση 500.000 δρχ. Ως εγγύηση ενεχυριάζονται οι 500 μετοχές της Ε.Τ.Ε. που κατείχε το ελληνικό δημόσιο. 6
- 1849** Επιδείνωση αγγλοελληνικών σχέσεων, επεισόδιο Πατσίφικο. Νέος νόμος περί τύπου στη Γαλλία. Κατάργηση στην Αγγλία του μονοπωλίου της ακτοπλοΐας που είχαν τα αγγλικά πλοία.
- 1849** **9 Φεβρουαρίου.** Μετά από πρόταση της κυβέρνησης η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας απονέμει στον Γ. Σταύρο τον τίτλο του ισόβιου διευθυντή. Στην ίδια συνέλευση γίνεται αποδεκτή η πρόταση του Ι. Σούτσου ο τίτλος του διευθυντή να αντικατασταθεί με εκείνον του διοικητή (gouverneur) κατά το παράδειγμα της Τράπεζας της Γαλλίας. Για το θέμα αυτό είχε απευθύνει επιστολή προς τη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας ο Ι.-Γ. Ευνάρδος, προτείνοντας την απονομή στον Γ. Σταύρο του τίτλου του ισόβιου διοικητή. 11
- 15 Απριλίου.** Η Τράπεζα συμμετέχει στην ίδρυση της «Εταιρείας Ελληνικών Εμπορικών Ατμοπλοίων και της Διορύξεως του πορθμού του Ευρίπου».
- 21 Απριλίου.** Η Γενική Συνέλευση των μετόχων ψηφίζει τροποποίηση του καταστατικού της Τράπεζας ώστε η Ε.Τ.Ε. να μπορεί να διαθέτει μέχρι το ήμισυ των αποθεματικών κεφαλαίων της στην αγορά μετοχών επιχειρήσεων ασφαλειών και μέσων συγκοινωνίας. 8
- 1 Σεπτεμβρίου.** Κυκλοφορεί το δεκάδραχμο τραπεζογραμμάτιο της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένο κι αυτό στο Παρίσι. Η χάραξη είναι του Saunier. 3
- 1850** «Παρκερικά», αποκλεισμός των ελληνικών λιμανιών από τον βρετανικό στόλο λόγω της υπόθεσης Πατσίφικο. Άρση του αποκλεισμού. Υπογραφή ρωσοελληνικής εμπορικής συμφωνίας. Ίδρυση του Βοτανικού Κήπου. Η Εκκλησία της Ελλάδος γίνεται αυτοκέφαλη. 5
- 1850** **27 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των 25, 50, 100 και 500 δραχμών της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας, κατασκευασμένα στη Γαλλία με χάραξη του Saunier. 5
- 12 Ιουνίου.** Η Τράπεζα δίνει νέο δάνειο 330.000 δρχ. στην ελληνική κυβέρνηση, με ενέχυρο 330 μετοχές της Ε.Τ.Ε. που κατείχε το δημόσιο, για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα του αποκλεισμού του Πειραιά από τον βρετανικό στόλο. 6
- 20 Σεπτεμβρίου.** Διαπιστώνεται ότι έχει γίνει παραχάραξη των τρα-

- πεζογραμμάτων των 10 δραχμών της δεύτερης έκδοσης σε πενήντά-δραχμα. Γι' αυτό αποσύρεται από την κυκλοφορία η αξία των 50 δραχμών και δεν θα ξανακυκλοφορήσει μέχρι το 1928. 5
- 1850** **31 Δεκεμβρίου.** Κατατεθειμένο μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 5.196.000 δραχμές. 7
- 1851** Προσπάθεια της δεύτερης κυβέρνησης Αντ. Κριεζή για αναδιοργάνωση της χώρας, μεταρρύθμιση φορολογικού συστήματος. Ανταγωνισμός Γαλλίας και Ρωσίας για το θέμα των Αγίων Τόπων. Τελωνειακή (Zollverein) και Δασμολογική (Steuerverein) Ένωση των γερμανικών κρατών. Πρώτη παγκόσμια εμπορική έκθεση στο Λονδίνο. Δημιουργία του Κρίσταλ Πάλας, κτηρίου από σίδηρο και γυαλί.
- 1851** **13 Οκτωβρίου.** Ο Παύλος Καλλιγιάς εκλέγεται γενικός σύμβουλος, δηλαδή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Τ.Ε., θέση την οποία θα διατηρήσει για τριάντα τέσσερα χρόνια, μέχρι την εκλογή του ως υποδιοικητή. 11
- 31 Δεκεμβρίου.** Μετοχικό κεφάλαιο 5.281.000 δραχμές. 7
- 1852** Κρίση στο ελληνικό εμπόριο και τη ναυτιλία λόγω της ασθένειας των αμπελιών. Διακήρυξη ανεξαρτησίας του Μαυροβουνίου. Στη Γαλλία ανακήρυξη της Β' Αυτοκρατορίας του Ναπολέοντα Γ'. Ιδρύονται οι τράπεζες Κτηματική (Crédit Foncier) και Οικοδομική (Crédit Mobilier).
- 1852** **27 Αυγούστου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια της τρίτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας αξίας 10, 25 και 100 δραχμών. Είναι κατασκευασμένα στο Λονδίνο με προδιαγραφές μεγαλύτερης ασφάλειας και, για πρώτη φορά, η κάθε αξία είναι διαφορετικών διαστάσεων. 5
- 3 Δεκεμβρίου.** Αγοράζεται ο συνεχόμενος προς το κατάστημα της Ε.Τ.Ε. κήπος των κληρονόμων Δομνάδου έναντι 20.001 δραχμών «εις μεταλλικά νομίσματα» προς μελλοντική επέκταση του Κεντρικού Καταστήματος. 1
- 31 Δεκεμβρίου.** Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 5.396.000 δραχμές. 7
- 31 Δεκεμβρίου.** Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 10 εκατομμύρια δραχμές. 7
- Οι εργασίες της Τράπεζας σημειώνουν μικρή κάμψη λόγω της οικονομικής κρίσης που οφείλεται στην ασθένεια των αμπελιών. 7
- 1853** Όξυνση ελληνοτουρκικών σχέσεων, επαναστατικές κινήσεις Ελλήνων οπλαρχηγών στη μεθόριο, στα σύνορα με την Ήπειρο.

- Έναρξη Ρωσοτουρκικού πολέμου.
- 1853** **14 Οκτωβρίου.** Με τον ν. ΣΝΒ', η κυβέρνηση επιτρέπεται να συνολογήσει δάνειο με την Τράπεζα μέχρι 5.000.000 δρχ., με τόκο μέχρι 6% και ασφάλεια την ενεχυρίαση των 1.000 μετοχών της Ε.Τ.Ε. που κατέχει το κράτος. 6
- 31 Δεκεμβρίου.** Κατατεθειμένο μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 6.000.000 δραχμές. 7
- 1854** Επανάσταση στην Ήπειρο και τη Θεσσαλία, στη συνέχεια και στη Μακεδονία. Αντίδραση των μεγάλων δυνάμεων, η επανάσταση καταπνίγεται. Αποκλεισμός του Πειραιά από αγγλογαλλικές στρατιωτικές δυνάμεις - «υπουργείον Κατοχής». Επιδημία χολέρας στην Αθήνα και τον Πειραιά με 3.000 νεκρούς.
Οι μεγάλες δυτικές δυνάμεις στο πλευρό της Τουρκίας στη ρωσοτουρκική σύρραξη. Κριμαϊκός πόλεμος (1854-56), ήττα της Ρωσίας. Μετά τη λήξη του Κριμαϊκού πολέμου, το σουλτανικό διάταγμα «Χάτι Χουμαγιούν» αναγνωρίζει δικαιώματα των εθνοτήτων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.
- 1855** Υπογραφή ελληνοτουρκικής συνθήκης εμπορίου και ναυτιλίας. Νόμος για τη βιομηχανική ιδιοκτησία στη Γαλλία. Οι Ρότσιλντ ιδρύουν την Πιστωτική Τράπεζα της Βιέννης (Kredit Anstalt).
- 1855** **Μάιος.** Ίδρυση του πρακτορείου Χαλκίδας, το οποίο σε δύο χρόνια θα αναβαθμιστεί σε υποκατάστημα. 4
- 1857** Αποχώρηση των αγγλογαλλικών στρατευμάτων από την Ελλάδα. Διεθνής επιτροπή ελέγχου των δημοσίων οικονομικών. Κατασκευή σειράς οδικών και λιμενικών έργων.
Η οικονομική κρίση σε Αγγλία, Γαλλία και Η.Π.Α. επηρεάζει την παγκόσμια οικονομία. Νομισματική διάσκεψη στη Γερμανία. Δημιουργείται το νόμισμα «τάλιρο της Ένωσης». Επανάσταση των Ινδιών. Εφεύρεση χαρτιού από ξυλοπολλά.
- 1857** Η Τράπεζα ενισχύει τον εμπορικό κόσμο να αντεπεξέλθει στην εμπορική κρίση ώστε να αποφευχθεί η εξαγωγή μεταλλικού από τη χώρα. 1
- Ίδρυση υποκαταστημάτων στην Καλαμάτα και το Ναύπλιο. 4
- Τα πρακτορεία Σύρου και Χαλκίδας αναβαθμίζονται σε έμμισθα υποκαταστήματα. 4
- 1859** Έναρξη αντιδυναστικού αγώνα. Τα «Σκιαδικά» στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τηλεγραφική σύνδεση της πρωτεύουσας με Πειραιά, Αίγιο και Πάτρα. Γαλλοαυστριακός πόλεμος. Σύσταση της γερμανικής «Εθνικής Ένωσης» (National Verein). Εκδηλώνεται η κίνηση για την ενοποίηση της Ιταλίας.

Δαρβίνος, *Περί της καταγωγής των ειδών*. Πρώτη γεώτρηση για πετρέλαιο από τον Ε.Λ. Ντρέικ κοντά στην Titusville της Πενσυλβανίας των Η.Π.Α.

- 1859** **11 Απριλίου.** Νέος νόμος «περί Τραπεζικής» δίνει το δικαίωμα στην Εθνική να χορηγεί ενυπόθηκα δάνεια (έναρξη της κτηματικής πίστης) και να εξασφαλίζει κεφάλαια με ομολογιακά δάνεια. Παράλληλα, ο νόμος ρυθμίζει θέματα μεσεγγύησης, αναγκαστικής εκτέλεσης και εκποίησης. 3
- Χρηματοδότηση με 500.000 χρυσές λίρες της Εταιρείας Ελληνικής Ατμοπλοΐας στη Σύρο. 8
- 1860** Ο βασιλιάς Οθωνας διαλύει τη Βουλή. Εκλογές σε κλίμα τρομοκρατίας και νοθείας. Ίδρυση της Ελληνικής Ναυτιλιακής Τράπεζας στην Πάτρα. Ο Κ. Παπαρηγόπουλος αρχίζει να γράφει την *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*. Η Βουλγαρική Εκκλησία ανακηρύσσει την ανεξαρτησία της από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Ίδρυση στη Γαλλία της πρώτης αγροτικής τράπεζας (Crédit Agricole). Δημιουργία της Κρατικής Τράπεζας της Ρωσίας. Ο Αβρ. Λίνκολν εκλέγεται πρόεδρος των Η.Π.Α. Απόβαση του Γαριβάλδη στη Νότια Ιταλία, κατάρρευση του Βασιλείου των Δύο Σικελιών.
- 1860** **23 Μαρτίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε και εκατό δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα στην Αμερική από την American Bank Note Company. 5
- 9 Απριλίου.** Τίθεται σε ισχύ ο νέος κανονισμός Ταμειυτηρίου της Τράπεζας. 4
- Μάιος.** Ίδρυση του υποκαταστήματος Λαμίας. 4
- 19 Ιουλίου.** Συνομολόγηση δανείου της Εθνικής προς την κυβέρνηση αξίας ενός εκατομμυρίου δραχμών με ενέχυρο τις μετοχές της Τράπεζας που κατέχει το κράτος. 6
- 30 Δεκεμβρίου.** Συμβάλλοντας στην πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με 150.000 δρχ. στα κεφάλαια της εταιρείας για την κατασκευή Εθνικού Θεάτρου στην πρωτεύουσα. 12
- Ο Π. Καλλιγιάς ορίζεται νομικός σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. 11
- 1861** Παραχωρείται σε εταιρεία η κατασκευή του σιδηροδρόμου Αθηνών-Πειραιώς. Απογραφή πληθυσμού: 1.096.810 κάτοικοι.
- Η Ιταλία γίνεται βασίλειο. Σχηματισμός των ομόσπονδων πολιτειών της Αμερικής. Ο πρόεδρος Λίνκολν καταργεί τη δουλεία στις πολιτείες του Νότου. Αμερικανικός εμφύλιος πόλεμος (1861-65). Κατάργηση δουλοπαροικίας στη Ρωσία. Ίδρυση ρουμανικού κράτους. Οριστική διευθέτηση της ναυσιπλοΐας στον Δούναβη.

- 1861** **23 Ιανουαρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφασίζει να κτιστεί πίσω από το Κεντρικό Κατάστημα λιθόκτιστο παράρτημα για την ασφαλή στέγαση του ταμείου και του λογιστηρίου. 1
- 11 Οκτωβρίου.** Ο διοικητής Γεώργιος Σταύρος προτείνει τη θέσπιση τριών θέσεων υποδιοικητών, λόγω της μεγάλης αύξησης των εργασιών της Τράπεζας, τις οποίες καταλαμβάνουν οι Γεώργιος Αλεξ. Βασιλείου, Ευθύμιος Κεχαγιάς και Μάρκος Ρενιέρης. 11
- 16 Δεκεμβρίου.** Έναρξη χορήγησης γεωργικών δανείων με προσωπική εγγύηση. Η λειτουργία της αγροτικής πίστης καθιερώνεται με τον ν. Ψ1'/1861. 3
- 16 Δεκεμβρίου.** Με το άρθρο 1 του ν. Ψ1' παρατείνεται το εκδοτικό προνόμιο της Τράπεζας για τριάντα χρόνια, μέχρι το 1891. 5
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 38.478.000 δρχ., από τις οποίες οι προεξοφλητικές χορηγήσεις ανέρχονται σε 26.395.400 δρχ. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία είναι 9.492.000 δραχμές. 7
- Στο πλαίσιο του κοινωνικού της έργου η Τράπεζα συμβάλλει με δωρεές στην ανέγερση ναών, όπως στην περίπτωση του Αγίου Σώζοντος στην Αθήνα. 12
- Η Ε.Τ.Ε. διαθέτει ήδη 7 μονάδες σε όλη την επικράτεια και απασχολεί 44 άτομα. 4
- 1862** Κινήματα κατά της δυναστείας σε πολλές πόλεις. Έξωση από την Ελλάδα του βασιλιά Όθωνα.
Εκστρατεία Γαριβάλδη κατά της Ρώμης. Ο Βίσμαρκ πρωθυπουργός της Πρωσίας. Γαλλοπρωσική εμπορική συνθήκη.
- 1862** **15 Φεβρουαρίου.** Σύμβαση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και της Εθνικής για τη σύναψη δανείου 1.500.000 δρχ. «δι' ανοικτού λογαριασμού». Ως εγγύηση εγγράφεται υποθήκη επί του εθνικού ελαιώνα της Παρνασσίδας. 6
- 31 Οκτωβρίου.** Η Ε.Τ.Ε. έρχεται αρωγός στη δράση της Επιτροπής για έργα καλλωπισμού της Αθήνας. 12
- 21 Νοεμβρίου.** Έκδοση ομολογιακού δανείου 6.000.000 δρχ. από το κράτος με τόκο 6%, στο οποίο η Εθνική θα συμμετέχει με 500.000 δραχμές. 6
- 12 Δεκεμβρίου.** Ίδρυση υποκαταστήματος στον Πειραιά. 4

- 1862** **31 Δεκεμβρίου.** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. κατά 2.000 μετοχές. Συνολικό κεφάλαιο 8.000.000 δραχμές. 7
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 34 εκατομμύρια δραχμές. 7
- 1863** Στα «Ιουνιακά», την ένοπλη εμφύλια σύγκρουση πολιτικών μερίδων της 19ης-20ής Ιουνίου στην Αθήνα, το Κεντρικό Κατάστημα με τα αποθέματα της Τράπεζας κινδυνεύει να λεηλατηθεί. Η ικανότητα του Γ. Σταύρου και η βοήθεια στρατιωτικού σώματος των τριών προστάτιδων δυνάμεων, Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας, αποτρέπουν την καταστροφή. Ανακήρυξη του Γεωργίου Α΄ ως βασιλέα και έλευσή του στην Ελλάδα.
Ίδρυση στη Γαλλία του *Crédit Lyonnais*. Δημιουργία «πολιτειακών» τραπεζών στις βόρειες πολιτείες των Η.Π.Α. Ίδρυση στην Κωνσταντινούπολη της *Αυτοκρατορικής Οθωμανικής Τράπεζας* (Banque Impériale Ottomane). Εγκαινιάζεται στο Λονδίνο ο πρώτος «Μητροπολιτικός» υπόγειος σιδηρόδρομος με αμμήλατη έλξη.
- 1863** **Μάιος.** Το κράτος, μετά από ψήφισμα της «Εθνικής των Ελλήνων Συνελεύσεως» της 2ας Μαΐου, συνάπτει δάνειο από την Εθνική 1.000.000 δρχ. προς 6% με παραχώρηση της προσόδου της σμύριδας, διάρκειας τριών ετών. 6
- 18 Σεπτεμβρίου.** Κυκλοφορεί το δεκάδραχμο τραπεζογραμμάτιο της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένο στην Αμερική από την American Bank Note Company. 5
- 1864** Ενσωμάτωση της Επτανήσου στην Ελλάδα. Ψήφιση νέου ελληνικού συντάγματος. Ίδρυση «Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου». Νόμος στη Γαλλία για το δικαίωμα της απεργίας. Ίδρυση της Πρώτης Διεθνούς στο Λονδίνο. Σύμβαση της Γενεύης, ίδρυση του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού.
- 1864** **12 Αυγούστου.** Ξανακυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε και εκατό δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής με αλλαγμένο τον βασιλικό θυρεό λόγω αλλαγής δυναστείας. Το θυρεό του Όθωνα, μετά την έξωσή του τον Οκτώβριο του 1862, αντικατέστησε ο θυρεός του Γεωργίου Α΄, ο οποίος ανήλθε στο θρόνο τον Μάρτιο του 1863. 5
- 31 Αυγούστου.** Έναρξη χορήγησης δανείων «δι' ανοικτού λογαριασμού επ' ενεχύρω χρηματογράφων». 3
- 31 Δεκεμβρίου.** Με δύο διαδοχικές αυξήσεις στο ίδιο έτος, το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. φθάνει τις 12.500.000 δραχμές. 7
- Ίδρυση υποκαταστημάτων σε Τρίπολη, Σπάρτη, Μεσολόγγι, Πύργο, Αμφισσα, Αίγιο και Λιβαδειά. 4

1865 Ίδρυση της Λατινικής Νομισματικής Ένωσης (1865-1926) από τη Γαλλία, την Ιταλία, το Βέλγιο και την Ελβετία. Διμεταλλικό σύστημα, υιοθέτηση του κανόνα χρυσού. Απλοποίηση του νόμου περί επιταγής στη Γαλλία. Τέλος του αμερικανικού εμφυλίου πολέμου.

1866 Κρητική Επανάσταση, ολοκαύτωμα Αρκαδίου. Φυλλοξήρα στη Γαλλία και την Ιβηρική, χρυσή εποχή της ελληνικής αμπελουργίας (1866-1891). Συγκρούσεις μεταξύ γερμανικών κρατιδίων, νίκη των Πρώσων επί της Αυστρίας. Οικονομική κρίση σε Αγγλία, Ιταλία και Ισπανία. Υπερατλαντικός τηλεγράφος. Ο Νόμπελ εφευρίσκει την πυρίτιδα. Ο Γκρ. Μέντελ δημοσιεύει τους νόμους της υβριδοποίησης που αποτέλεσαν τη βάση για τη διατύπωση των νόμων της κληρονομικότητας.

1866 **31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 65.948.000 δρχ., από τις οποίες οι προεξοφλητικές χορηγήσεις ανέρχονται σε 34.142.000 δρχ. και οι προεξοφλήσεις εντόκων γραμματίων του δημοσίου σε 11.168.000 δρχ. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία είναι 15.206.000 δραχμές.

31 Δεκεμβρίου. Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 15.000.000 δρχ., με δύο διαδοχικές αυξήσεις.

Η Τράπεζα έρχεται αρωγός διαφόρων κοινωφελών οργανισμών όπως της «Επιτροπής Κρητών Προσφύγων» και της «Ελεήμονος Εταιρείας».

1867 Απόφαση για προσχώρηση της Ελλάδας στη Λατινική Νομισματική Ένωση. Νέα δραχμή. Διμεταλλισμός στη χώρα. Ίδρυση του Ταμείου Εθνικής Οδοποιίας.

Γένεση της δυαδικής μοναρχίας της Αυστροουγγαρίας υπό τον Φραγκίσκο-Ιωσήφ. Διεθνής νομισματική διάσκεψη. Πτώχευση του Crédit Mobilier στο Παρίσι. Κ. Μαρξ, *Το κεφάλαιο*, Α' τόμος.

1867 **Απρίλιος.** Η Εθνική διαχειρίζεται την έκδοση εθνικού ομολογιακού δανείου 25.000.000 χρυσών φράγκων (28.000.000 δρχ.) προς 8%, με εκχώρηση των προσόδων των τελωνείων Πάτρας, Πειραιά και Αθήνας. Το δάνειο αυτό προοριζόταν για την κάλυψη των στρατιωτικών δαπανών και τα δύο τρίτα του για την αγορά πλοίων. Η διάρκεια του δανείου ορίστηκε σε είκοσι οκτώ έτη. Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στο δάνειο αγοράζοντας 10.000 ομολογίες πραγματικού κεφαλαίου 2.240.000 δραχμών.

28 Απριλίου. Μετά από πρόταση του Γ. Σταύρου ιδρύεται το *Ταμείο Συντάξεως Υπαλλήλων της Εθνικής*, το οποίο η Τράπεζα επιχορηγεί με το 0,5% των καθαρών κερδών της.

Στο πλαίσιο της κοινωνικής προσφοράς της, η Τράπεζα ενισχύει

7

7

12

6

12

- τους σεισμοπαθείς της Κεφαλλονιάς, τους Κρήτες πρόσφυγες, το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο και το ναό Χρυσοσπηλιωτίσης. 12
- 1868** Διακοπή ελληνοτουρκικών σχέσεων. Επιβολή της αναγκαστικής κυκλοφορίας (30.12.1868-15.7.1870).
- 1868** *Μάρτιος κ.ε.* Διαμάχη μεταξύ δημοσίου και Εθνικής για το αίτημα του κράτους να του χορηγηθεί δάνειο 50 εκατομμυρίων δραχμών για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών από την Κρητική Επανάσταση, προς 1,5%, με παράλληλη αύξηση της νομισματικής κυκλοφορίας μέχρι 40 εκατομμυρίων δραχμών. Η Εθνική θεώρησε ότι κάτι τέτοιο ισοδυναμούσε με παραχώρηση του συνόλου του αποθέματός της σε μεταλλικό με κίνδυνο να κλονιστεί η πίστη της Τράπεζας. 6
- 30 Δεκεμβρίου.** Σύμβαση για τη σύναψη δανείου του κράτους με την Εθνική και την Ιονική Τράπεζα 21 εκατομμυρίων δρχ., με επιτόκιο 6%. Η Εθνική συμμετέχει με τέσσερα εκατομμύρια δρχ. σε μεταλλικό και 10 εκατομμύρια σε τραπεζογραμμάτια. Ως εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι των αλυκών και των ιχθυοτροφείων. 6
- 30 Δεκεμβρίου.** Επιβάλλεται αναγκαστική κυκλοφορία των τραπεζογραμμάτων της Εθνικής και της Ιονικής, η οποία θα ίσχυε μέχρις εξοφλήσεως του δανείου. 5
- 1869** Λήξη της ελληνοτουρκικής κρίσης του 1868-69 και της κρητικής εξέγερσης. Εγκαίνια Σιδηροδρόμων Αθηνών-Πειραιώς. Πρώτη Σύνοδος του Βατικανού που επικυρώνει το δόγμα του αλάθητου του Πάπα. Εγκαίνια της Διώρυγας του Σουέζ. Ταξινόμηση των χημικών στοιχείων από τον Μεντελέγιεφ.
- 1869** **31 Μαΐου.** Ο διοικητής Γεώργιος Σταύρος πεθαίνει από ανακοπή καρδιάς μέσα στο κτήριο του καταστήματος της Εθνικής όπου κατοικούσε. 111
- 7 Ιουλίου.** Ο Μάρκος Ρενιέρης εκλέγεται παμψηφεί διοικητής της Εθνικής Τράπεζας. 111
- Γεννημένος στην Τεργέστη το 1815, ολοκλήρωσε τις εγκύκλιες σπουδές του στη Βενετία και τις πανεπιστημιακές στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Πάδοβας, όπου και αναγορεύθηκε διδάκτωρ. Το 1835 ήρθε στην Ελλάδα και εργάστηκε ως δικηγόρος. Το 1837 ξεκίνησε σταδιοδρομία δικαστικού και έφτασε μέχρι το βαθμό του αρεοπαγίτη. Επανήλθε στη δικηγορία το 1844, αφού απολύθηκε από το δικαστικό σώμα ως «ετερόχθων». Από το 1850 εκτελεί χρέη νομικού

συμβούλου στην Εθνική Τράπεζα, ενώ το 1855 διορίζεται τακτικός καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1860 διορίστηκε πρεσβευτής της Ελλάδας στην Κωνσταντινούπολη. Το 1861 εξελέγη υποδιοικητής της Εθνικής. Το 1862 και 1864 παραιτήθηκε από πρεσβευτής και από την πανεπιστημιακή του έδρα αντίστοιχα για να αφιερωθεί στο έργο του στην Εθνική Τράπεζα. Υπήρξε συνεκδότης, μαζί με τους Κ. Παπαρρηγόπουλο, Αλ. Ρίζο Ραγκαβή, Ν. Δραγούμη και Γ. Α. Βασιλείου, του περιοδικού *Spectateur de l'Orient* στη γαλλική γλώσσα με σκοπό την υπεράσπιση της ελληνικής

πολιτικής ενώπιον της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης. Μέλος από το 1866 και στη συνέχεια πρόεδρος της επιτροπής για την απελευθέρωση της Κρήτης, συμμετέχει, το 1877, στην ίδρυση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, του οποίου υπήρξε και πρόεδρος μέχρι το θάνατό του, το 1897.

Η εποχή της διοίκησης Ρενιέρη χαρακτηρίζεται από συνεχείς και έντονες οικονομικές κρίσεις που οφείλονταν στις εξελίξεις των εθνικών θεμάτων καθώς και στις διακυμάνσεις της παραγωγής και της τιμής της σταφίδας, που αποτελούσε το κύριο εξαγωγικό προϊόν της χώρας. Για την αντιμετώπιση των κρίσεων και την κάλυψη των χρηματικών τους αναγκών οι κυβερνήσεις κατέφευγαν στην Εθνική Τράπεζα για τη χορήγηση δανείων. Παρόλο που το κράτος απορροφούσε το μεγαλύτερο μέρος των δραστηριοτήτων της, η Τράπεζα κατόρθωσε να επεκτείνει, την περίοδο αυτή, τις εμπορικές της δραστηριότητες και να ενισχύσει την εκτέλεση μεγάλων παραγωγικών και εκπολιτιστικών έργων. Χρηματοδότησε την ανάπτυξη των σιδηροδρόμων (Θεσσαλικοί Σιδηρόδρομοι, Σιδηρόδρομοι Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου, στα διοικητικά συμβούλια των οποίων πρόεδρος ήταν ο ίδιος ο διοικητής της Εθνικής Μ. Ρενιέρης). Μέσα στη δεκαετία του 1880 είχαν συμπληρωθεί τα σιδηροδρομικά δίκτυα της Θεσσαλίας και της Πελοποννήσου. Χρηματοδότησε τα έργα για τη διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου. Μάλιστα στην εταιρεία που συστήθηκε και ξεκίνησε τις εργασίες της το 1882 συμμετείχε και η Εθνική. Η εταιρεία, αφού ξόδεψε 40 εκατομμύρια φράγκα, εγκατέλειψε το έργο. Τη διαδέχθηκε το 1890 άλλη ελληνική εταιρεία, με κύριους μετόχους τον Ανδρέα Συγγρό και τον Αντώνιο Βλαστό, που κι αυτή στην πορεία αντιμετώπισε σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Για να μην εγκαταλειφθεί το έργο, η Εθνική Τράπεζα, το 1907, αποφάσισε να αγοράσει την επιχείρηση και ίδρυσε τη *Νέα Ανώνυμο Εταιρεία της Διώρυγας της Κορίνθου*. Η Ε.Τ.Ε. χρηματοδότησε ακόμη έργα οδοποιίας, κατασκευής λιμένων κ.ά. και ενίσχυσε με δάνεια το Δήμο Αθηναίων.

1870 Η ανάπτυξη του σιδηροδρόμου, ο τηλεγράφος και το ατμόπλοιο φέρνουν, την περίοδο 1870-1910, επανάσταση στις διεθνείς συναλλαγές και τις μεταφορές. Ολοκληρώνεται η ενοποίηση του Βασιλείου της Ιταλίας με την κατάληψη της Ρώμης και την προσάρτηση των παπικών κρατών. Γαλλογερμανικός πόλεμος. Ανακήρυξη της Γ' Γαλλικής Δημοκρατίας.

1870 **9 Μαρτίου.** Με βασιλικό διάταγμα εγκρίνονται μεταρρυθμίσεις στο καταστατικό της Τράπεζας που αφορούν τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, τη Διοίκηση και τους συμβούλους.

4

14 Μαρτίου. Σύμβαση κράτους και Εθνικής Τράπεζας για τη σύναψη ομολογιακού δανείου 9.000.000 χρυσών φράγκων, προκειμένου να γίνει δυνατή η άρση της αναγκαστικής κυκλοφορίας. Το δάνειο είναι διάρκειας 9 ετών με επιτόκιο 9,5%, χορηγούμενο σε τρεις δόσεις. Ως εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι των τελωνείων Ζακύνθου, Καλαμάτας και Κατακόλου.

6

30 Μαρτίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των 25 και 100 δραχμών της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company όπως και οι άλλες αξίες της σειράς αυτής. Η πέμπτη έκδοση παρουσιάζει τα εξής ενδιαφέροντα στοιχεία: η αξία της δραχμής είναι ανατιμημένη κατά 12% λόγω αλλαγής της ισοτιμίας με την είσοδο της Ελλάδας στη Λατινική Νομισματική Ένωση, για να υπενθυμίζεται η νέα ισοτιμία τα τραπεζογραμμάτια της έκδοσης αυτής φέρουν την ένδειξη NN (νέο νόμισμα), για πρώτη δε φορά είναι τυπωμένη και η πίσω όψη των τραπεζογραμματίων, και μάλιστα ο τίτλος της Τράπεζας και η αξία αναγράφονται στα γαλλικά.

5

3 Απριλίου. Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο εσωτερικός κανονισμός των έμμισθων και άμισθων υποκαταστημάτων της Ε.Τ.Ε.

4

15 Ιουλίου. Από την ημερομηνία αυτή η Εθνική Τράπεζα υποχρεούται πλέον να εξαργυρώνει τα τραπεζογραμμάτιά της, αφού έχει αρθεί η αναγκαστική κυκλοφορία.

5

29 Σεπτεμβρίου. Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των πεντακοσίων δραχμών της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής.

5

31 Δεκεμβρίου. Αύξηση κατά 1.000.000 δρχ. του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. Συνολικό καταβεβλημένο κεφάλαιο 16.000.000 δραχμές.

7

Εισάγονται οι εργασίες εισπράξεως συναλλαγματικών και γραμματίων.

3

- 1870 Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της Ναυτικής Τράπεζας *Ο Αρχάγγελος* με κεφάλαιο 44.800 δρχ., που αντιπροσωπεύει 200 μετοχές. 8
- 1871 Αγροτική μεταρρύθμιση Αλέξ. Κουμουνδούρου. Λαυρεωτικά. Λήξη Γαλλο-πρωσικού πολέμου με ήττα της Γαλλίας. Κομόνα του Παρισιού. Ενοποίηση της Γερμανίας υπό το βασιλιά της Πρωσίας Γουλιέλμο Α', με κοινό νόμισμα το μάρκο, που στηρίζεται στον κανόνα χρυσού.
- 1871 **15 Απριλίου.** Με β.δ. η Ε.Τ.Ε. μπορεί να συμμετέχει στα κεφάλαια εταιρειών που αποβλέπουν στην ανάπτυξη των συγκοινωνιών και της ναυτιλίας. 8
- 15 Απριλίου.** Η Ε.Τ.Ε. διευρύνει τον κύκλο των δικαιούχων στα επί υποθήκη δάνεια και επεκτείνει τις εργασίες της και «επί της των κινητών αξιών πίστεως». 3
- 11 Δεκεμβρίου.** Η Τράπεζα συμμετέχει με διακόσιες μετοχές στη νέα προσπάθεια ίδρυσης Εθνικού Θεάτρου στην Αθήνα. 12
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 99.804.000 δρχ., από τις οποίες οι προεξοφλητικές χορηγήσεις ανέρχονται σε 48.726.000 δρχ. και οι προεξοφλήσεις εντόκων γραμματίων του δημοσίου σε 14.860.000 δρχ. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 25.018.000 δραχμές. 7
- 1872 Ίδρυση από ομογενείς της *Γενικής Πιστωτικής Τράπεζας*, με σκοπό τις βιομηχανικές επενδύσεις. Ίδρυση του Γραφείου Συμψηφισμού και του Διεθνούς Γραφείου Μέτρων και Σταθμών στο Παρίσι. Ίδρυση στη Γερμανία της Dresdner Bank.
- 1872 **1 Ιουλίου.** Ίδρυση, στην Κέρκυρα, του πρώτου υποκαταστήματος στα Ιόνια Νησιά, το οποίο θα λειτουργήσει μέχρι το 1881. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 75 εκατομμύρια δραχμές. 7
- 1873 Ίδρυση της *Τράπεζας Βιομηχανικής Πίστεως*. Η μεγάλη οικονομική κρίση σε Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία και Η.Π.Α. επηρεάζει την παγκόσμια οικονομία (διεθνές κραχ). Ίδρυση της Σκανδιναβικής Νομισματικής Ένωσης από τη Δανία, τη Σουηδία και τη Νορβηγία (1873-1924). Νόμος στις Η.Π.Α. περί κερμάτων, επικράτηση του ασημένιου δολαρίου.
- 1873 **27 Μαρτίου.** Με β.δ. επιτρέπεται στην Εθνική η χορήγηση δανείων με ενέχυρο ομολογίες του δημοσίου. 3
- Μάιος.** Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. με 1.800 μετοχές στην ίδρυση της Τράπεζας Βιομηχανικής Πίστεως. 8

- 1873 **23 Οκτωβρίου.** Ο Στ. Στρέιτ αναλαμβάνει διευθυντής του Δικαστικού Τμήματος της Εθνικής. Το Δικαστικό Τμήμα αποτελεί το τέταρτο τμήμα του οργανογράμματος της Τράπεζας. 4
- Ενίσχυση με πιστώσεις της Εταιρείας Μεταλλουργείων Λαυρίου. 8
- Σύσταση υποκαταστημάτων Κορίνθου, Κυπαρισσίας, Αγρινίου, Νησίου (Μεσσήνης), καθώς και άλλων 30 «άμισθων» υποκαταστημάτων, αρκετά από τα οποία, όσα βρίσκονταν σε νησιά, καταργήθηκαν την επόμενη δεκαετία. 4
- Για πρώτη φορά καταγράφεται συστηματικά το βασικό θεσμικό πλαίσιο της Ε.Τ.Ε. στην έκδοση *Εθνικής Τραπεζής νόμοι, διατάγματα και κανονισμοί*. 3
- 1874 Κυβέρνηση Δ. Βούλγαρη και «Στυλιτικά». Χαρ. Τρικούπης, *Τις πταίει; Ίδρυση της Παγκόσμιας Ένωσης Ταχυδρομείων*.
- 1874 **Φεβρουάριος.** Το Κεντρικό Κατάστημα εξοπλίζεται με υδραυλική εγκατάσταση κατά της πυρκαγιάς. Η μελέτη και κατασκευή γίνεται από τον γαλλικό οίκο του Παρισιού Albert Nillus et Ferdinand Gros Ingénieurs Constructeurs. 1
- 5 Οκτωβρίου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των δέκα δραχμών της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής. 5
- 15 Νοεμβρίου.** Το ελληνικό κράτος, προκειμένου να εξοφλήσει όλες τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του, συνάπτει με την Εθνική σύμβαση για ομολογιακό δάνειο 26.000.000 χρυσών φράγκων, με τόκο 6% και διάρκεια σαράντα τεσσάρων ετών. Η Εθνική συμμετέχει σε αυτό με 14 εκατομμύρια ίδια κεφάλαια και αναλαμβάνει να καλύψει το υπόλοιπο με εγγραφές στο εξωτερικό μέσω των ανταποκριτών της σε Λονδίνο, Μασσαλία, Τεργέστη, Πετρούπολη, Οδησό, Κωνσταντινούπολη και Αλεξάνδρεια. Ως εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι των τελωνείων Κεφαλλονιάς, Πάτρας, Αθήνας, Πειραιά και Κατακώλου. Η Εθνική αναλαμβάνει την υποχρέωση να εξοφλήσει τις υπόλοιπες οφειλές του δημοσίου από τα δάνεια του 1866, 1868 και 1870 και παρέχει στο κράτος 6.800.000 δρχ. πιστώσεις σε ανοικτό λογαριασμό. Για την ίδια της συμμετοχή στο δάνειο της παρέχονται ως αντάλλαγμα η διασφάλιση με ποινική διάταξη του εκδοτικού της προνομίου και η δυνατότητα να καλύπτει το μισό του αποθεματικού της, μετά την αφαίρεση του μεταλλικού, με χρεόγραφα του δημοσίου. 6
- 31 Δεκεμβρίου.** Νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε., που φθάνει τις 18.000.000 δραχμές. 7

Τραπεζογραμμάτια εκδόσεως Εθνικής Τράπεζας

Από την ίδρυσή της, το 1841, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος κατέχει το εκδοτικό προνόμιο, αποκλειστικό ή εκ παραλλήλου με άλλες εκδοτικές τράπεζες, για ογδόντα επτά έτη μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Τράπεζας της Ελλάδος το 1928. Αλλά και μετά την ίδρυση της κεντρικής εκδοτικής τράπεζας, τα χαρτονομίσματα της Εθνικής θα κυκλοφορούν για ακόμη πέντε χρόνια, με την επισήμανση *Τράπεζα της Ελλάδος*, μέχρι η νέα τράπεζα να εκδώσει τα πρώτα δικά της.

Στο διάστημα αυτό των 87 ετών η Εθνική πραγματοποίησε δεκατρείς εκδόσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν 71 διαφορετικά χαρτονομίσματα, αξιών που κυμαίνονται από τη μία δραχμή έως τις πέντε χιλιάδες δραχμές. Από τα τραπεζογραμμάτια των τριών πρώτων εκδόσεων δεν έχει βρεθεί μέχρι στιγμής κανένα ακέραιο κυκλοφορημένο. Υπάρχουν μόνο σπαράγματα φθαρμένων κυκλοφορημένων τραπεζογραμματίων της πρώτης, δεύτερης και τρίτης έκδοσης στη συλλογή της Εθνικής, τα οποία είχαν σταλεί στην Τράπεζα για ανταλλαγή με καινούρια. Οι ακέραιες όψεις των τριών πρώτων εκδόσεων της Εθνικής είναι γνωστές από τα μοναδικά δοκίμια που βρίσκονται στη συλλογή της.

1. Τραπεζογραμμάτιο των 25 δραχμών, διαστάσεων 11,5×23 εκ., της πρώτης έκδοσης της Εθνικής, που περιελάμβανε αξίες των 25, 50, 100 και 500 δραχ. και έφεραν ημερομηνία 30.3.1841, δηλαδή την ημερομηνία ίδρυσης της Εθνικής Τράπεζας. Τα τραπεζογραμμάτια των τεσσάρων πρώτων εκδόσεων της Εθνικής ήταν τυπωμένα από τη μία όψη, και των τριών πρώτων μαύρης εκτύπωσης σε χρωματιστό χαρτί με χρώμα διαφορετικό για καθεμιά αξία. Τα τραπεζογραμμάτια των πρώτων εκδόσεων κόπτονταν από το στέλεχος, που παρέμενε στην Τράπεζα, ακανόνιστα για να είναι δυνατός ο έλεγχος γνησιότητας σε περίπτωση παραποίησης. Οι υπογραφές του διοικητή, του ταμιά και του βασιλικού επιτρόπου έμπαιναν ιδιοχειρώς μέχρι το 1852. Τα τραπεζογραμμάτια της πρώτης έκδοσης φέρουν ως τίτλο *Ελληνική Τράπεζα* και όχι *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος*, διότι δύο διατάγματα της 8ης Απριλίου 1841 «Περί εγκρίσεως κανονισμού...» και «Περί διορισμού Επιτρόπης...» αναφέρουν την Τράπεζα ως *Εθνική Ελληνική Τράπεζα*.

1

2. Τραπεζογραμμάτιο των 500 δραχμών, διαστάσεων 12,5×24 εκ., της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας, που κυκλοφόρησε το 1850. Η δεύτερη έκδοση περιελάμβανε αξίες των 25, 50, 100 και 500 δραχμών. Είναι και αυτά τυπωμένα στη Γαλλία, όπως και της πρώτης. Στη δεύτερη αυτή έκδοση έχει ληφθεί πρόνοια εναντίον της παραχάραξης. Έτσι τα τραπεζογραμμάτια φέρουν υδατογράφημα με την ένδειξη «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος». Τα γραμμάτια είναι εικονογραφημένα αριστερά με παράσταση της Αφθονίας που κρατά το κέρα της Αμαλθείας και δεξιά της Ευδαιμονίας με κλάδο φοίνικα.

2

3. Τραπεζογραμμάτιο των 100 δραχμών, διαστάσεων 13,5×22,5 εκ., της τρίτης έκδοσης της Εθνικής, που κυκλοφόρησε το 1852. Η έκδοση αυτή περιελάμβανε αξίες των 10, 25 και 100 δρχ. Στο υδατογράφημα έχουν προστεθεί, πέραν του τίτλου της Τράπεζας, ελικοειδείς παράλληλες γραμμές και η αξία αριθμητικών και ολογράφως.

3

4. Τραπεζογραμμάτιο των 100 δραχμών, διαστάσεων 10,5×19 εκ., της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, που κυκλοφόρησε το 1860. Η έκδοση αυτή περιλαμβάνει αξίες των 10, 25 και 100 δρχ., παρουσιάζει δε την εξής ιδιομορφία: κατά την περίοδο της κυκλοφορίας της έγινε η εκθρόνιση του βασιλιά Όθωνα (1862) και η άνοδος στο θρόνο του βασιλιά Γεωργίου Α'.

Τραπεζογραμμάτια λοιπόν που κυκλοφόρησαν πριν από το 1863 φέρουν το θυρεό του Όθωνα με τα δύο λιοντάρια και αυτά που κυκλοφόρησαν μετά, κατά τα άλλα πανομοιότυπα, φέρουν το θυρεό του Γεωργίου με τους δύο Ηρακλείς. Τα τραπεζογραμμάτια της τέταρτης έκδοσης είναι τα πρώτα έγχρωμα που κυκλοφόρησε η Εθνική. Το γραμμάτιο των 100 δραχμών φέρει παράσταση της Ελπίδας που στηρίζεται σε άγκυρα και στο βάθος διακρίνονται πλοία.

4

5. Τραπεζογραμμάτιο των 10 δραχμών, διαστάσεων 8,5×19 εκ., της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής, που κυκλοφόρησε το 1874. Η έκδοση αυτή περιλαμβάνει αξίες 10, 25, 100 και 500 δρχ. και είναι η πρώτη διπλής όψεως. Στην πρόσθια όψη όλες οι αξίες φέρουν δύο μεγάλα Ν που σημαίνουν «Νέον Νόμισμα», για να δηλώνεται ότι η πραγματική τους αξία είναι κατά 12% μεγαλύτερη της ονομαστικής, μετά την εφαρμογή της ισοτιμίας της Λατινικής Νομισματικής Ένωσης. Τα γραμμάτια της πέμπτης έκδοσης διαφέρουν από τα γραμμάτια της τέταρτης μόνο κατά το χρώμα. Και τα δύο «Ν» στη μία όψη. Στην πίσω όψη ο τίτλος της Τράπεζας και η αξία είναι στα γαλλικά.

5

6

6. Κερματικό γραμμάτιο των 2 δραχμών, διαστάσεων 5×8 εκ., που κυκλοφόρησε το 1886 αντί των κρατικών κερματικών νομισμάτων. Στην πρόσθια όψη φέρει αριστερά παράσταση του Ερμή και δεξιά της Αθηνάς. Στην πίσω πλευρά τον βασιλικό θυρεό.

7

7. Τραπεζογραμμάτιο των 25 δραχμών, διαστάσεων 9,5×19 εκ., που κυκλοφόρησε το 1886, της έκτης έκδοσης της Εθνικής. Φέρει τον Γ. Σταύρο και τον θυρεό και στη μέση γυναίκα αναπαυόμενη πάνω σε αιώρα.

8. Τραπεζογραμμάτιο των 1000 δραχμών, διαστάσεων 10,5×20,5 εκ., που πρωτοκυκλοφόρησε το 1902. Είναι το πρώτο χαρτονόμισμα της Εθνικής των χιλίων δραχμών που εμφανίζεται. Φέρει αριστερά την κεφαλή του Γεωργίου Σταύρου, δεξιά τον βασιλικό θυρεό και στη μέση εικονίζεται ο Ερμής καθισμένος και προσδένων τα σανδάλια του.

9. Τραπεζογραμμάτιο των 10 δραχμών, διαστάσεων 7×13,5 εκ., της ένατης έκδοσης που κυκλοφόρησε το 1913.

10. Οι δύο όψεις τραπεζογραμματίου των 100 δραχμών, διαστάσεων 9,5×18,5 εκ., που κυκλοφόρησε το 1921, της 10ης έκδοσης της Εθνικής. Στη μία πλευρά φέρει τον τίτλο της Τράπεζας, την κεφαλή του Γεωργίου Σταύρου και το θυρεό, στην άλλη τον Παρθενώνα και τον τίτλο στα γαλλικά.

11. Οι δύο όψεις τραπεζογραμματίου των 1000 δραχμών, διαστάσεων 11×21 εκ., που κυκλοφόρησε το 1922 για να αντικαταστήσει τα κομμένα στα δύο τραπεζογραμμάτια του αναγκαστικού δανείου. Για το λόγο αυτό φέρει πάνω στο θυρεό την επισήμανση «NEON». Στη μία όψη έχει παράσταση της θεάς Δήμητρας που στηρίζεται σε άροτρο και κρατά δέσμη σάχων, στη δε άλλη το Ναό του Επικουρείου Απόλλωνος στη Φιγάλεια (Βάσσης). Ο τίτλος στην όψη αυτή δεν είναι γαλλικός, αφού έχει διαλυθεί η Λατινική Νομισματική Ένωση.

12. Δύο όψεις τραπεζογραμματίου των 500 δραχμών, διαστάσεων 8,5×18,2 εκ., που κυκλοφόρησε το 1925, της ένατης έκδοσης. Στη μία όψη φέρει τον τίτλο της Τράπεζας, την αξία και την κεφαλή του Γεωργίου Σταύρου. Δεν υπάρχει πλέον θυρεός, εφόσον από το 1924 έχει εγκαθιδρυθεί η Δημοκρατία. Στην άλλη όψη φέρει παράσταση της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη.

13. Οι δύο όψεις τραπεζογραμματίου των 500 δραχμών, διαστάσεων 8,5×18,7 εκ., που κυκλοφόρησε το 1927, ένα χρόνο πριν η Εθνική Τράπεζα παραιτηθεί του εκδοτικού της προνομίου. Στη μία όψη φέρει τον τίτλο, την αξία και την κεφαλή του Γεωργίου Σταύρου. Στην άλλη το Ναό των Αγίων Αποστόλων και από τη μία και την άλλη πλευρά αετό και δράκοντα.

8

9

10

11

12

13

14

14. Σπάραγμα από τέσσερα άνισα ακραία τμήματα τραπεζογραμματίου των 50 δραχμών της πρώτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας. Σωζόμενο, ελλίπες, δείγμα γραμματίου της πρώτης έκδοσης. Στάλθηκε στην Τράπεζα στις 11 Φεβρουαρίου 1845 από την Ιωσηφίνα Θ. Μαυροκορδάτου.

15

15. Σπαράγματα, σε σμίκρυνση, τραπεζογραμματίου των 100 δραχμών της πρώτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας.

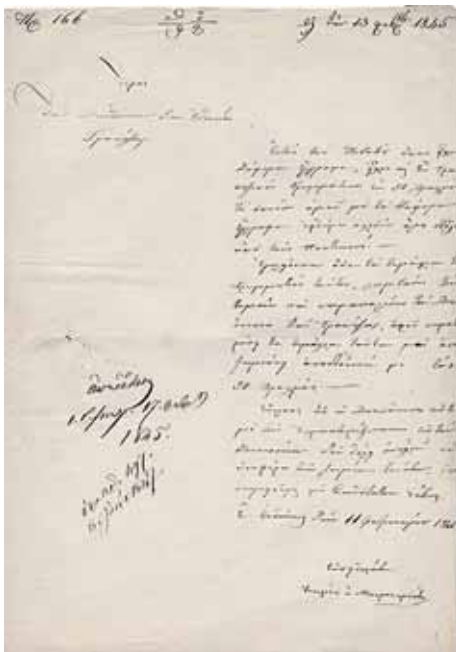
16. Τμήμα τραπεζογραμματίου αξίας 100 δραχμών της πρώτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας, το οποίο φέρει μέρος της ημερομηνίας και την υπογραφή του αρχιταμία της Τράπεζας Μ. Τριανταφυλλίδη.

16

17. Επιστολή της Ιωσηφίνας Μαυροκορδάτου προς τη Διοίκηση της Εθνικής της 11ης Φεβρουαρίου 1845 με την οποία ζητά να αποζημιωθεί για το γραμμάτιο των 50 δραχμών που της κατέστρεψαν τα ποντίκια (βλ. εικόνα 14). Ως γνωστόν, από τις πρώτες εκδόσεις της Εθνικής δεν έχουν σωθεί ακέραια κυκλοφορημένα γραμμάτια. Γνωρίζουμε την όψη τους μόνο από τα δοκίμια της συλλογής της Ε.Τ.Ε. Τα εκτιθέμενα σπαράγματα επομένως αποτελούν το μοναδικό μέχρι σήμερα γνωστό, σωζόμενο δείγμα κυκλοφορημένου γραμματίου της πρώτης έκδοσης της Τράπεζας.

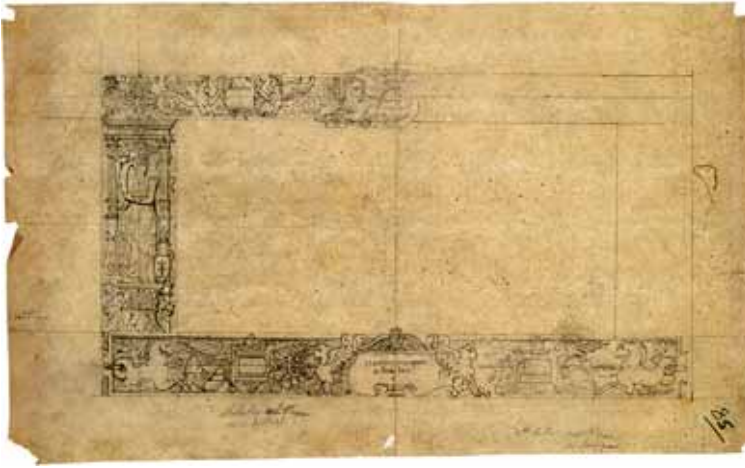
17

18. Η πρώτη από τις τρεις σελίδες της επιστολής του Συμεών Βηλαρά από το Γαλαξίδι, της 9ης Οκτωβρίου 1849, με την οποία στέλνει στη Διοίκηση της Εθνικής το τμήμα του γραμματίου των 100 δραχμών της πρώτης έκδοσης (βλ. εικόνα 16).

18

19

20

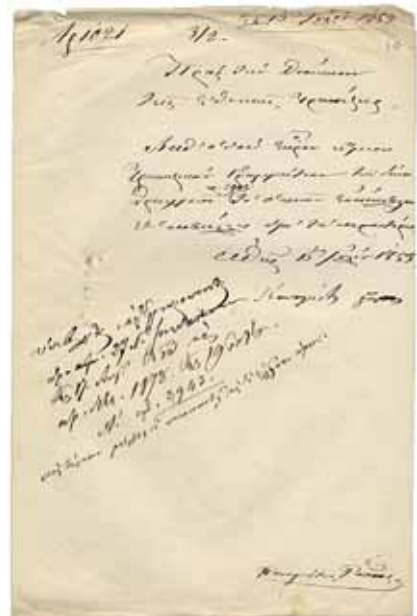
23. Η επιστολή του Παναγιώτη Ρούσου της 16ης Ιουλίου 1853, με την οποία στέλνει στη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας το μισό του γραμματίου των 10 δραχμών της τρίτης έκδοσης (βλ. εικόνα 22).

21

22

23

19. Χειρόγραφη μακέτα με μολύβι για την περιμετρική διακόσμηση των τραπεζογραμματίων της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής.
 20. Σπάραγμα από δύο μέρη τραπεζογραμματίου των 25 δραχμών της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής. Αποτελούν το μοναδικό γνωστό μέχρι σήμερα δείγμα κυκλοφορημένου γραμματίου της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας. Στο άνω μέρος του περιγράμματος εκατέρωθεν του θυρεού, στα δύο τετράγωνα, υπάρχει χειρόγραφη η ένδειξη Β που προσδιορίζει την έκδοση. Στο κάτω μέρος, μέσα στο τετράγωνο δίπλα στη Σφίγγα, υπάρχει χειρόγραφη η ένδειξη 20, που ενδεχομένως αποτελεί τον αύξοντα αριθμό κυκλοφορίας. Στο κάτω αριστερό ψήγμα διακρίνεται η χειρόγραφη υπογραφή του Γ. Σταύρου, κάτω από τη νέα τυπωμένη ένδειξη Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ, η οποία έχει αντικαταστήσει τη διαγραμμένη τυπωμένη ένδειξη Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ. Διακρίνεται ακόμη μέρος της χειρόγραφης υπογραφής του βασιλικού επιτρόπου.

21. Χειρόγραφη μακέτα για την κατασκευή του τραπεζογραμματίου των 10 δραχμών της τρίτης έκδοσης της Εθνικής.
 22. Μισό τμήμα τραπεζογραμματίου αξίας 10 δραχμών της τρίτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας, το οποίο φέρει τον αριθμό 2943 και μέρος της ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 1852 καθώς και την υπογραφή, με σφραγίδα, του Γεωργίου Σταύρου και μέρος της υπογραφής του βασιλικού επιτρόπου Φ. Μαύρου. Από τον αριθμό του γραμματίου, ταυτίζοντάς τον με τα στοιχεία που μας παρέχει το καθολικό της Τράπεζας, φαίνεται ότι το γραμμάτιο αυτό τέθηκε σε κυκλοφορία στις 25.10.1852. Το μισό αυτό γραμμάτιο βρέθηκε προσαρτημένο σε επιστολή του Παναγιώτη Ρούσου της 16ης Ιουλίου 1853 προς τη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας.

- 1874 Ολοκλήρωση του Μεγάλου Μελά με σχέδια του Ερνέστου Τσίλλερ, το οποίο στις μέρες μας, ενοικιασμένο και αναπαλαιωμένο από την Τράπεζα, στεγάζει υπηρεσίες της. 1
- 1875 Υιοθέτηση της αρχής της δεδηλωμένης στην ελληνική κοινοβουλευτική πρακτική. Πρώτη κυβέρνηση Χαρ. Τρικούπη.
Η Τράπεζα της Πρωσίας μετεξελίσσεται σε Τράπεζα του Γερμανικού Κράτους. Ίδρυση της Ένωσης Σκοτικών Τραπεζών. 1875-1890: Περίοδος ύφεσης των ευρωπαϊκών οικονομιών.
- 1875 **3 Ιουλίου.** Υπογράφεται σύμβαση μεταξύ Εθνικής Τράπεζας και κυβέρνησης για βραχυπρόθεσμο δάνειο 1.000.000 δρχ. προς το κράτος με τόκο 8% και ασφάλεια την ετήσια πρόσοδο από τη σύριδα της Νάξου. 6
- Δεκέμβριος.** Επέκταση του Κεντρικού Καταστήματος της Τράπεζας επί της οδού Αιόλου στην πρώην ιδιοκτησία Φρ. Φεράλδη, στο παλαιό «Ξενοδοχείον της Αγγλίας». Το Γενικό Συμβούλιο της Ε.Τ.Ε. αποφασίζει όλες οι αρχαιότητες που είχαν ανακαλυφθεί σε διάφορες εργασίες κατασκευής και επέκτασης του Κεντρικού Καταστήματος να δωρηθούν στην Αρχαιολογική Εταιρεία «όπως αποβώσιν ευχρηστότεροι εις την επιστήμην και το κοινόν». 12
- Δεκέμβριος.** Αποτυχημένη προσπάθεια σύστασης *Τράπεζας κτηματικής και γεωργικής πίστεως* με πρωτοβουλία του κράτους και χρηματοδότηση του νέου πιστωτικού ιδρύματος από την Εθνική. 1
- Η Ε.Τ.Ε. διαθέτει 20 έμμισθα υποκαταστήματα με 113 υπαλλήλους, ενώ διατηρεί επιπλέον και 30 άμισθα υποκαταστήματα. 4
- 1876 Δρομολογούνται τα πρώτα ελληνικά ατμόπλοια. Ίδρυση του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Η Ιονική Τράπεζα αντικαθιστά τα τραπεζογραμμάτια της, εκφρασμένα σε κολονάτα, με τα νέα σε δραχμές.
Ο σουλτάνος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας Αβδούλ Χαμίτ παραχωρεί σύνταγμα. Διάλυση της Πρώτης Διεθνούς. Ο Μπελ ανακαλύπτει το τηλεφωνο. Η βασίλισσα της Αγγλίας Βικτωρία ανακηρύσσεται αυτοκράτειρα των Ινδιών.
- 1876 **Μάρτιος κ.ε.** Η Εθνική δανείζει την ελληνική κυβέρνηση με 1.000.000 δρχ. τον Μάρτιο και 500.000 δρχ. τον Μάιο, με επιτόκιο 8%. 6
- 8 Μαρτίου.** Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της εταιρείας για την αποξήρανση της Κωπαΐδας. 8
- 17 Δεκεμβρίου.** Στο δημόσιο δάνειο των 10.000.000 δρχ., που εκδόθηκε για έκτακτες ανάγκες «της στρατιωτικής και ναυτικής υπηρε-

- σίας» (νόμος ΦΠΓ'), η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με 1.000.000 δραχμές. 6
- 1876 **31 Δεκεμβρίου.** Το σύνολο χορηγήσεων της Ε.Τ.Ε. για όλο το έτος ανέρχεται σε 140.088.000 δρχ., από τις οποίες 84.265.000 δρχ. είναι προεξοφλητικές χορηγήσεις και 14.077.000 δρχ. προεξοφλήσεις εντόκων γραμματίων του δημοσίου, ενώ οι συνολικές οφειλές του κράτους φθάνουν τις 18.895.016 δραχμές. 7
- 31 Δεκεμβρίου.** Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία υπολογίζονται σε 32.173.000 δραχμές. 5
- Η Τράπεζα συντρέπει την ελληνική κυβέρνηση στην εισαγωγή του νέου νομισματικού συστήματος των χωρών της Λατινικής Ένωσης. 1
- 1877 **Επαναστατικά κινήματα στην Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Μακεδονία και την Κρήτη.** Επιβολή αναγκαστικής κυκλοφορίας των τραπεζογραμματίων των εκδοτικών τραπεζών Εθνικής και Ιονικής (20.6.1877-31.12.1884). Κατάρρευση των δημόσιων οικονομικών της Τουρκίας. Έναρξη Ρωσοτουρκικού πολέμου. Ο Έντισον ανακαλύπτει το μικρόφωνο και το φωνογράφο.
- 1877 **19 Ιουνίου.** Το κράτος προχωρεί σε σύμβαση με την Εθνική και την Ιονική για τη σύναψη δανείου ανοικτού λογαριασμού 20.000.000 δρχ. με τόκο 2%. Η Εθνική συμμετέχει με 14.000.000 δραχμές. 6
- 20 Ιουνίου.** Επιβάλλεται από την κυβέρνηση, για τρίτη φορά, η αναγκαστική κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων της Ε.Τ.Ε., η οποία θα διαρκέσει μέχρι τις 31.12.1884. 5
- 29 Ιουνίου.** Καθιερώνεται ένας πρωτότυπος τρόπος για την κυκλοφορία του πρώτου πεντάδραχμου της Εθνικής. Με βάση το νόμο ΧΛΑ'/1877 επιτρέπεται να κόβεται στα δύο το δεκάδραχμο και να κυκλοφορεί κάθε τμήμα του ως πεντάδραχμο. 5
- 7 Νοεμβρίου.** Με νέα σύμβαση το δάνειο του Ιουνίου αυξάνεται στις 27.000.000 δρχ. με τόκο 1%, στο οποίο η Εθνική συμμετέχει με 21.000.000 δρχ. Παράλληλα η κυβέρνηση επιτρέπει στην Εθνική την αύξηση της κυκλοφορίας των τραπεζογραμματίων της σε 66 εκατομμύρια δραχμές. 6
- Αναβάθμιση των άμισθων υποκαταστημάτων Θήρας, Αταλάντης, Γυθείου, Θηβών και Ναυπάκτου σε έμμισθα. 4
- 1878 Συμφωνία στο Λονδίνο της ελληνικής κυβέρνησης με ξένους κεφαλαιούχους για τη διευθέτηση των παλαιών εξωτερικών δανείων του 1824 και 1825. Τέλος του Ρωσοτουρκικού πολέμου. Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου. Δημι-

ουργία Μεγάλης Βουλγαρίας. Ανεξαρτησία Σερβίας, Ρουμανίας, Μαυροβουνίου. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία παραχωρεί στη Μ. Βρετανία την Κύπρο για «κατοχή και διοίκηση».

1878 **20 Ιανουαρίου.** Σύναψη δανειακής σύμβασης μεταξύ κράτους και Εθνικής σε ανοικτό λογαριασμό ύψους 10.000.000 δρχ., με επιτόκιο 1%.

6

25 Ιανουαρίου. Η κυβέρνηση αυξάνει το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων της Ε.Τ.Ε. σε 75.000.000 δραχμές.

5

18 Μαΐου. Η Τράπεζα αναλαμβάνει τις υπόλοιπες αδιάθετες ομολογίες από το δάνειο του κράτους των 10.000.000 δρχ. του 1876, συνολικής αξίας 2.242.443 δραχμών.

6

16 Σεπτεμβρίου. Νέο δάνειο ανοικτού λογαριασμού της Εθνικής προς το κράτος 5.000.000 δρχ. με 1% επιτόκιο.

6

1879 Ελληνοτουρκικές διασκέψεις για το Ηπειροθεσσαλικό ζήτημα. Ίδρυση στην Καλαμάτα του εμπορικού οίκου *Ι.Φ. Κωστόπουλος*, από τον οποίο θα προέλθει, σαράντα περίπου χρόνια αργότερα, η *Τράπεζα Εμπορικής Πίσσεως*. Ίδρυση Εμπορικού και Βιομηχανικού Συλλόγου Αθηνών. Ίδρυση στη Σύρο του πρώτου εργατικού σωματείου.

1879 **31 Δεκεμβρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας παραχωρούνται δωρεάν κατοικίες στους δύο υποδιοικητές της μέσα στο χώρο του Κεντρικού Καταστήματος.

1

Σύνολο κυκλοφορίας τραπεζικών γραμματίων της Ε.Τ.Ε. 45.991.855 δρχ. Συνολικές οφειλές του κράτους, σε χρυσό και τραπεζικά γραμμάτια, 29.544.699 δραχμές.

7

1880 Κατάργηση του αγροτικού φόρου της «δεκάτης». Επίσημη έναρξη λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών. Παράταση του εκδοτικού προνομίου της Ιονικής Τράπεζας στα Επτάνησα έως τον Απρίλιο του 1905. 1880-1895: Υποτίμηση εθνικού νομίσματος, ανάπτυξη της βιομηχανίας, εισροή ξένων κεφαλαίων στη χώρα. Ίδρυση της Εταιρείας της Διώρυγας του Παναμά. Κατασκευή στη Ρωσία του σιδηρόδρομου της Υπερκαυκασίας (1880-1888).

1880 **3 Μαΐου.** Συνομολόγηση δανείου 21.000.000 δραχμών μεταξύ κράτους και Εθνικής με επιτόκιο 6% και εγγύηση την εκχώρηση της προσόδου από τη σμύριδα και το χαρτόσημο.

6

12 Μαΐου. Εισαγωγή της μετοχής της Εθνικής στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, ημερομηνία επίσημης έναρξης λειτουργίας του.

1

- 1880** **2 Δεκεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής για τη σύναψη δανείου ανοικτού λογαριασμού 62 εκατομμυρίων δρχ. με επιτόκιο 1%. Με τη σύμβαση αυτή ακυρώνεται η δανειακή σύμβαση της 3ης Μαΐου 1880. Η Εθνική δέχεται να χορηγήσει επιπλέον στο κράτος δάνειο 10 εκατομμυρίων δρχ. σε μεταλλικά νομίσματα με τόκο 7%. 6
- 2 Δεκεμβρίου.** Με τον ν. ΩΞΖ' αποφασίζεται η συμμετοχή του δημοσίου στα «εκ κυκλοφορίας των τραπεζογραμματίων κέρδη», από το 1892. Με το άρθρο 7 του ίδιου νόμου ανανεώνεται το εκδοτικό προνόμιο της Τράπεζας για 25 ακόμη χρόνια, έως την 31.12.1916, και επεκτείνεται η κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων της σε όλη την επικράτεια πλην της Επτανήσου. 5
- 2 Δεκεμβρίου.** Με τον ν. ΩΞΖ' η Ε.Τ.Ε. αποκτά το δικαίωμα να δανείζει τους δήμους και τα Ν.Π.Δ.Δ. Πολλοί δήμοι της χώρας, λιμενικές επιτροπές και ταμεία ενισχύονται, ενώ ο Δήμος Αθηναίων θα απορροφήσει από την Τράπεζα μέχρι το 1900 κεφάλαια 5 εκατομμυρίων δρχ. περίπου. 3
- 1881** Προσάρτηση της Θεσσαλίας και της περιοχής της Άρτας στην Ελλάδα. Αρχή εκτεταμένου εξωτερικού δανεισμού της χώρας. Νόμος για τους αγρότες στην Αγγλία (Land Act).
- 1881** **5 Ιανουαρίου.** Συμμετοχή της Εθνικής με 6.000.000 φράγκα στο δάνειο 120.000.000 φράγκων, που παρέχει η Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως στο ελληνικό κράτος με αντάλλαγμα την ίδρυση της Προνομιούχου Τράπεζας Ηπειροθεσσαλίας και την απόκτηση από αυτή του εκδοτικού προνομίου στη Θεσσαλία και την περιοχή της Άρτας. 6
- 3 Σεπτεμβρίου.** Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στο κεφάλαιο της Εταιρείας του Ισθμού της Κορίνθου με 500.000 φράγκα. 8
- 7 Οκτωβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει να κατασκευαστεί ασφαλές Ταμείον Τίτλων για τη φύλαξη των κατατεθειμένων χρεογράφων και λοιπών τίτλων της Ε.Τ.Ε. 1
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 208.332.000 δρχ., από τις οποίες 114.919.000 είναι προεξοφλητικές χορηγήσεις. Τραπεζογραμματία της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία: 84.948.000 δραχμές. 7
- Αναβάθμιση των άμισθων υποκαταστημάτων Πόρου, Δημητσάνας, Καλαβρύτων και Μεγαλόπολης σε έμμισθα. 4
- 1882** Οριστική είσοδος της Ελλάδας στη Λατινική Νομισματική Ένωση. Νέα δραχμή. Ίδρυση της Προνομιούχου Τράπεζας Ηπειροθεσσαλίας. Ευρύ

πρόγραμμα εκσυγχρονισμού από την κυβέρνηση Χαρ. Τρικούπη. Έργα υποδομής και οικονομικής ανάπτυξης. Κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου. Αποξήρανση Κωπαΐδας.

Δημιουργία της Τριπλής Συμμαχίας Γερμανίας, Αυστροουγγαρίας, Ιταλίας. Στρατιωτική επέμβαση και κατοχή της Αιγύπτου από τη Μεγάλη Βρετανία. Οικονομική ύφεση σε Αγγλία, Γερμανία, Η.Π.Α. Χρεοκοπία της Τράπεζας Union Générale του Παρισιού.

1882 **25 Ιανουαρίου.** Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της *Προνομιάχου Τράπεζας Ηπειροθεσσαλίας* με κεφάλαιο 3.130.000 δρχ. Η Εθνική συμμετέχει επίσης κατά το ήμισυ, μέχρι του ποσού των 5.000.000 δρχ., στα ενυπόθηκα δάνεια της νέας τράπεζας για μία τριετία.

8

19 Μαρτίου. Σύναψη δανείου της ελληνικής κυβέρνησης από την Εθνική ύψους 20.000.000 δρχ. με επιτόκιο 6,75% υπέρ του *Ταμείου Οδοποιίας* και με εγγύηση τα έσοδα του ταμείου αυτού.

6

Απρίλιος-Μάιος. Συμμετοχή στα κεφάλαια και χρηματοδότηση από την Ε.Τ.Ε. των ελληνικών σιδηροδρόμων στην Πελοπόννησο και τη Θεσσαλία.

8

31 Δεκεμβρίου. Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 210 εκατομμύρια δραχμές.

7

Με ευθύνη του διευθυντή του Δικαστικού Τμήματος της Τράπεζας Στ. Στρέιτ, κωδικοποιούνται όλες οι τροποποιήσεις του καταστατικού της Εθνικής και εκδίδονται σε ενιαίο τόμο, μαζί με το σύνολο των ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων, συμβάσεων και κανονισμών που αφορούν την Τράπεζα.

4

Η Τράπεζα αναλαμβάνει τη φύλαξη χρεογράφων πελατών της με τη σύσταση ειδικής υπηρεσίας φύλαξης τίτλων.

3

1883 Οικονομική κρίση στην Ελλάδα.
Οικονομική κρίση στην Ιταλία.

1883 **1 Ιανουαρίου.** Μετά την εφαρμογή στη χώρα, από την 1η Νοεμβρίου 1882, του νέου νομισματικού συστήματος της Λατινικής Ένωσης, οι λογαριασμοί της Εθνικής μετατρέπονται σε νέες δραχμές (112 παλαιές = 100 νέες).

7

21 Μαρτίου. Η Τράπεζα έρχεται αρωγός στο έργο της επιτροπής υπέρ των φυλακισμένων.

12

24 Νοεμβρίου. Η Εθνική Τράπεζα συμμετέχει με 9.000.000 σε δάνειο 170.000.000 χρυσών φράγκων με επιτόκιο 5% προς το ελληνικό δημόσιο, που δίνεται από όμιλο εννέα τραπεζών, ώστε το κράτος να

- εξασφαλίσει το απαραίτητο μεταλλικό για την άρση της αναγκαστικής κυκλοφορίας. 6
- 1884** Προσπάθειες αναδιοργάνωσης των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων. Καθιέρωση δασμολογίου και ευθυγράμμιση της δραχμής με το γαλλικό φράγκο. Διεθνής αποικιακή συνθήκη για την Αφρική. Πρόγραμμα κοινωνικής νομοθεσίας του Βίσμαρκ στη Γερμανία. Εφεύρεση της λινοτυπικής μηχανής.
- 1884** **28 Αυγούστου.** Το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. αυξάνεται σε 20.000.000 νέες δραχμές, με την έκδοση 2.000 νέων μετοχών. 7
- 20 Δεκεμβρίου.** Συνάπτεται εθνικό ομολογιακό δάνειο 9.000.000 δραχμών μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής με επιτόκιο 7%. Ως εγγύηση παραχωρείται το αντίτιμο κάθε φόρου και κάθε δικαιώματος που καταβάλλει η Τράπεζα στο δημόσιο. 6
- 31 Δεκεμβρίου.** Η κυβέρνηση αίρει την αναγκαστική κυκλοφορία, αφού αποδίδει τα οφειλόμενα στην Εθνική Τράπεζα. 5
- Το άμισθο υποκατάστημα Άργους αναβαθμίζεται σε έμμισθο. 4
- Σύνολο κυκλοφορίας τραπεζικών γραμματίων της Ε.Τ.Ε. 69.648.723 δρχ. Συνολικές οφειλές του κράτους προς την Τράπεζα, σε χρυσό και τραπεζικά γραμμάτια, 40.058.844 δραχμές. 7
- 1885** «Ειρηνοπόλεμος» κυβέρνησης Θ. Δεληγιάννη. Οριστική επιβολή της αναγκαστικής κυκλοφορίας των τραπεζογραμματίων όλων των ελληνικών εκδοτικών τραπεζών, Εθνικής, Ιονικής και Προνομιούχου Ηπειροθεσσαλίας. Υποτίμηση της δραχμής. Η Βουλγαρία προσαρτά την Ανατολική Ρωμυλία. Διεθνής διάσκεψη για τις αποικίες στο Βερολίνο. Το πρώτο αυτοκίνητο μεγάλης ταχύτητας των Νταίμλερ & Μπεντς στη Γερμανία. Δημιουργία του κράτους του Κογκό υπό την προστατευτική εξουσία του βασιλιά του Βελγίου. Εφαρμογή του αντιλυσσικού ορού σε άνθρωπο από τον Παστέρ.
- 1885** **2 Μαρτίου.** Στο πλαίσιο του κοινωνικού της έργου, η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά τα αγαθοεργά καταστήματα της Κωνσταντινούπολης. 12
- 15 Μαΐου.** Ο Παύλος Καλλιγιάς εκλέγεται από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων παμψηφεί υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. στη θέση του αποβιώσαντος Ευθύμιου Κεχαγιά. 11
- 5 Ιουνίου.** Υπογράφεται σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικής κυβέρνησης για τη συνομολόγηση προσωρινού δανείου 1.500.000 για ένα έτος με επιτόκιο 7% και εγγύηση ομολογίες του δανείου των 170.000.000. 6

- 1885** **19 Σεπτεμβρίου.** Συνομολογείται σύμβαση μεταξύ κυβέρνησης και Εθνικής για δάνειο ανοικτού λογαριασμού 24.000.000 δρχ., εκ των οποίων τα 12.000.000 σε μεταλλικό και τα υπόλοιπα σε τραπεζογραμμάτια με επιτόκιο 1%. 6
- 14 Νοεμβρίου.** Σύμβαση για τη χορήγηση δανείου ανοικτού λογαριασμού 12.000.000 στο ελληνικό δημόσιο από την Εθνική με επιτόκιο 1%. 6
- 10 Δεκεμβρίου.** Οι τράπεζες Εθνική, Ιονική και Ηπειροθεσσαλίας παραχωρούν δάνειο 18.000.000 δρχ. προς το ελληνικό δημόσιο, το οποίο τους εκχωρεί το δικαίωμα έκδοσης τραπεζογραμμάτων της μιάς και δύο δραχμών. Εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι του δημοσίου από το φόρο του οίνου. Στο δάνειο αυτό η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με 11.000.000 δραχμές. 6
- 30 Δεκεμβρίου.** Συνομολογείται σύμβαση δανείου ανοικτού λογαριασμού 10.000.000 μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου, με επιτόκιο 1%. 6
- 1886** Αγγλογαλλικός αποκλεισμός του Πειραιά. Ολοκλήρωση σιδηροδρομικού δικτύου Βόλου-Λάρισας. Ίδρυση της *Τράπεζας Εμπεδοκλέους*. Ματωμένη Πρωτομαγιά στο Σικάγο. Βουλγαρικό Ζήτημα.
- 1886** **3 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των δέκα δραχμών της έκτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας. 5
- 18 Φεβρουαρίου.** Σύμβαση δανείου ανοικτού λογαριασμού 10.000.000 μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής με επιτόκιο 1%. 6
- 10 Απριλίου.** Σύμβαση δανείου ανοικτού λογαριασμού 15.000.000 μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής με επιτόκιο 1%. 6
- 6 Ιουνίου.** Η ελληνική κυβέρνηση υπογράφει σύμβαση με την οποία συνομολογεί δάνειο 19.000.000 χρυσών φράγκων με τις τράπεζες Εθνική, Ηπειροθεσσαλίας, Κωνσταντινουπόλεως και Βιομηχανικής Πίστεως με επιτόκιο 8% για δύο έτη. Η Εθνική συμμετέχει με 11.000.000 χρυσά φράγκα. Ως εγγύηση παραχωρούνται στις τράπεζες η διαχείριση και οι πρόσοδοι των μονοπωλίων πετρελαίου, σπիրτων, παιγνιοχάρτων και άλατος. 6
- 13 Ιουνίου.** Κυκλοφορούν για πρώτη φορά τραπεζογραμμάτια της μιάς και δύο δραχμών (κερματικά γραμμάτια), κατασκευής της Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- 12 Αυγούστου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των είκοσι πέντε δραχμών της έκτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας. 5

- 1886** **31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 197.663.000 δρχ., από τις οποίες 114.791.000 είναι προεξοφλητικές χορηγήσεις και 10.579.000 δρχ. προεξοφλήσεις εντόκων γραμματίων του δημοσίου. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 93.311.000 δραχμές. 7
- 1887** Ο Χ. Τρικούπης κερδίζει τις εκλογές της 4ης Ιανουαρίου και συνεχίζει το ανορθωτικό του έργο. Εκδηλώσεις για τα 50 χρόνια του Πανεπιστημίου Αθηνών.
Ανανέωση και ισχυροποίηση της Τριπλής Συμμαχίας.
- 1887** **11 Ιουνίου.** Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με ποσό 5.355.000 δραχμών σε εθνικό ομολογιακό δάνειο ύψους 135 εκατομμυρίων δραχμών, ασφαλισμένο με τις εισπράξεις των μονοπωλίων του κράτους. 6
- 11 Ιουνίου.** Η Τράπεζα συμμετέχει με κεφάλαια στην ίδρυση της *Εταιρείας Διαχείρισεως των Μονοπωλίων της Ελλάδος.* 8
- 8 Σεπτεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής Τράπεζας για την έκδοση ομολογιακού δανείου 15.000.000 για 75 έτη με επιτόκιο 4%. Ως εγγύηση παραχωρείται το 1/3 των ετήσιων εισπράξεων του τελωνείου της Σύρου. 6
- Νοέμβριος.** Σύμβαση δανείου ανοικτού λογαριασμού 10.200.000 χρυσών φράγκων μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και των τραπεζών Εθνικής, Κωνσταντινουπόλεως, Ηπειροθεσσαλίας και Βιομηχανικής Πίστεως, με επιτόκιο 6%. 6
- 1888** Με αφορμή την εικοσιπενταετηρίδα της βασιλείας του Γεωργίου Α' οργανώνεται η Δ' εμπορική έκθεση (Ολυμπιάδα) στο Ζάππειο Μέγαρο και γίνεται η πρώτη απόπειρα ηλεκτροφωτισμού της Αθήνας. Ο Δημ. Ράλλης συγκροτεί το «Τρίτο Κόμμα». Παραγγέλλονται από την κυβέρνηση τα τρία πολεμικά πλοία «Ύδρα», «Σπέτσες» και «Ψαρά» με το δάνειο των 135 εκατομμυρίων.
Αυτοκράτορας της Γερμανίας ο Γουλιέλμος Β'.
- 1888** **24 Μαΐου.** Σύμβαση ομολογιακού δανείου 24.000.000 χρυσών φράγκων μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη χρηματοδότηση του Σιδηροδρόμου Μύλων-Ναυπλίου-Καλαμάτας. Το δάνειο είναι διάρκειας 99 ετών και η κάθε μετοχή των 500 δρχ. θα αποφέρει τόκο 30 δρχ. το χρόνο. Ως εγγύηση παρέχεται υποθήκη επί ολοκλήρου του κεφαλαίου της σιδηροδρομικής εταιρείας. 6
- 1889** Κρητική Επανάσταση. Παραλαβή των τριών πολεμικών. Απογραφή πληθυσμού: η Ελλάδα αριθμεί 2.187.208 κατοίκους.
Ίδρυση Β' Διεθνούς. Καθιέρωση της Πρωτομαγιάς ως διεθνούς ημέρας απεργίας.

- 1889** **26 Ιανουαρίου.** Σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της Εθνικής για την ανανέωση έντοκων γραμματίων 126.000 λιρών Αγγλίας με επιτόκιο 5,5% και διάρκεια 9 μηνών. 6
- 27 Μαρτίου.** Ο Στέφανος Στρέιτ εκλέγεται υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. μετά το θάνατο του Γ. Βασιλείου. 11
- 28 Ιουλίου.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφασίζει την επέκταση του κεντρικού κτηρίου και την οικοδόμηση επί της οδού Γεωργίου Σταύρου κατοικίας, η οποία θα παραχωρείται στον εκάστοτε υποδιοικητή με μίσθωμα. 1
- 7 Δεκεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και των τραπεζών Εθνικής, Ηπειροθεσσαλίας και Βιομηχανικής Πίστεως για τη σύναψη προσωρινού δανείου με έντοκα γραμμάτια ύψους 10.000.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 6 μηνών και επιτόκιο 5%. 6
- Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με 1.170.000 δρχ. στην Εταιρεία Υπεγγύων Προσόδων του κράτους. 8
- 1890** Έναρξη κατασκευής της διώρυγας της Κορίνθου και της σιδηροδρομικής γραμμής Πειραιά-Λάρισα. Επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου της Πελοποννήσου. Αποστολή στην Ελλάδα των Law και Roux για να εξετάσουν την οικονομική κατάσταση ενόψει ξένης δανειοδότησης. Ισχυροποίηση Γερμανίας με την πολιτική του αυτοκράτορα Γουλιέλμου Β' (Weltpolitik). Ύφεση της γερμανικής οικονομίας και οικονομική κρίση στις Η.Π.Α. Α. Μάρσαλ, *Αρχές της Οικονομικής*.
- 1890** **26 Φεβρουαρίου.** Σύμβαση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και των τραπεζών Εθνικής, Ηπειροθεσσαλίας, Βιομηχανικής Πίστεως και Κωνσταντινουπόλεως για τη σύναψη προσωρινού δανείου με έντοκα γραμμάτια ύψους 6.000.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 6 μηνών και επιτόκιο 5%. Ως εγγύηση ενεχυριάζονται ομολογίες προηγούμενου δανείου σε λίρες. 6
- 21 Μαρτίου.** Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο ο πρώτος *Οργανισμός Υπηρεσίας* της Τράπεζας, ο οποίος τίθεται σε ισχύ στις 2 Απριλίου. Ο οργανισμός προβλέπει πέντε τμήματα των κεντρικών υπηρεσιών. Στα τέσσερα προϋπάρχοντα, *Λογιστικού, Ταμείου, Γραφείου και Δικαστικού*, προστίθεται το νέο τμήμα *Επιθεωρήσεως*. 4
- 7 Ιουνίου.** Συμμετοχή της Τράπεζας στην ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Διώρυγος της Κορίνθου με κεφάλαιο 224.000 δρχ., που αντιστοιχεί σε 1.400 μετοχές. 8
- 2 Ιουλίου.** Η Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή τον Παύλο Καλλιγά, μέχρι τότε υποδιοικητή της Ε.Τ.Ε. Ο προκάτοχός

του Μάρκος Ρενιέρης αρνήθηκε με επιμονή την επανεκλογή του για νέα θητεία και η Συνέλευση τον εξέλεξε, «τιμής και ευγνωμοσύνης ένεκεν», ισόβιο επίτιμο διοικητή.

111

Ο Παύλος Καλλιγιάς, γεννημένος στη Σμύρνη το 1814, άρχισε τις μαθητικές του σπουδές στην Τεργέστη και στη συνέχεια στη Φλαγγίνειο Σχολή της Βενετίας και στο Λύκειο Heyer της Γενεύης. Το 1834 ξεκίνησε σπουδές νομικών, φιλοσοφίας και ιστορίας στο Μόναχο, τις οποίες συνέχισε στο Βερολίνο και τη Χαϊδελβέργη, όπου και αναγορεύθηκε διδάκτωρ. Η επαγγελματική του σταδιοδρομία υπήρξε πολυσχιδή. Ως νομικός δίδαξε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου με διακοπές ανήλθε όλη την ιεραρχία των διδακτικών βαθμίδων

–χρημάτισε μάλιστα συγκλητικός, κοσμήτορας και πρύτανης–, δικηγόρησε, υπήρξε αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου και συνέγραψε πολλές νομικές πραγματείες. Εκλέχθηκε επανειλημμένα βουλευτής και χρημάτισε υπουργός Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Εξωτερικών και Παιδείας. Γνωστός από το νομικό συγγραφικό του έργο, ο Π. Καλλιγιάς συνέγραψε ακόμη μελέτες ιστορικές, φιλοσοφικές, θεολογικές αλλά και φιλολογικά πονήματα, με κορυφαίο το ηθογραφικό μυθιστόρημα *Θάναος Βλέκας*. Το έργο αυτό αποδεικνύει το πόσο ο Καλλιγιάς, παράλληλα με τις βαρύτερες επαγγελματικές του υποχρεώσεις, παρακολουθούσε με συστηματικό τρόπο την καθημερινή πραγματικότητα της εποχής, ώστε να είναι σε θέση να τη μετουσιώσει με επιτυχία στην ηθογραφία του αυτή.

Στα λίγα αλλά δύσκολα χρόνια της διοίκησής του, ο Π. Καλλιγιάς επέτυχε να διασφαλίσει τα συμφέροντα των μετόχων και την οικονομική ευρωστία της Τράπεζας, να ενισχύσει οικονομικά το ελληνικό κράτος και να μην περιέλθει ο έλεγχος της Ε.Τ.Ε. σε ξένους κεφαλαιούχους. Μέσα στην οικονομική θύελλα που πλησίαζε, προσπάθησε με σύνεση και υπευθυνότητα να συνδράμει την κλονιζόμενη κρατική πίστη, ώστε η μεν χώρα να αποφύγει την κρίση, το δε ανώτατο οικονομικό ίδρυμα τις περιπέτειες. Η επιδείνωση των οικονομικών του κράτους, εξαιτίας του υπέρμετρου εξωτερικού δανεισμού, η πτώση στο εξωτερικό της αξίας των ελληνικών χρεογράφων και η συνεχής υπερτίμηση του συναλλάγματος οδήγησαν στην πτώχευση του 1893. Την τραγική κατάσταση ολοκλήρωσε η μεγάλη σταφιδική και εμπορική κρίση. Η πολιτική του Καλλιγιά κρίνεται ιδιαίτερα θετική στην αντιμετώπιση της σταφιδικής κρίσης (μελέτη του προβλήματος, δανειοδότηση των σταφιδοπαραγωγών, προσπάθεια εξαγωγής του πλεονάσματος στη ρωσική αγορά). Με αίσθημα ευθύνης, ο γηραιός διοικητής αντέδρασε σε μερικές υπερβολικές

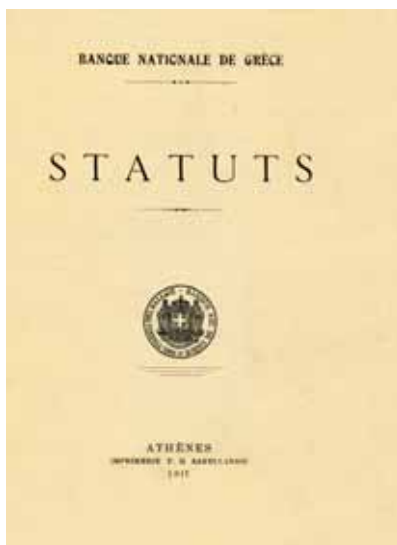
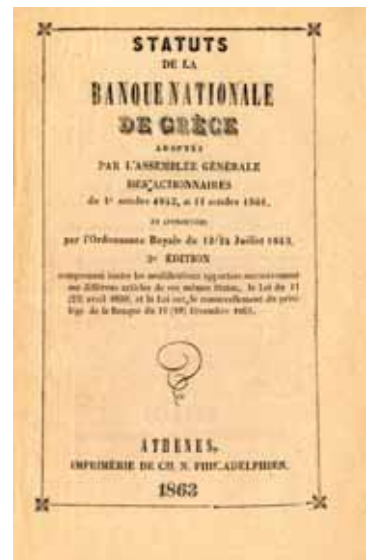
απαιτήσεις ή κάποιες σπασμωδικές, αμφίβολης αποτελεσματικότητας ενέργειες του κράτους, προστατεύοντας την Τράπεζα, καθώς αντέδρασε και στην επιβολή πρόσθετης φορολογίας στα μερίσματα της Ε.Τ.Ε. και στην πληρωμή μερικών φόρων σε χρυσό. Επί διοικήσεώς του η Τράπεζα συνέχισε να χρηματοδοτεί τα έργα κατασκευής των ελληνικών σιδηροδρόμων (ο ίδιος συμμετείχε στο Διοικητικό Συμβούλιο της νεοϊδρυόμενης *Εταιρείας Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικής Ελλάδος*). Η Ε.Τ.Ε. ίδρυσε επίσης την ελληνική ασφαλιστική εταιρεία «Εθνική» για να εξυπηρετηθεί το κοινό συμφέρον και για να μην ασφαλίζονται οι Έλληνες σε ξένες εταιρείες. Καθοριστική ακόμη υπήρξε η συμβολή του Καλλιγά στη γενικότερη αναδιοργάνωση της Τράπεζας με τη θέσπιση του πρώτου *Οργανισμού της Υπηρεσίας* που ρύθμιζε τις θέσεις, τους βαθμούς και τις αποδοχές των υπαλλήλων.

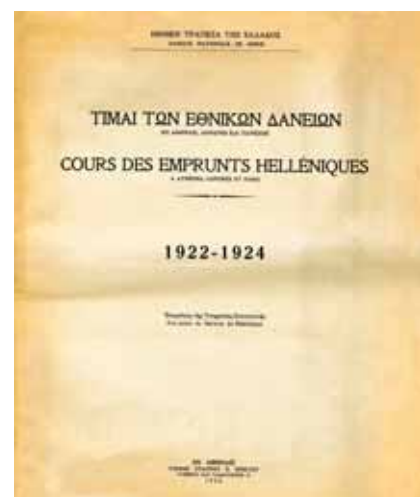
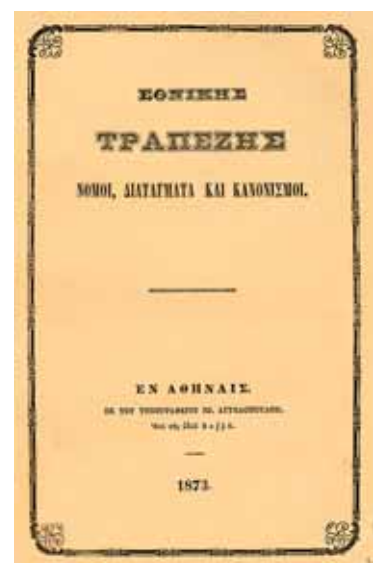
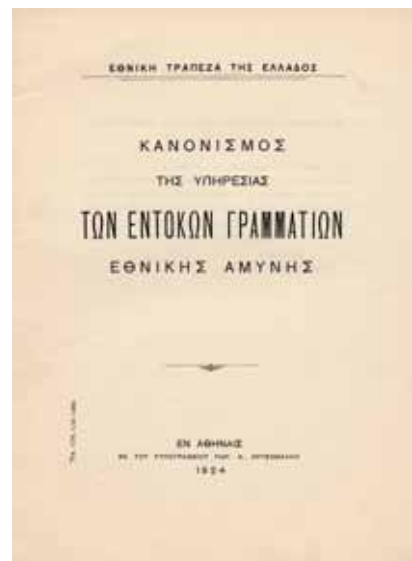
- 1890** **4 Αυγούστου.** Ο Παντελής Σημηριώτης εκλέγεται υποδιοικητής. 11
- 31 Δεκεμβρίου.** Το ελληνικό δημόσιο οφείλει στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος 40.087.769,67 χρυσά φράγκα και 95.395.890,26 δραχμές. 6
- Διάφορα δάνεια της Ε.Τ.Ε. προς σιδηροδρομικές εταιρείες της χώρας. 8
- Αρχίζει η συστηματική κατάταξη, καταγραφή και εκτύπωση των υπηρεσιακών εγκυκλίων εγγράφων της Τράπεζας για κάθε έτος, ενώ δύο χρόνια πριν κυκλοφόρησε τυπωμένη η «Συλλογή εγκυκλίων προς τα υποκαταστήματα», 1866-1888. 4
- Η Ε.Τ.Ε. συμπαραστέκεται οικονομικά στα θύματα της πυρκαγιάς της Θεσσαλονίκης και στο «Σύλλογο προς Διάδοσιν των Ελληνικών Γραμμάτων».
- 1891** Η κυβέρνηση Δηλιγιάννη επιβάλλει μέτρα λιτότητας. Ρήξη του Θ. Δηλιγιάννη με τους κεφαλαιούχους. Αγροτική κρίση, λιμός και χολέρα στη Ρωσία. Ξεκινά η κατασκευή του Υπερσιβηρικού (1891-1904). 12
- 1891** **22 Μαΐου.** Σύμβαση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και των τραπεζών Εθνικής, Ιονικής, Ηπειροθεσσαλίας και Βιομηχανικής Πίστεως για τη σύναψη δανείου με έντοκα γραμμάτια ύψους 6.250.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 6 μηνών και επιτόκιο 6%. 6
- 22 Ιουνίου.** Ίδρυση, με πρωτοβουλία της Ε.Τ.Ε. και των τραπεζών Κωνσταντινουπόλεως, Προνομιούχου Ηπειροθεσσαλίας, Γενικής Πιστωτικής και Βιομηχανικής Πίστεως της Ελλάδος, της *Ελληνικής Εταιρείας Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»*, στα κεφάλαια της οποίας η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει κατά το ήμισυ. 8

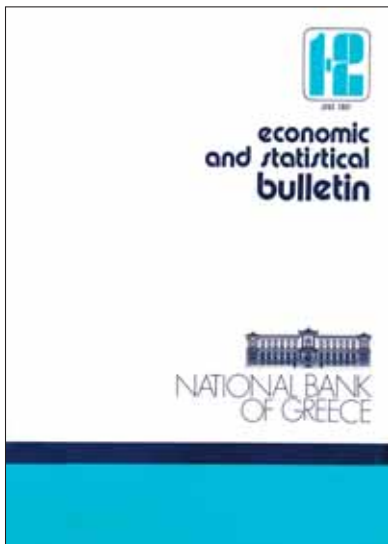
- 1891** **22 Ιουνίου.** Πρόεδρος του πρώτου διοικητικού συμβουλίου της «Εθνικής» Ασφαλιστικής αναλαμβάνει ο υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Στέφανος Στρέιτ, ενώ στο συμβούλιο συμμετέχει και ο έτερος υποδιοικητής Π. Σημηριώτης. 111
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 167.588.000 δραχ., από τις οποίες 105.578.000 είναι προεξοφλητικές χορηγήσεις. Τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία: 115.454.000 δραχμές. 7
- 1892** Πτώση της κυβέρνησης Δηλιγιάννη. Νέα κυβέρνηση Χ. Τρικούπη, πολιτική λιτότητας, διαμαρτυρίες των λαϊκών στρωμάτων. Γαλλορωσική στρατιωτική συνθήκη. Νέο προστατευτικό τελωνειακό σύστημα στη Γαλλία.
- 1892** **17 Ιανουαρίου.** Ανανέωση για έξι ακόμη μήνες του δανείου των 6.250.000 του 1891 για κεφάλαιο 5.815.000 χρυσών φράγκων. Θα ακολουθήσει νέα ανανέωση στις 18 Μαΐου. 6
- 17 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των εκατό δραχμών της έβδομης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Staatsnoten Atelier της Βιέννης. 5
- Φεβρουάριος.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικής κυβέρνησης για τη σύναψη δανείου 2.500.000 χρυσών φράγκων σε έντοκα γραμμάτια εξάμηνης διάρκειας με επιτόκιο 6%. 6
- 20 Φεβρουαρίου.** Ο Θεόφραστος Παπαδάκης εκλέγεται υποδιοικητής στη θέση του Παντελή Σημηριώτη. 111
- 11 Μαρτίου.** Με τον ν. „ΒΑ’ καταργείται η συμμετοχή του δημοσίου στα κέρδη από τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. έναντι ποσού 2.560.000 χρυσών φράγκων που αποδίδει εφάπαξ η Τράπεζα στο ελληνικό δημόσιο. 5
- 20 Μαΐου.** Δάνειο ομολογιακό προς την ελληνική κυβέρνηση από τις τράπεζες Εθνική, Ιονική, Ηπειροθεσσαλίας και Κωνσταντινούπολεως, καθώς και από την Εταιρεία Διαχειρίσεως των Μονοπωλίων της Ελλάδος ύψους 16.500.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 25 ετών και επιτόκιο 4%. Ως εγγύηση παραχωρείται ο φόρος του καθαρού εισοδήματος των ανωνύμων εταιρειών, των τραπεζών και του σιδηροδρόμου. 6
- 7 Ιουλίου.** Προσωρινό δάνειο της Εθνικής προς την ελληνική κυβέρνηση σε έντοκα γραμμάτια ύψους 703.733 χρυσών φράγκων εξάμηνης διάρκειας προς 6%, με εγγύηση ομολογίες του δανείου των Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Λαρίσης-Συνόρων. 6

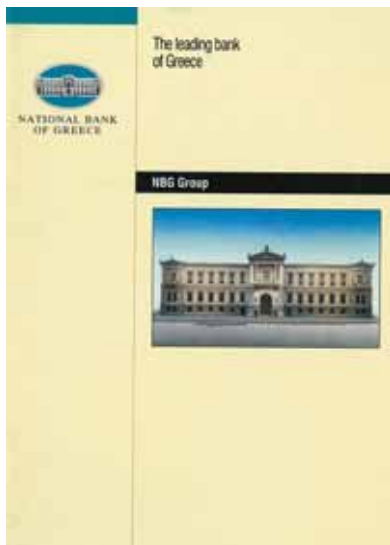
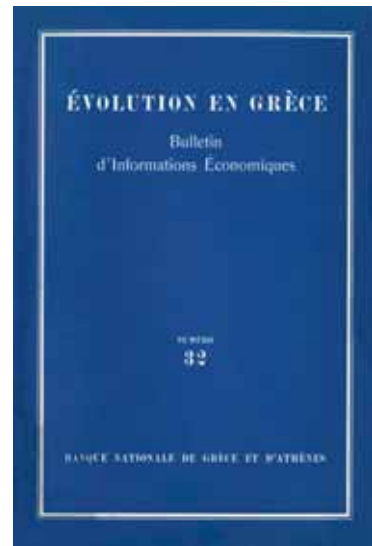
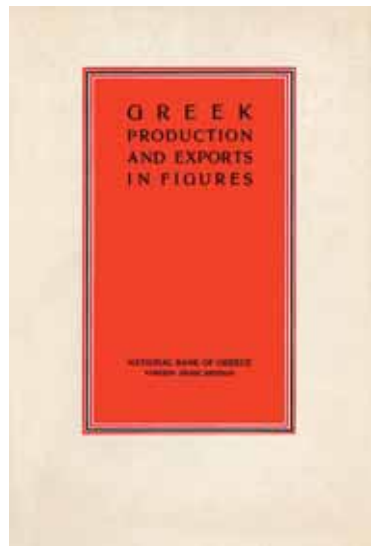
Εκδόσεις, πληροφοριακά και οικονομικά δελτία της Εθνικής Τράπεζας

Από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της η Ε.Τ.Ε. δημοσίευσε διάφορα κείμενα που είχαν σχέση με τη θεσμική της υπόσταση, τις ποικίλες οικονομικές-πιστωτικές της δραστηριότητες, την οργανωτική της δομή ή αφορούσαν θέματα της ελληνικής οικονομίας γενικότερα (καταστατικά, ετήσιοι απολογισμοί, εγκύκλιοι, οργανισμοί-κανονισμοί υπηρεσιών, νομοθεσία που αφορούσε την Τράπεζα κ.ά.). Κατά το μεσοπόλεμο οι εκδόσεις αυτές εμπλουτίστηκαν και με άλλα θέματα, όπως ετήσιες οικονομικές επετηρίδες της Ελλάδας, στατιστικές μελέτες, υπομνήματα και συμβάσεις μεταξύ της Ε.Τ.Ε. και του ελληνικού δημοσίου, τιμές εθνικών δανείων, ιστορικά και επετειακά δημοσιεύματα κ.λπ. Μεταπολεμικά προστέθηκαν διάφορα πληροφοριακά, οικονομικά και στατιστικά δελτία και αυτοτελείς εκδόσεις για την ελληνική οικονομία και το χρηματοπιστωτικό σύστημα και βιβλία για την εκπαίδευση του προσωπικού. Τη δεκαετία του 1970 εκδίδεται το πρώτο περιοδικό για το προσωπικό της Τράπεζας, η *Συνεργασία*, 1970-1974, και ακολουθούν το *Εμείς, ο κόσμος της Εθνικής Τράπεζας*, την περίοδο 1984-1994, *Η Τράπεζα, η Εθνική και το προσωπικό της* την περίοδο 1994-2004 και από τον Μάρτιο του 2006 το *Πρώτοι εμείς*. Το πολύτιμο αυτό πληροφοριακό υλικό απόκειται στη Βιβλιοθήκη του Ιστορικού Αρχείου της Ε.Τ.Ε. Ακολουθούν μερικά δείγματα αυτής της εκδοτικής παραγωγής.

- 1892 **19 Οκτωβρίου.** Προσωρινό δάνειο 64.000 λιρών στερλινών προς την ελληνική κυβέρνηση από τις τράπεζες Εθνική και Ηπειροθεσσαλίας, εξάμηνης διάρκειας προς 6%, με εγγύηση την ενεχυρίαση ομολογιών του δανείου των Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Λαρίσης-Συνόρων. 6
- 31 Δεκεμβρίου.** Η Τράπεζα διαθέτει 28 υποκαταστήματα με προσωπικό 236 ατόμων. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 270 εκατομμύρια δραχμές. 7
- Η Εθνική Τράπεζα συμπράττει στην επιτροπή που έχει συγκροτηθεί από εκπροσώπους των κυβερνήσεων της Γαλλίας και της Αγγλίας για τη μελέτη της οικονομικής κατάστασης της Ελλάδας που αντιμετωπίζει μεγάλα οικονομικά προβλήματα. 1
- 1893 Πτώχευση του ελληνικού κράτους. Σταφιδική κρίση. Διολίσθηση της δραχμής. Εγκαίνια της διώρυγας της Κορίνθου. Ίδρυση της *Τράπεζας Αθηνών*.
- 1893 **9 Ιουλίου.** Ανανέωση για ακόμη 6 μήνες του δανείου της 7ης Ιουλίου του 1892 των 703.733 χρυσών φράγκων. Το δάνειο αυτό θα εξακολουθήσει να ανανεώνεται μέχρι τον Φεβρουάριο του 1898 ανά εξάμηνο. 6
- 24 Ιουλίου.** Ανανέωση για ακόμη 6 μήνες του δανείου των 5.815.000 χρυσών φράγκων του 1892. 6
- Οκτώβριος.** Μετά την οικονομική χρεοκοπία του ελληνικού κράτους, η κυβέρνηση Σ. Σωτηρόπουλου, με πρόσχημα την αναδιοργάνωση της Εθνικής και σε επαφή με ξένους κεφαλαιούχους, προσπαθεί να εκχωρήσει την Τράπεζα σε ξένα συμφέροντα. Με την επάνοδο στην εξουσία του Χαρ. Τρικούπη ο διοικητής Παύλος Καλλιγιάς κατορθώνει να αποτρέψει τον κίνδυνο αυτό. 1
- 23 Δεκεμβρίου.** Ανανέωση για ακόμη έξι μήνες της σύμβασης των 5.815.000 χρυσών φράγκων του 1892. Το δάνειο αυτό θα εξακολουθήσει να ανανεώνεται μέχρι τον Νοέμβριο του 1897 ανά εξάμηνο. 6
- Στη μεγάλη σταφιδική κρίση, η Εθνική ενισχύει γενναία τους σταφιδοπαραγωγούς, ενώ οι υπηρεσίες της προβαίνουν σε ειδική έρευνα και μελέτη της σταφιδοκαλλιέργειας και καταβάλλουν προσπάθειες εξαγωγής του πλεονάσματος στη ρωσική αγορά. 9
- Επίσης η Ε.Τ.Ε. ενισχύει οικονομικά τους σεισμοπαθείς της Ζακύνθου. 12

- 1894** Επιδείνωση των οικονομικών. Αδυναμία της κυβέρνησης Χ. Τρικούπη να επιτύχει συμβιβασμό με τους ξένους κεφαλαιούχους δανειστές της χώρας. Αντιτρικουπικές εκδηλώσεις. Ίδρυση από αξιωματικούς του στρατού της «Εθνικής Εταιρείας». Πρώτος γιορτασμός στην Αθήνα της Εργατικής Πρωτομαγιάς.
Σινοϊαπωνικός πόλεμος. Υπόθεση Ντρέιφους. Ο Νικόλαος Β΄ ανακηρύσσεται αυτοκράτορας της Ρωσίας. Ο Ε. Ντυρκάιμ διατυπώνει τους κανόνες της κοινωνιολογικής μεθόδου και η κοινωνιολογία αναγνωρίζεται ως επιστήμη.
- 1894** **10 Απριλίου.** Τίθεται σε κυκλοφορία το τραπεζογραμμάτιο της Εθνικής των δέκα δραχμών της έβδομης έκδοσης, κατασκευής Staatsnoten Atelier, Βιέννης. Μετά την έκδοση του νόμου ,ΒΥΞΑ΄ της 9.1.1897, το τραπεζογραμμάτιο αυτό επισημαίνεται με τη φράση «απαγορεύεται να κόπτεται εις δύο», εφόσον προβλέπεται πλέον η έκδοση πενταδράχμου. 5
- 27 Απριλίου.** Συνεισφορά της Ε.Τ.Ε. υπέρ των σεισμοπαθών της Λοκρίδας. 12
- 16 Σεπτεμβρίου.** Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά την ανοικοδόμηση της Θεολογικής Σχολής Χάλκης που είχε καταστραφεί από σεισμό. 12
- Σύνολο κυκλοφορίας τραπεζικών γραμματίων της Ε.Τ.Ε. 109.452.000 δρχ. Συνολικές οφειλές του κράτους, σε χρυσό και τραπεζικά γραμμάτια 132.617.629 δραχμές. 7
- 1895** Αντιτρικουπικές εκδηλώσεις, παραίτηση της κυβέρνησης Χαρ. Τρικούπη. Σύσταση «Διοικητικού Συμβουλίου της Υπηρεσίας Δημοσίου Χρέους». Σφαγές Αρμενίων στην Κωνσταντινούπολη. Ο Ραϊντγκεν ανακαλύπτει τις ακτίνες Χ. Πρώτη κινηματογραφική μηχανή των αδελφών Λυμέρ.
- 1895** **15 Φεβρουαρίου.** Ο Ιωάννης Α. Βαλαωρίτης εκλέγεται υποδιοικητής στη θέση του παραιτηθέντος Θεόφραστου Παπαδάκη. 111
- Κυκλοφορούν σε δεύτερη έκδοση τα γραμμάτια της μιάς και δύο δραχμών της Εθνικής Τράπεζας, κατασκευής της Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- Η Τράπεζα συμμετέχει στα κεφάλαια της Εταιρείας Σιδηροδρόμων Αθηνών-Πειραιώς. 8
- Η Ε.Τ.Ε. ενισχύει οικονομικά την προετοιμασία της οργάνωσης των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας. Επίσης τους ομοεθνείς που πλήγηκαν από την πυρκαγιά στη Σινώπη του Πόντου. 12
- 1896** Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα. Επανάσταση στην Κρήτη. Θάνατος Χαρ. Τρικούπη. Μαχητικές απεργίες στο Λαύριο. Αναρχική δραστηριότητα και

αγροτικές εξεγέρσεις στη Δ. Πελοπόννησο (1896-1902). Απογραφή πληθυσμού: η Ελλάδα αριθμεί 2.433.806 κατοίκους.
 Θέσπιση των βραβείων Νόμπελ. Ο Μπέκερελ ανακαλύπτει τη ραδιοακτινοβολία και ο Μαρκόνι το ραδιοπομπό.

1896 *16 Σεπτεμβρίου.* Θάνατος του Π. Καλλιγά, διοικητή της Ε.Τ.Ε.

111

28 Οκτωβρίου. Ο Στέφανος Στρέιτ εκλέγεται παμψηφεί διοικητής της Εθνικής μετά το θάνατο του Π. Καλλιγά.

111

Ο Στέφανος Στρέιτ, γιος του Γερμανού φιλέλληνα Ιωάννη-Αλέξανδρου Στρέιτ, γεννήθηκε στην Πάτρα, όπου είχε εγκατασταθεί ο πατέρας του μετά την παραίτησή του από το στρατό του βασιλιά Όθωνα, στις 6 Απριλίου 1837. Στην ίδια πόλη ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές του σπουδές. Ακολούθως σπούδασε νομικά στην Αθήνα και αναγορεύθηκε διδάκτωρ το 1860. Συνέχισε τις νομικές του σπουδές στη Γερμανία. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα ακολούθησε τον δικαστικό κλάδο και έφθασε στο βαθμό του εφέτη. Το 1865 παραιτήθηκε και άσκησε τη δικηγορία στην Πάτρα, όπου και παντρεύτηκε την κόρη του Ανδρέα Λόντου Βικτωρία. Στις 29 Μαρτίου 1872 προσλήφθηκε διευθυντής του υποκαταστήματος Λαμίας της Εθνικής Τράπεζας. Τον Μάρτιο του 1873 ονομάστηκε επιθεωρητής και στις 23 Οκτωβρίου του ίδιου χρόνου ανέλαβε διευθυντής του Δικαστικού Τμήματος. Το 1875 αναγορεύθηκε υφηγητής του διεθνούς δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Με κυβερνητική ανάθεση χειρίστηκε το 1880 στο Μόναχο τη διευθέτηση του ελληνικού χρέους προς το βαυαρικό κράτος και αργότερα, το 1889, ταξίδευσε στο Βερολίνο για να υπογράψει το προικοσύμφωνο για τους επικείμενους γάμους του διαδόχου Κωνσταντίνου με την κόρη του Κάιζερ Σοφία. Στις 21 Σεπτεμβρίου 1897 αναλαμβάνει υπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Αλ. Ζαΐμη. Χρέη διοικητή της Τράπεζας ασκεί ο τότε υποδιοικητής Ι. Α. Βαλαωρίτης. Ως υπουργός Οικονομικών ρυθμίζει τα χρέη του ελληνικού δημοσίου και επιτυγχάνει τη σύναψη νέου εξωτερικού δανείου. Επιστρέφει στην Τράπεζα στις 30 Οκτωβρίου 1899. Στις 7 Δεκεμβρίου 1910 ο Στρέιτ παραιτείται για λόγους υγείας από τη θέση του διοικητή. Απεβίωσε στην Αθήνα στις 13 Απριλίου 1920.

Στο έργο του στην Εθνική Τράπεζα, ο Στέφανος Στρέιτ διακρίθηκε για τις προσπάθειες που κατέβαλε για τη βελτίωση των οικονομικών του κράτους και τη ρύθμιση των σχέσεών του με την Εθνική Τράπεζα μετά την πτώχευση του 1893 και την ήττα του 1897. Κατά τη διάρκεια της διοίκησής του επίσης αποφασίστηκαν μέτρα για την αντιμετώπιση του σταφιδικού ζητήματος με εξαιρετικό παράδειγμα την πρωτοβουλία της Εθνικής να ιδρυθεί, το 1905, η *Προνομιούχος*

Εταιρεία προς Προστασίαν της Παραγωγής και της Εμπορίας της Σταφίδος, πασίγνωστη ως «Ενιαία». Ακόμη, επί Στρέιτ επεκτάθηκε η δραστηριότητα της Ε.Τ.Ε. στον εξωελλαδικό χώρο με την ίδρυση της *Τράπεζας Κρήτης* και της *Τράπεζας της Ανατολής*: την τελευταία προόριζε ο Στρέιτ ως προπομπό της Ελλάδας «εν τη πρόσω Ανατολή». Επί διοικήσεώς του ενισχύθηκε ο Μακεδονικός Αγώνας, το Ταμείο Εθνικής Αμυνας και εκδόθηκαν δάνεια για την αποκατάσταση των Ελλήνων προσφύγων από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Σημειώνουμε ότι το 1900, με την αλλαγή του αιώνα, ανακατασκευάστηκε το Κεντρικό Κατάστημα και πήρε τη μορφή που διατηρεί μέχρι σήμερα, ενώ το 1902 γιορτάστηκαν πανηγυρικά τα εξήντα χρόνια λειτουργίας της Εθνικής.

1896 **31 Δεκεμβρίου.** Χορηγήσεις προς γεωργοκτηματίες 5.134.000 δρχ., προεξοφλητικές χορηγήσεις 63.183.000 δραχμών. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 106.358.000 δραχμές.

7

1897 Αυτονομία της Κρήτης. Ελληνοτουρκικός πόλεμος. Ήττα της Ελλάδας. Συνθήκη της Κωνσταντινουπόλεως. Κυβέρνηση Αλέξανδρου Ζαΐμη. Επίσημη υιοθέτηση από τη Ρωσία και την Ιαπωνία του κανόνα χρυσού.

1897 **8 Ιανουαρίου.** Η Τράπεζα αρχίζει να χορηγεί δάνεια επ' ενεχύρω ενεχυρογράφων (warrants).

3

9 Ιανουαρίου. Με το άρθρο 9 του νόμου ,ΒΥΞΑ'/1897 παραχωρείται στην Εθνική Τράπεζα το δικαίωμα να εκδίδει τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών. Με τον ίδιο νόμο απαγορεύεται πλέον να κόπτονται τα δεκάδραχμα τραπεζογραμμάτια στα δύο, όπως είχε θεσπίσει νόμος του 1877.

5

9 Μαρτίου. Με βασιλικό διάταγμα, που εγκρίνει πρόσφατη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας (26.2.1897), η Ε.Τ.Ε. αποκτά τη δυνατότητα αγοραπωλησίας συναλλάγματος για δικό της λογαριασμό. Τα επόμενα χρόνια η Τράπεζα θα ενισχύσει συστηματικά τα συναλλαγματικά της αποθέματα, με αποτέλεσμα να μπορεί να παρεμβαίνει ρυθμιστικά, μέχρι το 1910, στην ευαίσθητη στην κερδοσκοπία αγορά εξωτερικού συναλλάγματος, με προοπτική τη γενικότερη νομισματική μεταρρύθμιση και την εξυγίανση της εθνικής οικονομίας.

3

17 Μαρτίου. Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των είκοσι πέντε δραχμών της έβδομης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Waterlow and Sons Ltd του Λονδίνου.

5

3 Απριλίου. Σύμβαση μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και των εκδοτικών τραπεζών Εθνικής, Ιονικής και Ηπειροθεσσαλίας για τη σύ-

- ναψη δανείου 6.000.000 δραχμών σε κερματικά γραμμάτια της μιάς και των δύο δραχμών. 5
- 1897 **3 Απριλίου.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει έκτακτο ποσό 10.000 δραχμών, που το Μερικό Συμβούλιο της Ε.Τ.Ε. θα μπορεί να διαθέσει σε διάφορα φιλανθρωπικά έργα. 12
- 21 Απριλίου.** Έκδοση από την Εθνική και όμιλο τραπεζών προσωρινού πολεμικού δανείου της ελληνικής κυβέρνησης σε έντοκα γραμμάτια ύψους 16.000.000 χρυσών φράγκων με επιτόκιο 6%. 6
- 2 Μαΐου.** Η Εθνική ενισχύει το κράτος μετά τον άτυχο πόλεμο και παρέχει στέγαση και διατροφή στους πρόσφυγες από Θεσσαλία και Ήπειρο. 9
- 21 Σεπτεμβρίου.** Ο διοικητής Στέφανος Στρέιτ αναλαμβάνει το Υπουργείο Οικονομικών και διαπραγματεύεται με τους εκπροσώπους των Μεγάλων Δυνάμεων το διακανονισμό του δημόσιου χρέους με συμφέροντες όρους. 1
- Γίνεται η πρώτη τηλεφωνική σύνδεση του Κεντρικού Καταστήματος (αριθμός κλήσης 121) και του υποκαταστήματος Πειραιά (αριθμός κλήσης 29). Το σύνολο του τηλεφωνικού δικτύου της χώρας διαθέτει τριακόσιες συνδέσεις σε όλη την Αττική. 1
- Με πρωτοβουλία του υποδιοικητή Ι. Α. Βαλαωρίτη, πρώτη ολοκληρωμένη προσπάθεια να συμπεριληφθούν σε ενιαίο τόμο, που εκδόθηκε από τον τυπογράφο Σ. Κ. Βλαστό, τα κείμενα των νόμων, διαταγμάτων, συμβάσεων, κανονισμών κτλ. που αφορούν την Εθνική Τράπεζα. Η συστηματική αυτή τεκμηρίωση θα συνεχιστεί με εκδομένους τόμους και παραρτήματα μέχρι και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. 3
- 1898 Επιβολή Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου στην Ελλάδα, συνεχής πτώση της συναλλαγματικής αξίας της δραχμής.
Ισπανοαμερικανικός πόλεμος. Κατάληψη των Φιλιππίνων από τις Η.Π.Α. Ανεξαρτησία της Κούβας. Οι Κιουρί ανακαλύπτουν το στοιχείο ράδιο.
- 1898 **20 Μαΐου.** Ξεκινούν τα έργα βελτίωσης του Κεντρικού Καταστήματος της Εθνικής, με στόχο τη δημιουργία «νέων ασφαλών και ευρυχώρων θησαυροφυλακίων [και] ενός ευπαρουσιάστου και πολυτελούς καταστήματος με γραφεία, πρωτίστως κατάλληλα και επαρκή διά πάσαν πιθανήν ανάπτυξιν των εργασιών και ευπρόσιτα τω κοινώ». Τα σχέδια των μετασκευών είναι του Γάλλου αρχιτέκτονα Eugène Troumpre, την εποπτεία της εκτέλεσης έχει ο μηχανικός Νικόλαος Μπαλάνος, τη δε διακόσμηση των γραφείων της Διοίκησης επιμελείται ο Γάλλος διακοσμητής Pierre Joly. 1

- 1898 **Ιούνιος.** Ίδρυση υποκαταστημάτων της Ε.Τ.Ε. στη Θεσσαλία: Βόλου, Λάρισας, Τρικάλων και Καρδίτσας. 4
- 25 Ιουλίου.** Εκλέγεται δεύτερος υποδιοικητής ο Ιωάννης Ευταξίας, ο οποίος ασκεί και τα καθήκοντα του διοικητή, διότι ο μεν Στ. Στρέιτ είναι την περίοδο αυτή υπουργός στην κυβέρνηση Ζαΐμη, ο δε υποδιοικητής Ι. Βαλαωρίτης απέχει των καθηκόντων του για λόγους υγείας. 11
- 28 Σεπτεμβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο εγκρίνει τον κανονισμό της προεξοφλητικής υπηρεσίας της Ε.Τ.Ε. 3
- Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 90.857.402 δρχ., σύνολο καταθέσεων 66.337.890 δρχ. Το σύνολο κυκλοφορίας των τραπεζικών και κερματικών γραμματίων της Τράπεζας ανέρχεται στο ποσό των 126.782.148 δρχ., ενώ οι συνολικές οφειλές του κράτους από διάφορα δάνεια από την Ε.Τ.Ε., σε χρυσό και τραπεζικά γραμμάτια, φτάνουν τις 150.880.303 δραχμές. 7
- 1899 Ένταση της κρίσης του σταφιδικού ζητήματος. Ίδρυση των τραπεζών Σταφιδικής και Κρήτης. Νόμοι για τη στρατιωτική ανασυγκρότηση της χώρας. Ο πρίγκιπας Γεώργιος γίνεται αρμοστής της Κρήτης. Πόλεμος των Μπόερς. Διάσκεψη ειρήνης στη Χάγη και ίδρυση του Διαρκούς Δικαστηρίου Διαιτησίας. Τζ. Μπ. Κλαρκ, *Η διανομή του πλούτου.*
- 1899 **10 Μαΐου.** Με πρωτοβουλία του διοικητή Στ. Στρέιτ αποφασίζεται η ίδρυση της Τράπεζας Κρήτης στην Κρητική Πολιτεία με έδρα τα Χανιά. Ο υποδιοικητής Ι. Α. Βαλαωρίτης παρακολουθεί στενά, και κατά περιόδους επιτόπου, την οργάνωση της νέας τράπεζας, στην οποία παραχωρείται το εκδοτικό προνόμιο για τη νήσο. Η Εθνική συμμετέχει στο αρχικό κεφάλαιο με 1.500.000 δραχμές, που αντιπροσωπεύουν 8.000 μετοχές, ενώ ο διοικών σύμβουλος και στη συνέχεια διοικητής της Τράπεζας Κρήτης Ι. Σακελλαρίου είναι πρώην στέλεχος της Εθνικής. 8
- 15 Ιουλίου.** Με το νόμο ,ΒΧΜΑ' και τη σύμβαση που υπογράφηκε στις 20 Νοεμβρίου 1898 συγχωνεύεται η Προνομιούχος Τράπεζα Ηπειροθεσσαλίας με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Επακόλουθο της συγχώνευσης αυτής είναι και η επέκταση του εκδοτικού προνομίου της δεύτερης στο χώρο της Θεσσαλίας και της Νότιας Ηπείρου. 5
- 15 Δεκεμβρίου.** Απόφαση ίδρυσης υποκαταστήματος στην Αρτα. 4
- 23 Δεκεμβρίου.** Κυκλοφορούν για πρώτη φορά τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών της Εθνικής κατασκευασμένα από την Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 5

- 1899 **Δεκέμβριος.** Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά τους Μικρασιάτες σεισμοπαθείς και τους πλημμυροπαθείς του Πειραιά και του χωριού Κουκουβάουνες. 12
- Η Ε.Τ.Ε., συμβάλλοντας στον εξηλεκτρισμό της χώρας, συμμετέχει με κεφάλαια στην ίδρυση της *Ελληνικής Ηλεκτρικής Εταιρείας*. 8
- 1900 Εμπορική συμφωνία Ελλάδας και Ρουμανίας. Ίδρυση του Ταμείου Εθνικού Στόλου.
Οι Η.Π.Α. εγκαταλείπουν το διμεταλλισμό και υιοθετούν τον κανόνα χρυσού. Εξέγερση των Μπόξερς στην Κίνα.
- 1900 **2 Μαρτίου.** Με βασιλικό διάταγμα εγκρίνεται η τροποποίηση του καταστατικού της Εθνικής Τράπεζας. 4
- 19 Μαρτίου.** Δάνειο της Εθνικής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 11.750.000 δρχ. με διάρκεια 65 ετών και επιτόκιο 5%. Το δάνειο προορίζεται για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Πύργου-Κυπαρισσίας-Μελιγαλά. Ως εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι από την εκμετάλλευση της γραμμής. 6
- Απρίλιος.** Σύσταση υποκαταστημάτων στη Θήβα και τη Λευκάδα. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Χορηγήσεις προς γεωργοκτηματίες 18.302.000 δρχ., προεξοφλητικές χορηγήσεις 136.302.000 δρχ. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 141.045.000 δραχμές. 7
- Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της *Εταιρείας Οινοποιίας και Γεωργικής Βιομηχανίας*. 8
- 1901 «Ευαγγελικά», αιματηρές συγκρούσεις φοιτητών και αστυνομίας εξαιτίας της μετάφρασης των Ευαγγελίων στη δημοτική. Ίδρυση της *Ελληνικής Γεωργικής Εταιρείας* και της *Τράπεζας Μυτιλήνης*.
Ίδρυση της Αυστραλιανής Συμπολιτείας. Πρώτη υπερατλαντική αποστολή μηνύματος με ασύρματο.
- 1901 **8 Μαρτίου.** Εγκρίνεται από την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων ο νέος *Οργανισμός Υπηρεσίας*, ο οποίος προβλέπει αλλαγές κυρίως σε θέματα εργασιακών σχέσεων. Από τα πέντε ήδη υπάρχοντα τμήματα του Κεντρικού Καταστήματος τα τέσσερα διαιρούνται σε υπηρεσίες ως εξής: Το *Λογιστικό Τμήμα* σε 28 υπηρεσίες, το *Τμήμα των Ταμείων* σε 4 υπηρεσίες, το *Τμήμα Γραφείου* σε 4 υπηρεσίες, το *Δικαστικό* σε 9 υπηρεσίες, ενώ το *Τμήμα Επιθεωρήσεως* υφίσταται ως ενιαία μονάδα. Επίσης, τα 33 υποκαταστήματα της Τράπεζας διαιρούνται ανάλογα με τις εργασίες τους σε τέσσερις τάξεις: Α', Β', Γ' και Δ'. 4

- 1901** **8 Μαΐου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της όγδοης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- 31 Δεκεμβρίου.** Ολοκλήρωση των εκτεταμένων οικοδομικών μεταρρυθμίσεων στο κεντρικό κτήριο της Τράπεζας, που είχαν αρχίσει το 1898. Το Κεντρικό Κατάστημα μετασχηματίζεται σε ενιαίο σύγχρονο κτήριο με μνημειακή είσοδο. 1
- 1902** «Σανιδικά», συμπλοκές στην Αθήνα οπαδών των κομμάτων Θ. Δηλιγιάννη και Γ. Θεοτόκη. Επαναστατικά κινήματα στη Μακεδονία.
- 1902** **1 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της έκτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 1 Φεβρουαρίου.** Δάνειο από την Εθνική 80.000 λιρών στερλινών προς την ελληνική κυβέρνηση για την αγορά των ακινήτων του Ιωάννη Στεφάνοβικ Σκυλίτση. 6
- 21 Μαρτίου.** Η Τράπεζα συνεισφέρει ποσό για την ανέγερση Ηρώου στην Αγία Λαύρα. 12
- 23 Μαρτίου.** Με την παρουσία των αρχών και ξένων αντιπροσωπειών, γιορτάζονται στο Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής τα εξήντα χρόνια λειτουργίας της Τράπεζας και κόπτεται αναμνηστικό μετάλλιο της εξηκονταετηρίδας, φιλοτεχνημένο από τον Γ. Ιακωβίδη, που εικονίζει από τη μία πλευρά τούς τέσσερις διατελέσαντες διοικητές και από την άλλη το ανακαινισμένο Κεντρικό Κατάστημα. 2
- 23 Μαρτίου.** Κυκλοφορεί για πρώτη φορά από την Εθνική τραπεζογραμμάτιο των χιλίων δραχμών, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 29 Μαρτίου.** Πορτάζονται τα τριάντα χρόνια προσφοράς στην Εθνική Τράπεζα του διοικητή της Στέφανου Στρέιτ. 2
- Μάρτιος.** Στο πλαίσιο των εορτασμών της εξηκονταετηρίδας, η Ε.Τ.Ε. εκδίδει το έργο του υποδιοικητή της Ι. Α. Βαλαωρίτη *Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, 1842-1902*. Επίσης, τη σπουδαία μελέτη του για την αναγκαστική κυκλοφορία και το συνάλλαγμα *Notes, tableaux et graphiques relatifs à la question du cours forcé et du change en Grèce*, πρώτο τεύχος (το δεύτερο εκδόθηκε το επόμενο έτος). 2
- Μάρτιος.** Η αίθουσα συναλλαγών του ανακαινισμένου κτηρίου της Τράπεζας διακοσμείται με τις προτομές των πρώτων διοικητών της

- Ε.Τ.Ε. και με αντίγραφα των πινάκων του Γερμανού Peter von Hess, φιλοτεχνημένα από το ζωγράφο Ν. Φερεκίδη, με θέματα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, τιμώντας έτσι και την 80ετηρίδα του Αγώνα. 1
- 1902** **31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. 350 εκατομμύρια δραχμές. 7
- Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά τον Μακεδονικό Αγώνα (1902-1904). 9
- Χρηματοδότηση του Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου Αθήνας-Πειραιά από την Ε.Τ.Ε. 8
- Συμμετοχή της Εθνικής στα κεφάλαια της Εταιρείας Σιδηροδρόμων Πύργου-Κατακώλου. 8
- 1903** Σύσταση «Μακεδονικού Κομιτάτου» με έδρα την Αθήνα. «Ορεστειακά», αντιδράσεις συντηρητικών κύκλων σε θεατρική μετάφραση της *Ορέστειας* του Αισχύλου. Ίδρυση της Εθνικής Βιβλιοθήκης στην Αθήνα. Παράταση του εκδοτικού προνομίου της Ιονικής Τράπεζας στα Επτάνησα μέχρι το 1920.
- Εξέγερση του Ίλιντεν των σλαβόφωνων Μακεδόνων. Μέτρα των Δυνάμεων για ειρήνευση της Μακεδονίας. Ανάπτυξη της μαζικής παραγωγής αυτοκινήτου (Χ. Φορντ-Η.Π.Α.). Πρώτη επιτυχημένη πτήση με πετρελαιοκίνητο αεροσκάφος των αδελφών Ράιτ.
- 1903** **15 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των δέκα δραχμών της όγδοης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- 17 Μαρτίου.** Με τον ν. ,ΒΩΞ', που επικυρώνει την από 28.2.1903 σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Ε.Τ.Ε., θεσμοθετείται η παράταση του εκδοτικού προνομίου της Ε.Τ.Ε. μέχρι τις 31.12.1930 και η επέκτασή του, μετά το 1920, στα Επτάνησα. 5
- 9 Ιουνίου.** Με εγγυητή το δημόσιο συνομολογείται δάνειο προς τη Σταφιδική Τράπεζα, από τις τράπεζες Εθνική, Αθηνών και Ιονική, μέχρι του ύψους 6,5 εκατομμυρίων δραχμών (αναλογία: Εθνική 3,5 εκ., Αθηνών 2 εκ. και Ιονική 1 εκ.), ώστε η Σταφιδική να αγοράσει από τους σταφιδοπαραγωγούς το πλεόνασμα της παραγωγής τους των ετών 1902 και 1903. 8
- 20 Αυγούστου.** Η Ε.Τ.Ε. προσφέρει τη συνδρομή της στους ομογενείς, θύματα διώξεων, στη Βουλγαρία. 9
- 1904** Έναρξη του ένοπλου Μακεδονικού Αγώνα. Ηρωικός θάνατος Π. Μελά.

Ίδρυση της *Τράπεζας της Ανατολής*. Ξεκινά το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα προς τις Η.Π.Α.

Ρωσο-ιαπωνικός πόλεμος (1904-1905). Ανταρσία στο θωρηκτό «Ποτέμκιν». Θ. Βέμπλεν, *Η θεωρία των επιχειρήσεων*.

1904 **Φεβρουάριος**. Για να αυξήσει τα διαθέσιμα κεφάλαιά της στην κτηματική πίστη, η Εθνική Τράπεζα εκδίδει ομολογιακό λαχειοφόρο δάνειο 20.500.000 δραχμών. 3

23 Οκτωβρίου. Σύμβαση μεταξύ Ε.Τ.Ε. και ελληνικού δημοσίου για δάνειο 900.000 δραχμών, με επιτόκιο 6%, για την εκτέλεση των υπολειπόμενων υδραυλικών έργων στην κοιλάδα του ποταμού Πάμισου. 6

6 Δεκεμβρίου. Ίδρυση, από την Ε.Τ.Ε. και τη Nationalbank für Deutschland, της *Τράπεζας της Ανατολής* για την εξυπηρέτηση του εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου που διεξάγει κυρίως το ελληνικό στοιχείο της Εγγύς Ανατολής. Η Εθνική συμμετέχει με 5.000.000 χρυσά φράγκα, που αντιπροσωπεύουν 10.000 μετοχές, το ήμισυ του καταβεβλημένου κεφαλαίου της νέας τράπεζας. 8

Δεκέμβριος. Πρώτος πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ανατολής αναλαμβάνει ο διοικητής της Εθνικής Στέφανος Στρέιτ, ενώ ως μέλος συμμετέχει και ο υποδιοικητής της Ι. Α. Βαλαωρίτης. 11

Με ευθύνη του υποδιοικητή Ι. Α. Βαλαωρίτη και του επιθεωρητή της Τράπεζας Β. Δούκα, εκδίδονται σε ενιαίο τόμο το καταστατικό της Ε.Τ.Ε. «μετά των προσθηκών και τροποποιήσεων αυτού», ο οργανισμός της Υπηρεσίας, ο εσωτερικός κανονισμός των υποκαταστημάτων και ο κανονισμός των συντάξεων των υπαλλήλων. 4

Η Τράπεζα έρχεται αρωγός στα θύματα του Μακεδονικού Αγώνα και ενισχύει οικονομικά τον Πανάγιο Τάφο στα Ιεροσόλυμα. 12

1905 Κίνημα του Θερίσου στην Κρήτη υπό τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Δολοφονία του Θεόδωρου Δηλιγιάννη. Ίδρυση της *Λαϊκής Τράπεζας*. Ίδρυση του Εμπορικού Επιμελητηρίου Πειραιά και του Εργατικού Κέντρου Βόλου. Επανάσταση στη Ρωσία κατά του Τσάρου. Θεωρία της σχετικότητας του Αϊνστάιν.

1905 **1 Ιανουαρίου**. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της όγδοης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5

24 Ιουνίου. Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. με 1.000 μετοχές στην ίδρυση της *Λαϊκής Τράπεζας της Ελλάδος*, για την ενίσχυση των μικρών επιχειρήσεων και των επαγγελματιών. 8

- 1905** **17 Ιουλίου.** Ίδρυση, με πρωτοβουλία της Εθνικής, της *Προνομιούχου Εταιρείας προς Προστασίαν της Παραγωγής και της Εμπορίας της Σταφίδος*, όπου συμμετέχει με 8.000 μετοχές, που αντιπροσωπεύουν 2.064.000 χρυσά φράγκα. 8
- Εισάγεται στις εργασίες κίνησης κεφαλαίων της Τράπεζας η έκδοση κρυπτογραφικών εντολών πληρωμής. 3
- Η Ε.Τ.Ε. συνεισφέρει υπέρ των θυμάτων της πυρκαγιάς της Αδριανούπολης και υπέρ της ανέγερσης ανδριάντος του Θ. Δηλιγιάννη στην Αθήνα. 12
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων στα Επτάνησα: Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Κυθήρων, Ιθάκης, Παξών. Επίσης Αλμυρού και Μεσσήνης. 4
- 1906** Κυβέρνηση Γ. Θεοτόκη. Αναδιοργάνωση του στρατού. Νέος εκλογικός νόμος, καθιέρωση της «ευρείας περιφέρειας». Εμφάνιση της εκσυγχρονιστικής πολιτικής ομάδας των «Ιαπώνων». Ο ύπατος αρμοστής στην Κρήτη πρίγκιπας Γεώργιος αντικαθίσταται από τον Αλέξ. Θ. Ζαΐμη. Έκτακτοι Ολυμπιακοί Αγώνες (Μεσολυμπιάδα) της Αθήνας. Χωρισμός της Εκκλησίας από το κράτος στη Γαλλία, αντιδράσεις από τον Πάπα. Έναρξη λειτουργίας της σιδηροδρομικής σήραγγας του Σεμπλόν που ενώνει την Ιταλία με την Ελβετία.
- 1906** **4 Φεβρουαρίου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των πέντε δραχμών της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένο από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 3 Ιουλίου.** Ίδρυση του υποκαταστήματος Κύμης. 4
- 19 Αυγούστου.** Η Ε.Τ.Ε. χορηγεί τοκοχρεολυτικό δάνειο προς το κράτος 400.000 δραχμών για τη συντήρηση της βυζαντινής Μονής του Οσίου Λουκά στη Βοιωτία και την εκτέλεση έργων συγκοινωνίας προς τη Μονή. 6
- Συμμετοχή της Τράπεζας στην ίδρυση της *Ελληνικής Εταιρείας Οίνων & Οινοπνευμάτων*. 8
- Σύνολο χρηματοδοτήσεων Ε.Τ.Ε. 167.605.037 δρχ., σύνολο καταθέσεων 148.732.649 δρχ. Το σύνολο κυκλοφορίας των τραπεζογραμμάτων της Τράπεζας ανέρχεται στο ποσό των 130.736.442 δραχμών. 7
- 1907** Η κυβέρνηση Θεοτόκη ιδρύει το Θεσσαλικό Γεωργικό Ταμείο και εξαγοράζει διάφορα μεγάλα τσιφλίκια στη Θεσσαλία. Αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων από τη Ρουμανία και την Ανατολική Ρωμυλία. Απογραφή πληθυσμού: η Ελλάδα αριθμεί 2.631.952 κατοίκους. Η Τράπεζα Εμποδοκλέους, από ομόρρυθμη τραπεζική εταιρεία, μετατρέπεται σε ανώνυμη με την επωνυμία *Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος*.

Διεθνής συνδιάσκεψη ειρήνης στη Χάγη.

1907 **Απρίλιος.** Ομολογιακό δάνειο της Εθνικής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 20.000.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 36 ετών, με επιτόκιο 5% για την ενίσχυση του Ταμείου Εθνικής Αμύνης. Στην κάλυψη του δανείου αυτού συμμετέχουν οι τράπεζες Ιονική, Αθηνών, Ανατολής, Comptoir National d'Escompte de Paris και Hambro's, γεγονός το οποίο δείχνει ότι η ελληνική οικονομία αρχίζει να ανακτά την εμπιστοσύνη της διεθνούς αγοράς. Από τους πόρους του Ταμείου Εθνικής Αμύνης αντλήθηκαν τα κεφάλαια αγοράς 6 νέων αντιτορπιλικών για την ενίσχυση του ελληνικού στόλου.

6

13 Απριλίου. Ομολογιακό δάνειο των τραπεζών Εθνικής, Ιονικής, Αθηνών και Ανατολής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 10.000.000 δρχ., διάρκειας 30 ετών με επιτόκιο 5%, για να ιδρυθεί Θεσσαλικό Γεωργικό Ταμείο, προκειμένου να γίνει διανομή γαιών στη Θεσσαλία και να κτιστεί συνοικισμός για την αποκατάσταση των ομογενών προσφύγων από την Ανατολική Ρωμυλία, την υπόλοιπη Βουλγαρία και τη Ρουμανία.

6

Μάιος. Η Τράπεζα ιδρύει την Προνομιούχο Ανώνυμη Εταιρεία Γενικών Αποθηκών της Ελλάδος, Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. (κατόπιν «Εθνική Αξιοποιήσεως Ακινήτων & Εκμεταλλεύσεως Γενικών Αποθηκών»), με κεφάλαιο 625.000 χρυσών φράγκων, που αντιπροσωπεύουν 25.000 μετοχές.

8

30 Μαΐου. Η Ε.Τ.Ε. δωρίζει στο Δήμο Αθηναίων την έκταση που καταλαμβάνει ο ναός του Αγ. Παντελεήμονα και η γύρω περιοχή, συνολικά 4.000 τετρ. πήχεις.

12

7 Σεπτεμβρίου. Η Εθνική ιδρύει την «Νέαν Ανώνυμον Εταιρεία της Διώρυγος της Κορίνθου» για την ολοκλήρωση της τομής του Ισθμού, της οποίας πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου αναλαμβάνει ο υποδιοικητής Ι. Α. Βαλαωρίτης.

8

Νοέμβριος. Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με κεφάλαιο 100.000 δρχ. στην ίδρυση της *Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος*.

8

Η Τράπεζα προσφέρει οικονομική βοήθεια στους πλημυροπαθείς των Τρικάλων και στον Οίκο Τυφλών. Επίσης συνεισφέρει στον έρανο για την κατασκευή της προτομής του Ι.-Γ. Εϋνάρδου στη Γενεύη.

12

Ξεκινούν από την Εθνική Τράπεζα πρωτοβουλίες και μελέτες για την υδροδότηση και την εγκατάσταση αποχετευτικού συστήματος στην Αθήνα και τον Πειραιά.

8

1908 Κρητική Επανάσταση. Ίδρυση του Στρατιωτικού Συνδέσμου και της Κοι-

Το Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής Τράπεζας

Οι εργασίες ενοποίησης των δύο ιδιόκτητων κτηρίων της Τράπεζας, μαζί με την επέκταση προς την οδό Γ. Σταύρου και την προσθήκη ορόφου, πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των ετών 1898 και 1900. Πέρα από τις λειτουργικές ανάγκες που επέβαλλαν την επέκταση και αναδιαμόρφωση, τα εγκαίνια του ανακαινισμένου κτηρίου συνέπεσαν και με τους εορτασμούς της εξηκονταετίας της λειτουργίας της Τράπεζας. Τα σχέδια της επέκτασης έκανε ο Γάλλος αρχιτέκτονας Eugène Troumpre και τη γενική εποπτεία του έργου είχε ο μηχανικός Νικόλαος Μπαλάνος, αναστηλωτής των μνημείων της Ακρόπολης.

Εκτός των έργων για να υπάρξει εξωτερική ενιαία πρόσοψη, έγιναν σημαντικές λειτουργικές εσωτερικές διαρρυθμίσεις και έργα καλλωπισμού. Τα τελευταία άλλωστε δεν έπαψαν, περιοδικά, να συμπληρώνονται μέχρι σήμερα.

1

1. Τρεις φωτογραφίες με τα κτήρια τα οποία αποτέλεσαν, σταδιακά, το Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής Τράπεζας. *Επάνω αριστερά*, η οικία Κυριάκου Δομνάδου, στη γωνία Αιόλου και της σημερινής Γ. Σταύρου, την οποία αγόρασε η Τράπεζα το 1845 και εγκαταστάθηκε σε αυτήν, εγκαταλείποντας την ενοικιαζόμενη κατοικία Χαϊρέτη επί της οδού Σοφοκλέους. Η φωτογραφία είναι η παλαιότερη γνωστή, του φωτογράφου Δημ. Κωνσταντίνου, του 1863. *Δεξιά*, μεταγενέστερη φωτογραφία, περί τα τέλη του 19ου αιώνα, όπου φαίνεται, παραπλεύρως της οικίας Κ. Δομνάδου, το «Ξενοδοχείο της Αγγλίας», ιδιοκτησίας Φραγκίσκου Φεράλδη, το οποίο αγόρασε η Τράπεζα το 1875 για να επεκταθεί. *Κάτω*, φωτογραφία του «ενοποιημένου» πλέον Κεντρικού Καταστήματος, το 1901.

2

2. Αρχιτεκτονικά διακοσμητικά στοιχεία στο εξωτερικό και το εσωτερικό του Κεντρικού Καταστήματος της Ε.Τ.Ε.

- 3. Διακοσμητικά στοιχεία στο εξωτερικό και το εσωτερικό της Τράπεζας από σφυρήλατο ή χυτό σίδηρο.
- 4. Μαρμάρινα διακοσμητικά στοιχεία στο δάπεδο της αίθουσας των μετοχών, μεταγενέστερης περιόδου.

3

4

5. Την εσωτερική διακόσμηση του κτηρίου, κυρίως της Διοίκησης, ανέλαβε ο Γάλλος αρχιτέκτονας Pierre Joly. Διακοσμητικά στοιχεία επίπλων και τζάκια, με ρολόγια, κηροπήγια και πίνακες που τα πλαισιώνουν, στους χώρους της Διοίκησης.

5

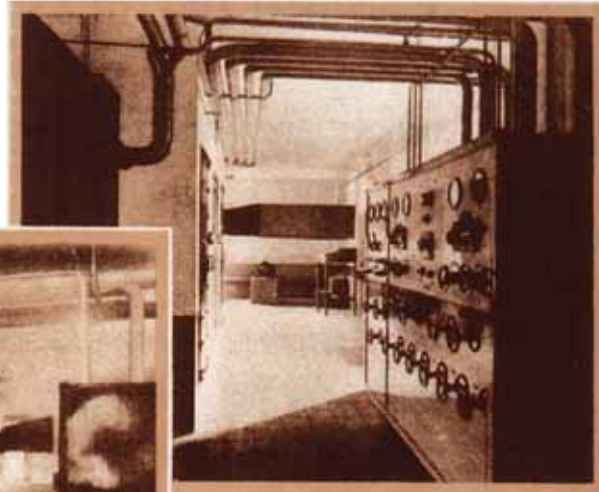
6. Χρηστικά και διακοσμητικά αντικείμενα που κοσμούν τους χώρους της Διοίκησης.

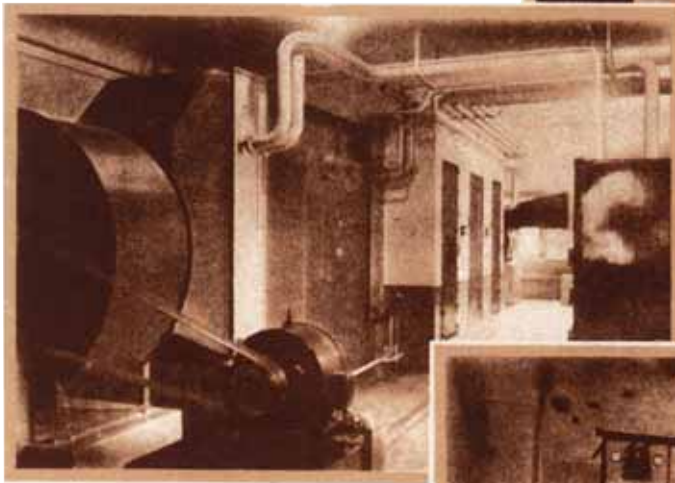
6

Από τις αρχές του 20ού αιώνα στα υπόγεια του Κεντρικού Καταστήματος εγκαταστάθηκε ο απαραίτητος μηχανολογικός εξοπλισμός ώστε να παρέχει αυτονομία και «σύγχρονες» ανέσεις στις υπηρεσίες που στεγάζονταν σ' αυτό.

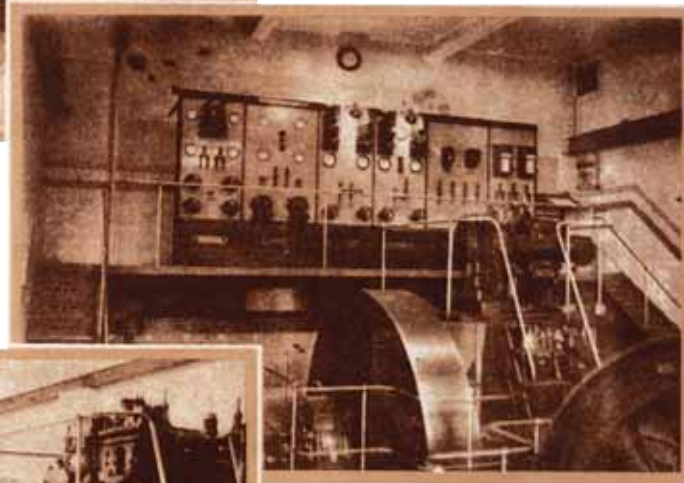
Οι φωτογραφίες είναι από έκδοση της Τράπεζας της δεκαετίας του 1920.

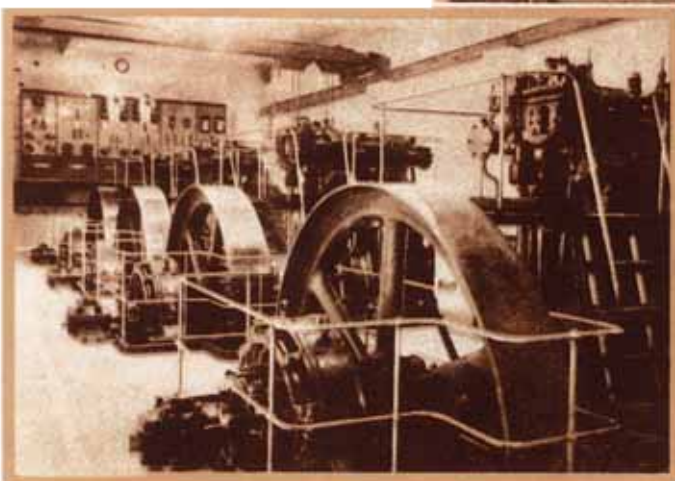
7

8

9

10

- 7. Πίνακας θερμομέτρησης εξ αποστάσεως της εγκατάστασης εξαερισμού.
- 8. Εγκατάσταση αερισμού των αιθουσών συναλλαγής.
- 9. Πίνακας διανομής του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού.
- 10. Μηχανές Diesel του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής του Κεντρικού Καταστήματος.

ωνιολογικής Εταιρείας. Ίδρυση της *Ελληνο-αμερικανικής Τράπεζας*. Επανάσταση των Νεοτούρκων. Η Βουλγαρία αποκτά την πλήρη ανεξαρτησία της. Η Αυστρία προσαρτά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

- 1908** *Αύγουστος*. Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η Ανατολή». 8
- 10 Σεπτεμβρίου*. Ίδρυση του υποκαταστήματος Αμαλιάδας. 4
- 4 Νοεμβρίου*. Ο υποδιοικητής της Εθνικής Ι. Βαλαωρίτης εκπροσωπεί την Ελλάδα στη συνδιάσκεψη της Λατινικής Νομισματικής Ένωσης στο Παρίσι και συνυπογράφει την πρόσθετη νομισματική σύμβαση. 11
- 31 Δεκεμβρίου*. Το δίκτυο της Ε.Τ.Ε. δεσπόζει στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα: από τα 59 τραπεζικά καταστήματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, τα 45 ανήκουν στην Εθνική Τράπεζα. 4
- Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά τους σεισμόπληκτους του Νομού Ηλείας καθώς και της Σικελίας και Καλαβρίας στην Ιταλία. 12
- 1909** Στρατιωτικό επαναστατικό κίνημα στο Γουδί. Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος καλεί τον Ελευθέριο Βενιζέλο να αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας. Ίδρυση της Ομοσπονδίας Εργατικών Σωματείων Φεντερασιόν στη Θεσσαλονίκη. Ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας στη σημερινή του σχεδόν μορφή (σύνολο 1.600 χλμ.). Ίδρυση του *Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου*. Καθαίρεση του σουλτάνου Αβδούλ Χαμίτ από τους Νεότουρκους. Αυστρο-ιταλική συμφωνία για τα Βαλκάνια. Β. Παρέτο, *Εγχειρίδιο πολιτικής οικονομίας*.
- 1909** *9 Απριλίου*. Χρεολυτικό ομολογιακό δάνειο των τραπεζών Εθνικής, Ιονικής, Αθηνών και Ανατολής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 5.000.000, διάρκειας 30 ετών με επιτόκιο 5%, υπέρ του Θεσσαλικού Γεωργικού Ταμείου. Η Ε.Τ.Ε. συμμετείχε στο δάνειο με το ποσό των 3.000.000 δραχμών. 6
- Μάιος*. Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της *Ελληνικής Εταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων*. 8
- 1 Οκτωβρίου*. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της ένατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 30 Δεκεμβρίου*. Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας επικυρώνει τον νέο Κανονισμό Ταμειυτηρίου της Ε.Τ.Ε. 4
- 1910** Πρώτη κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου. Αναδιοργάνωση του στρατού

και στόλου. Νομισματική μεταρρύθμιση με το νόμο ,ΓΧΜΒ'. Στα επόμενα χρόνια αστικός εκσυγχρονισμός της χώρας. Αγροτική εξέγερση στο Κιλελέρ. Ίδρυση του Εκπαιδευτικού Ομίλου.

Επανάσταση στο Μεξικό με επικεφαλής τον Ε. Ζαπάτα και τον Π. Βίλα.

1910

19 Μαρτίου. Με τον ν. ,ΓΧΜΒ' η Ε.Τ.Ε. αποκτά το δικαίωμα να εκδίδει τραπεζογραμμάτια για την αγορά χρυσού και ξένου συναλλάγματος, επιπλέον από το θεσμοθετημένο ανώτατο όριο.

5

16 Ιουλίου. Δάνειο προς το ελληνικό δημόσιο από τις τράπεζες Εθνική, Αθηνών, Ανατολής, Comptoir National d'Escompte de Paris, Banque de Paris et des Pays Bas, Société Générale, Banque de l'Union Parisienne, Hambro's και Erlanger's. Το ύψος του δανείου είναι 150.000.000 χρυσές δραχμές σε δύο δόσεις των 40 και 110 εκατομμυρίων, η διάρκειά του πενήντα χρόνια και το επιτόκιο 4%, με εγγύηση προσόδους του ελληνικού δημοσίου.

6

16 Ιουλίου. Στη σύναψη του εξωτερικού αυτού δανείου, που εξασφαλίσθηκε στη Συνδιάσκεψη των χωρών της Λατινικής Νομισματικής Ένωσης στο Παρίσι, αποφασιστικός υπήρξε ο ρόλος του υποδιοικητή Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη.

11

8 Αυγούστου. Ο υποδιοικητής της Τράπεζας Ι. Α. Βαλαωρίτης εκλέγεται πληρεξούσιος Λευκάδας στην πρώτη διπλή Αναθεωρητική Βουλή του 1910.

11

7 Δεκεμβρίου. Ο διοικητής Στ. Στρέιτ, λόγω ασθενείας, υποβάλλει την παραίτησή του στην Τράπεζα και υποδεικνύει στο Γενικό Συμβούλιο ως διάδοχό του τον Ι. Βαλαωρίτη.

11

15 Δεκεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της ένατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

5

1911

Αναθεώρηση του Συντάγματος. Εργατική μεταρρύθμιση. Καθιέρωση στην Ελλάδα της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων και της δωρεάν στοιχειώδους εκπαίδευσης. Γεωργική απογραφή.

Ιταλοτουρκικός πόλεμος. Η Ιταλία καταλαμβάνει τα Δωδεκάνησα. Θεσπίζονται οι κοινωνικές ασφαλίσεις στην Αγγλία.

1911

20 Ιανουαρίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας εκλέγει διοικητή τον Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη, προκειμένου να διαδεχθεί τον Στ. Στρέιτ, ο οποίος είχε αποχωρήσει για λόγους υγείας.

11

Ο Ι. Α. Βαλαωρίτης, γιος του ποιητή Αριστοτέλη και της Ελοϊσίας Τυπάλδου, γεννήθηκε το 1855 στη Λευκάδα. Ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στην Κέρκυρα και γράφτηκε στη Νομική

Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, από την οποία αποφοίτησε το 1876. Δικηγόρησε στη Λευκάδα μέχρι το 1882, όταν ήρθε στην Αθήνα για να αναλάβει γενικός γραμματέας των Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας. Το 1890 προσλήφθηκε στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ως διευθυντής του Τμήματος «Γραφείου». Συνέγραψε αξιόλογες νομικές μελέτες και την ιστορία της Εθνικής. Συνέβαλε αποφασιστικά στην ίδρυση και ανάπτυξη πολλών ελληνικών σιδηροδρόμων και άλλων συγκοινωνιακών εταιρειών, με σημαντική δράση σε όλο το φάσμα των κοινωνικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της ζωής

του. Η μεγαλύτερη προσφορά του υπήρξε η συμβολή του στην οικονομική και νομισματική εξυγίανση της Ελλάδας, όπως και η σύναψη των εξωτερικών δανείων που εξασφάλισαν τα οικονομικά μέσα για την επιτυχή διεξαγωγή των Βαλκανικών πολέμων. Εκλέχτηκε μία φορά βουλευτής στην Αναθεωρητική Βουλή της 8ης Αυγούστου του 1910, όταν πρωτοεμφανίστηκε στο προσκήνιο της ελληνικής πολιτικής ζωής ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Πνίγηκε σε ναυτικό ατύχημα στον Πειραιά στις 16 Μαρτίου 1914, ενώ ήταν διοικητής της Τράπεζας.

Η διοίκηση Ιωάννη Βαλαωρίτη υπήρξε καθοριστική για την αναδιοργάνωση, την ανάπτυξη και την ισχυροποίηση της Εθνικής Τράπεζας, ενώ ο ίδιος ο Επτανήσιος ευπατρίδης συνέβαλε αποφασιστικά στον γενικότερο εκσυγχρονισμό των μεταφορών και στην οικονομική και νομισματική εξυγίανση της χώρας πριν από τη μεγάλη βαλκανική σύρραξη. Οι νόμοι ,ΓΧΜΑ' και ,ΓΧΜΒ' του 1910, που έλυσαν το χρόνιο νομισματικό μας πρόβλημα, και η επιτυχημένη παρέμβασή του στην εξασφάλιση σημαντικών εξωτερικών κρατικών δανείων μπορούν να πιστωθούν σχεδόν αποκλειστικά στη δράση του. Στη συνέχεια έθεσε ανεπιφύλακτα στη διάθεση του κράτους όλη την οικονομική δύναμη της Τράπεζας προκειμένου η Ελλάδα να διαθέτει όλα τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για την επιτυχή αντιμετώπιση των Βαλκανικών πολέμων, όπου διπλασίασε την έκτασή της.

1911 **14 Φεβρουαρίου.** Τροποποίηση του καταστατικού της Τράπεζας. Στο πλαίσιο αποκέντρωσης της Διοίκησης αναλαμβάνουν διευθυντική θέση, κατ' επιλογή του διοικητή Ι. Βαλαωρίτη, οι Ιωάννης Δροσόπουλος και Δημήτριος Μάξιμος, οι οποίοι θα γίνουν αργότερα υποδιοικητές και διοικητές της Εθνικής. Επίσης, συστήνεται για πρώτη φορά Επιτροπή Πειθαρχικού Συμβουλίου του προσωπικού καθώς και Γνωμοδοτική Επιτροπή Τεχνικών Ζητημάτων. Αναδιοργανώνεται το λογιστικό σύστημα και ο τρόπος κατάρτισης του ισολογισμού καθώς και το Τμήμα Επιθεώρησης.

14 Φεβρουαρίου. Με πρωτοβουλίες του διοικητή Ι. Βαλαωρίτη

- ιδρύεται Ταμείο Αλληλοβοηθείας των Υπαλλήλων και γίνονται τροποποιήσεις στον κανονισμό του Ταμείου Συντάξεως του προσωπικού. 12
- 1911** **12 Μαρτίου.** Ο παραιτηθείς Στ. Στρέιτ ανακηρύσσεται από την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων επίτιμος διοικητής της Εθνικής, με δικαίωμα να χρησιμοποιεί ισοβίως το μικρό τμήμα του Κεντρικού Καταστήματος όπου διέμενε μέχρι τότε. 11
- 19 Μαΐου.** Η Τράπεζα συμμετέχει με 2.542.000 χρ. φράγκα στο συνολογηθέν δάνειο μεταξύ Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου και των τραπεζών Εθνικής, Αθηνών και Ανατολής, συνολικού ονομαστικού κεφαλαίου 12.500.000 χρ. φράγκων για βελτιώσεις της γραμμής και προμήθειες υλικού. 8
- 5 Αυγούστου.** Η Τράπεζα βοηθάει οικονομικά την Επιτροπή ανέγερσης ναού του Σωτήρος στη θέση Ανάλατος στην Αθήνα. 12
- 11 Σεπτεμβρίου.** Η Ε.Τ.Ε. χορηγεί ομολογιακό δάνειο στο Δήμο Αθηναίων κεφαλαίου 16.000.000 δραχμών. 8
- 28 Νοεμβρίου.** Σύμβαση ελληνικού κράτους και Ε.Τ.Ε. για χορήγηση δανείου 245.000 δραχμών με σκοπό την ανέγερση δικαστικού μεγάρου στην Τρίπολη. 8
- Εγκατάσταση στο Κεντρικό Κατάστημα του πρώτου ανελκυστήρα. 1
- 1912** Νίκη των Φιλελευθέρων του Ελ. Βενιζέλου στις εκλογές. Πρώτος Βαλκανικός Πόλεμος. Απελευθέρωση της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και του υπολοίπου της Ηπείρου. Επέκταση του ελληνικού χώρου κατά 70%.
- 1912** **10 Μαΐου.** Για τη διευκόλυνση του εξωτερικού εμπορίου, η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στην ίδρυση της *Ελληνικής Εμπορικής Εταιρείας Εισαγωγής & Εξαγωγής* με έδρα την Πάτρα. 8
- 22 Σεπτεμβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφασίζει να προκαταβάλει τους μισθούς σε όλους τους επιστρατευθέντες υπαλλήλους της Ε.Τ.Ε. 9
- 19 Δεκεμβρίου.** Προσωρινό δάνειο 40.000.000 χρυσών φράγκων σε συναλλαγματικές προς το ελληνικό δημόσιο από την Εθνική, η οποία κατέβαλε τα 20.000.000, και όμιλο γαλλικών τραπεζών: Comptoir National d'Escompte de Paris, Banque de Paris et des Pays Bas, Société Générale, Union Parisienne, διάρκειας 6 μηνών με επιτόκιο 6%, το οποίο διαπραγματεύθηκε ο Ι. Α. Βαλαωρίτης. Οι δανειοδοτήσεις

- του 1912-1913 ήταν απαραίτητες για να αντεπεξέλθει το ελληνικό κράτος στις ανάγκες των Βαλκανικών πολέμων. Ως εγγύηση παραχωρήθηκε η εκποίηση των μη κληρωθέντων τίτλων του δανείου του 1910. Η διάρκεια του δανείου των 40.000.000 θα παραταθεί μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1914. 6
- 1912** **31 Δεκεμβρίου.** Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 586 εκατομμύρια δραχμές. 7
- 1913** Δολοφονία του βασιλιά Γεωργίου Α' στη Θεσσαλονίκη. Δεύτερος Βαλκανικός Πόλεμος. Προσάρτηση της Κρήτης στην Ελλάδα. Συνθήκη του Βουκουρεστίου για τον καθορισμό των βαλκανικών συνόρων. Τα ελληνικά σύνορα μέχρι τον ποταμό Νέστο. Ίδρυση στις Η.Π.Α. του Ομοσπονδιακού Συστήματος Αποθεματικών (Federal Reserve Bank). Οι αμερικανικές τράπεζες αποκτούν δικαίωμα σύστασης υποκαταστημάτων τους στο εξωτερικό.
- 1913** **11 Φεβρουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των δέκα δραχμών της ένατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- Μάρτιος.** Σύναψη εθνικού «προσωρινού» δανείου σε συναλλαγματικές της Εθνικής και ομίλου τραπεζών με το ελληνικό δημόσιο ύψους 50.000.000 χρυσών δραχμών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 6,5%. 6
- 6 Μαρτίου.** Συμμετοχή της Εθνικής, μαζί με την Banque de l'Union Parisienne, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Αθηνών. 8
- 13 Μαρτίου.** Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων ιδρύονται υποκαταστήματα στις απελευθερωμένες πρωτεύουσες της Μακεδονίας και της Ηπείρου, Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα. 4
- 15 Ιουνίου.** Σύναψη εθνικού ομολογιακού δανείου της Εθνικής Τράπεζας και ομάδας κεφαλαιούχων που εκπροσωπούνται από την Ε.Τ.Ε. ύψους 40.000.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας πέντε ετών με επιτόκιο 6%. 6
- Ιούνιος-Ιούλιος.** Η Εθνική συμβάλλεται με το κράτος για την έκδοση δύο προσωρινών ομολογιακών εθνικών δανείων αξίας 40.000.000 και 10.000.000 χρυσών φράγκων για την πληρωμή απαιτήσεων από επιτάξεις και προμήθειες. Από τα ποσά αυτά η Ε.Τ.Ε. ανέλαβε 10.000.000 για λογαριασμό της, ενώ ικανό ποσό διέθεσε η ίδια στο εξωτερικό. 6
- 12 Αυγούστου.** Ο διοικητής Ι. Α. Βαλαωρίτης παρασημοφορείται με το Σταυρό των Ανωτέρων Ταξιαρχών του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος «διά τας εξαιρετέους προς το Κράτος υπηρεσίας του». 11

1913 Στους Βαλκανικούς πολέμους στρατεύθηκαν 110 εργαζόμενοι της Ε.Τ.Ε. (το 1/4 του προσωπικού) και είχαν τέσσερις νεκρούς και έξι τραυματίες. Η Τράπεζα τίμησε τους πεσόντες υπαλλήλους της και συνεισέφερε ποσά για την περίθαλψη των οικογενειών των απόρων επιστράτων των Βαλκανικών πολέμων.

12

Σύνολο χρηματοδοτήσεων Ε.Τ.Ε. 197.100.042 δρχ., σύνολο καταθέσεων 270.940.997 δρχ. Το σύνολο κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων της Τράπεζας ανέρχεται στο ποσό των 293.604.185 δραχμών.

7

1914 Κήρυξη αυτονομίας της Βορείου Ηπείρου. Καθιέρωση των εργατικών ασφαλίσεων στην Ελλάδα. Ανατροπή της κυβέρνησης του Ε. Βενιζέλου. Έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

1914 **18 Ιανουαρίου.** Μετά από μακρά προσπάθεια του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Ιωάννη Βαλαωρίτη, συνάπτεται σύμβαση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και ομίλου τραπεζών, αποτελούμενου από τις τράπεζες Εθνική, Comptoir National d'Escompte de Paris, Banque de Paris et des Pays Bas, Société Générale, Banque de l'Union Parisienne, Hambro's, Erlanger's, London County and Westminster Bank, για την παροχή δανείου 500.000.000 φράγκων, διάρκειας 50 ετών με επιτόκιο 5%. Το δάνειο αυτό καλύφθηκε κατά 70% από τη Γαλλία και κατά 30% από την Αγγλία και την Ελλάδα.

6

16 Μαρτίου. Ο διοικητής της Εθνικής Ιωάννης Βαλαωρίτης πνίγεται σε ναυτικό δυστύχημα στον προλιμένα του Πειραιά.

111

27 Μαρτίου. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος τον Ιωάννη Α. Ευταξία.

111

Ο Ι. Ευταξίας γεννήθηκε το 1845 στο Δαδί της Φθιώτιδας. Μετά την πρωτοβάθμια εκπαίδευσή του στη Λαμία εγγράφηκε εσωτερικός υπότροφος στη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή στην Αθήνα. Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και στη συνέχεια στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης. Ακολούθησε τον δικαστικό κλάδο για μερικά χρόνια. Στη συνέχεια δικηγόρησε και από το 1874, όταν ανακηρύχθηκε υφηγητής του εκκλησιαστικού δικαίου, έως το 1911, που παραιτήθηκε, ακολούθησε την ακαδημαϊκή σταδιοδρομία και δίδαξε στη Νομική Σχολή στην Αθήνα διαδοχικά εκκλησιαστικό και ρωμαϊκό δίκαιο καθώς και πολιτική δικονομία. Το 1890 προσλήφθηκε νομικός σύμβουλος στην Τράπεζα. Μετά την απομάκρυνσή του από την Τράπεζα επέστρεψε στη δικηγορία και συμμετείχε σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές για την αναθεώρηση της εκκλησιαστικής νομοθεσίας. Πέθανε στις 3 Δεκεμβρίου 1927.

λοούθησε την ακαδημαϊκή σταδιοδρομία και δίδαξε στη Νομική Σχολή στην Αθήνα διαδοχικά εκκλησιαστικό και ρωμαϊκό δίκαιο καθώς και πολιτική δικονομία. Το 1890 προσλήφθηκε νομικός σύμβουλος στην Τράπεζα. Μετά την απομάκρυνσή του από την Τράπεζα επέστρεψε στη δικηγορία και συμμετείχε σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές για την αναθεώρηση της εκκλησιαστικής νομοθεσίας. Πέθανε στις 3 Δεκεμβρίου 1927.

Η περίοδος διοίκησης του Ι. Ευταξία υπήρξε εξαιρετικά σύντομη, αφού σε μικρό χρονικό διάστημα ήρθε σε σύγκρουση με την κυβέρνηση Βενιζέλου και αναγκάστηκε να παραιτηθεί. Αιτία της σύγκρουσης υπήρξε η άρνηση του διοικητή της Ε.Τ.Ε. να αποστείλει χρήματα για την αγορά δύο θωρηκτών, των «Κιλκίς» και «Λήμνος», εάν προηγουμένως η κυβέρνηση δεν επεξέτεινε το εκδοτικό πρόνομιό της Εθνικής και στο απελευθερωμένο βόρειο τμήμα της Ελλάδας. Η κυβέρνηση και ο ίδιος ο πρωθυπουργός θεώρησαν τη στάση αυτή εκβιαστική και ψήφισαν νόμο που έδινε δικαίωμα στην ελληνική κυβέρνηση να ανακαλεί με β. διάταγμα την εντολή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων προς το διοικητή. Από την εποχή αυτή ξεκινά μια μακρά περίοδος στην ιστορία της Τράπεζας κατά την οποία οι διοικήσεις θα πρέπει να έχουν την εμπιστοσύνη των εκάστοτε κυβερνήσεων και πολλές φορές να αλλάζουν μαζί τους.

1914 8 Μαΐου. Ο διοικητής Ι. Ευταξίας προτείνει στη Γενική Συνέλευση των μετόχων τροποποίηση του καταστατικού της Τράπεζας και τη δημιουργία θέσης συνδιοικητή, ώστε να αντιμετωπιστούν οι αυξημένες υποχρεώσεις της Διοίκησης από την επέκταση της Εθνικής στις Νέες Χώρες, που προσαρτήθηκαν μετά τους Βαλκανικούς πολέμους, καθώς και την αναδιοργάνωση των υπηρεσιών της Τράπεζας, όπου χρειαζόταν. Η εισήγηση του Ι. Ευταξία γίνεται δεκτή και στη θέση του συνδιοικητή εκλέγεται ο Αλέξανδρος Θρ. Ζαΐμης.

11

Ιούλιος. Με την κήρυξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου προέκυψαν αυξημένες απρόβλεπτες οικονομικές ανάγκες για το κράτος, τις οποίες καλούνταν συνεχώς να καλύψει η Εθνική Τράπεζα.

6

Ιούλιος κ.ε.. Η Τράπεζα ανέλαβε το σημαντικό έργο της συγκέντρωσης των αγροτικών προϊόντων και τον εφοδιασμό όλης της χώρας με τα βασικά αγαθά (επισιτισμός).

9

16 Αυγούστου. Ίδρυση του υποκαταστήματος Καβάλας.

4

1 Νοεμβρίου. Η κυβέρνηση έφερε προς ψήφιση στη Βουλή νόμο με τον οποίο εγκαινιάστηκε η πρακτική της άμεσης παρέμβασης των εκάστοτε κυβερνήσεων στα πράγματα της Εθνικής Τράπεζας. Ο νόμος δημοσιεύθηκε στις 7 Νοεμβρίου.

4

7 Νοεμβρίου. Ο διοικητής Ι. Ευταξίας με επιστολή του προς το συνδιοικητή Α. Ζαΐμη ανακοινώνει ότι αποχωρεί από τη διοίκηση της Τράπεζας. Ταυτόχρονα η κυβέρνηση σε εφαρμογή του νέου νόμου ανακάλεσε τον Ευταξία από τα καθήκοντά του. Καθήκοντα διοικητή ασκεί πλέον ο συνδιοικητής Αλέξανδρος Ζαΐμης.

11

1914 **6 Δεκεμβρίου.** Υπογράφεται σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της Εθνικής, η οποία θα επικυρωθεί με το νόμο 656 της 26ης Μαρτίου 1915, σύμφωνα με την οποία επεκτείνεται το εκδοτικό της προνόμιο στα τμήματα της Ηπείρου και της Μακεδονίας καθώς και στα νησιά του Αιγαίου που προσαρτήθηκαν στην ελληνική επικράτεια μετά τους νικηφόρους Βαλκανικούς πολέμους.

5

12 Δεκεμβρίου. Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει σημαντικές τροποποιήσεις στο καταστατικό της Τράπεζας: εισάγει το «συλλογικό σύστημα» διοίκησης θεσπίζοντας το *Συμβούλιο Διοικήσεως* (1914-1928), που αποτελείται από το διοικητή, το συνδιοικητή και τους δύο υποδιοικητές.

111

14 Δεκεμβρίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή τον μέχρι τότε συνδιοικητή Αλέξανδρο Ζαΐμη. Στη θέση του συνδιοικητή εκλέγει τον Γεώργιο Χρηστάκη-Ζωγράφο, ως υποδιοικητές δε τους Δημήτριο Μάξιμο και Ιωάννη Δροσόπουλο.

111

Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης, γιος του Θρασύβουλου Ζαΐμη και της Ελίζας Μουρούζη, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1855. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα, τη Λιψία, το Βερολίνο και τη Χαϊδελβέργη, όπου ανακηρύχθηκε διδάκτωρ. Σε ηλικία 25 ετών, μετά το θάνατο του πατέρα του, αναμείχθηκε στην πολιτική και εκλέχθηκε επανειλημμένα βουλευτής, έγινε πολλές φορές υπουργός Δικαιοσύνης, Εσωτερικών και Εξωτερικών, δύο φορές πρόεδρος της Βουλής και μία της Γερουσίας. Σχημάτισε, υπό την προεδρία του, εννέα κυβερνήσεις (1897, 1898, 1901, 1915, 1916, 1917, 1926, 1927, 1928). Έγινε ύπατος αρμοστής Κρήτης το 1906 και εκλέχθηκε δύο φορές πρόεδρος της Δημοκρατίας (1929, 1934). Πέθανε στη Βιέννη στις 15 Σεπτεμβρίου 1936.

Η περίοδος της διοίκησης Αλ. Ζαΐμη ταυτίζεται με τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την πρώτη περίοδο της Μικρασιατικής εκστρατείας. Η Τράπεζα στα δύσκολα αυτά χρόνια στάθηκε στο πλευρό της ελληνικής κυβέρνησης με τη χορήγηση δανείων και προκαταβολών, χωρίς βεβαίως να θέσει σε κίνδυνο τα ιδιαίτερα συμφέροντά της. Η Ε.Τ.Ε. ανέλαβε να μεσολαβήσει για τον ομαλό εφοδιασμό της αγοράς με σιτάρι, αλεύρι και άλλα προϊόντα πρώτης ανάγκης, διευκόλυνε την εξαγωγή των ελληνικών προϊόντων, αφού ανέλαβε για λογαριασμό του κράτους να ασφαλίσει τη μεταφορά των γεωργικών, βιομηχανικών και μεταλλευτικών προϊόντων από τους πολεμικούς κινδύνους. Για την κατά το δυνατό αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των συνεπειών του πολέμου στράφηκε προς την αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Ενίσχυσε επίσης με δάνεια

τον νέο θεσμό των συνεταιρισμών και τους Έλληνες πρόσφυγες από τη Ρωσία, τον Πόντο, τη Θράκη και τη Μικρά Ασία και χορήγησε προκαταβολές για την κάλυψη των δαπανών των συμμαχικών στρατευμάτων της Αγγλίας και της Γαλλίας. Τέλος, την περίοδο της διοίκησης Αλ. Ζαΐμη έγινε η συγχώνευση της Τράπεζας Κρήτης με την Εθνική.

1914 **31 Δεκεμβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει ότι στο εξής τα μέλη της Διοίκησης δεν θα κατοικούν στο Κεντρικό Κατάστημα.

11

31 Δεκεμβρίου. Το σύνολο των μονάδων της Ε.Τ.Ε. είναι 47 και το απασχολούμενο προσωπικό 499 άτομα.

4

Η Τράπεζα ενισχύει την Επιτροπή για την κατασκευή της ναυαρχίδας «Βασιλεύς Κωνσταντίνος» και συνεισφέρει ποσά υπέρ των προσφύγων Θράκης και Μικράς Ασίας.

9

Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της έβδομης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

5

1915 Ρήξη Ελ. Βενιζέλου με το βασιλιά Κωνσταντίνο για το θέμα της συμμετοχής της Ελλάδας στις συμμαχικές επιχειρήσεις στα Δαρδανέλια. Παραίτηση Ελ. Βενιζέλου. Η Βουλγαρία επιτίθεται στη Σερβία. Γενική επιστράτευση στην Ελλάδα. Οι συμμαχικές δυνάμεις της Entente αποβιβάζονται στη Θεσσαλονίκη προς βοήθεια των Σέρβων. Εκλογές στις 6 Δεκεμβρίου με αποχή των Φιλελευθέρων.

Ολοκληρωτικός ναυτικός αποκλεισμός της Γερμανίας από τους Συμμάχους. Ολοκαύτωμα των Αρμενίων.

1915 **Φεβρουάριος.** Το Γενικό Συμβούλιο εγκρίνει σύμβαση προσωρινού δανείου της Ε.Τ.Ε. προς το κράτος ύψους 40.000.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 5 ετών με επιτόκιο 6%, για να αντιμετωπιστούν οι έκτακτες ανάγκες ενόψει του πολέμου.

6

Ιούλιος. Χορήγηση νέου προσωρινού δανείου της Ε.Τ.Ε. προς την ελληνική κυβέρνηση ύψους 1.650.000 χρυσών δραχμών, διάρκειας 5 ετών με επιτόκιο 6%, για τις ανάγκες του επισιτισμού, τον οποίο ήδη διενεργούσε η Τράπεζα για λογαριασμό της κυβέρνησης.

6

Σεπτέμβριος. Αμέσως μετά την κήρυξη της γενικής επιστράτευσης, η κυβέρνηση διαπραγματεύθηκε με την Εθνική τη χορήγηση ομολογιακού δανείου 15.000.000 χρυσών δραχμών, διάρκειας 15 ετών με επιτόκιο 6%, για να αντιμετωπίσει τις πρώτες ανάγκες. Το δάνειο κυρώθηκε με το νόμο 701 της 7ης Νοεμβρίου 1915.

6

1916 Γερμανοβουλγαρικά στρατεύματα εισβάλλουν στην Ανατολική Μακεδονία. Κυβέρνηση Δημοκρατικής Άμυνας στη Θεσσαλονίκη υπό τον Ε. Βενιζέλο. Η προσωρινή κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης στο πλευρό των Συμμά-

χων κηρύσσει τον πόλεμο κατά των εισβολέων. «Μάχη των Αθηνών» μεταξύ των Συμμάχων και του ελληνικού στρατού. Ανάθεμα κατά Βενιζέλου στην Αθήνα. Ο οίκος Ι. Φ. Κωστόπουλος στην Καλαμάτα μετασχηματίζεται στην *Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου και Σίας*.

1916 *Ιανουάριος*. Αποστολή του υποδιοικητή Δ. Μάξιμου στη Δ. Ευρώπη για επαφές με τις μεγάλες ευρωπαϊκές τράπεζες εν όψει της οικονομικής κατάστασης του μεγάλου πολέμου. 111

12 Μαΐου. Σύμβαση, μεταξύ του κράτους και της Τράπεζας, περί παρατάσεως του εκδοτικού προνομίου της Ε.Τ.Ε. για άλλα είκοσι έτη μετά τη λήξη της περιόδου που καθόριζε ο ν. ,ΒΩΞ'/1903, από 1.1.1931 μέχρι και τις 31.12.1950 και αύξηση κατά 30.000.000 δρχ. των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων της. 5

Μάιος. Η προσπάθεια εξασφάλισης από την Εθνική δανείου 115.000.000 δρχ. δεν ολοκληρώνεται, γιατί η κυβέρνηση παραιτήθηκε και η έγκρισή του δεν πρόλαβε να κυρωθεί από τη Βουλή. 6

9 Ιουνίου. Μετά την παραίτηση της κυβέρνησης Σκουλούδη, ο διοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλέξ. Ζαΐμης καλείται ξανά στον πολιτικό στίβο και σχηματίζει νέα κυβέρνηση. Στις 13 Ιουνίου το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει άδεια απουσίας του «εφ' όσον χρόνον ήθελε διαρκέσει η εν τω νέω αξιώματι υπηρεσία του». 111

13 Ιουνίου. Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει τον πρώτο *Κανονισμό της Υπηρεσίας των Κλητήρων του Κεντρικού Καταστήματος*. 4

Αύγουστος. Εξαιτίας της βουλγαρικής εισβολής στην Ανατολική Μακεδονία, το υποκατάστημα Καβάλας διακόπτει τις εργασίες του μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1918. 4

28 Αυγούστου. Μετά την παραίτηση της κυβέρνησής του, ο Αλ. Ζαΐμης επανέρχεται στη θέση του διοικητή της Τράπεζας. 111

Η Τράπεζα παρέχει έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις στους εργαζομένους της για να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που έφερε ο πόλεμος. 9

Ολοκληρώνεται η επέκταση του Κεντρικού Καταστήματος στην οδό Σοφοκλέους. 1

1917 Αποκλεισμός του κράτους των Αθηνών από τους Συμμάχους. Αντικατάσταση της κυβέρνησης Σπ. Λάμπρου από κυβέρνηση υπό τον μετριοπαθή Αλ. Ζαΐμη. Παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου. Είσοδος της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο στο πλευρό της Entente. Ψήφιση του νόμου για την αγροτική μεταρρύθμιση. Αναγόρευση του Αλέξανδρου ως βασιλιά της Ελλάδας.

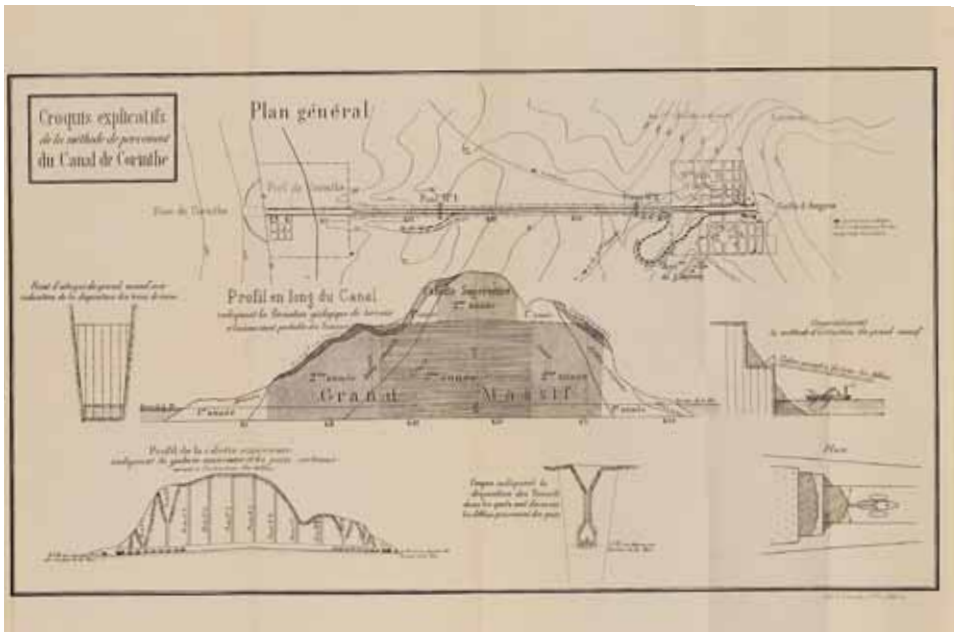
Οκτωβριανή Επανάσταση, οι μπολσεβίκοι καταλαμβάνουν την εξουσία στη Ρωσία. Είσοδος των Η.Π.Α. στον πόλεμο.

- 1917** **22 Φεβρουαρίου.** Σύμβαση για τη χορήγηση προσωρινού δανείου σε συναλλαγματικές ύψους 5.000.000, διάρκειας 2 ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση ομολογίες του δανείου του 1914 και προσόδους που προορίζονταν για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους. 6
- 28 Φεβρουαρίου.** Η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει, ως εντολοδόχος της κυβέρνησης και για λογαριασμό του κράτους, την κάλυψη, από τους κινδύνους του πολέμου, της μεταφοράς ειδών πρώτης ανάγκης καθώς και την ασφάλιση των φορτίων των πλοίων με ελληνικά αγροτοβιομηχανικά προϊόντα και μεταλλεύματα προς το εξωτερικό. 9
- 21 Απριλίου.** Ο διοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλ. Ζαΐμης αναλαμβάνει ξανά να σχηματίσει κυβέρνηση, μετά την παραίτηση του Σπ. Λάμπρου. Στην κυβέρνησή του συμμετέχει ως υπουργός Επισιτισμού και Αυταρκειάς, μέχρι τις 14 Ιουνίου 1917, ο υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Ιω. Δροσόπουλος. 11
- Μάιος.** Προσωρινό δάνειο σε συναλλαγματικές της Εθνικής ύψους 25.000.000, διάρκειας τριών ετών με επιτόκιο 5,5% προς την Προσωρινή Κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης, με εγγύηση τις εισπράξεις των τελωνείων Μυτιλήνης, Χίου και Σύρου. 6
- Μάιος.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και κυβέρνησης για τη σύναψη δανείου ύψους 10.000.000 χρυσών δραχμών, διάρκειας τεσσάρων ετών με επιτόκιο 6 % και εγγύηση την παραχώρηση του φόρου της σταφίδας. 6
- 20 Μαΐου.** Εγκρίνονται από το Συμβούλιο της Τράπεζας οι κανονισμοί προσλήψεως και προαγωγής α) των υπαλλήλων του ταμειακού κλάδου και β) των «κυριών και δεσποινίδων ως δακτυλογράφων και διά βοηθητικής υπηρεσίας». 4
- 20 Μαΐου.** Ίδρυση του Συλλόγου των Υπαλλήλων της Ε.Τ.Ε. (Σ.Υ.Ε.Τ.Ε.). 4
- 13 Ιουνίου.** Μετά την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Ελ. Βενιζέλο, ο Αλέξανδρος Ζαΐμης επανέρχεται στη θέση του διοικητή της Ε.Τ.Ε. 11
- 19 Ιουνίου.** Ο συνδιοικητής Γεώργιος Χρηστάκης-Ζωγράφος παραιτείται μετά την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Ελ. Βενιζέλο. 11
- 28 Ιουνίου.** Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει την *Εταιρεία Διαχείρισεως Εγχωρίων Γεωργικών Προϊόντων* για λογαριασμό του κράτους. 8

- 3 Ιουλίου.** Παραιτείται ο υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Δημήτριος Μάξιμος. 111
- 1917** **5 Ιουλίου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει την απόφαση της Διοίκησης για τη συγχώνευση της Τράπεζας Κρήτης με την Ε.Τ.Ε. 4
- 5 Οκτωβρίου.** Μετά την ολέθρια πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης, η Ε.Τ.Ε. πρωτοστατεί στη χρηματοδότηση της ανοικοδόμησής της και συνεισφέρει ικανά ποσά υπέρ των θυμάτων της πυρκαγιάς. 9
- 6 Δεκεμβρίου.** Ίδρυση του *Πιστωτικού & Καταναλωτικού Συνεταιρισμού των Υπαλλήλων της Εθνικής*. 4
- 11 Δεκεμβρίου.** Ίδρυση του υποκαταστήματος Πρέβεζας. 4
- Η Εθνική χρηματοδοτεί τα συμμαχικά στρατεύματα στη Μακεδονία. 9
- 1918** Νίκες των Συμμάχων και των ελληνικών στρατευμάτων στο μακεδονικό μέτωπο. Λήξη του μεγάλου πολέμου. Ίδρυση του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος Ελλάδος (Σ.Ε.Κ.Ε.) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.). Ίδρυση του *Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων*. Ίδρυση διαφόρων τραπεζών μεταξύ των οποίων η *Γενική*, η *Εθνικής Οικονομίας*, η *Ναυτική*, η *Κεντρική*, η *Βιομηχανίας*, η *Τράπεζα Χίου* και η *Τράπεζα Καλαμών*. Νέο μεταναστευτικό ρεύμα προς την Αμερική. Ρωσικός εμφύλιος πόλεμος. Οικονομική κρίση στην Ιταλία.
- 1918** **14 Φεβρουαρίου.** Από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγονται συνδιοικητές της Εθνικής οι Ιωάννης Δροσόπουλος και Αλέξανδρος Διομήδης και καταργούνται οι δύο θέσεις των υποδιοικητών. 111
- 23 Μαΐου.** Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο νέος της Οργανισμός Υπηρεσίας, ο οποίος προβλέπει τέσσερις *διευθύνσεις*, Α', Β', Γ' και Δ', και δύο ανεξάρτητα *τμήματα*: της *Επιθεωρήσεως* και του *Δικαστικού*. Επίσης, ανάλογα με τις εργασίες τους, κατατάσσει τα υποκαταστήματα της Τράπεζας σε πέντε τάξεις, από Α' έως Ε'. 4
- 23 Μαΐου.** Στο *Δικαστικό Τμήμα* συστήνεται *Νομικό Συμβούλιο*, στο οποίο συμμετέχουν ο διευθυντής του Δικαστικού, ο δικαστικός σύμβουλος και τρεις το πολύ νομικοί σύμβουλοι, τους οποίους επιλέγει το *Συμβούλιο Διοικήσεως*. 4
- 30 Ιουνίου.** Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει συνολική αύξηση των κονδυλίων που η Ε.Τ.Ε. θα διαθέσει το επόμενο έτος σε αγαθοεργίες και συνδρομές σε φιλανθρωπικά ιδρύματα, σωματεία κλπ. από 85.000 σε 120.000 δραχμές. 12

Η Εθνική Τράπεζα και τα μεγάλα έργα υποδομής της χώρας

Από τα τέλη του 19ου αιώνα η Εθνική Τράπεζα ενίσχυσε με σημαντικά κεφάλαια την εκτέλεση όλων των μεγάλων παραγωγικών έργων, με γνώμονα όχι μόνο το επιχειρηματικό κέρδος αλλά και τη γενικότερη ανάπτυξη της χώρας. Η Ε.Τ.Ε. συνέβαλε αποφασιστικά στην ίδρυση των πρώτων ακτοπλοϊκών εταιρειών, χρηματοδότησε την κατασκευή των σιδηροδρομικών γραμμών και των έργων οδοποιίας, συμμετείχε στην ίδρυση της εταιρείας για την αποξήρανση της Κωπαΐδας και στις εταιρείες κατασκευής της διώρυγας της Κορίνθου. Τον εικοστό αιώνα ενίσχυσε σημαντικά εταιρείες και έργα παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, λιμενικά και εγγειοβελτιωτικά, την ανοικοδόμηση της Θεσσαλονίκης μετά την πυρκαγιά του 1917, τα έργα αποξήρανσης μεγάλων εκτάσεων στη Β. Ελλάδα κ.ά. Πρωτοστάτησε επίσης στην εκπόνηση μελετών εκμετάλλευσης των υδατοπτώσεων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και στη συνέχεια, το μεσοπόλεμο, στην ανασυγκρότηση του τομέα παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας για την περιοχή της Αθήνας, για την ύδρευση της οποίας χρηματοδότησε σειρά ειδικών μελετών. Από την πρόσφατη συμβολή της Τράπεζας στην υλοποίηση μεγάλων τεχνικών έργων αναφέρονται ενδεικτικά η ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου και η κατασκευή της Αττικής Οδού, όπου η Εθνική Τράπεζα παρείχε υπηρεσίες συμβούλου στο δημόσιο. Τα πρωτότυπα τεκμήρια των εικόνων που ακολουθούν απόκεινται στο Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας.

1

2

3

1. Σχέδιο για τη διάνοιξη του Ισθμού της Κορίνθου, Αθήνα 1883.
2. Καταστατικό της Διεθνούς Εταιρείας της Διώρυγας της Κορίνθου, Παρίσι 1882.
3. Φυλλάδιο έκδοσης ομολογιακού δανείου της Ελληνικής Εταιρείας της Διώρυγας της Κορίνθου, στα γαλλικά, 1890.
4. Τυπωμένο κείμενο σύμβασης του Σιδηροδρόμου της Βορειοδυτικής Ελλάδος, Αθήνα 1890.
5. Σιδηροδρομικός χάρτης Βαλκανίων. Μάιος 1913.
6. Πληροφορίες για την πορεία των εργασιών αποξήρανσης της λίμνης Κωπαΐδας, Παρίσι 1884.
7. Σχέδιο της περιοχής της λίμνης Κάρλας και του φράγματος Κολούρη στη Θεσσαλία, 1886.
8. Μελέτη και σχέδια για την ύδρευση των Αθηνών.

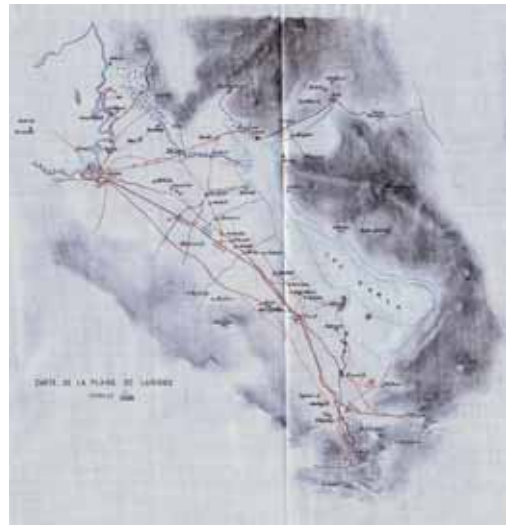
4

5

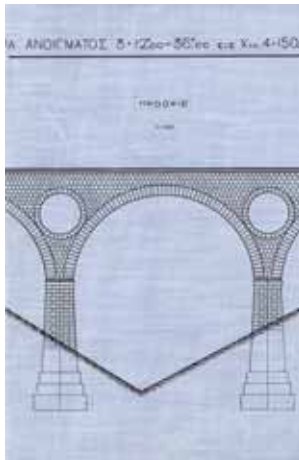
6

7

8

- 1918 **Δεκέμβριος.** Σύναψη ομολογιακού δανείου μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής ύψους 75.000.000 δραχμών, διάρκειας 20 ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση προσόδους που προορίζονταν για την κάλυψη του δημόσιου χρέους. 6
- 31 Δεκεμβρίου.** Μέσα στο έτος, για τον εφοδιασμό της χώρας σε σιτάρι και άλλα είδη πρώτης ανάγκης, η Ε.Τ.Ε. διέθεσε συνολικά το ποσό των 305.553.000 δραχμών. 6
- 31 Δεκεμβρίου.** Επίσης, η Τράπεζα προμήθευσε την κυβέρνηση με τα αναγκαία ποσά για τη συντήρηση των συμμαχικών στρατευμάτων στη Μακεδονία, τα οποία ανήλθαν συνολικά μέσα στο έτος στα 262.462.000 φράγκα. 6
- Τα τραπεζογραμμάτια της Εθνικής αρχίζουν να σχεδιάζονται στην Ελλάδα από τον γνωστό καλλιτέχνη και υπάλληλό της Μ. Αξελό. 5
- Η Τράπεζα δανειοδοτεί τους πρόσφυγες από τη Θράκη και τη Μ. Ασία και έρχεται αρωγός στα θύματα της βουλγαρικής εισβολής στην Ανατολική Μακεδονία. 9
- Η Ε.Τ.Ε. ενισχύει με πιστώσεις τους πρώτους γεωργικούς συνεταιρισμούς. 3
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Κοζάνης και Σερρών. 4
- Η Εθνική Τράπεζα συμβάλλει αποφασιστικά στην ίδρυση του Ελληνοελβετικού Συνδέσμου «Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος». 12
- 1919 **Απελευθέρωση Δυτικής Θράκης από τα συμμαχικά στρατεύματα. Ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας. Συμμετοχή ελληνικού στρατού στη συμμαχική εκστρατεία της Ουκρανίας. Απόβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη.**
- Συνθήκη ειρήνης των Βερσαλλιών. Ίδρυση της Τρίτης Διεθνούς. Ο Γκρόπιους ιδρύει στη Βαυαρία τη Σχολή του Μπάουχαους. Ξεκινά από τη Ζυρίχη το κίνημα των ντανταϊστών. Διεθνής οικονομική κρίση. Γζ. Μ. Κένυς, Οι οικονομικές συνέπειες της ειρήνης.**
- 1919 **22 Ιουνίου.** Μετά τη συγχώνευση της Τράπεζας Κρήτης με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, το εκδοτικό προνόμιο της τελευταίας επεκτείνεται και στη μεγαλόνησο, τα δε υποκαταστήματα που διατηρούσε η Τράπεζα Κρήτης στον Άγιο Νικόλαο, το Ηράκλειο, τα Σφακιά, το Ρέθυμνο και τα Χανιά εντάσσονται στο δίκτυό της. 4
- Ιούνιος-Ιούλιος.** Πρώτη απεργία τραπεζοϋπαλλήλων στην Ελλάδα. 1
- Ιούλιος.** Η Εθνική ενισχύει με δάνεια τους Έλληνες πρόσφυγες από τη Ρωσία και τον Πόντο. 9

- 1919** **Αύγουστος.** Ο γενικός επιθεωρητής της Τράπεζας Αλέξανδρος Κοριζής αναχωρεί για τη Σμύρνη προκειμένου να αναλάβει οικονομικός σύμβουλος του αρμοστή Α. Στεργιάδη και να μελετήσει το θέμα της ίδρυσης εκεί υποκαταστήματος της Ε.Τ.Ε. 4
- 9 Σεπτεμβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας, μετά από έγκριση της κυβέρνησης, αποφασίζει την ίδρυση υποκαταστήματος στη Σμύρνη. 4
- 28 Σεπτεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη προσωρινού ομολογιακού δανείου μέχρι ύψους 300.000.000 δραχμών, διάρκειας 3,5 ετών με επιτόκιο 6%. Η Ε.Τ.Ε. ανέλαβε, σε τρεις ισόποσες δόσεις μέχρι τον Δεκέμβριο, το σύνολο του δανείου. 6
- 9 Νοεμβρίου.** Ο Αλέξανδρος Κοριζής, που βρίσκεται στη Σμύρνη, δέχεται εντολή από το διοικητή Αλέξανδρο Ζαΐμη να προχωρήσει στην ίδρυση του υποκαταστήματος Σμύρνης. 4
- Νοέμβριος.** Η Τράπεζα συμμετέχει στην ίδρυση της Εταιρείας Ελληνικών Ξενοδοχείων (μετέπειτα Α.Ε. Ελληνικών Ξενοδοχείων Λάμψα). 8
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Δράμας, Έδεσσας, Καστοριάς, Μυτιλήνης και Χίου. 4
- Σύνολο χρηματοδοτήσεων Ε.Τ.Ε. 337.212.331 δρχ., σύνολο καταθέσεων 828.834.360 δρχ. Το σύνολο κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων της Τράπεζας ανέρχεται στο ποσό των 1.464.124.306 δραχμών. 7
- 1920** Συνθήκη των Σεβρών. Επικύρωση της ελληνικής κυριαρχίας στη Θράκη και το Ανατολικό Αιγαίο. Προσωρινό καθεστώς κατοχής της Σμύρνης. Τα Δωδεκάνησα στην Ιταλία. Η Κύπρος στην Αγγλία. Ήττα του Ελ. Βενιζέλου στις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου. Επάνοδος στην Ελλάδα του βασιλιά Κωνσταντίνου Α'. Στη γενική απογραφή που διεξάγεται ο πληθυσμός ανέρχεται σε 5.021.790 κατοίκους. Αναμόρφωση της εμπορικής νομοθεσίας, θέσπιση του βασικού νόμου 2190 «περί ανωνύμων εταιρειών».
- Ίδρυση της Κοινωνίας των Εθνών. Ο Μουσταφά Κεμάλ ξεκινά ένοπλη αντίσταση κατά του κατακερματισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
- 1920** **9 Ιανουαρίου.** Αρχίζει η λειτουργία του υποκαταστήματος Σμύρνης με προσωρινό διευθυντή τον Αλέξανδρο Κοριζή, γενικό επιθεωρητή της Τράπεζας, αποσπασμένο ως οικονομικό σύμβουλο του Έλληνα αρμοστή Α. Στεργιάδη. 4
- 17 Μαρτίου.** Σε εφαρμογή του νόμου ,ΒΩΞ' του 1903 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος επεκτείνει το εκδοτικό της προνόμιο και στα Ιόνια νησιά, όπου μέχρι τώρα το ασκούσε η Ιονική Τράπεζα. 5

1920 **18 Μαρτίου.** Περιέρχεται στην κυριότητα της Τράπεζας το ακίνητο της οδού Αιόλου 84. 1

27 Μαΐου. Μετά την υπογραφή σύμβασης της Εθνικής με το ελληνικό δημόσιο περί επεκτάσεως των προνομίων της στις «προσαρτώμενες χώρες», η Ε.Τ.Ε. επεκτείνει το εκδοτικό της προνόμιο στη Δυτική Θράκη, με παράλληλη αύξηση των κυκλοφορούντων γραμματίων της κατά 300.000.000 δρχ. Έτσι αποκτά πλέον το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. 5

27 Μαΐου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για αύξηση του ποσού του προσωρινού δανείου του 1919 από 300.000.000 σε 600.000.000 δραχμές. 6

29 Μαΐου. Υπογράφεται συμφωνία στο Βελιγράδι, βάσει της οποίας η Εθνική Τράπεζα αποδέχεται να χορηγήσει στο Βασίλειο των Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων διετές δάνειο μέχρι του ποσού 15.000.000 δραχμών με επιτόκιο 6%. 1

14 Ιουνίου. Ξεκινά η κατασκευή τετάρτου ορόφου του Κεντρικού Καταστήματος. 1

Σεπτέμβριος. Ο συνδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλ. Διομήδης συμμετέχει, ως αντιπρόσωπος της ελληνικής κυβέρνησης, στη διεθνή οικονομική διάσκεψη των Βρυξελλών όπου εξετάζονται τα μεγάλα μεταπολεμικά οικονομικά ζητήματα. 11

6 Νοεμβρίου. Παραιτείται ο συνδιοικητής Αλέξανδρος Διομήδης. 11

19 Δεκεμβρίου. Μετά την ήττα της βενιζελικής παράταξης στις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου και την επικράτηση της Ενωμένης Αντιπολίτευσης, η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εξέλεξε διοικητή της Εθνικής τον Δημήτριο Μάξιμο. 11

Ο Δημήτριος Μάξιμος γεννήθηκε στην Πάτρα το 1873. Προσλήφθηκε στην Εθνική Τράπεζα το 1891 μετά από πρόταση του διευθυντή του υποκαταστήματος Πάτρας «ως βοηθός Β' τάξεως, μετά διακρίσεως περατώσας τας γυμνασιακάς σπουδάς, ηλικίας δεκαεπτά ετών, κάτοχος Παλλικής, καλλιγράφος, χρηστός και επιμελής». Το 1899 πήρε προαγωγή στο βαθμό του υπολογιστή και το 1901 του λογιστή. Το 1903 ανέλαβε τη διεύθυνση του υποκαταστήματος Πατρών. Σπούδασε παράλληλα νομικά στην Αθήνα και οικονομικές επιστήμες στην Ιταλία. Το 1911 κατέλαβε μία από τις δύο θέσεις διευθυντών που δημιουργήθηκαν και το 1914 έγινε υποδιοικητής, θέση

από την οποία παραιτήθηκε το 1917. Το 1923, μετά την επικράτηση του κινήματος Πλαστήρα, υποχρεώθηκε σε παραίτηση και έζησε έξι χρόνια στη Φλωρεντία. Το 1933 ανέλαβε υπουργός Εξωτερικών στην κυβέρνηση Τσαλδάρη και στις 11 Σεπτεμβρίου υπέγραψε στην Κωνσταντινούπολη «σύμφωνο φιλίας και εγκάρδιας συνεργασίας» με την Τουρκία. Στις 24 Ιανουαρίου 1947 έγινε πρωθυπουργός της Οικουμενικής Κυβέρνησης. Πέθανε στην Αθήνα στις 15 Οκτωβρίου 1955.

Κατά τη διάρκεια της θητείας του Δ. Μάξιμου η ελληνική κυβέρνηση είναι αναγκασμένη, για τη συνέχιση της Μικρασιατικής εκστρατείας, να στηριχθεί στην οικονομική βοήθεια που της παρέχει η Εθνική Τράπεζα, αφού έχει διακοπεί κάθε άλλη βοήθεια από το εξωτερικό. Η Τράπεζα ενισχύει επίσης, στο μέτρο του δυνατού, το εμπόριο και τη βιομηχανία, ενώ προσπαθεί να αντιμετωπίσει τις μεγάλες διακυμάνσεις του εξωτερικού συναλλαγμάτος που συνταράσσουν τις διεθνείς αγορές και τον αντίκτυπο των οποίων δεν μπορεί να αποφύγει η Ελλάδα. Επί διοικήσεώς του επίσης, στις 31 Μαρτίου 1921, υπογράφηκε η σύμβαση για την παράταση του εκδοτικού προνομίου της Ε.Τ.Ε. μέχρι το 1950 και την επέκτασή του στις προσαρτηθείσες μετά το 1916 περιοχές στην Ελλάδα.

1920 **23 Δεκεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη δανείου ύψους 12.000.000, διάρκειας 6 μηνών με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση προσόδων που προορίζονται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους.

31 Δεκεμβρίου. Κατά το έτος 1920 το ελληνικό κράτος δανειοδοτήθηκε συνολικά από την Τράπεζα με πάνω από 716 εκατομμύρια δραχμές, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων απορρόφησε η Μικρασιατική εκστρατεία.

31 Δεκεμβρίου. Η Τράπεζα διαθέτει 69 μονάδες και απασχολεί συνολικά 1.669 άτομα.

Η Τράπεζα συμμετέχει στην ίδρυση της *Εταιρείας Εκμεταλλεύσεως Μεταλλείων Κασσάνδρας*, της *Πρώτης Οικοδομικής Εταιρείας Θεσσαλονίκης*, του *Ιταλοελληνικού Συνδικάτου Μελετών και Εργοληψιών* και του *Ελληνικού Συνδικάτου Υδροηλεκτρικών Μελετών και Εγκαταστάσεων Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδος*.

Η Εθνική ενισχύει με δάνεια τους γεωργικούς συνεταιρισμούς, τους Έλληνες πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία και τους λοιπούς ομογενείς που εγκαθίστανται στη Δυτική Θράκη.

6

6

4

8

9

- 1920 Ίδρυση των υποκαταστημάτων Φλώρινας, Ξάνθης, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης, Σάμου και Σουφλίου. Επίσης συστήνονται υποκαταστήματα στις πόλεις της κατεχόμενης από τον ελληνικό στρατό Ανατολικής Θράκης, Αδριανούπολη και Ραιδεστό. 4
- 1921 Συνεχίζονται οι πολεμικές επιχειρήσεις στο μικρασιατικό μέτωπο. Αποτυχία των διπλωματικών ενεργειών για ειρηνική λύση. Ίδρυση των τραπεζών *Κοσμοδοπούλου* και *Θεσσαλίας* στον Βόλο και της *Ελληνικής Τράπεζας Αξιών* στην Αθήνα. Διασυμμαχική Συνδιάσκεψη του Λονδίνου. Εφαρμογή στη Σοβιετική Ένωση της Νέας Οικονομικής Πολιτικής του Λένιν. Καταργείται στην Αγγλία το δικαίωμα των εμπορικών τραπεζών να εκδίδουν χαρτονόμισμα, το οποίο διατηρείται μόνο στη Σκωτία.
- 1921 **Φεβρουάριος.** Με εντολή της κυβέρνησης, ο διοικητής της Τράπεζας Δ. Μάξιμος συμμετέχει, μαζί με τον πρωθυπουργό Ν. Καλογερόπουλο, στη Διασυμμαχική Συνδιάσκεψη του Λονδίνου. 11
- 11 Μαρτίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη προσωρινού δανείου ύψους 75.000.000, διάρκειας πέντε ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση προσόδων και ομολογιών του δανείου του 1914. 6
- 31 Μαρτίου.** Με σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής παρατείνεται το εκδοτικό προνόμιο της Ε.Τ.Ε. μέχρι τις 31.12.1950 σε όλη την ελληνική επικράτεια. 5
- 31 Μαρτίου.** Η Τράπεζα αποκτά επίσης το δικαίωμα να αυξήσει τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμμάτιά της κατά 500.000.000 δρχ. και αναλαμβάνει να χορηγήσει δάνειο στο δημόσιο 550.000.000 δραχμών. 5
- 15 και 28 Απριλίου.** Με αποφάσεις του Γενικού Συμβουλίου οι κεντρικές υπηρεσίες της Τράπεζας χωρίζονται σε έξι διευθύνσεις, Α΄-ΣΤ΄, στις οποίες κατανέμονται συνολικά τα 15 τμήματα: *Γενικού Λογιστηρίου, Βραχυπροθέσμων χορηγήσεων & καταθέσεων Εσωτερικού, Ταμείων τραπεζογραμματίων & μεταλλικού, Γραμματείας, Προσωπικού, Εκτελέσεων, Ταμείου Χρηματογράφων εις ενέχυρον & προς φύλαξιν, Μακροπροθέσμων καταθέσεων & χορηγήσεων, Δικαστικού, Εξωτερικού συναλλάγματος, Εργασιών υποκαταστημάτων, Προμηθειών Δημοσίου & Επισιτισμού, Κτηματικής Πίστωσης, Επιθεωρήσεως, Εξωτερικών λογαριασμών.* 4
- 26 Απριλίου.** Με τον ν. 2578 επικυρώνεται η σύμβαση της 11ης Μαρτίου μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη δανείου ύψους 75.000.000 με επιτόκιο 6% και εγγύηση προσόδους που προορίζονται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους. 6

- 1921** **28 Μαΐου.** Προσωρινό δάνειο της Εθνικής και ομίλου ελληνικών τραπεζών σε συναλλαγματικές προς το δημόσιο ύψους 40.000.000 φράγκων, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση των εσόδων από την πώληση του χαρτοσήμου στις Νέες Χώρες. 6
- 31 Μαΐου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της δέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 21 Ιουνίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη προσωρινού ομολογιακού δανείου 125.000.000 δραχμών, διάρκειας 5 ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση προσόδων που προορίζονται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους. 6
- 28 Ιουνίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη προσωρινού ομολογιακού δανείου ύψους 150.000.000 δραχμών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση του φόρου κατανάλωσης καπνού στις Νέες Χώρες. 6
- 21 Ιουλίου.** Με βασιλικό διάταγμα εγκρίνονται εκτεταμένες τροποποιήσεις στο καταστατικό της Τράπεζας. 4
- 29 Ιουλίου.** Επτά χρόνια μετά την απομάκρυνσή του από τη Διοίκηση της Τράπεζας, ο Ι. Ευταξίας ονομάζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων επίτιμος διοικητής της Εθνικής. 111
- 5 Οκτωβρίου.** Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο νέος Κανονισμός Ταμειυτηρίου. 4
- 1 Νοεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη προσωρινού ομολογιακού δανείου ύψους 150.000.000 δραχμών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 6%, και εγγύηση προσόδους του ελληνικού δημοσίου και εισπράξεις από τα πωλούμενα στις Νέες Χώρες είδη μονοπωλίου. 6
- 2 Νοεμβρίου.** Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με κεφάλαια στην ίδρυση της *Ελληνικής Τράπεζας Αξιών*. 8
- 6 Νοεμβρίου.** Προσωρινό δάνειο σε συναλλαγματικές ύψους 350.000 λιρών από την Εθνική προς το ελληνικό δημόσιο, διάρκειας τριών ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση 25.000 ομολογίες του δανείου του 1914. 6

Η Τράπεζα χρηματοδοτεί μεγάλες επιχειρηματικές μονάδες όπως την *Εταιρεία Ελληνικού Πυριτιδοποιείου και Καλυκοποιείου*, την

Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, την Εταιρεία Τσιμέντων «Ο Τιτάν», την Εταιρεία Οινοποιίας και Οινοπνευματοποιίας Γ. Ησαΐα κ.ά.

8

1922

Μικρασιατική καταστροφή. Διωγμός των Ελλήνων της Μ. Ασίας και του Πόντου. Επανάσταση Πλαστήρα-Γονατά. Παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου Α', ο Γεώργιος Β' βασιλιάς. «Δίκη των Εξ». Μεγάλη οικονομική κρίση του κράτους, αναγκαστικός δανεισμός, διχοτόμηση των τραπεζογραμμάτων.

Ο Μουσολίνι αναλαμβάνει την εξουσία στην Ιταλία. Η Αίγυπτος ανακτά την ανεξαρτησία της. Ίδρυση της Ε.Σ.Σ.Δ. Υπερπληθωρισμός και οικονομική κατάρρευση στη Γερμανία.

1922

5 Ιανουαρίου. Προσωρινό δάνειο της Εθνικής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 19.000.000 δραχμών, διάρκειας έξι μηνών με επιτόκιο 6%.

6

17 Φεβρουαρίου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου ύψους 550.000.000 δραχμών με επιτόκιο 3%. Παράλληλα η Τράπεζα αποκτά το δικαίωμα να αυξήσει τα κυκλοφορούντα «διά λογαριασμόν αυτής» τραπεζογραμμάτια κατά 550.000.000 δραχμές.

6

Μάρτιος. Συστήνονται υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε. στις Σαράντα Εκκλησιές και την Καλλίπολη της Ανατολικής Θράκης.

4

25 Μαρτίου. Με την έκδοση του νόμου 2749 «περί αναγκαστικού εσωτερικού δανείου 1,6 δισ. δρχ.» και το β. διάταγμα της 8ης Απριλίου, όλα τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. κόβονται στα δύο. Το αριστερό τμήμα με την εικόνα του Γ. Σταύρου κυκλοφορεί κανονικά, αλλά με τη μισή του ονομαστική αξία (οι «Σταύροι»), το δε δεξιό τμήμα με το θυρεό (τα «στέμματα») αποτέλεσε προσωρινό τίτλο του αναγκαστικού δανείου.

5

11 Απριλίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των χιλίων δραχμών της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής, που εκδόθηκαν για να αντικαταστήσουν τα διχοτομημένα –και για το λόγο αυτό φέρουν την ένδειξη NEON–, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

5

12 Απριλίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της δέκατης έκδοσης της Εθνικής, με την ένδειξη NEON, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

5

16 Απριλίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών της τρίτης έκδοσης της Εθνικής, με την ένδειξη NEON, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

5

- 1922 **30 Απριλίου.** Σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής για τη σύναψη εθνικού εσωτερικού αναγκαστικού ομολογιακού δανείου μέχρι ύψους 1.600.000.000 με επιτόκιο 6,5%. 6
- 1 Ιουνίου.** Προσωρινό ομολογιακό δάνειο της Εθνικής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 50.000.000 φράγκων, διάρκειας πέντε ετών με επιτόκιο 5,5% και εγγύηση την παραχώρηση του φόρου κατανάλωσης καπνού στις Νέες Χώρες. 6
- 27 Ιουνίου.** Το Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει μακροπρόθεσμα δάνεια στο Δήμο Πατρέων ύψους 4.500.000 δραχμών και 75.000 λιρών στερλινών για την ηλεκτροδότηση της Πάτρας. 8
- Ιούνιος.** Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στην ίδρυση εταιρείας για την ανοικοδόμηση της Θεσσαλονίκης. 8
- 25 Ιουλίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της ενδέκατης έκδοσης της Εθνικής, με την ένδειξη NEON, κατασκευής Bradbury, Wilkinson Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- 23 Αυγούστου.** Μετά το τέλος των κανονικών ημερήσιων συναλλαγών σταμάτησε η λειτουργία του υποκαταστήματος Σμύρνης. Στις 8 το βράδυ το προσωπικό, με τις αξίες και το τελευταίο τμήμα του αρχείου, επιβιβάστηκε στο ατμόπλοιο «Υπεροχή» για να επιστρέψει στην Ελλάδα. Στη Σμύρνη παρέμεινε ο υποδιευθυντής του υποκαταστήματος Θ. Θεμενάκης για να «εξασφαλίσει την εκποίηση του κτηρίου του υποκαταστήματος και των εις ενέχυρον εμπορευμάτων που ευρίσκοντο εις τας αποθήκας της Ε.Τ.Ε.». 4
- 26 Αυγούστου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει δάνειο 4.500.000 δραχμών προς το Πανεπιστήμιο Αθηνών για την ανέγερση δημόσιου μαιευτηρίου. 12
- Σεπτέμβριος κ.ε.** Η Εθνική, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, συμμετέχει ενεργά, με δάνεια, δωρεές και βοηθήματα, στην αποκατάσταση των προσφύγων και κατορθώνει να συγκεντρώσει τα σιτηρά της Ανατολικής Θράκης πριν από την εκκένωσή της, απαραίτητα για τη διατροφή του πληθυσμού, ενώ ο συνδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Ιωάννης Δροσόπουλος συμμετέχει δραστήρια στις πρώτες προσπάθειες αποκατάστασης των προσφύγων ως αντιπρόεδρος στην *Πανελλήνιο Επιτροπή Εράνου υπέρ των Προσφύγων*. 9
- 3 Οκτωβρίου.** Με επικείμενη την εκκένωση της Ανατολικής Θράκης, καταργούνται τα υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε. στην Αδριανούπολη, τη Ραιδεστό, την Καλλιόπολη και τις Σαράντα Εκκλησιές. 4

- 1922 **6 Οκτωβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πενήντα δραχμών της τρίτης έκδοσης της Εθνικής, με την ένδειξη NEON, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 22 Οκτωβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της όγδοης έκδοσης της Εθνικής, με την ένδειξη NEON, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 29 Οκτωβρίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου ύψους 600.000.000 δραχμών με επιτόκιο 3%. Παράλληλα η Τράπεζα αποκτά το δικαίωμα να αυξήσει τα κυκλοφορούντα «διά λογαριασμόν αυτής» τραπεζογραμμάτια κατά 600.000.000 δραχμές. 6
- 31 Δεκεμβρίου.** Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. εξακοντίζεται στις 8.095 εκατομμύρια δραχμές. 7
- 31 Δεκεμβρίου.** Τα δάνεια της Ε.Τ.Ε. προς το ελληνικό δημόσιο ανέρχονται σε 1.150 εκατομμύρια δραχμές. 7
- Στο πλαίσιο του κοινωνικού της ρόλου, η Τράπεζα παρέχει βοήθημα και εισφορές σε διάφορους φορείς και ιδρύματα, όπως ο Πατριωτικός Σύνδεσμος Ελληνίδων, ο Σύνδεσμος Αθηναϊκού Τύπου, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός κ.ά., κυρίως σε όσους δραστηριοποιούνται υπέρ των προσφύγων. 12
- 1923 Απομάκρυνση του βασιλιά Γεωργίου Β', αντιβασιλέας ο ναύαρχος Π. Κουντουριώτης. Συνθήκη της Λωζάννης. Ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Ίδρυση της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων. Εφαρμογή στην Ελλάδα του Γρηγοριανού Ημερολογίου. Η Ιταλία καταλαμβάνει προσωρινά την Κέρκυρα. Η Τουρκία ανακηρύσσεται δημοκρατία. Αγγλοαμερικανική συμφωνία για τα διασυμμαχικά χρέη. Τζ. Μ. Κλαρκ, *Τα οικονομικά των γενικών εξόδων.*
- 1923 **3 Ιανουαρίου.** Παραίτηση του διοικητή της Τράπεζας Δ. Μάξιμου. 11
- 26 Ιανουαρίου.** Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή τον Αλέξανδρο Διομήδη. 11
- Ο Αλ. Διομήδης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1875 και σπούδασε νομικά και πολιτικές επιστήμες στα πανεπιστήμια Αθηνών, Παρισιού, Φράμπουργκ, Βαϊμάρης και Βερολίνου, όπου αναγορεύθηκε διδάκτωρ το 1905. Την ίδια χρονιά έγινε υφηγητής του διοικητικού δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τον Νοέμβριο του 1910 εξελέγη βουλευτής. Συμμετείχε στην επιτροπή αναθεώρησης του Συντάγματος. Εκ νέου βουλευτής το 1912, χρημάτισε υπουργός Οικονομικών (1912-15), Δικαιοσύνης και Εξωτερικών (1918-19). Συνδιοικητής της

Ε.Τ.Ε. από το 1918 έως το 1920. Το 1922 εκ νέου υπουργός Οικονομικών και στη συνέχεια μέλος της ελληνικής αντιπροσωπείας στις διαπραγματεύσεις για τη Συνθήκη της Λωζάννης. Την περίοδο 1923-1928 διοικητής της Εθνικής. Κατά τη θητεία του έδωσε μεγάλο βάρος στη ρύθμιση των σχέσεων της Τράπεζας με το κράτος. Στις 14 Μαΐου 1928 ανέλαβε διοικητής της νεοϊδρυθείσας Τράπεζας της Ελλάδος, όπου παρέμεινε μέχρι το 1931. Από 1931 έως 1941 πρόεδρος του Ανώτατου Οικονομικού Συμβουλίου, μετά τον πόλεμο πρόεδρος του

Ανώτατου Συμβουλίου Ανασυγκροτήσεως και από το 1945 ακαδημαϊκός. Παρέμεινε στο Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας από το 1932 έως το 1943, και το 1945 η Γενική Συνέλευση τον εξέλεξε πρόεδρο του Γενικού Συμβουλίου, όπου έμεινε μέχρι το 1949. Στις 20 Ιανουαρίου 1949 ορίστηκε αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και μετά το θάνατο του Σοφούλη έγινε πρωθυπουργός. Πέθανε στις 11 Νοεμβρίου 1950.

Κατά τη διάρκεια της θητείας του ο Αλ. Διομήδης ασχολήθηκε κυρίως με την άσκηση της νομισματικής πολιτικής, αφού η Εθνική Τράπεζα ασκούσε και λειτουργίες κεντρικής τράπεζας, με την οργάνωση του τραπεζικού συστήματος και με την επέκταση των εργασιών της Εθνικής, ώστε να χρηματοδοτούνται όλοι οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Φρόντισε, επίσης, για την επέκταση του δικτύου της Τράπεζας, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Η προσπάθεια βέβαια ανασυγκρότησης και σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί χωρίς την αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα. Η αναδιάρθρωση αυτή απαιτούσε πρώτα απ' όλα την ίδρυση κεντρικής τράπεζας, που θα αναλάμβανε το εκδοτικό πρόνομο και τη ρύθμιση της νομισματικής πολιτικής του κράτους, αλλά και την ίδρυση ξεχωριστών τραπεζικών ιδρυμάτων που θα ασκούσαν την αγροτική και κτηματική πίστη. Την ίδρυση κεντρικής τράπεζας έθεταν εξάλλου ως όρο και οι ξένες κυβερνήσεις, προκειμένου να χορηγήσουν τα απαραίτητα δάνεια για τη σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας. Οι διαπραγματεύσεις αυτές ολοκληρώθηκαν το 1928 και οδήγησαν στην ίδρυση της *Τράπεζας της Ελλάδος* καθώς και της *Αγροτικής* και της *Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας*. Ο Αλ. Διομήδης συμμετείχε επίσης στις διαπραγματεύσεις, για τη χορήγηση των δανείων για την αποκατάσταση των προσφύγων της Μικρασιατικής καταστροφής, για το διακανονισμό των πολεμικών χρεών της Ελλάδας προς τους Συμμάχους, για τη χρηματοδότηση των μεγάλων δημόσιων έργων αποξήρανσης και οδοποιίας και για τη χρηματοδότηση έργων κοινής ωφελείας, όπως ήταν τα

έργα για την παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας και την ύδρευση των ελληνικών πόλεων. Ακόμη, τον απασχολούσε το πρόβλημα της εκβιομηχάνισης της χώρας και της εκμετάλλευσης των εγχώριων πλουτοπαραγωγικών πόρων της. Για το λόγο αυτό προώθησε, τον Μάιο του 1920, τη σύσταση του *Συνδικάτου Υδροηλεκτρικών Μελετών και Εγκαταστάσεων Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδος*. Τα σχέδια αυτά δεν μπόρεσαν να υλοποιηθούν στο μεσοπόλεμο, καθώς οι ξένοι επενδυτές δίσταζαν να προχωρήσουν σε μεγάλης κλίμακας επενδύσεις που θα απέδιδαν μακροχρόνια και προτίμησαν την κατασκευή μικρών θερμοηλεκτρικών εργοστασίων που απαιτούσαν μικρότερες επενδύσεις.

1923 **5 Μαρτίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου 750.000.000 δραχμών, με προμήθεια 1,5% στο εκάστοτε οφειλόμενο ποσό και τη δυνατότητα της Τράπεζας να αυξήσει κατά το ύψος του δανείου τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμμάτιά της, που θα έχουν ως κάλυμμα τις εισπράξεις του κράτους από τα τραπεζικά γραμμάτια και από την έκτακτη φορολογία κινητής και ακίνητης περιουσίας.

6

10 Μαρτίου. Με απόφαση του Συμβουλίου Διοικήσεως αυξάνονται οι διευθύνσεις στις κεντρικές υπηρεσίες της Τράπεζας από έξι σε επτά, Α'-Ζ'. Η νέα *Διεύθυνση Ζ'* αποτελείται από υπηρεσίες που αποσπάστηκαν από τη Διεύθυνση Β'.

4

25 Μαΐου. Νέα απόφαση του Συμβουλίου Διοικήσεως αυξάνει περαιτέρω τις διευθύνσεις της Τράπεζας από επτά σε οκτώ, *διευθύνσεις Α'-Η'*, και ανακατανέμει τις λειτουργίες τους.

4

8 Ιουνίου. Η Τράπεζα αγοράζει στην Αθήνα το ακίνητο της οδού Αιόλου 82 (παλαιά οικία Ανάργυρου Πετράκη).

1

Ιούλιος. Ο διοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλ. Διομήδης μεταβαίνει στο Λονδίνο για να διαπραγματευθεί το μεγάλο εθνικό δάνειο για την αποκατάσταση των προσφύγων.

11

30 Αυγούστου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη προσωρινού ομολογιακού δανείου 1.000.000 λιρών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 5% και εγγύηση 225.000 ομολογίες του δανείου του 1914, δάνειο το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την εγκατάσταση των προσφύγων.

6

Η Ε.Τ.Ε. συνεισφέρει σημαντικά ποσά υπέρ των αναπήρων και των αιχμαλώτων του Μικρασιατικού πολέμου.

9

- 1923 Επίσης ενισχύει την Επιτροπή καταπολέμησης του εξανθηματικού τύφου στην Τρίπολη. 12
- Εκδίδεται το βιβλίο: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ιστορικών Αρχείων), *Επιστολαί Ι.-Γ. Εϋνάρδου προς Γεώργ. Σταύρον 1841-1843.* 1
- 1924 Κυβέρνηση Αλ. Παπαναστασίου. Ανακήρυξη της αβασίλευτης δημοκρατίας στην Ελλάδα. Ο Παύλος Κουντουριώτης πρόεδρος της Δημοκρατίας. Απαλλοτρίωση των τσιφλικιών. Νόμος περί κτηματικών τραπεζών. Ίδρυση διαφόρων μικρών τραπεζών, μεταξύ των οποίων η *Καπνοβιομηχανία και Τράπεζα Καραβασίλη*, η *Τράπεζα Ιδιοκτησίας Πειραιώς*, η *Τράπεζα Τρικάλων*, η *Τράπεζα Σάμου*, η *Τράπεζα Εθνικής Πίστεως* και η *Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως*, η οποία προήλθε από τη συγχώνευση των τοπικών τραπεζών Ι. Φ. Κωστοπούλου και Καλαμών. Το γερμανικό μάρκο επιστρέφει στον κανόνα χρυσού.
- 1924 **2 Ιανουαρίου.** Η Ε.Τ.Ε. χρηματοδοτεί το Δήμο Αθηναίων με τοκοχρεολυτικό δάνειο 35.000.000 δραχμών, με επιτόκιο 7%, έναντι λαχειοφόρων ανωνύμων ομολογιών του Δήμου. 8
- 25 Μαρτίου.** Μετά την αλλαγή στο πολίτευμα της χώρας, το στέμμα στην υπηρεσιακή σφραγίδα της Τράπεζας αντικαθίσταται από το μονόγραμμα με τα αρχικά της Ε.Τ.Ε. Στην αρχή με απλή επισήμανση, από τις 4 Δεκεμβρίου 1926 με κανονική σχεδίαση ως νέα «προσωρινή» επίσημη σφραγίδα. 4
- Απρίλιος.** Ταξίδι του διοικητή Αλ. Διομήδη στο Λονδίνο και το Παρίσι για τη σύναψη του προσφυγικού δανείου, ταξίδι που θα επαναλάβει και στο τέλος Οκτωβρίου. 11
- 19 Σεπτεμβρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου συστήνεται θέση *δικαστικού συμβούλου* στην Τράπεζα με αρμοδιότητες γνωμοδότησης σε πάσης φύσεως νομικά ζητήματα που αφορούν την Ε.Τ.Ε., διατύπωσης συμβάσεων, σύνταξης εγκυκλίων σχετικών με τη νομοθεσία κλπ. 4
- 19 Σεπτεμβρίου.** Η Ε.Τ.Ε. χορηγεί στο δημόσιο τοκοχρεολυτικό δάνειο 10.000.000 δραχμών, διάρκειας 40 χρόνων και με επιτόκιο 6%, για την ανέγερση δικαστικού μεγάρου στην Πάτρα. 6
- 30 Οκτωβρίου.** Σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και των τραπεζών Εθνικής και Hambro's για τη σύναψη δανείου ύψους 12.300.000 λιρών με σκοπό την αποκατάσταση των προσφύγων από τη Μικρά Ασία και Ανατολική Θράκη. Το δάνειο είναι διάρκειας 40 χρόνων με επιτόκιο 7%. 6
- Οκτώβριος.** Η Εθνική συμμετέχει, μαζί με άλλες τράπεζες, στην ίδρυση του *Συνδικάτου Μελετών και Επιχειρήσεων.* 8

Η Νομισματική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας

Η Νομισματική Συλλογή της Ε.Τ.Ε. συγκροτήθηκε για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1920 και συμπεριλάμβανε ελληνικά νομίσματα από τη συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους μέχρι το 1926, καθώς και νομίσματα του Ιονικού Κράτους, της περιόδου 1819-1862, και της Κρητικής Πολιτείας, του 1900-1901. Στη συνέχεια η συλλογή εμπλουτίστηκε με μεταγενέστερα ελληνικά και λίγα ξένα, αναμνηστικά, νομίσματα. Το 1966, με αφορμή τον εορτασμό της 125ετηρίδας της Εθνικής Τράπεζας, μέρος της συλλογής παρουσιάστηκε στη μεγάλη έκθεση ιστορικών κειμηλίων και συλλογών της στο Ζάππειο Μέγαρο. Σήμερα η Συλλογή, που φυλάσσεται στο Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε., περιλαμβάνει ελληνικά νομίσματα από την καποδιστριακή περίοδο μέχρι το 2001 καθώς και διάφορα αναμνηστικά ή ειδικής κοπής νομίσματα, ελληνικά και ευρωπαϊκά.

3

4

1. Με αποφάσεις της Γ' Εθνικής Συνέλευσης και του Κυβερνήτη Ιω. Καποδίστρια εισάγεται ο *φοίνικας* ως νομισματική μονάδα, καταργείται η κυκλοφορία των οθωμανικών και άλλων νομισμάτων που κυκλοφορούσαν έως τότε και το 1828 κόβονται τα πρώτα νομίσματα του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Στο επάνω μέρος της απέναντι σελίδας εικονίζονται οι δύο όψεις των χάλκινων νομισμάτων του ενός, των πέντε, δέκα και είκοσι λεπτών, καθώς και του ενός αργυρού φοίνικα, τα οποία κυκλοφόρησαν μέχρι το 1831.
2. Με διάταγμα της αντιβασιλείας του Όθωνα ορίζεται ως νομισματική μονάδα η *δραχμή*. Τα πρώτα νομίσματα του Όθωνα κόπηκαν στο Μόναχο και τα έφερε ερχόμενος στην Ελλάδα. Στο κάτω μέρος της απέναντι σελίδας εικονίζονται οι δύο όψεις της ασημένιας δραχμής και των πέντε δραχμών σε κοπές του 1833 και 1851 καθώς και του χρυσού εικοσάδραχμου του 1833.
3. Οι δύο όψεις των χρυσών νομισμάτων του Γεωργίου Α' των πέντε, δέκα, είκοσι, πενήντα και εκατό δραχμών.
4. Οι δύο όψεις των αργυρών νομισμάτων του Γεωργίου Α' των πέντε, δύο και μιας δραχμής και των είκοσι λεπτών καθώς και το νικέλιο εικοσάλεπτο.

- 1924 Συμμετοχή της Τράπεζας στην ίδρυση των τοπικών σιδηροδρόμων Μακεδονίας με 3.000.000 δραχμές. 8
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Βεροίας, Κατερίνης, Γρεβενών, Καρπενησίου, Νιγρίτας και του πρώτου υποκαταστήματος στην περιοχή της Αθήνας, στην οδό Μητροπόλεως. 4
- Εκδίδεται στην Αθήνα το έργο του διευθυντή της Ε.Τ.Ε. Μιχ. Ευλάμπιου *The National Bank of Greece. A History of the Financial and Economic Evolution of Greece*. 1
- 1925 Δικτατορία Θ. Παγκάλου.
Ανακήρυξη της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης στη Γερμανία, με πρόεδρο της Δημοκρατίας τον Χίντενμπουργκ. Η Μ. Βρετανία επανακάμπει στον κανόνα χρυσού.
- 1925 **26 Ιανουαρίου.** Η Ε.Τ.Ε. χορηγεί στο δημόσιο τοκοχρεολυτικό δάνειο 2.000.000 δραχμών, διάρκειας 40 χρόνων και με επιτόκιο 6%, για την ανέγερση δικαστικού μεγάρου στον Βόλο. 6
- 6 Μαρτίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της δωδέκατης και των πεντακοσίων δραχμών της ένατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 6 Μαρτίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των χιλίων δραχμών της τρίτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- 14 Απριλίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της ενδέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury, Wilkinson Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- 14 Απριλίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πενήντα δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 9 Μαΐου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφασίζει την ίδρυση πρακτορείου της Ε.Τ.Ε. στη Νέα Υόρκη. Ο διευθυντής της Τράπεζας Μιχ. Ευλάμπιος αποστέλλεται στις Η.Π.Α. για να διαπραγματευθεί τα θέματα εγκατάστασης και λειτουργίας της νέας μονάδας. 4
- 20 Μαΐου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury, Wilkinson Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- Μάιος.** Συμβαλλόμενη με το ελληνικό κράτος, η Εθνική αναλαμβάνει

- νει τη διαχείριση των «εν Ελλάδι κτημάτων των ανταλλαγέντων μουσουλμάνων», αγροτικών και αστικών, τα οποία η Τράπεζα θα διαθέσει με δάνεια στους εγκατεστημένους πρόσφυγες. Συστήνεται στην Ε.Τ.Ε. ειδική *Διεύθυνση Διαχείρισεως Κτημάτων εξ Ανταλλαγής*. 3
- 1925 **30 Μαΐου.** Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εγκρίνει τροποποιήσεις στο καταστατικό της Τράπεζας καθώς και το καταστατικό τής υπό ίδρυση *Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος*. 4
- 30 Μαΐου.** Η ίδια έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εγκρίνει την από 9ης Μαΐου απόφαση του Γενικού Συμβουλίου να αναλάβει ως υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. ο Εμμανουήλ Ιω. Τσουδερός. 11
- 13 Ιουλίου.** Με απόφαση του Συμβουλίου Διοικήσεως τη θέση δικαστικού συμβούλου στη Διεύθυνση Η' (Δικαστικού) καταλαμβάνει ο νομικός Πέτρος Θηβαίος. 4
- 24 Ιουλίου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Ε.Τ.Ε. εγκρίνει προσωρινό δάνειο 2.500.000 δρχ. προς το δημόσιο για την προώθηση των έργων ύδρευσης της Αθήνας και του Πειραιά. 6
- 24 Ιουλίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου καταργείται το Τμήμα Προμηθειών του Δημοσίου & Επισιτισμού και συστήνεται το *Τμήμα Χορηγήσεων προς γεωργοκτηματίας και συνεταιρισμούς*. 4
- 16 Σεπτεμβρίου.** Ο διευθυντής της Τράπεζας Κωνσταντίνος Κριεζής εκλέγεται από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων ως δεύτερος υποδιοικητής. 11
- 19 Σεπτεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των χιλίων δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- Οκτώβριος.** Αποστολή του συνδιοικητή της Ε.Τ.Ε. Ιωάννη Δροσόπουλου στη Δ. Ευρώπη για οικονομικά ζητήματα της Τράπεζας και του κράτους. 11
- Νοέμβριος.** Αποστολή του διοικητή της Ε.Τ.Ε. Αλέξανδρου Διομήδη στο Παρίσι και το Λονδίνο για συναντήσεις με οικονομικούς και τεχνικούς παράγοντες σχετικά με τα προγράμματα ηλεκτροδότησης της Αθήνας, του Πειραιά και των περιχώρων. 11
- 16 Δεκεμβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει τον κανονισμό της *Ειδικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κτημάτων εξ Ανταλλαγής*, η οποία αποτελείται από τα τμήματα: *Διοικητικού, Επιθεώρησης, Κτηματολογίου, Διαχείρισης Κτημάτων, Λογιστηρίου, και Δικαστικού*. 4

- 1925 Συμμετοχή της Τράπεζας στην ίδρυση του *Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού* και διευκόλυνση διακίνησης των προϊόντων του. 8
- Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε στην ίδρυση εταιρειών εριουργίας και ταπητουργίας καθώς και στην ίδρυση του *Ελληνικού Πυριτιδοποιείου & Καλυκοποιείου* και της *Εταιρείας Οπλουργείων & Οβιδουργείων*. 8
- Η Ε.Τ.Ε. χρηματοδοτεί την αναδιοργάνωση-εξηλεκτρισμό των σιδηροδρόμων Αθηνών-Πειραιώς και την ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρόμου Κηφισιάς. 8
- Η Εθνική, συμμετέχοντας σε συνδικάτο τραπεζών, ιδρύει, μαζί με την νεοϋρκέζικη επιχείρηση Foundation Co., εταιρεία για τη διεξαγωγή υδραυλικών και αποξηραντικών έργων στη Μακεδονία. 8
- Η Τράπεζα διαθέτει σημαντικό ποσό ως εισφορά για την ενίσχυση και ανασυγκρότηση της αεροπορίας μας και την αεροπορική άμυνα της χώρας. 9
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Ελασσόνας, Διδυμοτείχου, Κιλκίς, Αμύνταιου, Ελευθερούπολης και Σητείας. 4
- Έκδοση του έργου του Δημητρίου Α. Ζωγράφου *Ιστορία της ίδρύσεως της Εθνικής Τραπέζης (1833-1843)*, τόμ. Α'-Β', Αθήνα 1925, 1927. 1
- 1926 Νέο αναγκαστικό δάνειο του κράτους με «απότμηση» του ενός τετάρτου των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων. Ανατροπή της δικτατορίας Παγκάλου. Κυβέρνηση Γ. Κονδύλη. «Οικουμενική» κυβέρνηση Αλ. Ζαΐμη. Ίδρύεται η Ακαδημία Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ξεκινά ο θεσμός της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης. Καταργείται η Λατινική Νομισματική Ένωση. Η Γερμανία γίνεται μέλος της Κοινωνίας των Εθνών.
- 1926 **25 Ιανουαρίου.** Πρώτη διεθνής παρουσία της Τράπεζας με μονάδα στο εξωτερικό, με τη λειτουργία πρακτορείου στη Νέα Υόρκη. 4
- 11 Φεβρουαρίου.** Με νομοθετικό διάταγμα «περί συνάψεως αναγκαστικού δανείου μέχρι του ποσού των 1.250.000.000 δραχμών», από τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. άνω των είκοσι πέντε δραχμών τα οποία βρίσκονται σε κυκλοφορία αποκόπτεται το ένα τέταρτο. Το αριστερό τμήμα κυκλοφορεί ως νέο τραπεζογραμμάτιο του οποίου η νέα αξία είναι τα τρία τέταρτα της αρχικής ονομαστικής, το δε δεξιά αποτελεί προσωρινό τίτλο του αναγκαστικού δανείου. 5
- 20 Μαρτίου.** Ίδρυση, από κοινού με την Power & Traction Financing Co., της *Γενικής Ελληνικής Εταιρείας*, που είχε σκοπό να ιδρύσει

- εταιρείες παραγωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος για τις ανάγκες φωτισμού και κίνησης. 8
- 1926 **24 Μαΐου.** Η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει ως εγγυητής εξωτερικό ομολογιακό δάνειο των *Ελληνικών Ηλεκτρικών Σιδηροδρόμων* ύψους 400.000 λιρών, που εκδόθηκε στην Αγγλία με επιτόκιο 7%. 8
- 24 Μαΐου.** Το Γενικό Συμβούλιο εγκρίνει τον από 1ης Μαΐου *Κανονισμό αποδοχών του προσωπικού της Ε.Τ.Ε.* «επί τη βάσει του εκάστοτε τιμαρίθμου ακριβείας της ζωής». 4
- 26 Αυγούστου.** Ο συνδιοικητής Ιωάννης Δροσόπουλος αναλαμβάνει το Υπουργείο Οικονομικών στην κυβέρνηση Γ. Κονδύλη, μέχρι τις 26 Οκτωβρίου 1926. 111
- Οκτώβριος.** Το ελληνικό δημόσιο εκδίδει μέσω Εθνικής ομολογιακό δάνειο ύψους 3.000.000.000 δραχμών, διάρκειας 37 ετών με επιτόκιο 8%, προκειμένου να αποζημιωθούν οι πρόσφυγες για τις περιουσίες τις οποίες εγκατέλειψαν στην Τουρκία. Το δάνειο αυτό είχε πολλές εγγυήσεις, κυρίως τα κτήματα τα οποία εγκατέλειψαν οι μουσουλμάνοι που ανταλλάχθηκαν με τη Συνθήκη της Λωζάννης. 6
- 15 Νοεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πενήντα δραχμών της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- 10 Δεκεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της δωδέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- 23 Δεκεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της δέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 5
- Δεκέμβριος.** Ολοκλήρωση του Μεγάρου της οδού Γ' Σεπτεμβρίου που θα στεγάσει τα Αρχεία της Τράπεζας. 1
- Σύσταση τριών ακόμη πρακτορειών σε συνοικίες της πρωτεύουσας: Παγκρατίου, Καλλιθέας και Ν. Ιωνίας. 4
- Ίδρυση του *Ταμείου Αυτασφαλείας Προσωπικού Ε.Τ.Ε.* 4
- 1927 Νέα κυβέρνηση Αλ. Ζαΐμη. Ψηφίζεται το νέο σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ίδρυση της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας. Δημοσίευση του νόμου 3424/7.12.1927 για την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος. Έναρξη των Δελφικών Εορτών από τον Α. Σικελιανό. Παύει ο στρατιωτικός έλεγχος επί της Γερμανίας. Διεθνής Οικονομική Διά-

σκεψη της Γενεύης. Πρώτη υπερατλαντική πτήση του Λίντμπεργκ Ν. Υόρκη-Παρίσι.

1927 **27 Ιανουαρίου.** Ο διοικητής Αλέξανδρος Διομήδης ταξιδεύει στη Γενεύη και το Λονδίνο για να διαπραγματευθεί τη σύναψη του προσφυγικού δανείου, το δάνειο για την Εθνική Κτηματική Τράπεζα και άλλα ζητήματα του δημόσιου δανεισμού και της Ε.Τ.Ε.

11

Ιούνιος. Μετά την προσφυγή του ελληνικού κράτους στην Κοινωνία των Εθνών για δανεισμό, συγκροτείται ειδική επιτροπή του διεθνούς οργανισμού με σκοπό να εξετάσει την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και της Εθνικής Τράπεζας. Αποφασίζεται η χορήγηση δανείου με την εγγύηση της Κ.τ.Ε. και η μεταρρύθμιση του τραπεζικού μας συστήματος.

6

2 Ιουνίου. Αρχίζει η λειτουργία της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας, η οποία συστήθηκε στις 19 Μαΐου με απόσπαση του κλάδου κτηματικής πίστεως της Εθνικής. Η Ε.Τ.Ε. κατέβαλε σε μετρητά το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της νέας τράπεζας, 80 εκατομμύρια δραχμές που αντιστοιχούσαν σε 80.000 μετοχές. Τα 3/4 προέρχονταν από τα αποθεματικά της Τράπεζας και το υπόλοιπο 1/4 από τα ρευστά της διαθέσιμα. Τα καθήκοντα διοικητή ανατέθηκαν στο συνδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας Ιωάννη Δροσόπουλο, ενώ υποδιοικητής για την πρώτη εξαετία ορίστηκε ο διευθυντής της Ε.Τ.Ε. Γεώργιος Ιατρού.

8

27 Ιουλίου. Η Ε.Τ.Ε. επιχορηγεί την Ιστορική και Λαογραφική Βιβλιοθήκη για την έκδοση «μνημείων της ελληνικής ιστορίας».

12

1 Σεπτεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

5

15 Σεπτεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της δέκατης τρίτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury, Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου.

5

1 Νοεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των δέκα δραχμών της δέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

5

23 Νοεμβρίου. Παραίτηση του υποδιοικητή της Ε.Τ.Ε. Κωνσταντίνου Κριεζή.

11

7 Δεκεμβρίου. Με τον ν. 3424 κυρώνεται η σύμβαση του ελληνικού δημοσίου με την οποία η Τράπεζα παραιτείται του εκδοτικού της προνομίου.

5

- 1927** **15 Δεκεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της ενδέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 5
- Λειτουργία γραφείου αντιπροσωπείας στο Σικάγο. 4
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Λήμνου και Λαγκαδά. 4
- Σύνολο χρηματοδοτήσεων Ε.Τ.Ε. 2.174.169.461 δρχ., σύνολο καταθέσεων 4.438.535.489 δρχ. Επιπλέον, οι πιστώσεις στους πρόσφυγες της Μ. Ασίας ανέρχονται στο ποσό των 869.397.364 δρχ. και ο λογαριασμός διαχείρισης μουσουλμανικών κτημάτων στις 96.372.860 δρχ. Το σύνολο των τραπεζογραμμάτων της Ε.Τ.Ε. στο τελευταίο αυτό έτος κυκλοφορίας τους φθάνει στο ποσό των 5.000.273.915 δραχμών. 7
- 1928** Νέα κυβέρνηση του Αλ. Ζαΐμη. Επάνοδος του Ελ. Βενιζέλου στην πολιτική και νίκη των Φιλελευθέρων στις εκλογές της 19ης Αυγούστου. Αναθέμανση σχέσεων με Αγγλία, Γαλλία και Ιταλία. Έναρξη εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Έναρξη λειτουργίας της Τράπεζας της Ελλάδος. Ίδρυση της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών και του Συμβουλίου της Επικρατείας. Κατά την απογραφή του πληθυσμού ο αριθμός των κατοίκων της χώρας ανέρχεται σε 6.204.684 άτομα.
- Η Γαλλία επιστρέφει στον κανόνα χρυσού. Ραγδαία άνοδος της χρηματιστηριακής αγοράς στις Η.Π.Α. Ανακάλυψη της πενικιλίνης από τον Φλέμινγκ. Α. Γιανγκ, *Αυξανόμενες αποδόσεις και οικονομική πρόοδος.*
- 1928** **6 Ιανουαρίου.** Ίδρυση του υποκαταστήματος Ιστιαίας Ευβοίας. 4
- 27 Ιανουαρίου.** Η Εθνική συμμετέχει με ποσό 550.000 δρχ. σε δάνειο συνολικού ύψους 1.700.000 δρχ. που χορηγούν οι τράπεζες Ε.Τ.Ε., Αθηνών, Λαϊκή και Κοσμοδόπουλου για την αποπεράτωση του ναού του Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου στην Αθήνα. 12
- 23 Φεβρουαρίου.** Υπογράφεται σύμβαση «διακανονισμού των σχέσεων» της Εθνικής Τράπεζας με το ελληνικό δημόσιο σχετικά με τη μελλοντική λειτουργία της Τράπεζας μετά την παύση του εκδοτικού προνομίου της. Επίσης, με άλλη σύμβαση προσδιορίζονται οι όροι σύστασης και λειτουργίας «Γεωργικής Τραπέζης». Πρόκειται για την *Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος*, στην ίδρυση της οποίας η Ε.Τ.Ε. θα συμβάλει τον επόμενο χρόνο με κεφάλαια, στελέχη και εγκαταστάσεις. 4
- 10 Μαρτίου.** Με υπουργική απόφαση εγκρίνεται το νέο καταστατικό της Εθνικής Τράπεζας. 4
- 21 Απριλίου.** Με απόφαση της κυβέρνησης αναλαμβάνουν τη διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος ο Αλέξανδρος Διομήδης ως διοικητής και ο Εμμανουήλ Τσουδερός ως υποδιοικητής, αμφότεροι μέχρι τότε στις αντίστοιχες θέσεις της Εθνικής Τράπεζας. 11

1928 **12 Μαΐου.** Εκλέγεται διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ο Ιωάννης Δροσόπουλος σε αντικατάσταση του Αλέξανδρου Διομήδη, ο οποίος μεταπήδησε στην Τράπεζα της Ελλάδος. Υποδιοικητής, στη θέση του Εμμ. Τσουδερού, εκλέγεται ο Αλέξανδρος Κοριζής.

111

Ο Ιωάννης Δροσόπουλος γεννήθηκε το 1870 στη Σούρπη της Φθιώτιδας και τελείωσε το γυμνάσιο στην Αθήνα. Ακολούθησε την τραπεζική καριέρα. Προσλήφθηκε ως «βοηθός» στο υποκατάστημα Λαμίας της Εθνικής το 1888. Υπηρέτησε σε σειρά υποκαταστημάτων και στο Κεντρικό, ενώ παράλληλα παρακολουθούσε τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και το 1902, με βαθμό λογιστή Β' τάξεως, γίνεται επιθεωρητής. Το 1908 ανέλαβε διευθυντής του Τμήματος Επιθεώρησης και το 1911 αναλαμβάνει μία από τις δύο θέ-

σεις διευθυντών τραπεζικής που δημιούργησε ο διοικητής Ι. Βαλαωρίτης. Το 1914 εκλέγεται υποδιοικητής και το 1918 συνδιοικητής έως το 1928. Το 1917 επί κυβερνήσεως Ζαΐμη, διοικητή της Εθνικής, ανέλαβε για 2 μήνες το Υπουργείο Επισιτισμού. Το 1926 έγινε υπουργός Οικονομικών για ένα δίμηνο διάστημα στην εξωκοινοβουλευτική κυβέρνηση Κονδύλη. Το 1927 ανέλαβε διοικητής της νεοϊδρυθείσας Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας και το 1928 της Εθνικής. Κατά τη θητεία του στην Ε.Τ.Ε. συνέβαλε στην άμβλυση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης του 1929-32. Παραιτήθηκε από τη θέση του διοικητή της Ε.Τ.Ε. στις 17 Ιουλίου 1939 για να αναλάβει διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος και πέθανε λίγες μέρες αργότερα, στις 27 Ιουλίου.

Ο Ιω. Δροσόπουλος ανέλαβε τη διοίκηση της Τράπεζας σε μια σημαντική καμπή της ιστορικής διαδρομής της. Η Εθνική είχε ήδη απολέσει την κτηματική πίστη (1927) και το εκδοτικό προνόμιο (1928), ενώ τον επόμενο χρόνο θα αποχωριστεί και την αγροτική πίστη, μετασχηματιζόμενη σε μια αμιγώς εμπορική τράπεζα. Ο ίδιος αντιμετώπισε με επιτυχία τα προβλήματα που προέκυψαν από τις αλλαγές αυτές, όπως το σοβαρό ζήτημα των καλυμμάτων, που λύθηκε με συμβιβασμό πληρωμής στο δημόσιο 560 εκατομμυρίων δραχμών, και τη διατήρηση των καταθέσεων των Ν.Π.Δ.Δ. στην Ε.Τ.Ε. Η πολιτική του υπήρξε επεκτατική προς όλες τις κατευθύνσεις, ενισχύοντας την εθνική μας οικονομία στη δύσκολη περίοδο της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 1929-1932. Η Εθνική, επικεφαλής συνδικάτου τραπεζών, στήριξε αποφασιστικά μικρές τράπεζες και βιομηχανικές μονάδες για να επιβιώσουν, παρεμβαίνοντας είτε με πιστώσεις ή αγοράζοντας μέσω χρηματιστηρίου μετοχές τους που κατέρρεαν. Μετά το 1935 η Τράπεζα ενίσχυσε γενναία την

πολεμική βιομηχανία της χώρας, όταν οι εξωτερικές παραγγελίες πολεμικού υλικού είχαν ακυρωθεί λόγω του επερχόμενου παγκόσμιου πολέμου. Τη δεκαετία της διοίκησης Δροσόπουλου ιδρύθηκε η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, οργανώθηκε η βιομηχανική πίστη της Ε.Τ.Ε. και χρηματοδοτήθηκαν υποδομές (έργα αρδευτικά, αντιπλημμυρικά, αποξηραντικά, υδραυλικά και οδικά, αναπτύχθηκαν ιαματικές πηγές), αποκτήθηκαν συμμετοχές σε πλήθος βιομηχανικών μονάδων και επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, εξαγοράστηκε η Τράπεζα της Ανατολής, δημιουργήθηκε το προάστιο της Φιλοθέης για τις στεγαστικές ανάγκες του προσωπικού της Τράπεζας κ.ά. Η Εθνική Τράπεζα σημείωσε ρεκόρ επιτυχιών σε όλους τους τομείς δράσης της, αυξάνοντας το ενεργητικό της κατά 40%, τις καταθέσεις κατά 100%, τις πιστώσεις της κατά 200% και τα μεικτά της κέρδη κατά 40%.

1928

14 Μαΐου. Μπαίνει σε ισχύ η παύση του εκδοτικού προνομίου της Εθνικής. Τα περιουσιακά της στοιχεία που σχετίζονται με την έκδοση τραπεζογραμματίων και το κράτος μεταβιβάζονται στη νεοϊδρυθείσα κρατική *Τράπεζα της Ελλάδος* (χρυσός, άργυρος, καλύμματα των τραπεζικών γραμματίων, ορισμένα δάνεια και χρέη του κράτους, τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμμάτια, οι καταθέσεις του κράτους κλπ.), η οποία τα επόμενα χρόνια θα χρησιμοποιήσει τα ακυκλοφόρητα τραπεζογραμμάτια που παρέλαβε από την Ε.Τ.Ε., αφού πρώτα τα επισημάνει με τον τίτλο της.

5

14 Μαΐου. Την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος πραγματοποιεί αποκλειστικά η Εθνική, με 440 στελέχη και υπαλλήλους και κεφάλαια 400.000.000 δρχ., που αντιστοιχούν σε 80.000 μετοχές των 5.000 δρχ. έκαστη.

8

3 Οκτωβρίου. Αλλαγές στον Οργανισμό Υπηρεσίας. Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου συστήνονται τα τμήματα *Εργασιών Ευρώπης* και *Εργασιών Αμερικής*, ενώ καταργείται το Τμήμα Εκτελέσεων της Τράπεζας. Με εξαίρεση την ειδική διεύθυνση Διαχείρισεως Κτημάτων εξ Ανταλλαγής, στις υπόλοιπες Διευθύνσεις της Τράπεζας κατανέμονται συνολικά τα 14 τμήματα: *Γενικού Λογιστηρίου, Γραμματείας, Προσωπικού, Βραχυπροθέσμων Χορηγήσεων & Καταθέσεων και Κινήσεως Κεφαλαίων Εσωτερικού, Ταμείων Τραπεζικών Γραμματίων & Μεταλλικού, Ταμείων Χρηματογράφων εις Ενέχυρον & προς Φύλαξιν, Μακροπροθέσμων Καταθέσεων & Χορηγήσεων, Εξωτερικού Συναλλάγματος, Εργασιών Ευρώπης, Εργασιών Αμερικής, Επιθεωρήσεως, Εργασιών των Υποκαταστημάτων, Δικαστικού, Χορηγήσεων προς Γεωργοκτηματίες και Συνεταιρισμούς.*

4

- 1928 **3 Οκτωβρίου.** Η Τράπεζα συμμετέχει επίσης με 100.000 δρχ. σε ομολογιακό δάνειο 500.000 δρχ. για την ανέγερση του ναού Αγίου Γεωργίου Κυψέλης. 12
- 28 Δεκεμβρίου.** Συστήνεται *Γραφείο Τύπου* στο Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας, που θα ασχολείται με θέματα προβολής του έργου της στον τύπο. 4
- Σε συνεργασία της Ε.Τ.Ε. με τραπεζικούς οίκους του Λονδίνου, ιδρύεται στο Λονδίνο η *Hellenic Corporation Ltd* για τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των εμπορικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων. 8
- Ίδρυση της *Ένωσης Φιλάθλων Εθνικής Τράπεζας (Ε.Φ.Ε.Τ.)*. 1
- 1929 Ίδρυση της Γερουσίας. Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης διαδέχεται τον Παύλο Κουντουριώτη στην Προεδρία της Δημοκρατίας. Ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος. Ψήφιση του νόμου περί ιδιώνυμου αδικήματος. Διάλυση του Εκπαιδευτικού Ομίλου. Ελληνογιουγκοσλαβικό σύμφωνο φιλίας. Κατάρρευση του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης. Παγκόσμια οικονομική κρίση, δεκαετία ύφεσης.
- 1929 **21 Ιανουαρίου.** Με πρωτοβουλία της διοίκησης Ιω. Δροσόπουλου, ιδρύεται ο «Οικοδομικός Συνεταιρισμός Υπαλλήλων Εθνικής Τραπεζικής εν Νέα Αλεξανδρεία», ο οποίος με χρηματοδότηση της Τράπεζας θα προχωρήσει τα επόμενα χρόνια στην οικοδόμηση του προαστίου της Φιλοθέης για τις στεγαστικές ανάγκες του προσωπικού. 12
- 30 Ιανουαρίου.** Η Εθνική Τράπεζα έρχεται αρωγός στο έργο του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού με ποσό 100.000 δραχμών. 12
- Μάιος.** Η Ε.Τ.Ε. συμβάλλει αποφασιστικά στην ίδρυση του *Συνδικάτου Τραπεζών*, όπου συμμετέχουν επίσης οι τράπεζες Αθηνών, Ανατολής, Ιονική, Εμπορική, Λοϊκή και Βιομηχανίας, και το οποίο στοχεύει στην από κοινού αντιμετώπιση της κρίσης της χρηματογοράς από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα. 8
- 4 Ιουνίου.** Η Τράπεζα συμβάλλει στην ίδρυση του *Πρατηρίου Τροφίμων* του Πιστωτικού και Καταναλωτικού Συνεταιρισμού των υπαλλήλων της. 12
- 27 Ιουνίου.** Σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Ε.Τ.Ε. «περί συστάσεως και λειτουργίας της Αγροτικής Τραπεζικής». Με τον ν. 4332/16.8.1929 ιδρύεται η *Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος*,

- στην οποία η Εθνική παρέχει πιστώσεις 850 εκατομμυρίων δραχμών (το 44% του αρχικού κεφαλαίου, ενώ το 48% αποτελούσε προικοδότηση του κράτους), στελέχη και εγκαταστάσεις για τη λειτουργία της. 8
- 1929** **Ιούλιος.** Ο διοικητής Ιωάννης Δροσόπουλος βρίσκεται για ένα μήνα στο εξωτερικό για υποθέσεις της Τράπεζας, της Γενικής Ελληνικής Εταιρείας και των εξαρτώμενων από αυτήν ηλεκτρικών εταιρειών. 111
- Αύγουστος.** Πρώτος πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αγροτικής Τράπεζας αναλαμβάνει ο υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλέξανδρος Κοριζής. 111
- Η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει την εκκαθάριση της *Τράπεζας Εθνικής Οικονομίας* που πτώχευσε. 3
- Η θυγατρική της Ε.Τ.Ε στο Λονδίνο *Hellenic Corporation Ltd* μετονομάζεται σε *Hellenic and General Trust Ltd* και συνεχίζει το έργο της προηγούμενης ενισχύοντας κυρίως ελληνικές βιομηχανικές επιχειρήσεις με συμμετοχή στα κεφάλαιά τους και παροχή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης. 8
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Φαρσάλων, Κιάτου, Καλαμπάκας και Πλωμαρίου Μυτιλήνης. 4
- 1930** Υπογραφή στην Αγκυρα της ελληνοτουρκικής οικονομικής συμφωνίας και του διμερούς συμφώνου φιλίας. Η παγκόσμια οικονομική κρίση πλήττει την Ελλάδα. Εξέγερση στην Κύπρο υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα. Εκστρατεία ανυπακοής στην Ινδία κατά της Μ. Βρετανίας. Ίδρυση της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (Bank for International Settlements).
- 1930** **15 Φεβρουαρίου.** Η Ε.Τ.Ε. συμβάλλει με χορηγία 150.000 δραχμών στην ανέγερση του ελληνικού κτηρίου στην πανεπιστημιούπολη (Cité Universitaire) του Παρισιού. 12
- 5 Μαρτίου.** Με Πράξη Διοικητού, η οποία επικυρώθηκε με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου στις 12 Μαρτίου, το Τμήμα Επιθεώρησης μετονομάζεται σε *Τμήμα Επιθεώρησης Υποκαταστημάτων*, ιδρύεται δε επιπλέον το *Τμήμα Επιθεώρησης Κεντρικού Καταστήματος*. 4
- 12 Μαρτίου.** Η Τράπεζα ενισχύει το *Πατριωτικόν Ίδρυμα Περιθάλψεως* με 250.000 δρχ. για την αγορά οικοπέδου στη Βούλα για παιδικές κατασκηνώσεις. 12
- 2 Απριλίου.** Υπό την αιγίδα της Ε.Τ.Ε., οι επτά μεγαλύτερες εργοληπτικές εταιρείες της χώρας ιδρύουν την *Ένωσιν Ελληνικών Εργοληπτικών Εταιρειών*, στην οποία η Τράπεζα συμμετέχει κατά το ένα

τέταρτο στο αρχικό της κεφάλαιο, με 3.700.000 δρχ. §

1930 **8 Απριλίου.** Η Τράπεζα συμμετέχει με κεφάλαιο 12.500.000 δρχ. στη σύσταση της ηλεκτρικής εταιρείας «Γαλιλαίος». Με άλλες 12.500.000 δρχ. συμμετέχει και η θυγατρική της E.T.E. Hellenic and General Trust Ltd. §

1 Ιουλίου. Η E.T.E. χορηγεί στην εταιρεία Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου (ΣΠΑΠ) δάνειο 15.000.000 δρχ., διάρκειας 20 ετών, για να εξαγοράσουν οι ΣΠΑΠ το δίκτυο Λαυρίου των Σιδηροδρόμων Αττικής. §

Ιούλιος. Η Εθνική, πρωτοστατώντας στην εγκατάσταση εκσυγχρονισμένης τηλεφωνικής επικοινωνίας στη χώρα, συμμετέχει στην ίδρυση της *Ελληνικής Τηλεφωνικής Εταιρείας* με κεφάλαιο 37.500.000 δρχ. που αντιστοιχεί σε 20.000 μετοχές. §

23 Ιουλίου. Η Τράπεζα συμμετέχει στην αύξηση κεφαλαίων της Ελληνικής Εταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων. §

31 Ιουλίου. Για την εξυπηρέτηση της Εκκλησίας της Ελλάδος, η E.T.E. συμφωνεί να παρέχει δωρεάν υπηρεσίες διαχείρισης στον νεοϊδρυμένο *Οργανισμό Διοικήσεως Εκκλησιαστικής και Μοναστηριακής Περιουσίας (Ο.Δ.Ε.Π.)*. Η σύμβαση αυτή ανανεώθηκε αρκετές φορές μέχρι το 1941 και η E.T.E. συνέχισε να παρέχει τις υπηρεσίες της στην Εκκλησία με ασήμαντο, συμβολικό ποσό. 12

Οκτώβριος. Η Τράπεζα συμμετέχει στη νεοσύστατη *Εταιρεία προς ενίσχυση της Ελληνικής Βιομηχανίας*. §

9 Δεκεμβρίου. Σύμβαση της Εθνικής με το ελληνικό δημόσιο για τη χορήγηση προκαταβολής στο κράτος 600.000 λιρών Αγγλίας έναντι του «συναφθησομένου» εθνικού ομολογιακού δανείου 4.000.000 λιρών για παραγωγικά έργα. Η χορήγηση έχει τη μορφή αγοράς από την Τράπεζα εντόκων γραμματίων του κράτους ισόποσης ονομαστικής αξίας. 6

Δεκέμβριος. Η E.T.E. συμβάλλει στην ίδρυση της *Ελληνικής Εταιρείας Εναερίων Συγκοινωνιών* για την εξυπηρέτηση των αεροπορικών συγκοινωνιών της χώρας. §

Η Εθνική ιδρύει στη Ν. Υόρκη τη θυγατρική της τράπεζα *Hellenic Bank Trust Company* (1930-1953), καταβάλλοντας 1.430.000 δολάρια από το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρείας που είχε καθοριστεί σε 1.500.000 δολάρια. Το υπόλοιπο κατέβαλαν ομογενείς επιχειρηματίες. §

1930 Ίδρυση των πρακτορείων Αγιάς, Σκιάθου και Καρυών Αγίου Όρους.

4

Ίδρυση του *Ταμείου Υγείας του Προσωπικού της Τράπεζας (ΤΥΠΙΕΤ)*.

4

1931 Επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού Ι. Ινονού στην Ελλάδα. Υπογραφή οικονομικής συμφωνίας Ελλάδας-Βουλγαρίας. Η Τράπεζα της Ελλάδος αποσυνδέει τη δραχμή από τη βρετανική στερλίνα και τη συνδέει με το δολάριο των Η.Π.Α. Με τον βασιτικό νόμο 5076/31 «περί ανωνύμων εταιρειών και τραπεζών» θεσπίζεται σύγχρονο πλαίσιο λειτουργίας του πιστωτικού συστήματος της χώρας.

Η Ισπανία ανακηρύσσεται δημοκρατία. Κατάρρευση κεντρικών ευρωπαϊκών τραπεζών. Μεγάλη οικονομική ύφεση. Μ. Βρετανία και Ιαπωνία εγκαταλείπουν τον κανόνα χρυσού.

1931 **11 Φεβρουαρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου τροποποιείται ο Οργανισμός της Υπηρεσίας και τα τμήματα της Τράπεζας διαμορφώνονται σε 22 ως εξής: Καταργούνται τα τμήματα: *Εργασιών Ευρώπης, Εργασιών Αμερικής, Ταμείων Τραπεζογραμματίων και Μεταλλικού, Χορηγήσεων προς Γεωργοκτηματίας και Συνεταιρισμούς, Μακροπροθέσμων Καταθέσεων και Χορηγήσεων* και συστήνονται τα νέα τμήματα: *Υλικού Γραφείου, Τραπεζών και Διαθεσίμων Εξωτερικού, Εμπορικών Εργασιών Εξωτερικού, Διαχείρισεως Κτημάτων εξ Ανταλλαγής, Παρακολουθήσεως και Βελτιώσεως των Υπηρεσιών του Κεντρικού Καταστήματος και των Υποκαταστημάτων, Εργασιών επί των Χρηματογράφων, Εμπορικών Εργασιών Εσωτερικού, Ταμείων Χρηματικού, Επιμελητείας, Διαχείρισεως Εκκλησιαστικής Περιουσίας, Οικονομικών Μελετών και Δημοσιεύσεων.* Επίσης με την ίδια απόφαση μετονομάζονται τα τμήματα *Επιθεωρήσεως Κεντρικού Καταστήματος* και *Επιθεωρήσεως Υποκαταστημάτων* αντίστοιχα σε τμήματα *Γενικής Επιθεωρήσεως Κεντρικού Καταστήματος* και *Γενικής Επιθεωρήσεως Υποκαταστημάτων* καθώς επίσης και το τμήμα *Ταμείων Χρηματογράφων εις Ενέχυρον* και προς *Φύλαξιν* σε *Ταμείων Χρηματογράφων Περιουσίας Τραπεζής* εις *Ενέχυρον* και προς *Φύλαξιν*.

4

21 Φεβρουαρίου. Σύμβαση της Εθνικής με το ελληνικό δημόσιο για τη χορήγηση προκαταβολής στο κράτος 300.000 λιρών Αγγλίας έναντι του «συναφθησομένου» εθνικού ομολογιακού δανείου 4.000.000 λιρών για παραγωγικά έργα. Η χορήγηση έχει τη μορφή αγοράς από την Τράπεζα εντόκων γραμματίων του κράτους ισόποσης ονομαστικής αξίας.

6

21 Μαρτίου. Σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και ομίλου τραπεζών: Hambro's, Erlanger's, Mendelssohn and Co. Amsterdam,

Το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος από το ξεκίνημά της έλαβε την απαραίτητη πρόνοια για τη σωστή ταξινόμηση και φύλαξη των παραγόμενων υπηρεσιακών εγγράφων. Στο πρώτο της οργανόγραμμα του 1842, που φέρει τον τίτλο *Έκθεσις της εις τα διάφορα τμήματα διαιρέσεως της υπηρεσίας*, αναφέρεται για το θέμα αυτό: «ο Πρωτοκολλιστής... τηρεί υπό την ευθύνην του το αρχείον της Τραπεζής, φυλάττων εν αυτώ μεθοδικώς και εν τάξει άπαντα τα έγγραφα».

Ήδη στο τέλος του 19ου αιώνα, το 1894, εκδίδεται ένα τυπωμένο ευρετήριο 280 σελίδων με τίτλο *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Γενικά Αρχεία*, στο οποίο καταγράφεται το σύνολο του αρχειακού υλικού της Τράπεζας που φυλάσσεται σε 110 ερμάρια, τοποθετημένα σε επτά αριθμημένα δωμάτια στο Κεντρικό Κατάστημα της οδού Αιόλου.

Τη δεκαετία του 1920 η Τράπεζα κατασκευάζει ένα κτήριο ειδικά προορισμένο για αρχεία, το πρώτο και μόνο μέχρι το 2004 τέτοιο κτήριο στη χώρα μας, όπου τοποθετούνται τα υπηρεσιακά αρχεία της Τράπεζας.

Την επόμενη δεκαετία καταρτίζεται νέο πληρέστερο ευρετήριο, στο οποίο αναφέρονται και οι εκκαθαρίσεις που έχουν μεσολαβήσει. Το ευρετήριο αυτό υπάρχει σε δακτυλογραφημένη μορφή.

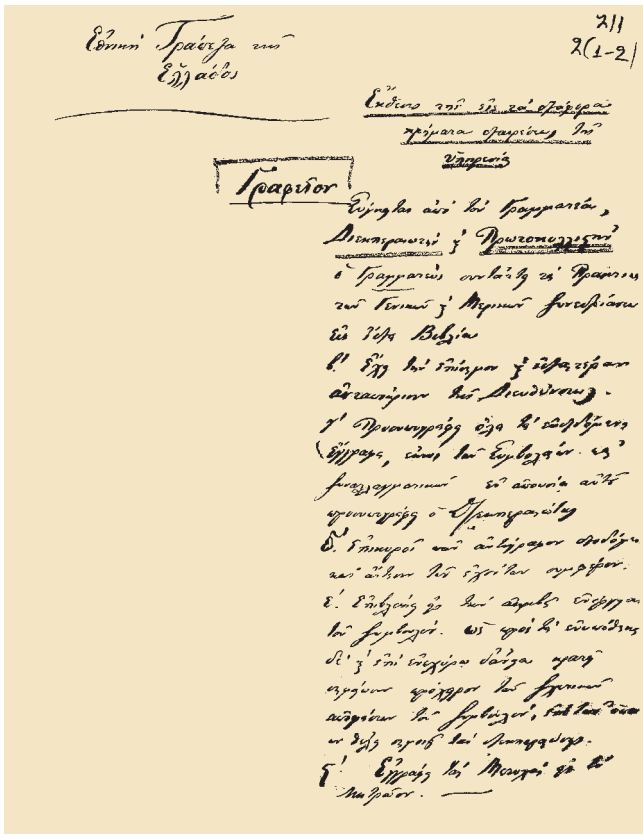
Για πρώτη φορά έγινε προσπάθεια διαχωρισμού αρχειακού υλικού της Τράπεζας, *ιστορικού ενδιαφέροντος*, και διάθεσής του για ερευνητικούς σκοπούς με την Πράξη του διοικητή Ιωάννη Δροσόπουλου αρ. 144 της 20ής Ιουλίου 1938, όπως αυτή εξειδικεύτηκε με την Εγκύκλιο Διοικήσεως 26 της 6ης Αυγούστου 1938. Σκοπός της

ήταν η συγγραφή της ιστορίας των εκατό πρώτων χρόνων της Τράπεζας.

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος που ακολούθησε ανέστειλε τους εορτασμούς της εκατονταετίας, που είχαν οριστεί για το 1941. Η εμφυλιακή και μετεμφυλιακή περίοδος στη συνέχεια δεν επέτρεψαν την προώθηση της συγγραφής της ιστορίας της Ε.Τ.Ε.

Το 1962 με την Πράξη αρ. 169 της 19ης Οκτωβρίου του διοικητή Δ. Χέλμη συστήνεται εκ νέου το Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας, προκειμένου να οργανώσει τον εορτασμό για τα 125 χρόνια λειτουργίας της Εθνικής το 1966. Ο εορτασμός οργανώνεται με επιτυχία, αλλά η δικτατορία του 1967 σταματά και πάλι τις δραστηριότητες του Ιστορικού Αρχείου.

Το 1977 με την Πράξη αρ. 261 της 25ης Ιουλίου του διοικητή Άγγ. Αγγελόπουλου επανδραστηριοποιείται το Ιστορικό Αρχείο, συστήνεται *Επιτροπή Ιστορίας της Ε.Τ.Ε.*, επικεφαλής της οποίας τίθεται ο υποδιοικητής Παν. Τζαννετάκης, και διερευνάται η δυνατότητα δημιουργίας Μουσείου της Τράπεζας. Το νέο αυτό ξεκίνημα μπορεί να θεωρηθεί ως η απαρχή της δραστηριότητας του Ιστορικού Αρχείου, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

2

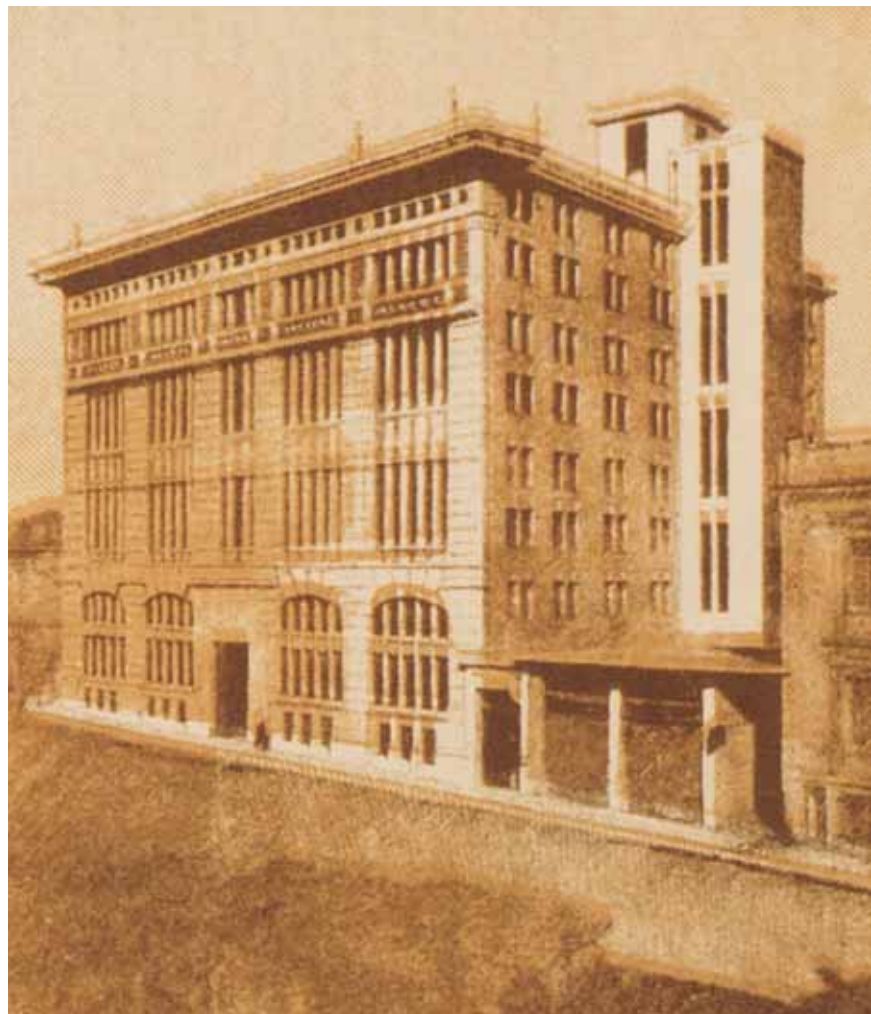
3

1. Η πρώτη σελίδα της χειρόγραφης *Εκθέσεως της εις τα διάφορα τμήματα διαιρέσεως της υπηρεσίας*, η οποία κυκλοφορεί πιθανώς το 1842, υπογράφεται από τον Γεώργιο Σταύρο, και όπου για πρώτη φορά γίνεται αναφορά στα αρχεία της Τράπεζας.

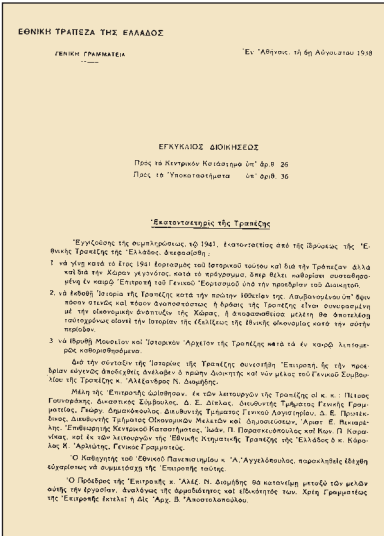
2. Το εξώφυλλο του Ευρετηρίου των Γενικών Αρχείων της Τράπεζας, έκδοσης του 1894.

3. Παλαιά τραπεζικά κατάστιχα της Εθνικής, τα οποία βρίσκονται στο Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

4. Το κτήριο των Αρχείων της Ε.Τ.Ε. μόλις έχει αποπερατωθεί στα μέσα της δεκαετίας του 1920. Αξίζει να σημειωθεί ότι η οδός 3ης Σεπτεμβρίου στο μπροστινό μέρος είναι σκαμμένη για να διαμορφωθεί η σήραγγα του «Ηλεκτρικού». Στο κτήριο αυτό, μέχρι τον Αύγουστο του 2000, στεγάστηκαν τα Γενικά Αρχεία της Τράπεζας και για ένα μικρό διάστημα, 1977-1984, και το Ιστορικό Αρχείο. Μετά τη στερέωση και μετασκευή του θα στεγάσει από το 2001 το Ιστορικό Αρχείο.

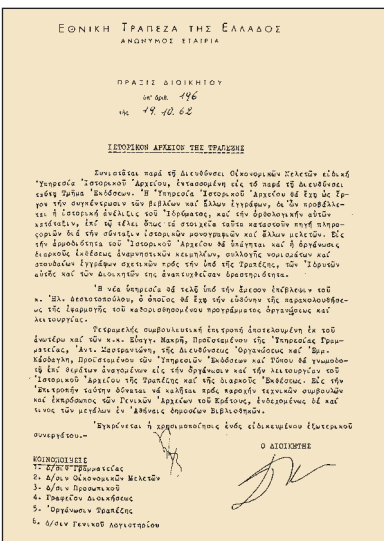
4

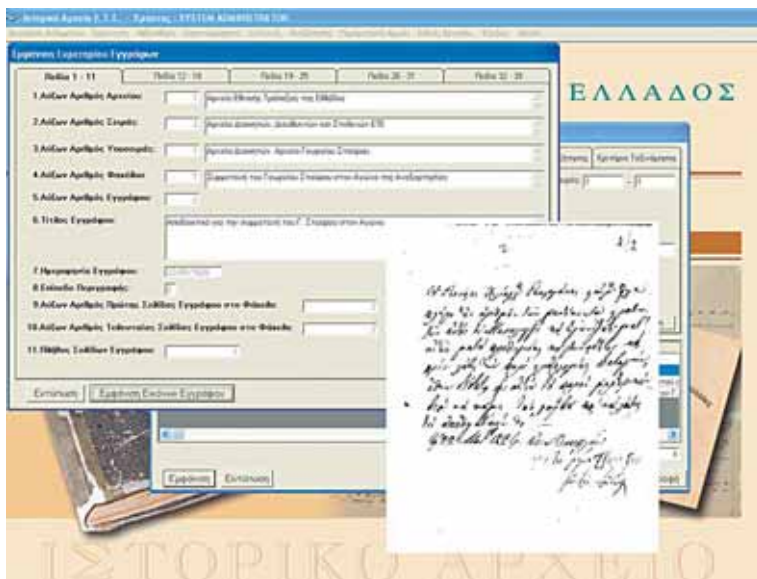
5

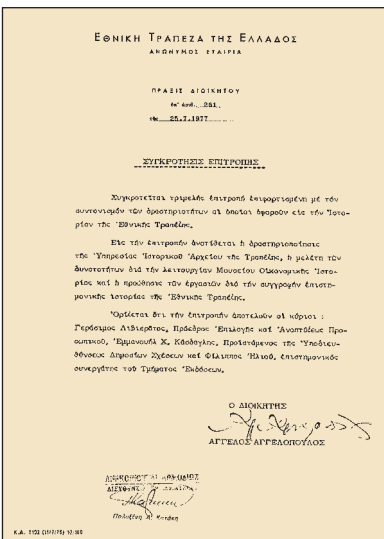
8

6

9

7

10

5. Με την Εγκύκλιο Διοικήσεως της 6ης Αυγούστου 1938, που υπογράφει ο διοικητής Ιωάννης Δροσόπουλος, με την οποία ορίζεται ο εορτασμός της εκατονταετούς λειτουργίας της Τράπεζας, προγραμματίζεται η έκδοση της ιστορίας της για τα εκατό πρώτα χρόνια καθώς και η ίδρυση Μουσείου και Ιστορικού Αρχείου.

11

12

13

6. Η Πράξη Διοικητού 196 της 19ης Οκτωβρίου 1962, που φέρει την υπογραφή του διοικητή Δημητρίου Χέλμη, με την οποία συστήνεται η υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου.

7. Η Πράξη Διοικητού 261 της 25ης Ιουλίου 1977, με την οποία συγκροτείται τριμελής επιτροπή προκειμένου να δραστηριοποιήσει την Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου, να μελετήσει τη δυνατότητα λειτουργίας Μουσείου Οικονομικής Ιστορίας και να προωθήσει τις εργασίες για τη συγγραφή επιστημονικής ιστορίας της Εθνικής Τράπεζας.

14

15

16

8. Το εξώφυλλο του Γενικού Ευρετηρίου του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τραπεζής. Το συνέταξε, μετά την επαναδραστηριοποίηση του Ιστορικού Αρχείου, η συνεργάτιδα Ευτυχία Λιάτα και εκδόθηκε το 1980.

9. Δελτίο του ηλεκτρονικού ευρετηρίου με το οποίο λειτουργεί σήμερα το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής.

10. Το αναγνωστήριο του Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε. με τα σύγχρονα μηχανήματα ανάγνωσης-εκτύπωσης μικροφίλμ και ψηφιακών μέσων που εξυπηρετούν τους ερευνητές.

17

11-16. Μερικές από τις μονογραφίες τις οποίες έχει δημοσιεύσει το Ιστορικό Αρχείο στη σειρά *Μελέτες Οικονομικής Ιστορίας*.

17. Το μηχάνημα μικροφωτογράφησης με το οποίο εργαζόταν το Ιστορικό Αρχείο το 1984.

18. Το αντίστοιχο σημερινό υπερσύγχρονο μηχάνημα μικροφωτογράφησης και ψηφιοποίησης. Σήμερα η διαδικασία μικροφωτογράφησης γίνεται, για λόγους ασφαλείας, παράλληλα με την ψηφιοποίηση.

18

Ο εικοστός πρώτος αιώνας βρίσκει το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας σε πορεία γενικής αναβάθμισης. Αποφασίσθηκε και πραγματοποιήθηκε η μετεγκατάστασή του σε μόνιμη έδρα, στο κτήριο της οδού 3ης Σεπτεμβρίου, το οποίο είναι το πρώτο κτήριο που κατασκευάστηκε στην Ελλάδα για να στεγάσει αρχεία. Η κατασκευή του ολοκληρώθηκε το 1926 και μέχρι το 2000 στέγαζε το Γενικό Αρχείο της Τράπεζας. Από τον Σεπτέμβριο του 2000 έως τον Σεπτέμβριο του 2001 έγιναν στο κτήριο αυτό αναπλάσεις, στερεώσεις και εγκατάσταση νέων υποδομών, ώστε να αποτελεί σήμερα ένα από τα πλέον σύγχρονα κτήρια αρχείων. Η μονάδα του Ιστορικού Αρχείου αναβαθμίσθηκε σε ανεξάρτητη υποδιεύθυνση, η οποία τελεί υπό την άμεση εποπτεία της Διοίκησης.

Εκχωρήθηκαν στην αρμοδιότητά του η φύλαξη και η διαχείριση όλων των συλλογών της Τράπεζας, πλην της καλλιτεχνικής.

Δημιουργήθηκε η κατάλληλη υποδομή για την ανάδειξη του πλούτου των ιστορικών τεκμηρίων τα οποία η διαχρονική, από την ίδρυση της Τράπεζας, εταιρική κοινωνική ευθύνη, που χαρακτηρίζει το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα της χώρας, είχε την πρόνοια να διαφυλάξει, ώστε να πλουτίζει την ιστορική γνώση των επερχόμενων γενεών. Το 2002 και το 2006 εγκαινιάσθηκαν επίσημα οι δύο πρώτες εκθέσεις που πραγματοποίησε στο χώρο του το Ιστορικό Αρχείο.

Η Τράπεζα προχώρησε, για πρώτη φορά στην Ελλάδα στον τραπεζικό τουλάχιστον χώρο, στην πρόσληψη αρχειονόμων με δημόσιο διαγωνισμό για τη συμπλήρωση της στελέχωσης του Ιστορικού Αρχείου.

Από το 2005 δημιουργήθηκε υπηρεσία η οποία διαχειρίζεται και προωθεί τις επισκέψεις στους χώρους των αρχείων και στις εκθέσεις, και πραγματοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

19

23

20

21

22

19. Ενίσχυση του φέροντος οργανισμού του κτηρίου του Ι.Α./ΕΤΕ με μανδύα εκτοξευόμενου σκυροδέματος.

20. Οι εγκαταστάσεις κλιματισμού στο δώμα του ανακαινισμένου κτηρίου του Ι.Α./ΕΤΕ.

21. Η πρόσοψη του ανακαινισμένου Μεγάρου Διομήδη που στεγάσει το Ι.Α./ΕΤΕ.

22. Άποψη των αρχειοστασιών με τα κυλιόμενα ράφια φύλαξης του αρχειακού υλικού.

23. Ο διοικητής Θ. Καρατζάς αποκαλύπτει την αναμνηστική πλάκα του Μεγάρου Διομήδη στις 17 Ιανουαρίου 2003. Πλαισιώνεται από τους υποδιοικητές Θ. Πανταλάκη, Α. Βρανά και Α. Ταμβακάκη, καθώς και τον επικεφαλής του Ι.Α./ΕΤΕ Γερ. Νοταρά.

24

25

26

24. Απόψεις της έκθεσης για το ελληνικό χαρτονόμισμα, 1822-2002, στους εκθεσιακούς χώρους του Ι.Α./ΕΤΕ, που εγκαινιάστηκε τον Φεβρουάριο 2006 από τον πρωθυπουργό Κ. Καραμανλή.

25. Ο πρωθυπουργός Κώστας Καραμανλής εγκαινιάσε την 1η Φεβρουαρίου 2006 την έκθεση «Το ελληνικό χαρτονόμισμα, 1822-2002», η οποία πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Διομήδη, έδρα του Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε. Στη φωτογραφία ο πρωθυπουργός απευθύνεται στους προσκεκλημένους και αναφέρεται στο ρόλο που διαδραμάτισε η Εθνική Τράπεζα διαχρονικά για την οικονομία του τόπου.

26. Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και διευθύνων σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας Τάκης Αράπογλου καλωσορίζει τον πρωθυπουργό και τους άλλους προσκεκλημένους στα εγκαίνια της έκθεσης. Κατά την ομιλία του επισήμανε το ρόλο που έχει διαδραματίσει η Τράπεζα ως εκδοτικός οργανισμός για 87 έτη καθώς και την προσπάθεια που καταβάλλει διαχρονικά για τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης.

27. Η έκδοση *Το ελληνικό χαρτονόμισμα, μια διαδρομή, 1822-2002*.

28. Ο κατάλογος που συνόδευε την έκθεση *Το ελληνικό χαρτονόμισμα*.

27

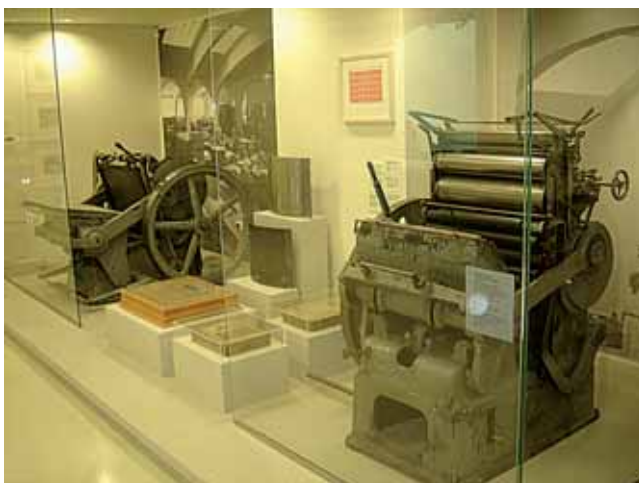
28

29

30

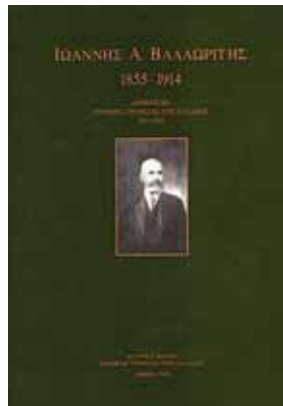
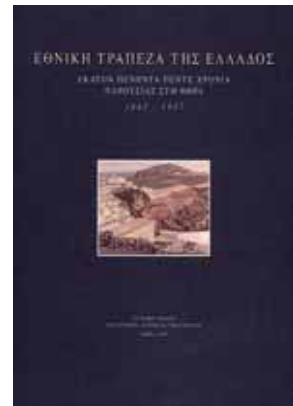
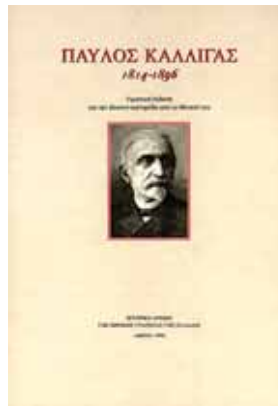
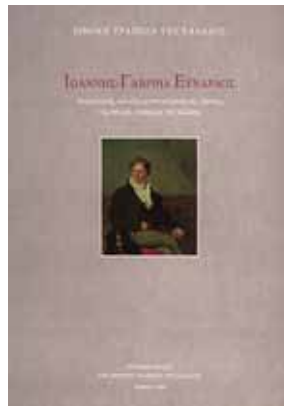
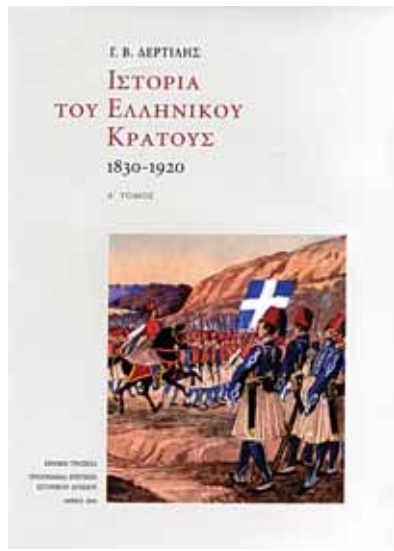

31

- 29. Εικόνες από διάφορες επισκέψεις, ξεναγήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα μαθητών στους χώρους εργασίας και τις εκθέσεις του Ι.Α./ΕΤΕ.
- 30. Άποψη του μόνιμου εκθετηρίου του Ι.Α./ΕΤΕ, που αναφέρεται στην ιστορική διαδρομή της Εθνικής Τράπεζας.
- 31. Εικόνα από τον εκθεσιακό χώρο του Ι.Α./ΕΤΕ, που περιλαμβάνει εκτυπωτικές μηχανές και εκτυπωτικές εργασίες ασφαλείας.
- 32. Ενημερωτικά φυλλάδια για το Ιστορικό Αρχείο και τις δραστηριότητές του.

32

33

34

33. Εκπαιδευτικό εργαλείο για μαθητές και δασκάλους του κοινού εκπαιδευτικού προγράμματος του Υπουργείου Πολιτισμού και του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής με τίλο *Ανακαλύπτοντας την ιστορία μέσα από τις πηγές*.
34. Εξώφυλλα από διάφορες εκδόσεις, εκτός εμπορίου, του Ι.Α./Ε.Τ.Ε.

- Nederlandsche Handel-Maatschappij N.V., Crédit Suisse, Stockholms Enskilda Bank, Banca Commerciale Italiana, Εθνική Τράπεζα και Τράπεζα της Ελλάδος: το δάνειο ύψους 4.600.000 λιρών, γνωστό ως «Δάνειον ελληνικής κυβερνήσεως δημοσίων έργων εις στερλίνας 6% του 1931», ήταν διάρκειας 37 ετών με επιτόκιο 6%, προοριζόταν δε για τη χρηματοδότηση παραγωγικών έργων, κυρίως αρδευτικών και οδικών. 6
- 1931** **28 Δεκεμβρίου.** Η Τράπεζα προσφέρει υπέρ του Πατριωτικού Ιδρύματος για την προστασία του παιδιού 1.000.000 δραχμές. 12
- Δημιουργείται από την Εθνική το προάστιο της Φιλοθέης για τις στεγαστικές ανάγκες του προσωπικού της. 12
- Το γραφείο αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε. στο Σικάγο καταργείται. 4
- Μέσα στη δεκαετία του '30 η Ε.Τ.Ε. χρηματοδοτεί μεγάλα παραγωγικά έργα, υδραυλικά, αποξηραντικά, αντιπλημμυρικά, συγκοινωνιακά, στη Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία και Κρήτη. Επίσης χρηματοδοτεί σημαντικές εγχώριες βιομηχανικές μονάδες που σχετίζονται με την πολεμική προπαρασκευή της χώρας (επιχειρήσεις εφοδιασμού του ελληνικού στρατού με πυρομαχικά και ιματισμό). 8
- 1932** Βραχύβιες κυβερνήσεις Αλ. Παπαναστασίου, Ελ. Βενιζέλου, Παν. Τσαλδάρη. Η Ελλάδα κηρύσσει προσωρινό χρεοστάσιο. Εκσυγχρονίζεται το θεσμικό πλαίσιο των αξιολογίων με τον βασικό νόμο 5325 «περί συναλλαγματικής και γραμματίου εις διαταγήν».
- Το Συνέδριο της Λωζάννης αναστέλλει τις υποχρεώσεις της Γερμανίας για καταβολή πολεμικών αποζημιώσεων. Οικονομική άνοδος της Ιαπωνίας.
- 1932** **28 Ιανουαρίου.** Ο πρώην διοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλέξανδρος Διομήδης εκλέγεται ομόφωνα μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας στη θέση του συμβούλου Μ. Καμάρα, ο οποίος είχε αναλάβει υποδιοικητής στην Τράπεζα της Ελλάδος. 11
- 28 Ιανουαρίου.** Η Τράπεζα αγοράζει το ακίνητο της οδού Σοφοκλέους 2, που ανήκε μέχρι τότε στην πτωχεύσασα Τράπεζα Κοσμαδόπουλου. 1
- 31 Μαρτίου.** Δικαστικός σύμβουλος της Ε.Τ.Ε. αναλαμβάνει ο Πέτρος Γουναράκης, ο οποίος είναι νομικός σύμβουλος της Τράπεζας από το 1925. 11
- 31 Ιουλίου.** Με υπηρεσιακή εγκύκλιο του υποδιοικητή Αλέξ. Κοριζή καθορίζονται τα χρονικά όρια διατήρησης των υπηρεσιακών αρχείων της Τράπεζας. 4
- 28 Σεπτεμβρίου.** Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά τους σεισμοπαθείς της Χαλκιδικής. 12

- 1932** **Νοέμβριος.** Η Εθνική εγγυάται την αποπληρωμή δύο γραμματίων του κράτους, συνολικής αξίας 198.894 λιρών Αγγλίας, που αφορούν τη ναυπήγηση στην Ιταλία δύο αντιτορπιλικών του ελληνικού στόλου. 9
- Δεκέμβριος.** Συγχώνευση και εξαγορά της Τράπεζας της Ανατολής από την Ε.Τ.Ε. και επέκταση της Εθνικής, μέσω του δικτύου της απορροφηθείσας Τράπεζας Ανατολής, στην Αίγυπτο. Τον επόμενο χρόνο λειτουργούν ως υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε. οι μονάδες της πρώην Τράπεζας Ανατολής στην Αλεξάνδρεια, το Κάιρο και το Ζαζαζίκ. 4
- Δεκέμβριος.** Το τριώροφο ακίνητο της Τράπεζας της Ανατολής στην οδό Σοφοκλέους 6 στην Αθήνα περιέρχεται στην Εθνική Τράπεζα. 1
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 9.377 εκατομμύρια δραχμές. 7
- Ίδρυση των πρακτορείων Ορεστιάδας και Ποταμού Κυθήρων. 4
- 1933** Αποτυχημένο κίνημα Ν. Πλαστήρα. Δολοφονική απόπειρα κατά Ελ. Βενιζέλου. Ελληνοτουρκικό σύμφωνο συνεννοήσεως. Κυκλοφορούν τα πρώτα νέα χαρτονομίσματα της Τράπεζας της Ελλάδος των 500 και 5.000 δραχμών. Εκσυγχρονίζεται η νομοθεσία περί επιταγής με τον βασικό νόμο 5960. Ο Χίτλερ γίνεται καγκελάριος της Γερμανίας. Ο Φραγκλίνος Ρούσβελτ εφαρμόζει στις Η.Π.Α. την πολιτική του New Deal.
- 1933** **1 Μαρτίου.** Παύση λειτουργίας του πρακτορείου της Ε.Τ.Ε στη Ν. Υόρκη, αφού από το 1930 λειτουργούσε ήδη η θυγατρική Hellenic Bank Trust Company. 4
- 13 Μαΐου.** Η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει τη διαχείριση του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού καθώς και τη χρηματοδότησή του κατά τη σταφιδική χρήση 1932-33. 8
- 10 Ιουνίου.** Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο *Κανονισμός της Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δικαστικού Τμήματος και του παρ' αυτώ Νομικού Συμβουλίου.* 4
- Ιούνιος.** Ο διοικητής Ιω. Δροσόπουλος βρίσκεται στο Λονδίνο για θέματα που αφορούν το δημόσιο, την Εθνική Τράπεζα και την Εθνική Κτηματική Τράπεζα. 11
- 28 Νοεμβρίου.** Σύμβαση δανείου 15.000.000 δραχμών της Εθνικής προς το κράτος, με επιτόκιο 7%, προκειμένου το ελληνικό δημόσιο να ενισχύσει το Ταμείο Ασφαλίσεως Καπνεργατών. 6

- 1933 **29 Δεκεμβρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου τροποποιείται ο Οργανισμός Υπηρεσίας. Το *Τμήμα Παρακολούθησας και Βελτιώσεως των Υπηρεσιών Κεντρικού Καταστήματος και Υποκαταστημάτων* μετονομάζεται σε *Τμήμα Οργανώσεως της Λειτουργίας των Υπηρεσιών της Τραπέζης*. Επίσης, καταργείται το *Τμήμα Ταμείων Χρηματογράφων Περιουσίας Τραπέζης εις Ενέχυρον και προς Φύλαξιν*. 4
- Η Ε.Τ.Ε. ενισχύει οικονομικά τους πλημυροπαθείς του Πειραιά και συνεισφέρει στον έρανο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος υπέρ των ανέργων εργατών. 12
- Ίδρυση μονάδων στην Αμφίκλεια, την Άνδρο, στο Καρλόβασι Σάμου και στη Γέρα Μυτιλήνης. 4
- Σύνολο χρηματοδοτήσεων Ε.Τ.Ε. 5.307.794.027 δρχ., σύνολο καταθέσεων 8.680.897.653 δρχ. Επιπλέον, οι πιστώσεις προς τους μικρασιάτες πρόσφυγες ανέρχονται στο ποσό των 968.386.899 δρχ. και ο λογαριασμός διαχείρισης μουσουλμανικών κτημάτων στις 211.845.137 δραχμές. 7
- 1934 Υπογραφή στην Αθήνα του Βαλκανικού Συμφώνου Συνεννόησης μεταξύ Ελλάδας, Γιουγκοσλαβίας, Ρουμανίας και Τουρκίας. Επανεκλογή του Αλ. Ζαΐμη στη θέση του προέδρου της Δημοκρατίας.
Η Ε.Σ.Σ.Δ. γίνεται δεκτή στην Κ.τ.Ε. Ο Χίτλερ αρχηγός του γερμανικού κράτους. Ξεκινά η Μεγάλη Πορεία του Μάο Τσε-τουνγκ στην Κίνα.
- 1934 **8 Μαρτίου.** Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας επανεκλέγει τον Ιω. Δροσόπουλο και τον Αλ. Κοριζή στις θέσεις του διοικητή και του υποδιοικητή της Ε.Τ.Ε. αντίστοιχα. 11
- 20 Ιουνίου.** Η Τράπεζα χορηγεί δάνειο 300.000.000 δραχμών στην Ελληνική Τηλεφωνική Εταιρεία, ώστε η δεύτερη να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της προς τον γερμανικό οίκο Siemens. 8
- 14 Ιουλίου.** Για την παρακολούθηση των ταμείων του προσωπικού συστήνεται ειδικό τμήμα της Τράπεζας με την επωνυμία *Ταμεία Υγείας, Αυτασφαλείας, Συντάξεων Προσωπικού*. 4
- 28 Ιουλίου.** Η Εθνική συμμετέχει με 26.250.000 δρχ. στο ομολογιακό δάνειο του Αυτόνομου Οργανισμού Σεισμοπαθών Κορινθίας συνολικού ονομαστικού κεφαλαίου 87.500.000 δρχ. με επιτόκιο 7,25%. 8
- 1 Αυγούστου.** Εγκαινιάζεται στο Κεντρικό Κατάστημα η νέα αίθουσα συναλλαγών των χρεογράφων «κάτω της μεγάλης αιθούσης του Χρηματιστηρίου», η οποία περιλαμβάνει νέα θησαυροφυλάκια

- και ενοικιαζόμενες θυρίδες για την πελατεία της Τράπεζας. 3
- 1934** **4 Οκτωβρίου.** Η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει τη διαχείριση του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού καθώς και τη χρηματοδότησή του κατά τη σταφιδική χρήση 1933-34. 8
- Οκτώβριος.** Αρχίζει η έκδοση της εφημερίδας *Τραπεζιτική* του Συλλόγου Υπαλλήλων Ε.Τ.Ε. 1
- Οι τεχνικές υπηρεσίες της Ε.Τ.Ε. ολοκληρώνουν την κατασκευή του κτηρίου του Χρηματιστηρίου Αθηνών. 1
- 1935** Αποτυχία αντιμοναρχικού στρατιωτικού κινήματος. Ο Ελ. Βενιζέλος στο Παρίσι. Αποστρατείες βενιζελικών αξιωματικών. Πραξικόπημα Γ. Κονδύλη. Παλινόρθωση Γεωργίου Β΄.
Η Ιταλία επιτίθεται στην Αβυσσηνία. Σταχανοβισμός στην Ε.Σ.Σ.Δ. Ν. Κοντράτιεφ, *Τα μακροχρόνια κύματα στον οικονομικό βίο.*
- 1935** **12 Ιανουαρίου.** Καταργείται το *Τμήμα Υλικού Γραφείου* της Ε.Τ.Ε. 4
- 26 Ιανουαρίου.** Η Ε.Τ.Ε. χορηγεί στην Αγροτική Τράπεζα δάνειο 35.000.000 δρχ., με εγγύηση του κράτους, για να διατεθούν στους σεισμοπαθείς της Χαλκιδικής, του Λαγκαδά και του Σωχού. 8
- 19 Ιουλίου.** Συμφωνία της Τράπεζας με το κράτος για χορήγηση δανείου 10.000.000 δρχ. στο θεραπευτήριο «Η Σωτηρία», με επιτόκιο 7%. 6
- Η Τράπεζα συνεισφέρει ποσά υπέρ του Εθνικού Στόλου, της Πολεμικής Αεροπορίας και των σεισμοπαθών της Χαλκιδικής. 9
- Η Εθνική Τράπεζα και η θυγατρική της *Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών* αναλαμβάνουν τη διαχείριση του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού καθώς και τη χρηματοδότησή του για τις σταφιδικές χρήσεις 1934-36. 8
- Συγχώνευση του ταμείου συντάξεων των υπαλλήλων της Τράπεζας της Ανατολής στο αντίστοιχο ταμείο του προσωπικού της Ε.Τ.Ε. 1
- 1936** Θάνατος Γ. Κονδύλη και Ελ. Βενιζέλου. Θάνατος Κ. Δεμερτζή και Π. Τσαλδάρη. Δικτατορία Ιωάννη Μεταξά. Θάνατος Αλ. Ζαΐμη και Αλ. Παπαναστασίου.
Ευρύτατος επανεξοπλισμός Γερμανίας, Γαλλίας και Μ. Βρετανίας. Έναρξη Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου. Τριμερής συμφωνία μεταξύ Μ. Βρετανίας, Γαλλίας και Η.Π.Α. για τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η Γαλλία εγκαταλείπει τον κανόνα χρυσού, επιβολή του φράγκου. Τα πρώτα τηλεοπτικά προγράμματα στις Η.Π.Α. Ο Τζ. Μ. Κένυς δημοσιεύει τη *Γενική θεωρία της απασχόλησης, του τόκου και του χρήματος.*

- 1936** **24 Ιουλίου.** Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο *Κανονισμός της Εσωτερικής Υπηρεσίας του Τμήματος Προσωπικού.* 4
- 24 Ιουλίου.** Χορήγηση από την Ε.Τ.Ε. δανείου 110.000.000 δρχ. στους *Σιδηροδρόμους Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π.)* για ανανέωση υλικού. 8
- 7 Αυγούστου.** Ο υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλέξανδρος Κοριζής αναλαμβάνει υπουργός Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως, θέση που διατήρησε μέχρι το 1939. 11
- 15 Αυγούστου.** Η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει τη διαχείριση του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού καθώς και τη χρηματοδότησή του κατά τη σταφιδική χρήση 1936-37. 8
- 30 Νοεμβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει ότι το διοικητή ή τον υποδιοικητή της Τράπεζας σε περίπτωση κωλύματος αναπληρώνει ένας από τους συμβούλους Αλ. Διομήδης, Β. Δούσμανης, Αρ. Βαλαωρίτης και Κλ. Μανέας. 11
- 2 Δεκεμβρίου.** Το τμήμα *Ταμεία Υγείας, Αυτασφαλείας, Συντάξεων Προσωπικού* μεταβάλλεται σε *Υπηρεσία Ταμείων Υγείας, Αυτασφαλείας, Συντάξεων Προσωπικού.* 4
- Χρηματοδότηση από την Ε.Τ.Ε. ερευνών για πετρέλαιο στη Θράκη. 8
- 1937** Αποτυχημένη προσπάθεια πολιτικών για την ανατροπή της δικτατορίας Μεταξά. Ρύθμιση αγροτικών χρεών. Έναρξη λειτουργίας του Ι.Κ.Α. Η Ιταλία αποχωρεί από την Κ.τ.Ε. Πτώση της κυβέρνησης του Λ. Μπλουμ στη Γαλλία. Νέα υποτίμηση του γαλλικού φράγκου. Οι Ιάπωνες καταλαμβάνουν σημαντικό μέρος της Κίνας.
- 1937** **15 Ιουλίου.** Το πρακτορείο Ορεστιάδας αναβαθμίζεται σε υποκατάστημα. 4
- 2 Αυγούστου.** Ο διευθυντής του Τμήματος Εργασιών και Χρηματογράφων της Ε.Τ.Ε. Ιωάννης Αρβανίτης αναλαμβάνει υπουργός Εθνικής Οικονομίας. 1
- Αύγουστος.** Ο διοικητής Ιω. Δροσόπουλος βρίσκεται για δύο μήνες στο Λονδίνο, μαζί με τον υπουργό Συγκοινωνιών, για θέματα που σχετίζονται με την παραγγελία τροχαίου υλικού της Ελληνικής Ηλεκτρικής Εταιρείας. Κατά την απουσία του τον αναπληρώνει το μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας Αλέξανδρος Διομήδης. 11
- Αύγουστος.** Η Τράπεζα συνεισφέρει 5.000.000 δραχμές στον πανελλήνιο έρανο υπέρ της πολεμικής μας αεροπορίας. 9

- 1937** **28 Δεκεμβρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου καταργείται το *Τμήμα Οργανώσεως και Λειτουργίας των Υπηρεσιών της Τράπεζας*. 4
- 30 Δεκεμβρίου.** Σε έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζεται η προετοιμασία του εορτασμού της *Εκατονταετηρίδος* της Εθνικής Τράπεζας και η έκδοση σχετικού λευκώματος καθώς και ο εορτασμός των 50 χρόνων συνεχούς υπηρεσίας στο Ίδρυμα (πεντηκονταετηρίδας) του διοικητή Ιωάννη Δροσόπουλου. 2
- Καταργούνται τα υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε. στην Αίγυπτο, Καΐρου, Αλεξανδρείας και Ζαγαζίκ, μονάδες που είχαν αποκτηθεί από τη συγχωνευθείσα Τράπεζα της Ανατολής το 1932. Στην Αλεξάνδρεια θα διατηρηθεί το επόμενο έτος το *Γραφείον Εκκαθαρίσεως των Υποκαταστημάτων της Αιγύπτου*. 4
- Το υποκατάστημα Βάμου (Σφακίων) της Ε.Τ.Ε. καταργείται. 4
- Σύνολο χρηματοδοτήσεων Ε.Τ.Ε. 7.607.977.435 δρχ., σύνολο καταθέσεων 10.271.306.521 δρχ. Επιπλέον, οι πιστώσεις προς τους μικρασιάτες πρόσφυγες φθάνουν τις 1.001.142.355 δρχ. και ο λογαριασμός διαχείρισης μουσουλμανικών κτημάτων τις 272.073.165 δραχμές. 7
- 1938** Νέα κίνηση των πολιτικών εναντίον του καθεστώτος Μεταξά αποτυγχάνει. Αποτυχημένα επίσης και τα κινήματα του στρατηγού Τσαγγαρίδη και στην Κρήτη. Εκτόπιση και θάνατος του Ανδρ. Μιχαλακόπουλου. Συλλήψεις και εκτοπίσεις Γ. Καφαντάρη, Αλ. Μυλωνά, Γ. Παπανδρέου κ.ά. Υπογραφή νέου Συμφώνου Ελλάδας και Τουρκίας. Η αρχαία τραγωδία επιστρέφει στην Επίδαυρο, για πρώτη φορά μετά την αρχαιότητα, με την παράσταση της *Ηλέκτρας* του Σοφοκλή, σε σκηνοθεσία Δ. Ροντήρη με τις Κ. Παξινού και Ελ. Παπαδάκη.
- Ο Χίτλερ προσαρτά την Αυστρία. Συμφωνίες του Μονάχου. Στην Τουρκία ο Ισμέτ Ινονού διαδέχεται τον αποθανόντα Κεμάλ Ατατούρκ. Εμφάνιση στη Γαλλία του υπαρξισμού με τον Ζαν-Πωλ Σαρτρ.
- 1938** **24 Μαρτίου.** Υπογραφή σύμβασης μεταξύ Εθνικής Τράπεζας και ελληνικού δημοσίου για την παραχώρηση αποκλειστικού δικαιώματος στην Ε.Τ.Ε. της έρευνας και εκμετάλλευσης των πετρελαιοφόρων κοιτασμάτων στην Ήπειρο για τέσσερα χρόνια. 8
- 20 Ιουλίου.** Με Πράξη του ο διοικητής Ιωάννης Δροσόπουλος συστήνει επιτροπή για την προετοιμασία του εορτασμού της επετείου των εκατό χρόνων λειτουργίας της Τράπεζας υπό την καθοδήγηση του συμβούλου Αλέξανδρου Διομήδη και μέλη τους διευθυντές των τμημάτων Γενικής Γραμματείας και Οικονομικών Μελετών και Δημοσιεύσεων και το γραμματέα του Γενικού Συμβουλίου. 2

1938 **6 Αυγούστου.** Με Εγκύκλιο Διοικήσεως ο διοικητής Ι. Δροσόπουλος καθορίζει τα του εορτασμού των εκατό χρόνων λειτουργίας της Τράπεζας: 1. Σύσταση Επιτροπής Γενικού Εορτασμού υπό την προεδρία του διοικητή, η οποία θα καθορίσει το πρόγραμμα, 2. Έκδοση της ιστορίας των εκατό χρόνων της Τράπεζας, 3. Ίδρυση Μουσείου και Ιστορικού Αρχείου της Τράπεζας. Η απόφαση αυτή αποτελεί και την ιδρυτική πράξη της λειτουργίας του *Ιστορικού Αρχείου της Ε.Τ.Ε.* Μέλη της επιτροπής, η οποία θα συντάξει την ιστορία υπό την προεδρία του γενικού σύμβουλου Αλέξανδρου Διομήδη, πρώην διοικητή της Τράπεζας, είναι δύο ακόμη μετέπειτα διοικητές της, οι Ιωάννης Παρασκευόπουλος και Άγγελος Αγγελόπουλος, καθώς και ο μετέπειτα διοικητής της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας Κάρολος Αρλιώτης. Γραμματέας της Επιτροπής ορίστηκε η Αρχοντούλα Β. Αποστολοπούλου, η οποία στη συνέχεια, για σαράντα και πλέον χρόνια, παρακολουθούσε την εξέλιξη του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας.

2

6 Σεπτεμβρίου. Με την αγορά των ακινήτων της οδού Σοφοκλέους 24 και της γωνίας Σοφοκλέους και Αιόλου, η Τράπεζα ολοκληρώνει το ιδιοκτησιακό της καθεστώς στο τετράγωνο της αρχικής της εγκατάστασης των οδών Σταδίου-Γεωργίου Σταύρου-Αιόλου-Σοφοκλέους.

1

11 Οκτωβρίου. Επέρχεται διακανονισμός μεταξύ Εθνικής και κράτους σχετικά με την οφειλόμενη από την Ε.Τ.Ε. στο ελληνικό δημόσιο «διαφορά εκ δραχμοποίησεως» (οφειλές σε συνάλλαγμα ή από μετατροπές ξένων νομισμάτων σε δραχμές) που καθορίζεται σε 187.000.000 δραχμές.

1

15 Οκτωβρίου. Συμφωνείται μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας και του κράτους η «συγκεφαλαίωση» όλων των οφειλών του δημοσίου προς την Τράπεζα σε ενιαίο τοκοχρεολυτικό δάνειο ύψους 2.128.000.000 δραχμών, διάρκειας 40 ετών και με επιτόκιο 5,5%.

6

Στο πλαίσιο της κοινωφελούς της δράσης, η Τράπεζα χορηγεί στη Διοίκηση Πρωτεύουσας δάνειο 16.000.000 δραχμών για την πραγματοποίηση προγράμματος ενίσχυσης της γυμναστικής και του αθλητισμού.

12

Σύνολο χρηματοδοτήσεων Ε.Τ.Ε. 7.607.977.495 δρχ., σύνολο καταθέσεων 10.271.306.521 δρχ. Επιπλέον, οι πιστώσεις προς τους πρόσφυγες της Μ. Ασίας φθάνουν τις 1.001.142.355 δρχ. και ο λογαριασμός διαχείρισης μουσουλμανικών κτημάτων τις 272.073.165 δραχμές.

7

1939 Προσπάθεια στερέωσης του μεταξικού καθεστώτος. Ο Εμμ. Τσουδερός

απομακρύνεται από τη διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος και εκτοπίζεται στη Σύρο. Δημιουργία του θεσμού της Εργατικής Εστίας.

Ο Χίτλερ καταλαμβάνει την Τσεχοσλοβακία. Τέλος Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου με τη νίκη των δυνάμεων του στρατηγού Φράνκο. Ο Μουσολίνι καταλαμβάνει την Αλβανία. Ιταλογερμανική στρατιωτική συμμαχία. Γερμανοσοβιετικό σύμφωνο μη επιθέσεως. Η Γερμανία εισβάλλει στην Πολωνία την 1η Σεπτεμβρίου, έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

1939

19 Μαΐου. Ο Κωνσταντίνος Ζαβιτζιάνος εκλέγεται μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

111

17 Ιουλίου. Ο διοικητής Ιω. Δροσόπουλος παραιτείται για να αναλάβει διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος.

111

17 Ιουλίου. Μετά την τοποθέτηση του Ιω. Δροσόπουλου στη θέση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ο Αλ. Κοριζής παραιτείται από υπουργός και επανέρχεται στη θέση του υποδιοικητή της Ε.Τ.Ε.

111

17 Ιουλίου. Το Γενικό Συμβούλιο της Ε.Τ.Ε., μετά από πρόταση του Αλ. Κοριζή, απονέμει στον απερχόμενο Ιω. Δροσόπουλο τον τίτλο του ισόβιου επίτιμου διοικητή της Τράπεζας.

111

27 Ιουλίου. Πεθαίνει αιφνιδίως ο Ιω. Δροσόπουλος, λίγες μέρες μετά την εκλογή του στη Διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος.

111

8 Αυγούστου. Με τον αναγκαστικό νόμο 1909 η διαχείριση των κτημάτων των ανταλλαγέντων μουσουλμάνων, που ασκούσε η Ε.Τ.Ε. από το 1925, περιέρχεται στο ελληνικό δημόσιο (Υπουργείο Οικονομικών).

1

9 Αυγούστου. Από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγεται διοικητής της Εθνικής Τράπεζας ο μέχρι τότε υποδιοικητής της Αλέξανδρος Κοριζής.

111

Ο Αλέξανδρος Κοριζής γεννήθηκε στον Πόρο το 1885, καταγόμενος από οικογένεια πολιτικών, και σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Το 1903 διορίστηκε στην Εθνική Τράπεζα. Έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς πολέμους, όπου διακρίθηκε με το Σταυρό του Τάγματος του Σωτήρος. Το 1917 πρωταγωνίστησε στην ίδρυση του Συλλόγου των Υπαλλήλων της (ΣΥΥΕΤΕ), του οποίου υπήρξε γενικός γραμματέας. Το 1919-20, ως γενικός επιθεωρητής της Τράπεζας, χρημάτισε οικονομικός σύμβουλος του ύπατου αρμοστή Σμύρνης.

Στη συνέχεια ανήλθε όλες τις βαθμίδες της τραπεζικής ιεραρχίας και το 1928 έγινε υποδιοικητής. Το 1929 πρωταγωνίστησε στην ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας και εκλέχθηκε πρώτος πρόεδρος του Δι-

οικητικού Συμβουλίου της. Υπήρξε ο συντάκτης του σχεδίου σύστασης του Ανωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου, σημαντικού θεσμού της κρατικής οικονομικής πολιτικής του μεσοπολέμου. Το 1933 έγινε υπουργός Οικονομικών στην ολιγοήμερη κυβέρνηση Αλ. Οθωναίου (7-10 Μαρτίου 1933) και το 1936 υπουργός Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως στην κυβέρνηση Μεταξά. Ενάμιση χρόνο μετά την εκλογή του ως διοικητή της Εθνικής (9 Αυγούστου 1939), ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ τον κάλεσε στις 29 Ιανουαρίου 1941 να αναλάβει την πρωθυπουργία, και παράλληλα τα υπουργεία Στρατιωτικών, Ναυτικών, Αεροπορίας, Εξωτερικών και Παιδείας, για να αντικαταστήσει τον αποθανόντα Ι. Μεταξά. Στις 18 Απριλίου του ίδιου χρόνου, μετά τη γερμανική επίθεση κατά της Ελλάδας, αυτοπυροβολήθηκε θέτοντας τέρμα στη ζωή του.

Η περίοδος της διοίκησης Αλ. Κοριζή συμπίπτει με τα συνταρακτικά γεγονότα της έναρξης του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, του αλβανικού έπους και με την κατάρρευση του μετώπου, μπροστά στη γερμανική στρατιωτική υπεροπλία, που σφραγίστηκε με το τραγικό τέλος του διοικητή που είχε αναλάβει και τις τύχες της χώρας. Όλα αυτά τα χρόνια η Τράπεζα συνέβαλε στην πολεμική προετοιμασία της Ελλάδας, ολοκληρώνοντας την πολιτική της προηγούμενης διοίκησης Δροσόπουλου, με τη στήριξη των βιομηχανιών που παρήγαγαν στρατιωτικό υλικό, ενώ από την πρώτη στιγμή της ελληνοϊταλικής σύρραξης πρωτοστάτησε σε εράνους, δωρεές και υπηρεσίες αλληλεγγύης του μετώπου, από τις οποίες ξεχωρίζουν η δωρεά στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό πλήρους κινητού χειρουργείου, η συντήρηση στρατιωτικού αναρρωτηρίου για τραυματίες στο Λουτράκι και τα μέτρα πρόνοιας για τις οικογένειες των θυμάτων πολέμου και των στρατευμένων από το προσωπικό της. Σημαντικό γεγονός της εποχής Κοριζή (1939) αποτελεί και η λήξη από τη μεριά της Τράπεζας του μεγάλου έργου της διαχείρισης των ανταλλαξίμων, που είχε αναλάβει η Ε.Τ.Ε. από το 1925, αφού την παραλαμβάνει πλέον το ελληνικό κράτος.

1939 **29 Δεκεμβρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου τροποποιείται ο Οργανισμός της Υπηρεσίας ως ακολούθως: Καταργούνται τα τμήματα *Επιμελητείας* και *Διαχειρίσεως Κτημάτων εξ Ανταλλαγής* και συγχωνεύονται τα τμήματα *Εξωτερικού Συναλλάγματος* και *Τραπεζών* και *Διαθεσίμων Εξωτερικού* σε ένα τμήμα *Εξωτερικού Συναλλάγματος* και *Διαθεσίμων Εξωτερικού*.

Δεκέμβριος. Η Τράπεζα συνεισφέρει 2.000.000 δραχμές στον έρανο της Αρχιεπισκοπής Αθηνών υπέρ του Παναγίου Τάφου (αναστήλωση του ναού της Αναστάσεως στα Ιεροσόλυμα).

4

12

- 1939** **31 Δεκεμβρίου.** Η Τράπεζα διαθέτει 98 υποκαταστήματα και απασχολεί 2.968 άτομα. 4
- Κατά την εικοσαετία 1920-1939, η Εθνική συμμετέχει στην ίδρυση πολλών μεγάλων εταιρειών σε βασικούς παραγωγικούς κλάδους: συγκοινωνίες-μεταφορές, χημικές βιομηχανίες, εξόρυξη, κατασκευές-οικοδομές, τσιμέντα, εριουργία, ταπητουργία, εξηλεκτρισμός, επεξεργασία γεωργικών προϊόντων κ.ά., διαμορφώνοντας ένα εξαιρετικά σημαντικό χαρτοφυλάκιο συμμετοχών στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας. 8
- Τη δεκαετία 1930-39, η Ε.Τ.Ε. δωρίζει πάνω από 50 εκατομμύρια δρχ. σε ιδρύματα, συλλόγους και σωματεία. 12
- 1940** Επίθεση της Ιταλίας κατά της Ελλάδας. Νίκες του ελληνικού στρατού στο αλβανικό έδαφος. Κατά την απογραφή του πληθυσμού η Ελλάδα έχει 7.344.860 κατοίκους. 8
- Τριμερές σύμφωνο μεταξύ Γερμανίας, Ιταλίας και Ιαπωνίας. Γερμανικές νίκες στα ευρωπαϊκά μέτωπα. Συνθηκολόγηση Γαλλίας. Αρχίζει η μάχη της Αγγλίας. Ο Τσώρτσιλ πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου. Επανεκλογή του Ρούσβελτ στην προεδρία των Η.Π.Α.
- 1940** **1 Ιανουάριος.** Η Εθνική Τράπεζα συνεισφέρει 400.000 δραχμές στον έρανο της Ελλάδας υπέρ των σεισμοπλήκτων της Τουρκίας. 12
- 10 Φεβρουαρίου.** Το πρακτορείο της Ε.Τ.Ε. στην Αμφίκλεια αναβαθμίζεται σε υποκατάστημα. 4
- 26 Μαρτίου.** Ίδρυση του πρακτορείου Ιεράπετρας Κρήτης. 4
- Ιούλιος.** Δημοσιεύεται από το Τμήμα Προσωπικού για πρώτη φορά η *Επετηρίς του προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος*, που συμπεριλαμβάνει βαθμολογικά όλους τους εργαζόμενους της Τράπεζας. 4
- Οκτώβριος.** Με την κήρυξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου, μεγάλο μέρος του προσωπικού στρατεύεται. Η Τράπεζα αναδεικνύεται σε μεγάλο χρηματοδότη και μέτοχο δύο σημαντικών βιομηχανιών που συνετέλεσαν αποφασιστικά στην άμυνα και τις στρατιωτικές επιχειρήσεις κατά του Άξονα, της «Ελληνικής Εριουργίας» και της «Εταιρείας Ελληνικού Πυριτιδοποιείου και Καλυκοποιείου». 8
- Οκτώβριος-Νοέμβριος.** Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στον Πανελλήνιο Έρανο Κοινωνικής Πρόνοιας, στη Φανέλα του Στρατιώτη, στην υπηρεσία αλληλεγγύης του μετώπου, ενισχύει οικονομικά το προσωπικό, ιδιαίτερα τις οικογένειες των στρατευμένων, και δωρίζει πλήρες κινητό χειρουργείο στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό και συ-

- ντηρεί στρατιωτικό αναρρωτήριο για τους τραυματίες στο Λουτράκι. 9
- 1940** **27 Νοεμβρίου.** Η Διοίκηση, για λόγους ασφαλείας, αποφασίζει τη μεταφορά μέρους της περιουσίας της Τράπεζας (τίτλους και λοιπές αξίες συνολικού ποσού 2 δις. δραχμών) στο νέο θησαυροφυλάκιο του υποκαταστήματος Τριπόλεως. 1
- 25 Δεκεμβρίου.** Στο βομβαρδισμό της Κέρκυρας από την ιταλική αεροπορία πλήττεται με βραδυφλεγή βόμβα το καταφύγιο του υποκαταστήματος της Εθνικής, με αποτέλεσμα να βρουν το θάνατο 21 άτομα και να τραυματιστούν άλλα 30. 1
- Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στο εκδοθέν β' τμήμα του λαχειοφόρου δανείου 300 εκατομμυρίων δραχ. της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας. 8
- Κυκλοφορεί η μελέτη του τμηματάρχη της Ε.Τ.Ε. Δημητρίου Π. Αναγνωστόπουλου, *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, 14 Μαΐου 1928-14 Μαΐου 1938. Απολογισμός της δεκαετίας.* 1
- Σύνολο χρηματοδοτήσεων Ε.Τ.Ε. 10.946.665.505 δραχ. και σύνολο καταθέσεων 11.495.928.497 δραχμές. 7
- 1941** Εισβολή της Γερμανίας στην Ελλάδα. Αυτοκτονία πρωθυπουργού Αλ. Κοριζή. Γερμανο-ιταλο-βουλγαρική Κατοχή. Η εξόριστη ελληνική κυβέρνηση στην Αίγυπτο. Πείνα, πλήρης καταστροφή της οικονομίας, σύσταση των πρώτων αντιστασιακών οργανώσεων. Μέτρα για ρευστότητα των τραπεζών, πληρωμές με τραπεζικές επιταγές.
Εισβολή της Γερμανίας στη Σοβιετική Ένωση. Ιαπωνική επίθεση στο Περλ Χάρμπορ. Οι Η.Π.Α. εισέρχονται στον πόλεμο.
- 1941** **29 Ιανουαρίου.** Μετά το θάνατο του Ιωάννη Μεταξά πρωθυπουργός της χώρας αναλαμβάνει ο διοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλέξανδρος Κοριζής. Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει επ' αόριστον άδεια στον Κοριζή, ο οποίος εξακολουθεί να διατηρεί τη θέση του διοικητή της Ε.Τ.Ε., για να ασκεί τα πολιτικά του καθήκοντα και ορίζει αναπληρωτή του στην Τράπεζα ως διοικούντα σύμβουλο τον Κωνσταντίνο Γ. Ζαβιτζιάνο. 11
- 26 Φεβρουαρίου.** Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει τη σύσταση θέσης συνδιοικητή στην Ε.Τ.Ε και εκλέγει συνδιοικητή της Τράπεζας τον Κωνσταντίνο Γ. Ζαβιτζιάνο. Η προγραμματισμένη για τις 5 Μαρτίου Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία θα επικύρωνε τις αποφάσεις του Συμβουλίου, αναβλήθηκε λόγω της πολεμικής κατάστασης. 11
- 18 Απριλίου.** Ο πρωθυπουργός και διοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλέξανδρος

Κοριζής αυτοκτονεί. Η Τράπεζα στη μνήμη του χορηγεί 1.000.000 δραχμές υπέρ των λαϊκών συσσιτίων.

12

1941 **Μάιος.** Περιουσιακά στοιχεία της Εθνικής Τράπεζας (10 κιβώτια με χρυσά και ασημένια νομίσματα αξίας 12.000 χρυσών λιρών και 6 κιβώτια με τιμαλφή προερχόμενα από τον Πανελλήνιο Έρανο Κοινωνικής Πρόνοιας), που είχαν παραδοθεί στην Τράπεζα Ελλάδος για ασφαλή μεταφορά τους, κατάσχονται από τα ναζιστικά στρατεύματα στην Κρήτη, στο υποκατάστημα Ηρακλείου της Τράπεζας της Ελλάδος, και εξάγονται στη Γερμανία. Παρά τη σθεναρή διεκδίκηση της Ε.Τ.Ε. δεν επιτεύχθηκε παρά μόνον η επιστροφή, το 1943, των κιβωτίων με τα τιμαλφή του Πανελληνίου Εράνου.

1

17 Ιουνίου. Η Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας προχωρεί σε υπογραφή συμφώνου οικονομικής συνεργασίας με την Deutsche Bank, προκειμένου να εξασφαλίσει την προστασία του εταίρου της απέναντι στις απαιτήσεις και επεμβάσεις ναζιστικών επιχειρηματικών παραγόντων.

1

Στον δύσκολο αυτό χρόνο για τη χώρα μας η Ε.Τ.Ε. συνέβαλε, ιδιαίτερα στους μήνες πριν από την ξένη στρατιωτική κατοχή, σε πολλές προσπάθειες κοινωνικής δράσης και προσφοράς: δωρεές υπέρ του Πανελληνίου Εράνου Κοινωνικής Πρόνοιας, υπέρ στρατιωτικών χειρουργείων, υπέρ των Ιδρυμάτων «Φανέλα του Στρατιώτη», «Λινοθήκη του Νοσοκομείου», και συνέδραμε τις οργανώσεις του προσωπικού της και τις οικογένειες των υπαλλήλων της θυμάτων πολέμου.

12

Κατά την Κατοχή της χώρας από τις στρατιωτικές δυνάμεις του Άξονα και μέχρι τα πρώτα χρόνια μετά την Απελευθέρωση πολλά υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε., και κυρίως αυτά της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, αναγκάζονται να διακόψουν τη λειτουργία τους. Επίσης τα χρόνια αυτά δεν δημοσιεύονται ισολογισμοί-απολογισμοί της Τράπεζας, δεν συγκαλούνται οι τακτικές γενικές συνελεύσεις των μετόχων και δεν αποδίδεται μέρισμα.

4

1942 Παραίτηση της κυβέρνησης Γ. Τσολάκογλου. Πρωθυπουργός ο Ιωάννης Λογοθετόπουλος. Ίδρυση των αντιστασιακών ενόπλων δυνάμεων του Ε.Λ.Α.Σ. και του Ε.Δ.Ε.Σ. Με τη σύμπραξη των παραπάνω οργανώσεων ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου.

Αγγλορωσική συμμαχία. Αρχίζει η μάχη του Στάλινγκραντ. Μάχες στη Β. Αφρική.

1942 **25 Απριλίου.** Για τη διαχείριση της εκκλησιαστικής περιουσίας, την οποία είχε αναλάβει η Τράπεζα από το 1930 έναντι συμβολικής αμοιβής, συστήνεται ειδική *Υπηρεσία Διαχειρίσεως Εκκλησιαστι-*

Από την Καλλιτεχνική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας

«Η Εθνική Τράπεζα στη διάρκεια της δημιουργικής εξελικτικής της πορείας, από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα, έχει επανειλημμένα και πολλαπλά αποδείξει ότι δεν εξαντλεί τη δραστηριότητά της στον οικονομικό μόνο τομέα. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι πρώτη η Ε.Τ.Ε. ανάμεσα στα ανάλογα ιδρύματα της χώρας μας επέδειξε ουσιαστική και πολύμορφη δράση στον ευρύτερο πολιτιστικό χώρο. Πρωτεία που θεμελιώθηκαν με το έμπρακτο ενδιαφέρον της για την έγκαιρη συγκρότηση της καλλιτεχνικής της συλλογής, στην οποία περιελήφθησαν κορυφαίοι δημιουργοί».

Η συλλογή αυτή περιλαμβάνει γύρω στα 1.000 πρωτότυπα έργα ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρκατικής.

Από τον πρόλογο του έργου *Η Καλλιτεχνική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας* της ιστορικού τέχνης και τεχνοκριτικού Ντόρας Ηλιοπούλου-Ρογκάν.

1. Νικηφόρος Λύτρας (1832-1904), «Ο Όθων με το διάταγμα ίδρυσης της Εθνικής Τράπεζας», λάδι σε μουσαμά, 255×127 εκ.
2. Νίκος Εγγονόπουλος (1907-1985), «Ποιητής και φιλόσοφος», λάδι σε μουσαμά, 92×73 εκ.
3. Νικόλαος Γύζης (1842-1901), «Ιουδήθ και Ολοφέρνης» (1864), λάδι σε μουσαμά, 97×75 εκ.
4. Κωνσταντίνος Βολανάκης (1837/39-1907), «Ιστοφόρα», λάδι σε μουσαμά, 68×99 εκ.

2

3

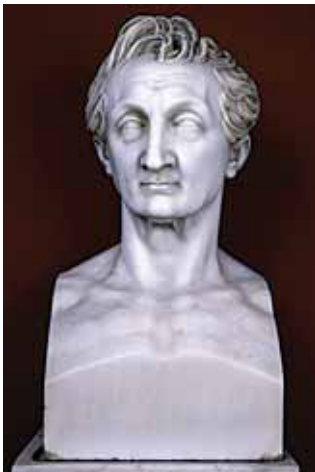
4

5

6

7

8

9

- 5. Δημήτρης Γαλάνης (1882-1966),
«Τοπίο στο Κασσί»,
λάδι σε μουσαμά, 65×82 εκ.
- 6. Σπύρος Βασιλείου (1902-1985),
«Συνομιλία» (1962),
μεικτή τεχνική, 97×128 εκ.
- 7. Αδελφοί Φυτάλαιο ή Βιδάλαιο
(Λάζαρος, 1881-1909
Γεώργιος, 1840-1901),
«Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος»,
μάρμαρο.
- 8. Θανάσης Απάρτης (1899-1972),
«Marie-Thérèse»,
χαλκός, 36×22×25 εκ.
- 9. Γιώργος Σικελιώτης (1917-1984),
«Σταύρωση», πλαστικό,
100×153 εκ.
- 10. Γεράσιμος Σκλάβος (1927-1967),
«Ακτινωτές μορφές» (1964),
ροζ πορφυρίτης Αιγύπτου,
60×65×67.
- 11. Γιάννης Τσαρούχης (1910-1989),
«Τοπίο στην Καστέλλα»,
λάδι σε hardboard, 83×115 εκ.

10

11

12

13

14

Η ανέγερση του νέου κτηρίου της Διοικήσεως της Εθνικής Τράπεζας το 1999, έργο του διεθνώς αναγνωρισμένου αρχιτέκτονα Μ. Botta και των Ελληνίδων συνεργατών του αρχιτεκτονιστών Μ. Παπανικολάου, Μ. Πολάνη και Ειρ. Σακελλαρίδου, δημιούργησε την ανάγκη απόκτησης νέων έργων τέχνης για τη διακόσμηση των χώρων του. Η μοντέρνα αρχιτεκτονική μορφή του κατηύθυνε σε μεγάλο βαθμό τις επιλογές. Η σύγχρονη ελληνική τέχνη με τον διευρυμένο, πέρα από τα στενά εθνικά όρια, χαρακτήρα της και ενταγμένη πλήρως στη διεθνή καλλιτεχνική κοινότητα με πολυμορφία εκφραστικών μέσων, εναρμονίζεται απόλυτα με το ρυθμό του κτηρίου, αποτελώντας ένα ενιαίο σύνολο σύγχρονης μοντέρνας έκφρασης. Το έργο του Στήβεν Αντωνάκου, Έλληνα καλλιτέχνη της διασποράς, ειδική παραγγελία που έγινε για να κοσμήσει το αίθριο του κτηρίου, προσεγγίζει το χώρο μέσα από τις δυνατότητες που προσφέρει το νέον. Με αυτόν τον τρόπο υποβάλλει την πνευματική διάσταση του περιβάλλοντος ενώ, παράλληλα, διαλέγεται θαυμάσια με τα έργα που βρίσκονται στους εσωτερικούς χώρους: δημιουργίες καλλιτεχνών της μεταπολεμικής γενιάς, οι οποίες χαρακτηρίζονται από την ίδια προβληματική ως προς το πνευματικό περιεχόμενο του έργου, ανεξάρτητα από τη μορφή, τα υλικά και τις τεχνοτροπίες.

Όλγα Μεντζαφού

15

16

12. Ζωή Αλαφούζου (1943), «Οία 2001», έγχρωμη ξυλογραφία, 120×97 εκ.

13. Παύλος (Διονυσόπουλος) (1930), «Marine» (1989), μεικτή τεχνική με κολάζ, 130×150 εκ.

14. Ελένη Παυλοπούλου (1969), «Δίχως τίτλο» (2002), λάδι σε μουσαμά, 140×350 εκ.

15. Λουκάς Σαμαράς (1936), «Untitled» (1974), παστέλ σε χαρτί, 33×25 εκ.

16. Λουκάς Σαμαράς (1936), «Untitled» (1974), παστέλ σε χαρτί, 33×25 εκ.

17. Stephen Antonakos (1926), «Ascension» (2004), κατασκευή με καμπύλα μεταλλικά στοιχεία και φωτοβόλους σωλήνες νέον, 1000×500 εκ.

18. Μανώλης Χάρος (1960), «Ένας χώρος όσος μια θέα» (1998), ακρυλικό σε μουσαμά, 80×100 εκ.

19. Πάνος Χαλαμπους (1956), «Δίχως τίτλο» (1999), μεικτή τεχνική με φύλλα καπνού 100×100 εκ.

18

17

19

- κής *Περιουσίας*, υπαγόμενη απευθείας στη Διοίκηση της Ε.Τ.Ε. 4
- 1942 **16 Ιουλίου.** Λειτουργία του πρακτορείου Αγοράς στην Αθήνα. 4
- 20 Δεκεμβρίου.** Αναπροσαρμογή-αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής κατά 2.000 μετοχές, που παραδόθηκαν στο δημόσιο με βάση το ν.δ. 2021/1942. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας 22.000.000 δραχμές. 7
- 31 Δεκεμβρίου.** Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 40.034 εκατομμύρια δραχμές. 7
- Η εκλεγμένη Διοίκηση της Τράπεζας αποφεύγει κάθε συνεργασία με τις αρχές Κατοχής, αντιστέκεται και αρνείται να χρηματοδοτήσει πολεμικές βιομηχανίες και στρατιωτικά έργα του εχθρού, υπερασπιζόμενη, κατά το δυνατόν, τα περιουσιακά στοιχεία της Ε.Τ.Ε. από την απειλούμενη διαρπαγή. 9
- Επενδύσεις της Ε.Τ.Ε. σε χρεόγραφα και ακίνητα για τη διασφάλιση της περιουσίας της, που κινδυνεύει να αφανιστεί λόγω του υπερπληθωρισμού της εποχής. 3
- Η Τράπεζα οργανώνει καθ' όλη τη διάρκεια της Κατοχής και της πείνας διανομή βοθημάτων, τροφίμων και συσσιτίου για τις 4.000 οικογένειες του προσωπικού της. Οι δαπάνες γίνονται είτε από τα διαθέσιμά της είτε από την πώληση χρεογράφων της. 9
- 1943 Η Εθνική Αντίσταση κορυφώνεται. Κινητοποιήσεις κατά της επιστράτευσης. Αποτυχία ενότητας του αντιστασιακού κινήματος. Γερμανική ήττα στο Στάλινγκραντ. Απόβαση των συμμαχικών δυνάμεων στη Σικελία. Συνθηκολόγηση Ιταλίας. Ίδρυση της UNRRA (United Nations Relief & Rehabilitation Administration). 4
- 1943 **2 Ιανουαρίου.** Έναρξη λειτουργίας του υποκαταστήματος Άργους. 4
- 28 Ιανουαρίου.** Οι αρχές Κατοχής ορίζουν τον Γεώργιο Σπ. Μερκούρη διοικητή της Εθνικής Τράπεζας. Ο συνδιοικητής Κ. Ζαβιτζιάνος και το νόμιμα εκλεγμένο Γενικό Συμβούλιο οδηγούνται σε παραίτηση. 11
- 26 Μαΐου.** Συστήνεται ειδική υπηρεσία *Πρακτικών Γενικού Συμβουλίου και Συνελεύσεων*, υπαγόμενη απευθείας στη Διοίκηση της Τράπεζας. 4
- 24 Αυγούστου.** Συστήνεται νέος Οργανισμός Υπηρεσίας, σύμφωνα με τον οποίο οι κεντρικές υπηρεσίες της Τράπεζας χωρίζονται σε επτά διευθύνσεις, Α' - Ζ', που περιλαμβάνουν 28 τμήματα συνολικά. 4

1943 **Σεπτέμβριος-Οκτώβριος.** Προσπάθεια των δυνάμεων Κατοχής και των συνεργατών τους να ιδιοποιηθούν με πληθωριστικό χρήμα μετοχές εταιρειών του χαρτοφυλακίου της Ε.Τ.Ε. Σθεναρή αντίσταση των στελεχών και του προσωπικού –«μάχη των χρεογράφων»– για την προστασία του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

9

28 Νοεμβρίου. Οι αρχές Κατοχής ορίζουν ως διοικούντα σύμβουλο της Τράπεζας τον Δημήτριο Π. Λυμπέρη για να αντικαταστήσει τον αποθανόντα Γ. Μερκούρη. Μέχρι την Απελευθέρωση, τον Οκτώβριο του 1944, η Τράπεζα θα διοικείται από διευθύνοντα σύμβουλο.

111

Εκτός από τις έκτακτες παροχές στο προσωπικό της, συσσίτια, υπόδηση, έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις στα ταμεία του προσωπικού ή στις οικογένειες αποθανόντων και αναπήρων υπαλλήλων της, η Τράπεζα έρχεται αρωγός και σε διάφορους κοινωφελείς οργανισμούς της χώρας.

112

1944 Σχηματισμός της «Κυβέρνησης του βουνού». Στη διευρυμένη «Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης» (Π.Ε.Ε.Α.) συμμετέχουν ως πρόεδρος ο καθηγητής Αλέξανδρος Σβώλος και ως υπουργός Οικονομικών ο καθηγητής Άγγελος Αγγελόπουλος. Απελευθέρωση της Ελλάδας. Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας Γ. Παπανδρέου. Οικονομικό χάος, πρώτη νομισματική διαρρύθμιση (νόμος Σβώλου). Δεκεμβριανά.

Απόβαση των συμμαχικών δυνάμεων στη Νορμανδία. Διεθνής νομισματική συμφωνία του Μπρέτον Γουντς: Δημιουργία συστήματος σταθερών, αναπροσαρμόσιμων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Το αμερικανικό δολάριο μετατρέψιμο σε χρυσό. Ίδρυση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Μεγάλος πληθωρισμός στη Γαλλία. Οικονομική κατάρρευση της Ουγγαρίας. Κ. Πολάνυι, *Ο μεγάλος μετασχηματισμός*.

1944 **13 Νοεμβρίου.** Με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας ορίζεται προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, από παλιά εκλεγμένα πριν από την Κατοχή μέλη. Προσωρινός διοικητής της Ε.Τ.Ε. τοποθετείται ο καθηγητής Κωνσταντίνος Δ. Τριανταφυλλόπουλος.

111

16 Νοεμβρίου. Ο διοικητής Κωνσταντίνος Δ. Τριανταφυλλόπουλος αναλαμβάνει τα καθήκοντά του. Για να καταδειχθεί η σημασία που απέδιδε η κυβέρνηση στο ρόλο που κλήθηκε να διαδραματίσει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στη νέα εποχή, την εγκατάσταση του νέου διοικητή έκανε ο ίδιος ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου, συνοδευόμενος από τους υπουργούς του οικονομικού του επιτελείου.

111

Ο Κωνσταντίνος Τριανταφυλλόπουλος γεννήθηκε στο Καρπενήσι της Ευρυτανίας το 1881. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, του οποίου αναγορεύθηκε διδάκτωρ το 1902. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Γκέτινγκεν και το Βερολίνο. Αρχισε να δικηγο-

ρεί το 1907. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Κοινωνιολογικής Εταιρείας, συνιδρυτής του Λαϊκού Κόμματος των Κοινωνιολόγων και ιδρυτικό μέλος του Εκπαιδευτικού Ομίλου. Αναγορεύεται υφηγητής το 1908. Τακτικός καθηγητής από το 1918, θα παραμείνει στο Πανεπιστήμιο μέχρι το 1951. Υπουργός Δικαιοσύνης το 1926 και το 1932. Το 1928 προσλαμβάνεται ως νομικός σύμβουλος στην Εθνική. Εκλέγεται μέλος της Ακαδημίας Αθηνών το 1933. Την περίοδο 1945 έως 1953 είναι εκλεγμένο μέλος του Γενικού Συμβουλίου και του Συμβου-

λίου Διοικήσεως της Τράπεζας. Το 1948 ανακηρύχθηκε πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών. Απεβίωσε στις 22 Φεβρουαρίου 1966.

Η βραχύβια διοίκηση Κ. Τριανταφυλλόπουλου στην Εθνική Τράπεζα έδειξε τη διάθεση σχεδιασμού μακρόπνοης πολιτικής, εναρμονισμένης απόλυτα στους γενικότερους στόχους της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, με στόχο να τεθούν τα θεμέλια μιας καινούργιας αντίληψης στις πιστωτικές σχέσεις. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο η αναδιοργανωμένη Εθνική θα διαδραμάτιζε κεντρικό ρόλο στην οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας. Τα Δεκεμβριανά όμως και οι πολιτικές εξελίξεις ακύρωσαν στην πράξη τα περισσότερα από τα σχέδια εκείνης της εποχής.

1944 **22 Νοεμβρίου.** Με εγκύκλιο Διοικήσεως ο διοικητής της Απελευθέρωσης θέτει σε κίνηση όλο το περιφερειακό δίκτυο της Τράπεζας για την καταγραφή της πραγματικής κατάστασης σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και σε όλη την επικράτεια, ώστε με γνώση των πραγματικών δεδομένων να μελετηθούν τα ανορθωτικά μέτρα που επιβάλλει η κατάσταση.

1945 Βραχύβιες ελληνικές κυβερνήσεις. Δεύτερη νομισματική διαρρύθμιση. Συμφωνία της Βάρκιζας.

Τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Διασκέψεις της Πάλτας και του Πότσδαμ. Η Χιροσίμα και το Ναγκασάκι βομβαρδίζονται με ατομικές βόμβες από τους Αμερικανούς. Ο Χάρι Τρούμαν πρόεδρος των Η.Π.Α. Ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.). Έναρξη ψυχρού πολέμου. Υπερπληθωρισμός στη Γερμανία. Στη Γαλλία εθνικοποιούνται οι πέντε μεγαλύτερες τράπεζες.

1945 **15 Ιανουαρίου.** Σε συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου ο διοικητής Κ. Τριανταφυλλόπουλος αναπτύσσει τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν για να συμβάλει η Εθνική στην οικονομική σταθεροποίηση με τη χρηματοδότηση των παραγωγικών κλάδων, την παρακολούθηση των εταιρειών στις οποίες συμμετέχει η Τράπεζα και τέλος την ομαλοποίηση των προβλημάτων που δημιούργησε η κατοχική διοίκηση στο προσωπικό.

1945 **20 Ιανουαρίου.** Παραίτηση διοικητή Κωνσταντίνου Τριανταφυλλόπουλου.

III

23 Ιανουαρίου. Με απόφαση του υπουργού Εθνικής Οικονομίας επανέρχονται στο Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας όλοι οι εκλεγμένοι σύμβουλοι της 27ης Απριλίου 1941 εκτός του Κ. Ζαβιτζιάνου.

III

27 Ιανουαρίου. Το Γενικό (Διοικητικό) Συμβούλιο της Τράπεζας αναθέτει προσωρινά καθήκοντα διευθύνοντος συμβούλου στον Γεώργιο Πεσμαζόγλου, μετά την άρνηση του Αλέξανδρου Διομήδη να αναλάβει τη θέση.

III

19 Μαρτίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εγκρίνει τροποποιήσεις στο καταστατικό της Τράπεζας, εκλέγει νέο Γενικό Συμβούλιο, διοικητή τον Γεώργιο Ι. Πεσμαζόγλου και πρόεδρο του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας τον Αλέξανδρο Διομήδη, πρώην διοικητή της Ε.Τ.Ε. Η ίδια συνέλευση εκλέγει ως υποδιοικητές τον Αθανάσιο Ι. Σμπαρούνη και τον Κλέαρχο Θ. Μανέα.

III

Ο Γεώργιος Ι. Πεσμαζόγλου γεννήθηκε το 1889 στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Ο πατέρας του Ιωάννης είχε ιδρύσει εκεί την «Τράπεζα Πεσμαζόγλου και Υιοί» και το 1893 αγόρασε την Τράπεζα Αθηνών. Ο Γ. Πεσμαζόγλου σπούδασε νομικά, στην Αθήνα, και οικονομικά και πολιτικές επιστήμες στο Παρίσι. Μετά τις σπουδές του εργάστηκε στην Τράπεζα Αθηνών, από όπου παραιτήθηκε το 1913 για να πολιτευθεί. Εκλέχθηκε επανειλημμένα βουλευτής. Χρημάτισε υπουργός Εθνικής Οικονομίας (1932-34), Οικονομικών (1934-35) και Εξωτερικών (1933, 1934). Μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Ε.Τ.Ε. (1940-43), παρέμεινε στη θέση του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας από το 1945 έως το 1951. Την ίδια περίοδο ήταν διοικητής και της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας. Στη συνέχεια εκλέχθηκε πρόεδρος στα διοικητικά συμβούλια της Ε.Τ.Ε. και της Εθνικής Κτηματικής, από τα οποία παραιτήθηκε το 1953, γιατί διαφώνησε στο θέμα της συγχώνευσης με την Τράπεζα Αθηνών. Υπηρέτησε ως πρέσβης της Ελλάδας στην Αγκυρα, την περίοδο 1957-1959. Απεβίωσε το 1984.

Η διοίκηση Πεσμαζόγλου προσπάθησε να επαναφέρει την οικονομικά εξουθενωμένη Ε.Τ.Ε. σε πορεία ανάπτυξης. Εγχείρημα δύσκολο μέσα σε περιβάλλον μεγάλης πολιτικοοικονομικής και νομισματικής αστάθειας της χώρας, που επέτειναν οι συνέπειες του εμφυλίου πολέμου. Επιπλέον ο νομισματοπιστωτικός παρεμβατισμός και η συσταλτική πολιτική της νεοσυσταθείσας Νομισματικής Επιτροπής αλλά και της Τράπεζας της Ελλάδος, από την οποία αποκλειστικά

Η διοίκηση Πεσμαζόγλου προσπάθησε να επαναφέρει την οικονομικά εξουθενωμένη Ε.Τ.Ε. σε πορεία ανάπτυξης. Εγχείρημα δύσκολο μέσα σε περιβάλλον μεγάλης πολιτικοοικονομικής και νομισματικής αστάθειας της χώρας, που επέτειναν οι συνέπειες του εμφυλίου πολέμου. Επιπλέον ο νομισματοπιστωτικός παρεμβατισμός και η συσταλτική πολιτική της νεοσυσταθείσας Νομισματικής Επιτροπής αλλά και της Τράπεζας της Ελλάδος, από την οποία αποκλειστικά

χρηματοδοτούνταν τα τραπεζικά ιδρύματα τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, έρχονταν σε αντίθεση με την αντίληψη της διοίκησης της Ε.Τ.Ε., που επιδίωκε τη διαχείριση της ξένης βοήθειας και τη γενναία χρηματοδότηση της εγχώριας βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, της αγροτικής παραγωγής και του εμπορίου ώστε να κινητοποιηθεί η στάσιμη παραγωγική διαδικασία. Απαιτήθηκαν επίμονες προσπάθειες για τη συμμετοχή της Εθνικής στην Κεντρική Επιτροπή Δανείων και στη διαδικασία διαχείρισης της αμερικανικής βοήθειας, στη διατήρηση μέρους του «κεκτημένου» των καταθέσεων των Ν.Π.Δ.Δ., στην απρόσκοπτη άσκηση της μακροπρόθεσμης πίστης. Η διοίκηση Πεσμαζόγλου επιχείρησε επίσης αναδιάρθρωση του οργανωτικού σχήματος της Τράπεζας, με διαχωρισμό των υπηρεσιών της Διοίκησης από το Κεντρικό Κατάστημα, ενώ δεν απέφυγε τη σύγκρουση με το προσωπικό για μισθολογικά και ασφαλιστικά θέματα. Μετά τις ελλειμματικές χρήσεις της Κατοχής και των πρώτων χρόνων της ανασυγκρότησης, που οφείλονταν στην ανεπάρκεια καταθέσεων και πιστωτικών εργασιών, στους νομισματικούς περιορισμούς και στις αυξημένες δαπάνες προσωπικού, το 1949 η Εθνική επανήλθε σε κερδοφόρα περίοδο και για πρώτη φορά μετά από μία επταετία απέδωσε μέρισμα στους μετόχους της.

1945 *Αύγουστος.* Ο δικαστικός σύμβουλος και διευθυντής Δικαστικού της Τράπεζας Πέτρος Ν. Γουναράκης αναλαμβάνει για περιορισμένο χρονικό διάστημα καθήκοντα υπηρεσιακού υπουργού Εσωτερικών στην κυβέρνηση Π. Βούλγαρη.

1

26 Νοεμβρίου. Έναρξη λειτουργίας του πρακτορείου Νίκαιας στον Πειραιά.

4

29 Δεκεμβρίου. Σύγκληση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας μετά από τέσσερα ολόκληρα χρόνια. Δημοσιεύονται σε ενιαίο κείμενο οι απολογισμοί της Τράπεζας των ετών 1941, 1942, 1943 και 1944.

4

Εκδίδεται το βιβλίο του δικαστικού συμβούλου της Ε.Τ.Ε. Πέτρου Γουναράκη *Σελίδες τινές επί της επεμβάσεως των κυβερνήσεων Κατοχής εις τα της Εθνικής Τραπεζής της Ελλάδος.*

1

1946 Πρώτες μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα. Δημοψήφισμα και επιστροφή του βασιλιά Γεωργίου Β'. Έναρξη του εμφυλίου πολέμου. Τίθεται σε ισχύ ο Αστικός Κώδικας. Νέος νόμος για τη σταθεροποίηση της δραχμής. Ίδρυση Νομισματικής Επιτροπής. Εμφύλιος πόλεμος σε Κίνα και Ινδοκίνα. Στην Αργεντινή εκλέγεται πρόεδρος ο Χουάν Περόν. Κατασκευή του πρώτου ηλεκτρονικού υπολογιστή στις Η.Π.Α.

- 1946** **10 Ιανουαρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας τροποποιείται ο Οργανισμός της Υπηρεσίας και οι κεντρικές υπηρεσίες της χωρίζονται σε εννέα διευθύνσεις: *Διοικητικού, Λογιστικού, Δικαστικού, Εμπορικών Εργασιών, Βιομηχανικών και Ειδικών Χρηματοδοτήσεων, Επί των Κινητών Αξιών Πίστεως, Καταθέσεων και Κινήσεως Κεφαλαίων, Εργασιών Υποκαταστημάτων και Επιθεωρήσεως.* 4
- 23 Μαρτίου.** Συγκαλείται η τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων υπό την προεδρία του παλαιού διοικητή Δημητρίου Μάξιμου. 111
- 28 Σεπτεμβρίου.** Στην έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγεται για μία εξαετία υποδιοικητής ο Πέτρος Ν. Γουναράκης, νομικός σύμβουλος της Τράπεζας από το 1925 και διευθυντής του Δικαστικού από το 1932, στη θέση του Αθανάσιου Σμπαρούνη. 111
- 28 Σεπτεμβρίου.** Αναπροσαρμογή της αξίας του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε., σύμφωνα με τα νομοθετήματα ν.δ. 10.5.1946 και β.δ. 6/9.9.1946, σε 17.600.000.000 δραχμές. 7
- 28 Σεπτεμβρίου.** Μετά από 105 χρόνια λειτουργίας, η ονομαστική αξία της μετοχής της Εθνικής Τράπεζας αλλάζει, από 1.000 σε 800.000 δραχμές. 7
- Δεκέμβριος.** Ίδρυση του πρακτορείου Ιτέας. 4
- Ανασύσταση υποκαταστημάτων της Ε.Τ.Ε. στο Κάιρο και την Αλεξάνδρεια. 4
- Εκδίδεται στην Αθήνα το βιβλίο του πρώην συνδιοικητή της Τράπεζας Κωνσταντίνου Ζαβιτζιάνου, *Η διοικήσεις της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος κατά τα έτη 1941 και 1942.* 1
- Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 224.945.528.866 δρχ., σύνολο καταθέσεων 116.731.153.189 δραχμές. 7
- 1947** Κυβερνήσεις Δ. Μάξιμου, Κ. Τσαλδάρη, Θ. Σοφούλη. Θάνατος Γεωργίου Β', στο θρόνο ο αδελφός του Παύλος. Δόγμα Τρούμαν για οικονομική βοήθεια στην Ελλάδα και την Τουρκία. Ενσωμάτωση Δωδεκανήσων. Έναρξη λειτουργίας του νομισματοκοπείου της Τράπεζας της Ελλάδος στον Χολαργό. Σχέδιο Μάρσαλ για την οικονομική ανασυγκρότηση της Ευρώπης. Ανεξαρτησία Ινδίας και Πακιστάν.
- 1947** **30 Μαΐου.** Νέα τροποποίηση του Οργανισμού. Καταργείται η Διεύθυνση *Διοικητικού* της Τράπεζας. 4
- Νέα αναπροσαρμογή της αξίας του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε., σύμφωνα με το ν.δ. 10.5.1946 και το β.δ. 6/9.9.1946, σε 70.400.000.000 δρχ. (ονομαστική αξία μετοχής 3.200.000 δρχ.). 7

- 1947 Ίδρυση του υποκαταστήματος Ρόδου και των πρακτορείων Ζέας, Παργαλιάνων και Ξυλοκάστρου. 4
- Η Τράπεζα, εκτός από τα έκτακτα βοηθήματα και τις έκτακτες ενισχύσεις προς το προσωπικό της, συμμετείχε σε εράνους και διάφορες αγαθοεργίες με το ποσό του 1.396.000.000 δραχμών. 12
- 1948 Η Ελλάδα γίνεται μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας. Ίδρυση της *Κεντρικής Επιτροπής Δανείων (ΚΕΔ)*, που θα διαχειριστεί τα δάνεια του Σχεδίου Μάρσαλ. Συνθήκη των Βρυξελλών για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική συνεργασία της Ευρώπης. Σύσταση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας. Ιδρύεται το κράτος του Ισραήλ. Κομμουνιστικό «πραξικόπημα της Πράγας». Αποκλεισμός του Βερολίνου. Τελειοποίηση του τρανζίστορ που εγκαινιάζει την εποχή της μικροηλεκτρονικής. Π. Σάμουελσον, *Οικονομική*.
- 1948 **Ιούλιος.** Περαιτέρω αναπροσαρμογή του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. σε 88.000.000.000 δρχ. (ονομαστική αξία μετοχής 4.000.000 δρχ.), σύμφωνα με το β.δ. 7.7.1948. 7
- Ίδρυση των μονάδων Κεραμεικού, Γ' Σεπτεμβρίου, Αιτωλικού, Καλύμνου και Χαλανδρίου. 4
- 1949 Κυβέρνηση Αλ. Διομήδη. Τερματισμός του εμφυλίου πολέμου. Ξεκινά η περίοδος ανασυγκρότησης και οικονομικής ανάπτυξης. Ίδρυση του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Ν.Α.Τ.Ο. και της Κομεκόν. Η Βρετανία υποτιμά τη λίρα έναντι του αμερικανικού δολαρίου και αρχίζει η αποδέσμευση των συναλλαγματικών ισοτιμιών από το δολάριο. Ο Κόνραντ Αντενάουερ καγκελάριος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Ανακήρυξη της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, με πρόεδρο τον Μάο Τσε-τουνγκ. Ο Μπ. Μπρεχτ ιδρύει στο Βερολίνο το θέατρο Μπερλίνερ Ανσάμπλ.
- 1949 **25 Φεβρουαρίου.** Έναρξη λειτουργίας πρακτορείου της Τράπεζας στην Κω. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Η Ε.Τ.Ε. επανέρχεται στην κερδοφορία και για πρώτη φορά μετά το 1941 διανέμει μέρισμα στους μετόχους της. 3
- Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά θύματα του εμφυλίου πολέμου καθώς και διάφορα κοινωνικά ιδρύματα, μητροπόλεις και συλλόγους, όπως το Θεραπευτήριο Ευαγγελισμός, το Μπενάκειο παιδικό άσυλο Κηφισιάς, η Εταιρεία Προστασίας Αποφυλακισμένων, ο Σύλλογος για τη διάδοση της ελληνικής τέχνης στο εξωτερικό, ο έρανος για τη «Φανέλα του Στρατιώτη» κ.ά. Επίσης, δωρίζει στο Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφαλίσεως ακίνητο στο Λαύριο για την ανέγερση «Κέντρου Υγείας». 12
- Δημοσιεύεται στην Αθήνα το έργο του Στάθη Σπηλιωτόπουλου *Ιστο-*

- ρία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, με πρόλογο του Αλέξανδρου Διομήδη. 1
- 1950** Συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο της Κορέας. Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πληρωμών. Αρχίζει η βαθμιαία ανάκαμψη και η οικονομική άνοδος των ευρωπαϊκών κρατών. Ιαπωνικό οικονομικό θαύμα (1950-1970). Στις Ηνωμένες Πολιτείες ξεκινά το «κυνήγι μαγισσών» του μακαρθισμού.
- 1950** **1 Ιανουαρίου.** Αναδιοργάνωση της διοικητικής λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας: διαχωρισμός οργάνων της Διοίκησης από το Κεντρικό Κατάστημα. 4
- 31 Ιανουαρίου.** Τροποποιήσεις άρθρων του Οργανισμού Υπηρεσίας. Καταργούνται οι διευθύνσεις: *Εργασιών Υποκαταστημάτων, Καταθέσεως και Κινήσεως Κεφαλαίων, Εμπορικών Εργασιών και της επί των Κινητών Αξιών Πίστεως*. Συστήνονται οι διευθύνσεις: *Διοικητικού, Εργασιών Εξωτερικού, Καταθέσεων, Περιουσίας Τραπέζης, Τοποθετήσεων και Ειδικών Εργασιών Καταστημάτων*. 4
- Ιανουάριος.** Υπογραφή σύμβασης μεταξύ Ε.Τ.Ε. και ελληνικού δημοσίου για την εκτέλεση έργων ανοικοδόμησης στη χώρα. 3
- 29 Οκτωβρίου.** Με τον α.ν. 1527/1950 και τροποποιήσεις του ν. 2190/20 «Περί ανωνύμων εταιρειών», οι μετοχές της Ε.Τ.Ε. μετατρέπονται όλες σε ονομαστικές. 3
- 31 Δεκεμβρίου.** Η Τράπεζα διαθέτει 112 μονάδες και απασχολεί προσωπικό 3.559 ατόμων. 4
- Εκδίδεται στην Αθήνα η μελέτη του Νύση Μεταξά Μεσσηνέζη *Ο Γεώργιος Σταύρος από την Επανάσταση έως την ίδρυση της Εθνικής Τραπέζης (1821-1841)*. 1
- 1951** Κατά την πληθυσμιακή απογραφή, η Ελλάδα αριθμεί 7.632.801 κατοίκους. Η Νομισματική Επιτροπή αποκτά αρμοδιότητα για τη λειτουργία υποκαταστημάτων των τραπεζών στην ελληνική επικράτεια. Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα.
- 1951** **8 Μαρτίου.** Στην ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, εκλέγεται διοικητής ο Σταύρος Ι. Κωστόπουλος. Η ίδια συνέλευση εκλέγει πρόεδρο του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας τον μέχρι τότε διοικητή Γεώργιο Πεσμαζόγλου. 111
- Ο Σταύρος Κωστόπουλος γεννήθηκε στην Καλαμάτα το 1900. Νεότερος γιος του εμπόρου και τραπεζίτη Ιωάννη Κωστόπουλου, σπούδασε νομικά στην Αθήνα και οικονομικά και πολιτικές επιστήμες

στο Πανεπιστήμιο Παρισιού, όπου και αναγορεύτηκε διδάκτωρ. Από το 1928 και μετά εκλέχθηκε έντεκα φορές βουλευτής. Διετέλεσε υπουργός Εθνικής Οικονομίας, Εφοδιασμού, Εμπορικής Ναυτιλίας, Οικονομικών, Εσωτερικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Συντονισμού. Την περίοδο 1937-1951 διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στην οικογενειακή Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως, της οποίας χρημάτισε και πρόεδρος (Μάρτιος 1951-Ιανουάριος 1953). Παραιτήθηκε από διοικητής της Ε.Τ.Ε. λόγω της διαφωνίας στο

θέμα της συγχώνευσης Ε.Τ.Ε. και Τράπεζας Αθηνών. Απεβίωσε στην Αθήνα στις 23 Ιουνίου 1968.

Η μικρή περίοδος της διοίκησης Κωστόπουλου διακρίνεται από τη σχετική συρρίκνωση των εργασιών της Τράπεζας και τη δημιουργία ελλείμματος το 1952, λόγω της γενικότερης οικονομικής ύφεσης αλλά κυρίως λόγω της πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος να περιορίσει τη χρηματοδότηση προς την Ε.Τ.Ε., γεγονός που οδήγησε στην εξανέμιση των ιδίων διαθεσίμων της Εθνικής και στη διαμόρφωση των «παγωμένων πιστώσεων». Μέσα στο κλίμα αυτό ο υπουργός Συντονισμού της κυβέρνησης Παπάγου Σπύρος Μαρκεζίνης ανακοινώνει αιφνιδιαστικά, τον Ιανουάριο του 1953, τη συγχώνευση Εθνικής Τράπεζας και Τράπεζας Αθηνών στο πλαίσιο προγράμματος «αναδιοργανώσεως του τραπεζικού συστήματος», υποδεικνύοντας ως διοικητή της νέας τράπεζας τον πρόεδρο-διοικητή της Τράπεζας Αθηνών Κωστή Ηλιάσκο.

1951 **24 Αυγούστου.** Έναρξη λειτουργίας του πρακτορείου Μοιρών Κρήτης.

4

Ίδρυση του Ταμείου Αυτασφαλείας Προσωπικού Ε.Τ.Ε., το οποίο προέκυψε μετά την αποχώρηση, από το Κοινό Ταμείο Αυτασφάλειας του προσωπικού των τραπεζών Εθνικής, Κτηματικής και Ελλάδος, των υπαλλήλων της Τ.Ε.

1

1952 Νέο ελληνικό Σύνταγμα. Ένταξη της Ελλάδας στο Ν.Α.Τ.Ο. Κυβέρνηση Αλέξανδρου Παπάγου. Σύσταση Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών της Τράπεζας της Ελλάδος.

Πρώτη δοκιμή θερμοπυρηνικής βόμβας από τις Η.Π.Α. Άνοδος της Ελισάβετ Β' στο θρόνο της Μεγάλης Βρετανίας. Στρατιωτικό κίνημα στην Αίγυπτο, κήρυξη δημοκρατίας (1953). Κυρ. Βαρβαρέσου, *Έκθεσις επί του οικονομικού προβλήματος της Ελλάδος*. Ουίλ. Μπόμπολ, *Οικονομία της ενημερίας και μια θεωρία περί κράτους*.

1952 Ίδρυση των υποκαταστημάτων Πτολεμαΐδας, Νάουσας και Μεγάρων.

4

1952 Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 1.301.299.911.681 δρχ., σύνολο καταθέσεων 1.022.367.156.697 δραχμές.

7

Το σύνολο του ενεργητικού της Τράπεζας εξακοντίζεται στις 2.069.068 εκατομμύρια δραχμές.

7

1953 Συνθήκη της Αγκυρας, στρατιωτική συνεργασία μεταξύ Ελλάδας, Τουρκίας και Γιουγκοσλαβίας. Νομισματική μεταρρύθμιση. Η ισοτιμία της δραχμής συνδέεται με το δολάριο Η.Π.Α. και υποτιμάται κατά 50%. Κόβονται τρία μηδενικά από τις αξίες των τραπεζογραμματίων. Ο Αϊζενχάουερ πρόεδρος των Η.Π.Α. Ο Χρυστσιοφ γενικός γραμματέας του Κ.Κ.Σ.Ε.

1953 **8 Ιανουαρίου.** Η κυβέρνηση Αλ. Παπάγου αποφασίζει τη συγχώνευση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος με την Τράπεζα Αθηνών. Το γεγονός αυτό συναντά την αντίδραση της Διοίκησης της Εθνικής, που καταλήγει στην παραίτηση του διοικητή της Στ. Κωστόπουλου, του υποδιοικητή Κλ. Μανέα και του προέδρου του Γενικού Συμβουλίου Γ. Πεσμαζόγλου.

4

8 Ιανουαρίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας εκλέγει διοικητή τον Κωνσταντίνο Ι. Ηλιάσκο, μέχρι τότε διοικητή της Τράπεζας Αθηνών.

111

Ο Κωνσταντίνος Ηλιάσκος ήταν γιος και εγγονός τραπεζιτών της Κωνσταντινούπολης όπου γεννήθηκε και ο ίδιος το 1893. Ο πατέρας του Ιωάννης εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1913 και ανέλαβε τη γενική διεύθυνση της Τράπεζας Αθηνών. Ο Κωνσταντίνος ολοκλήρωσε την τριτοβάθμια εκπαίδευσή του στη Μεγάλη του Γένους Σχολή και στη συνέχεια φοίτησε στη Σχολή Ανωτέρων Εμπορικών Σπουδών στο Παρίσι. Από το 1914 άρχισε να εργάζεται στην Τράπεζα Αθηνών, στην οποία ανήλθε όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας. Μετά

το θάνατο του πατέρα του, το 1946, τον διαδέχθηκε και έγινε πρόεδρος-γενικός διευθυντής της Τράπεζας. Από τη θέση αυτή μεταπήδησε στη θέση του διευθύνοντος συμβούλου των ενοποιημένων τραπεζών Εθνικής και Αθηνών, για το διάστημα 8 Ιανουαρίου - 26 Φεβρουαρίου 1953 και αμέσως μετά τη Γενική Συνέλευση των μετόχων έγινε διοικητής της Ε.Τ.Ε.Α. μέχρι το 1955. Το 1950 συμμετείχε στη διάσκεψη της Διεθνούς Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στο Παρίσι. Διετέλεσε πρόεδρος Δ.Σ. της Ασφαλιστικής Εταιρείας «Αστήρ» και της Τουριστικής Εταιρείας «Αστήρ» μέχρι το 1958, πρόεδρος της Μεταλλευτικής Ενώσεως και του Ελληνικού Ινστιτούτου Παστέρ.

Η διοίκηση Ηλιάσκου ανέλαβε ένα τραπεζικό ίδρυμα που σχεδόν μονοπωλούσε την πίστη, καλύπτοντας τα τρία τέταρτα του συνόλου των εργασιών ενεργητικού και παθητικού του ελληνικού πιστωτικού συστήματος. Επιπλέον, το νομοθετικό πλαίσιο που θεσπίστηκε αύξησε τον κρατικό έλεγχο στην Τράπεζα, αφού η συμμετοχή του δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε.Α. έφτασε το 60%. Ο Ηλιάσκος, αντιμετωπίζοντας ένα αρνητικό κλίμα από πολλές πλευρές –αντιπολίτευση, πρώην διοίκηση της Ε.Τ.Ε., μετόχους και των δύο τραπεζών, συνδικαλιστές–, επιδόθηκε στην προσπάθεια οργάνωσης και προόδου της νέας Τράπεζας. Το δίκτυο υποκαταστημάτων εσωτερικού αναδιοργανώθηκε με τη συγχώνευση των διπλών μονάδων, εκτός από το λεκανοπέδιο Αττικής όπου διατηρήθηκαν όλες, και αρκετά κτήρια που τις στέγαζαν πωλήθηκαν στο κράτος. Επίσης το δίκτυο εξωτερικού αναβαθμίστηκε, ενοποιήθηκαν υποκαταστήματα, εντάχθηκαν θυγατρικές, ενώ στις Η.Π.Α. η συγχώνευση των τραπεζικών ιδρυμάτων των δύο τραπεζών οδήγησε στην ίδρυση της Atlantic Bank of New York. Το 1954 εφαρμόστηκε νέο συγκεντρωτικό λογιστικό σύστημα σε όλη την Τράπεζα και άρχισε να λειτουργεί η Μηχανολογιστική Υπηρεσία IBM. Η συγχώνευση όμως δημιούργησε το μείζον ζήτημα των οργανωτικών ανακατατάξεων και του πλεονάζοντος προσωπικού, που οδήγησε στην απόλυση πάνω από 1.500 υπαλλήλων και στην κατάρρευση του Ταμείου Συντάξεων των υπαλλήλων Ε.Τ.Ε.

1953 **Φεβρουάριος.** Με τον ν. 2292/18.2.1953 και το β.δ. στις 26.2.1953 επέρχεται η συγχώνευση των δύο τραπεζικών ιδρυμάτων, της Εθνικής Τράπεζας και της Τράπεζας Αθηνών, υπό τον νέο τίτλο *Εθνική Τράπεζας της Ελλάδος και Αθηνών*. Η κληροδοτηθείσα στη νέα Τράπεζα ζημία των 98,8 δις. δραχμών αποσβέστηκε με ισόποση ανατίμηση του χαρτοφυλακίου χρεογράφων αλλά και των ακινήτων της Τράπεζας, όπως προέβλεπε ο ν. 2292/53.

Φεβρουάριος. Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και έκδοση νέων μετοχών μετά τη συγχώνευση των δύο τραπεζών με αντιστοιχία: 10 μετοχές της Ε.Τ.Ε.Α. ανταλλάσσονται με μία της πρώην Ε.Τ.Ε. ή 12,05 μετοχές της πρώην Τράπεζας Αθηνών. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε.Α. 223.190.100.000 δρχ., διαιρεμένο σε 30.336 μετοχές των 7.350.000 δραχμών.

Φεβρουάριος. Με τη σύσταση της Ε.Τ.Ε.Α., το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας μετονομάζεται σε *Διοικητικό Συμβούλιο*.

Φεβρουάριος κ.ε. Στις πόλεις όπου λειτουργούσαν υποκαταστήματα και των δύο τραπεζών, όλα συγχωνεύονται, πλην του λεκανοπεδίου Αττικής όπου διατηρήθηκαν και οι 15 μονάδες της πρώην Τρά-

1

7

11

πεζας Αθηνών. Με τη συγχώνευση, η Ε.Τ.Ε.Α. αυξάνει το περιφερειακό της δίκτυο με τις μονάδες Αλιβερίου, Καρδαμύλων Χίου και Θεσσαλονίκης Β'. Επίσης εντάσσει στις δυνάμεις της τις μονάδες της Τράπεζας Αθηνών στο εξωτερικό: στην Αίγυπτο, το Λονδίνο, την Κύπρο (Λευκωσία, Λεμεσό, Αμμόχωστο), τη Ν. Αφρική (*South African Bank of Athens Ltd*, ίδρ. 1947) και την Αμερική, όπου οι θυγατρικές των δύο τραπεζών, *Bank of Athens Trust Company* (ίδρ. 1926) και *Hellenic Bank Trust Company* (ίδρ. 1929), συγχωνεύονται σε μία νέα τράπεζα, την *Atlantic Bank of New York*. Στην Ε.Τ.Ε.Α εντάσσονται επίσης οι θυγατρικές της πρώην Τράπεζας Αθηνών, όπως η *Γαλλοελληνική Τράπεζα Υποθηκών* (ίδρ. 1930), η *Ασφαλιστική Εταιρεία «Αστήρ»* (ίδρ. 1930) και η *Τουριστική Εταιρεία «Αστήρ»* (ίδρ. 1951). Σχηματίζεται έτσι ο μεγάλος τραπεζικός όμιλος, με 133 μονάδες στο εσωτερικό και 11 μονάδες στο εξωτερικό, που θα διαδραματίσει τα επόμενα χρόνια κυρίαρχο ρόλο στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

4

1953 **24 Αυγούστου.** Δημοσιεύεται στην *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* ο ισολογισμός της Τράπεζας, του έτους 1952, σύμφωνα με το β.δ. 26/27.2.1953.

1

17 Σεπτεμβρίου. Με β.δ. κυρώνεται ο Οργανισμός Υπηρεσίας της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και Αθηνών, ο οποίος είχε καταρτισθεί από το Δ.Σ. της Τράπεζας στις 10 Σεπτεμβρίου. Σύμφωνα με τον νέο οργανισμό, η Διοίκηση της Ε.Τ.Ε.Α. συμπεριλαμβάνει επτά διευθύνσεις: *Βιομηχανικής Πίστωσης, Εργασιών Εσωτερικού, Εργασιών Εξωτερικού, Προσωπικού, Επιθεώρησης, Γενικού Λογιστηρίου και Γενικής Γραμματείας.*

4

Έπειτα από αίτημα του Δήμου Ιωαννίνων, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Τ.Ε.Α. αποφασίζει να δωρίσει στη γενέτειρα πόλη του ιδρυτή της Εθνικής Γ. Σταύρου ακίνητο, για να στεγάσει τη Ζωσιμαία Βιβλιοθήκη και να χρησιμοποιείται επίσης ως βασιλικό κατάλυμα.

12

Ο τέως διοικητής της Ε.Τ.Ε. Σταύρος Κωστόπουλος, επεμβαίνοντας στη δημόσια συζήτηση για τη συγχώνευση της Εθνικής με την Τράπεζα Αθηνών, εκδίδει το βιβλίο του *Η πολιτική της συγχωνεύσεως των τραπεζών.*

1

1954 Προσφυγή της ελληνικής κυβέρνησης στον Ο.Η.Ε. για το Κυπριακό. Μεγάλα συλλαλητήρια σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, γενική απεργία στην Κύπρο. Ίδρυση του *Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως (Ο.Χ.Ο.Α.)*, που διαδέχεται την *Κεντρική Επιτροπή Δανείων (Κ.Ε.Δ.)* στη διαχείριση των δανείων ανασυγκρότησης από την αμερικανική βοήθεια.

Έναρξη της Αλγερινής Επανάστασης. Ο Νάσερ πρόεδρος της Αιγύπτου. Ήττα των Γάλλων στο Ντιεν Μπιεν Φου της Ινδοκίνας.

1954 **31 Ιουλίου.** Υποδιοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και Αθηνών εκλέγεται ο Ιωάννης Π. Παρασκευόπουλος.

11

Μετά τη νομισματική μεταρρύθμιση του ν. 2824/1954 (δραχμές νέας έκδοσης) και μια αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 74.396.700 δραχμές, με την έκδοση 10.122 νέων μετοχών που παραχωρήθηκαν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε.Α. ανέρχεται σε 297.586.800 δρχ., διαιρεμένο σε 40.488 μετοχές των 7.350 δραχμών.

7

Έναρξη λειτουργίας της Μηχανολογιστικής Υπηρεσίας IBM της Τράπεζας στο νέο κτήριο επί της Λεωφόρου Συγγρού, κοντά στο φαληρικό δέλτα. Το κτήριο αυτό στεγάζει έως σήμερα τον κεντρικό ηλεκτρονικό υπολογιστή της Τράπεζας. Εφαρμογή νέου συγκεντρωτικού λογιστικού συστήματος, θέσπιση ενδεικτικού αριθμού όλων των μονάδων της Ε.Τ.Ε.Α.

3

Η Τράπεζα συμπράττει με το ελληνικό δημόσιο και την Τουριστική Εταιρεία «Αστήρ» για την τουριστική αξιοποίηση της παραλίας της Γλυφάδας.

8

Αλλαγές και διαρρυθμίσεις στους χώρους του Κεντρικού Καταστήματος.

1

Το κατάστημα Πειραιώς της Ε.Τ.Ε.Α. μεταστεγάζεται στο ακίνητο της τέως Τράπεζας Αθηνών. Το ιδιόκτητο μέγαρο που στέγαζε το κατάστημα της Ε.Τ.Ε. πωλείται στο Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο.

4

Ίδρυση πέντε νέων μονάδων, των υποκαταστημάτων Παννιτσών, Πλατείας Συντάγματος (από το 1962 οδ. Πανεπιστημίου) και Καμινίων, και των πρακτορείων Αιδηψού και Μυκόνου.

4

Κατάργηση των μονάδων Νίκαιας και Αγιάς.

4

1955 Κυβερνήσεις Κων. Καραμανλή. Αρχίζει ο ένοπλος αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α. στην Κύπρο. Ξεκινά μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα προς τη Δυτική και Βόρεια Ευρώπη. Αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των επιχειρήσεων με τον βασικό νόμο 3190 «περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης». Ίδρυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Διάσκεψη 29 αδέσμευτων αφροασιατικών χωρών στο Μπαντουνγκ. Έναρξη αποαποικιοποίησης των βρετανικών, γαλλικών και βελγικών κτήσεων στη Μαύρη Αφρική.

1955 **2 Απριλίου.** Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαιρείται σε δεκαπλάσιες μετοχές: μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε.Α. 297.586.800 δρχ., διαιρεμένο σε 404.880 μετοχές ονομαστικής αξίας 735 δραχμών.

7

1955 **29 Νοεμβρίου.** Ο Κ. Ηλιάσκος παραιτείται από τη θέση του διοικητή της Τράπεζας. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Τ.Ε.Α. προεδρεύει, μέχρι την εκλογή νέου διοικητή, ο υποδιοικητής Ιω. Παρασκευόπουλος.

III

23 Δεκεμβρίου. Από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγεται διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και Αθηνών ο Βασίλειος Ι. Κυριακόπουλος.

III

Ο Β. Κυριακόπουλος γεννήθηκε το 1894 στη Βόνιτσα. Υπηρέτησε πολλά χρόνια στην Εθνική Τράπεζα και έφθασε στο βαθμό του διευθυντή. Παραιτήθηκε από διευθυντής τον Ιανουάριο 1943, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την τοποθέτηση ως διοικητή του Γ. Μερκούρη. Μέλος του Γενικού Συμβουλίου επί διοικήσεως Στ. Κωστόπουλου, παραιτήθηκε ξανά τον Μάρτιο του 1952 διαφωνώντας με την πολιτική της Διοίκησης. Την περίοδο 5.2.-23.12.1955 χρημάτισε υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος. Επανήλθε ως διοικητής της Εθνικής Τράπεζας την περίοδο Δεκέμβριος 1955-Απρίλιος 1958. Υπήρξε υπουργός Δικαιοσύνης το 1945 στις βραχύβιες κυβερνήσεις Π. Βούλγαρη και αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού και υπουργός Εργασίας το 1963 στις κυβερνήσεις Π. Πιπινέλη και Στ. Μαυρομιχάλη. Χρημάτισε επίσης πρόεδρος του Ο.Δ.Ι.Σ.Υ., αντιπρόεδρος του Σ.Ε.Β., εντεταλμένος σύμβουλος της Α.Ε. Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, διευθυντής της Α.Ε. Καμπάς, και μέλος Δ.Σ. πολλών εταιρειών και ιδρυμάτων.

Με την τοποθέτηση ως διοικητή του Β. Κυριακόπουλου, ενός από τα κορυφαία τραπεζικά στελέχη που είχαν αναδειχθεί από τους κόλπους της Εθνικής Τράπεζας, «επανερχόταν η τάξη» που είχε διαταραχθεί με την είσοδο του «ξένου» Ηλιάσκου. Κατά την περίοδο Κυριακόπουλου, η Τράπεζα εδραίωσε την κεντρική της θέση στη χρηματοδότηση της βιομηχανίας και των μεγάλων αναπτυξιακών έργων της περιόδου, σε συντονισμό με την κυβέρνηση. Ανέπτυξε επίσης τη ναυτιλιακή πίστη, με τη σύσταση ειδικού τμήματος ναυτιλιακών εργασιών στη Διεύθυνση Εργασιών Εξωτερικού και τη μεταφορά του καταστήματος Λονδίνου στην περιοχή όπου έδρευαν τα εφοπλιστικά γραφεία. Προωθήθηκε ακόμη η δημιουργία ξενοδοχειακών μονάδων και τουριστικών εγκαταστάσεων και η στήριξη των εξαγωγών των ελληνικών προϊόντων. Τέλος, η διοίκηση Κυριακόπουλου προχώρησε σε οργανωτική αναδιάρθρωση της Τράπεζας. Ο Β. Κυριακόπουλος όμως δεν κατάφερε να επιλύσει το μεγάλο οικονομικό πρόβλημα των ταμείων προσωπικού, παρόλο που ήταν μία από τις προτεραιότητές του, για το λόγο αυτό άλλωστε και ο ίδιος

Από τις συλλογές της Εθνικής Τράπεζας

Στο Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας απόκεινται οι συλλογές της Τράπεζας οι οποίες δημιουργήθηκαν σταδιακά με τη συστηματική συγκέντρωση χρηστικών αντικειμένων (εξοπλισμού γραφείου), τεκμηρίων που παρήγαγε η ίδια ή διαχειριζόταν (τραπεζογραμμάτια, δημόσια δάνεια, μετοχές, ομόλογα κτλ.) ή ακόμα με συλλεκτικά σύνολα τα οποία φρόντισε να αποκτήσει με αγορές (νομισματική συλλογή, μετάλλια). Αξιοσημείωτο ακόμα είναι ότι φρόντισε να περισώσει αρχαία και συλλεκτικά αντικείμενα άλλων εταιρειών, που για διάφορους λόγους περιήλθαν στην κυριότητά της (Ασπιώτη-ΕΛΚΑ, Καραβασίλη κ.ά.). Δείγματα των συλλογών αυτών ο αναγνώστης θα συναντήσει στις σελίδες του χρονολογίου αυτού.

Η συλλογή μετοχών, ομολόγων και δημόσιων δανείων

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος διαθέτει την πλουσιότερη συλλογή σωματών δημοσίων δανείων, μετοχών, ομολογίων και λοιπών τίτλων του δημοσίου και ελληνικών επιχειρήσεων του 19ου και του 20ού αιώνα. Η μοναδική αυτή συλλογή φυλάσσεται στο Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε.

Η συλλογή μηχανολογικού εξοπλισμού γραφείου

1

1. Ζυγός για πολύτιμα μέταλλα και νομίσματα.

2-3. Το 1897 η Εθνική Τράπεζα είναι ένας από τους τριακόσιους συνδρομητές του πρώτου τηλεφωνικού δικτύου. Το Κεντρικό Κατάστημα έχει τον αριθμό 121 και το υποκατάστημα Πειραιά τον αριθμό 29. Η συσκευή υπ' αριθ. 2 είναι κατασκευασμένη από την Österreichische Telefon-fabrik A.G. της Βιέννης. Η υπ' αριθ. 3, μαγνητική τηλεφωνική συσκευή είναι κατασκευασμένη από την Ch. Milde Fils et Cie στο Παρίσι.

4. Αριθμολογιστική μηχανή.
5. Χειροκίνητη αριθμομηχανή.

2

3

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στα 165 χρόνια της διαδρομής της κατέβαλε συστηματική προσπάθεια να εξοπλίζει τις υπηρεσίες και τα κτήριά της με τον πλέον σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό της εποχής.

Σημαντικά δείγματα του εξοπλισμού αυτού έχουν συλλεχθεί με τη φροντίδα υπαλλήλων της Τράπεζας και είναι σήμερα συγκεντρωμένα σε μια πλούσια συλλογή που βρίσκεται υπό την ευθύνη του Ιστορικού Αρχείου. Άλλα δείγματα, κυρίως ο μηχανολογικός εξοπλισμός των κτηρίων, είναι αποτυπωμένα φωτογραφικά και επιτρέπουν να διαπιστώσουμε πώς, σε κάθε εποχή, η Εθνική φρόντιζε να βρίσκεται στην αιχμή της προόδου.

4

5

6

7

8

9

10

11

6. Το πρώτο ρολόι παρουσίας προσωπικού, κατασκευασμένο από τη National Time Recorder Co. Ltd.

7. Εκτυπωτική και σφραγιστική μηχανή, κατασκευασμένη στο ελληνικό μηχανουργείο «Κρόνος».

8. Γραφομηχανή με λατινικούς χαρακτήρες, χειροποίητη και διακοσμημένη με επιχρυσώσεις και φιλντиси, κατασκευασμένη από τον οίκο Grandall Machine Co. τη δεκαετία του 1920.

9. Γραφομηχανή ελληνικών και λατινικών χαρακτήρων με κινητό chariot του οίκου Continental, της δεκαετίας του 1930.

10. Γραφομηχανή με λατινικούς χαρακτήρες, χειροποίητη του οίκου The Hammond Typewriter, N.Y., U.S.A.

11. Γραφομηχανή ελληνικών χαρακτήρων, κατασκευασμένη από τον αμερικανικό οίκο Oliver Co., της δεκαετίας του 1930, με πρωτοποριακό για την εποχή της σύστημα εκτύπωσης.

Η συλλογή μεταλλίων

Η Τράπεζα έχει κατά καιρούς παραγγείλει σε διάσημους καλλιτέχνες μετάλλια για να τιμήσει πρόσωπα και γεγονότα που σημάδεψαν τη μακρά ιστορία της (Γ. Σταύρος, Ι.-Γ. Ευνάρδος, εξηκονταετηρίδα της Τράπεζας κ.λπ.).

Ο αναγνώστης μπορεί να δει τέτοια δείγματα σε άλλες εικονογραφικές ενότητες του Χρονολογίου. Το ίδιο έχει συμβεί και με ορισμένες από τις εταιρείες του Ομίλου. Επίσης η Ε.Τ.Ε. δέχθηκε κατά καιρούς από πελάτες της μετάλλια τρίτων, τα οποία φρόντισε να διαφυλάξει.

Επιδίωξε ακόμη να αποκτήσει διάσημα μετάλλια ελληνικού ενδιαφέροντος. Κορυφαία περίπτωση αποτελούν τα μετάλλια που φιλοτέχνησε το 1836 ο Γερμανός Konrad Lange (1809-1856), που περιλαμβάνουν μορφές του αγώνα της Ανεξαρτησίας, τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια και τους πρώτους βασιλείς.

12

13

14

12. Κ. Lange, Μετάλλιο για τον Μάρκο Μπότσαρη. Στην πρόσθια όψη εικονίζεται ο ήρωας και στην οπίσθια όψη η κατά του οθωμανικού στρατοπέδου νυκτερινή επίθεση, τον Αύγουστο 1823 στο Καρπενήσι, που του στοίχισε τη ζωή, και η φράση «Λόγος Θεού μοι προς σε».

13. Κ. Lange, Μετάλλιο για τον Ιωάννη Καποδίστρια. Στην πρόσθια όψη εικονίζεται ο Κυβερνήτης, ενώ στην οπίσθια υπάρχει συμβολική παράσταση με τις τρεις μεγάλες δυνάμεις να δίνουν χείρα βοηθείας στην Ελλάδα (1828) και γραμμένη τη φράση «Ο Κύριος των δυνάμεων μεθ' ημών».

14. Αργυρό μετάλλιο της πεντηκονταετηρίδας της Ένωσης της Επτανήσου, 1864-1914, με το χαρακτηριστικό σήμα με τα εμβλήματα και τα ονόματα των επτά νησιών που πλαισιώνουν τον ελληνικό θυρεό, φιλοτεχνημένο από τον Ιταλό γλύπτη και χαράκτη Aurelio Mistruzzi.

Η συλλογή χαρακτικών του Καρλ Κρατσαίξεν

Στις συλλογές της Τράπεζας που απόκεινται στο Ιστορικό Αρχείο συγκαταλέγεται και η διάσημη σειρά χαρακτικών των αγωνιστών του 1821 η οποία φιλοτεγήθηκε από τον Βαυαρό Καρλ Κρατσαίξεν (K. Krazeisen, 1794-1878). Ο φιλέλληνας καλλιτέχνης ξεκίνησε με σκίτσα, τα οποία έκανε εκ του φυσικού, για να προχωρήσει αργότερα στο σχεδιασμό των χαρακτικών (1828-1831). Τα χαρακτικά αυτά είναι πολύτιμα, γιατί έτσι διατηρήθηκε η εικόνα πολλών αγωνιστών για τους οποίους δεν υπήρχαν άλλες απεικονίσεις, καθώς και οι υπογραφές τους.

- παραιτήθηκε από τη θέση του διοικητή, κάτω από το βάρος συσσωρευμένων διαφωνιών με την κυβέρνηση και τις νομισματικές αρχές.
- 1955** Ίδρυση των υποκαταστημάτων οδ. Σοφοκλέους στην Αθήνα και οδ. Λέοντος Σοφού στη Θεσσαλονίκη. Κατάργηση της μονάδας οδ. Νέας Μ. Αλεξάνδρου της Θεσσαλονίκης. 4
- Ίδρυση της Ομοσπονδίας Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων Ελλάδας (Ο.Τ.Ο.Ε.). 1
- 1956** Το Κυπριακό σε έξαρση. Απαγχονισμοί Κυπρίων αγωνιστών από τις αγγλικές στρατιωτικές αρχές της μεγαλονήσου. Γενικές απεργίες στην Κύπρο. Διαδηλώσεις σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (EURATOM). Ισραηλινή εισβολή στο Σινά. Διάλυση της Κομιντέρν. Ουγγρική εξέγερση. Εθνικοποίηση της Διώρυγας του Σουέζ. Αγγλογαλλική στρατιωτική δράση κατά της Αιγύπτου. 20ό Συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος της Σοβιετικής Ένωσης, αποσταλινοποίηση. Το ροκ εντ ρολ κατακτά τον κόσμο.
- 1956** **2 Ιανουαρίου.** Έναρξη εργασιών του υποκαταστήματος Ηγουμενίτσας. 4
- 9 Φεβρουαρίου.** Ανασύσταση του Νομικού Συμβουλίου της Τράπεζας που αποτελείται από τους νομικούς Κ. Τριανταφυλλόπουλο, Γ. Μαριδάκη και Γ. Οικονομόπουλο. 4
- 5 Ιουλίου.** Σύσταση Διεύθυνσης Περιουσίας Τραπεζής, στην οποία περιέρχονται οι αρμοδιότητες: καταστημάτων και κτημάτων Τραπεζής της Διεύθυνσης Προσωπικού και χρεογράφων ιδιοκτησίας Τραπεζής της Διεύθυνσης Γενικού Λογιστηρίου. 4
- Νοέμβριος.** Αναπροσαρμογή μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με νομοθετική ρύθμιση (β.δ. 14/27.11.1956). Κεφάλαιο Ε.Τ.Ε.Α. 479.309.630 δρχ., διαιρεμένο σε 404.830 μετοχές ονομαστικής αξίας 1.183,83 δραχμών. 7
- Στο πλαίσιο του κοινωνικού της έργου, η Τράπεζα ενισχύει διάφορα κοινωφελή ιδρύματα, νοσοκομεία, ερανικές επιτροπές, επιστημονικούς συλλόγους κ.λπ.. Στο τρέχον έτος ξεχωρίζει η εισφορά 1.000.000 δραχμών στο Βασιλικό (Εθνικό σήμερα) Ίδρυμα Ερευνών. 12
- Εκδίδεται στην Αθήνα η μελέτη του Νύση Μεταξά Μεσσηνέζη Γεώργιος Σταύρος και Εθνική Τράπεζα. 1
- 1957** Η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. υπέρ της αυτοδιάθεσης της Κύπρου. Δημιουργία της Ιονικής Λαϊκής Τράπεζας, η οποία προήλθε από τη συγχώνευση των τραπεζών Ιονικής και Λαϊκής που εξαγοράστηκαν από την Εμπορική Τράπεζα.

Συνθήκη της Ρώμης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Ίδρυση της Deutsche Bundesbank. Εκτόξευση του πρώτου δορυφόρου Σπούτνικ Ι από τη Σοβιετική Ένωση.

1957

22 Αυγούστου. Σύσταση του *Γραφείου Διοικήσεως* ως ειδικής υπηρεσιακής μονάδας που εξυπηρετεί το έργο της Διοίκησης της Τράπεζας.

4

22 Αυγούστου. Συγκρότηση από την Ε.Τ.Ε.Α. ειδικού τμήματος *Ναυτιλιακών Εργασιών*, υπαγόμενου στη Διεύθυνση Εργασιών Εξωτερικού, για την ανάπτυξη της ναυτιλιακής πίστης στην Ελλάδα.

4

23 Σεπτεμβρίου. Η Εθνική χορηγεί δάνειο στη Δ.Ε.Η. 80.000.000 δρχ. με επιτόκιο 8%.

8

Νοέμβριος-Δεκέμβριος. Ο διοικητής Β. Κυριακόπουλος ταξιδεύει στις Η.Π.Α., για ζητήματα της θυγατρικής Atlantic Bank of N. York, και στην Ελβετία, για θέματα που σχετίζονται με την έρευνα στην ελληνική βιομηχανία.

11

Νέα αναπροσαρμογή του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, σύμφωνα με το β.δ. 14/27.11.1956 «Περί αναπροσαρμογής των ισολογισμών των Ανωνύμων Εταιρειών». Το μετοχικό της κεφάλαιο ανέρχεται σε 581.407.680 δρχ., διαιρεμένο σε 404.880 μετοχές των 1.436 δραχμών.

7

Συνεργασία με το Ινστιτούτο Βιομηχανικού Ορθολογισμού του Πολυτεχνείου Ζυρίχης για την έρευνα των προβλημάτων της ελληνικής βιομηχανίας.

3

Ίδρυση των πρακτορείων Ορχομενού και Νεμέας.

4

Το δίκτυο εσωτερικού της Ε.Τ.Ε.Α. αποτελούν 143 μονάδες, ενώ το σύνολο του προσωπικού ανέρχεται σε 4.651 άτομα.

4

Δεν καθίσταται δυνατή η διανομή μερίσματος στους μετόχους.

1

Η Τράπεζα ενισχύει με δωρεές το Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών, το Αμαλίοιο Ορφανοτροφείο, το Τζάνειο Ορφανοτροφείο Πειραιά, τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, το Πατριαρχείο Αντιοχείας και το Φεστιβάλ Αθηνών.

12

1958

Νέα κυβέρνηση Κων. Καραμανλή (1958-1961).

Πέμπτη Γαλλική Δημοκρατία, πρώτος πρόεδρος ο στρατηγός Ντε Γκωλ. Ανεξαρτησία πολλών αφρικανικών κρατών (1958-1968). «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός» στην Κίνα του Μάο, με ολέθριες επιπτώσεις για την οικονομία της χώρας. Τζ. Κ. Γκάλμπρειθ, *Η κοινωνία της αφθονίας*.

1958 Φεβρουάριος. Η Εθνική αναλαμβάνει την έκδοση και διάθεση του ομολογιακού δανείου των 300.000.000 δραχμών της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.) και συμμετέχει άμεσα σ' αυτό με 50 εκατομμύρια δραχμές.

3

13 Μαρτίου. Ο υποδιοικητής Ιω. Παρασκευόπουλος συμμετέχει, μέχρι τις 7 Μαΐου, ως υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας στην υπηρεσιακή κυβέρνηση Κ. Γεωργακόπουλου.

11

30 Απριλίου. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων η Τράπεζα αποκτά πάλι την αρχική της επωνυμία: *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος*.

4

30 Απριλίου. Ο διοικητής Β. Κυριακόπουλος υποβάλλει την παραίτησή του διαμαρτυρόμενος για τη μη επίλυση του προβλήματος του Ταμείου Συντάξεων του προσωπικού της Τράπεζας. Από τις 7 Μαΐου προεδρεύει του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας ο υποδιοικητής Ιω. Παρασκευόπουλος.

11

12 Ιουνίου. Σε έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων ο Δημήτριος Ε. Χέλμης εκλέγεται διοικητής της Εθνικής.

11

Ο Δ. Χέλμης γεννήθηκε το 1894 στην Άρτα. Σπούδασε νομικά και πολιτικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και οικονομικές επιστήμες στη Γαλλία και τη Γερμανία. Δικηγόρος από το 1923, την περίοδο 1933-1958 εκλέχθηκε πέντε φορές βουλευτής. Διετέλεσε υπουργός Μεταφορών (1944), Οικονομικών, Εφοδιασμού, Εθνικής Οικονομίας (1946-1950), Συντονισμού και προσωρινά Εμπορίου, Βιομηχανίας, Εργασίας, Οικονομικών (1956-1958). Χρημάτισε διοικητής της Εθνικής Τράπεζας την περίοδο Ιούνιος 1958-Ιούνιος 1964. Απεβίωσε στην Αθήνα τον Μάρτιο του 1967.

Η θητεία Χέλμη συνέπεσε με μια περίοδο επιτάχυνσης των ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας, όπου η Εθνική έχει να επιδείξει σημαντικά επιτεύγματα. Ξεχωρίζουν η επιτυχημένη πολιτική προσέλκυσης καταθέσεων, ιδιαίτερα των λαϊκών αποταμιεύσεων, η στήριξη της βιομηχανίας και η ίδρυση, σε συνεργασία με την BP, της Αιτωλικής Εταιρείας Πετρελαίων, η ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Ε.Β.Α.), η δημιουργία μεγάλων μονάδων χημικής βιομηχανίας σε συνεργασία με τη γαλλική εταιρεία Saint Gobain, η ενίσχυση της ναυτιλίας και του τουρισμού της χώρας, η αναδιοργάνωση της Τράπεζας και η εξέλιξη της μηχανοργάνωσής της, η ίδρυση του Ιστορικού Αρχείου της Ε.Τ.Ε. κ.ά. Μεταξύ των ετών 1959 και 1963 οι συνολικές καταθέσεις της Τράπε-

ζας διπλασιάστηκαν φθάνοντας τις 19,2 δις. δραχμές, αντίστοιχα οι χορηγήσεις από τα 7,2 δισεκατομμύρια ανήλθαν στις 16,1 δις. δραχμές, ενώ το συνολικό χαρτοφυλάκιο χρεογράφων της Ε.Τ.Ε. υπερδιπλασιάστηκε, από 626 σε 1.285 εκατομμύρια δραχμές, και οι επενδύσεις σε κτήρια και εγκαταστάσεις αυξήθηκαν κατά 40%. Τα αποθεματικά της Τράπεζας, από το ασήμαντο ποσό των 3 εκατομμυρίων δραχμών το 1957, ανέρχονταν σε 430 εκατομμύρια δραχμές το 1963, ενώ το ίδιο έτος η συμμετοχή της Εθνικής στις συνολικές χορηγήσεις των εμπορικών τραπεζών έφτανε το 69%. Επίσης το δίκτυο των μονάδων εσωτερικού και εξωτερικού αυξάνεται κατά είκοσι φθάνοντας τις 163 συνολικά μονάδες, ενώ το προσωπικό από 4.973 το 1957 φθάνει στους 6.128 εργαζόμενους το 1963. Η μεγάλη επέκταση των εργασιών της Ε.Τ.Ε. συμπορεύτηκε με μια πολιτική ενίσχυσης της κεφαλαιακής της βάσης μέσα από διαδοχικές αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου και γενναία αποθεματοποίηση κερδών.

1958 **19 Ιουνίου.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει νέο δάνειο στη Δ.Ε.Η. ύψους 70.000.000 δραχμών.

8

15 Σεπτεμβρίου. Ίδρυση πρακτορείου της Τράπεζας στο Μέτσοβο.

4

Στο πλαίσιο του κοινωνικού της έργου η Τράπεζα εισφέρει 1.000.000 δρχ. για το Βασιλικό (Εθνικό) Ίδρυμα Ερευνών.

12

1959 Έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη σύνδεση της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Ανεξαρτησία της Κύπρου, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος πρώτος πρόεδρος της Δημοκρατίας. Πόλεμος Βορείου και Νοτίου Βιετνάμ. Κουβανική Επανάσταση. Ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ελεύθερου Εμπορίου.

1959 Ίδρυση των πρακτορείων Αιγάλεω και Νέας Αλεξάνδρειας (Πιδά).

4

Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 7.265.158.739 δρχ., σύνολο καταθέσεων 9.910.967.883 δραχμές.

7

1960 Η Κύπρος γίνεται μέλος του Ο.Η.Ε. Δημιουργία του *Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Α.Ε.)*. Ίδρυση στο Παρίσι Τραπεζικής Ομοσπονδίας των έξι χωρών-μελών της ΕΟΚ. Νομισματική μεταρρύθμιση στη Γαλλία. Γ. Ρόστοου, *Τα στάδια της οικονομικής ανάπτυξης*.

1960 **10 Μαρτίου.** Ίδρυση του Ναυτιλιακού Καταστήματος στον Πειραιά, ως εξειδικευμένης μονάδας για τη στήριξη της ελληνικής ναυτιλίας, καθώς και τριών νέων μονάδων στην περιφέρεια (πρακτορεία Οινουσών και Φιλιατρών, υποκατάστημα Πλατείας Ιω. Μεταξά στη Θεσσαλονίκη).

4

Ίδρυση, σε συνεργασία με την Β.Ρ., της *Αιτωλικής Εταιρείας Πε-*

- τρελαίων για τη διεξαγωγή ερευνών στο υπέδαφος της Αιτωλοακαρνανίας. 8
- 1960 Ίδρυση, μαζί με τη γαλλική εταιρεία Saint Gobain, της *Εταιρείας Αναπτύξεως Χημικών Βιομηχανιών* για τη μελέτη της χημικής βιομηχανίας στην Ελλάδα. 8
- Η Εθνική ενισχύει τον ελληνικό τουρισμό. Συμπράττει με το ελληνικό δημόσιο στη χρηματοδότηση έργων του Αστέρα της Βουλιαγμένης στο μικρό Καβούρι. 8
- Συμμετοχή της Εθνικής Τράπεζας στην ίδρυση του *Οργανισμού Βιομηχανικής Αναπτύξεως*. 8
- 1961 Ίδρυση της Ενώσεως Κέντρου. Νίκη της Ε.Ρ.Ε στις εκλογές της 29ης Οκτωβρίου, κυβέρνηση Κ. Καραμανλή. Συμφωνία σύνδεσης Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Η Κύπρος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης. Εκτέλεση του Α. Μεντερές στην Τουρκία. Ανέγερση του τείχους του Βερολίνου. Ο Σοβιετικός Γ. Γκαγκάριν πρώτος άνθρωπος στο διάστημα. Ο Τζ. Φ. Κέννεντυ πρόεδρος των Η.Π.Α.
- 1961 **Μάιος.** Επέρχεται συμβιβασμός μεταξύ Ε.Τ.Ε. και ελληνικού δημοσίου για την «εκκρεμότητα» του αναγκαστικού δανείου του 1943, όταν η Τράπεζα είχε υποχρεωθεί να παραδώσει στην κατοχική κυβέρνηση Ράλλη 20% των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο χρεογράφων της. Το μεγαλύτερο μέρος είχε επιστραφεί, αλλά εκκρεμούσε ακόμη σημαντικό ποσό. 6
- 17 Ιουνίου.** Τα καταστήματα Σταδίου, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης αναβαθμίζονται σε διευθύνσεις. Επίσης, αυξάνεται ο αριθμός των διευθυντών και μειώνονται οι οργανικές θέσεις των υποδιευθυντών. 4
- 30 Ιουνίου.** Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καταργούνται η Διεύθυνση Καταθέσεων και η Διεύθυνση Εξωτερικού Εμπορίου. Οι εργασίες τους αναλαμβάνονται από τις υπάρχουσες διευθύνσεις *Εργασιών Εσωτερικού και Υποκαταστημάτων*. 4
- 1 Ιουλίου.** Παύει η λειτουργία όλων των μονάδων της Ε.Τ.Ε. στην Αίγυπτο (Κάιρο, Αλεξάνδρεια και Πορτ Σάιδ). 4
- 10 Ιουλίου.** Συστήνεται υπηρεσιακή μονάδα με τον τίτλο «Οργάνωσις Τραπεζής», στην οποία υπάγονται τα τμήματα *Οργανώσεως και Λογιστικών Μελετών και Εφαρμογών*. 4
- Μαζί με το γαλλικό συγκρότημα Pechiney-Saint Gobain και την Α.Ε. Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων η Τράπεζα ιδρύει την εται-

- ρεία *Χημικαί Βιομηχανία Βορείου Ελλάδος* για την παραγωγή αζωτοφωσφορικών λιπασμάτων. 8
- 1961 Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στο ομολογιακό δάνειο της Δ.Ε.Η. των 500.000.000 δρχ. με επιτόκιο 7%. 8
- Ολοκληρώνεται η ένταξη στο μηχανολογιστικό κέντρο της Ε.Τ.Ε. όλων των μονάδων της που λειτουργούν στο λεκανοπέδιο Αττικής. 4
- Ίδρυση δέκα νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- 1962 Ψήφιση από τη Βουλή του νόμου για τη σύνδεση της χώρας με την ΕΟΚ. Επίσημη επίσκεψη Μακαρίου στην Άγκυρα. Συμφωνία των έξι χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με την αγροτική πολιτική. Ξεκινά η Διάσκεψη της Γενεύης για τον αφοπλισμό. Η Αλβανία αποχωρεί από την Κομεκόν. Κρίση της Κούβας.
- 1962 **25 Ιουλίου.** Συστήνεται υπηρεσιακή μονάδα με τον τίτλο «Ναυτιλιακά Εργασία», η οποία εξαρτάται απευθείας από τη Διοίκηση, ο δε επικεφαλής της έχει βαθμό υποδιευθυντή Διοικήσεως. Στη μονάδα αυτή συστήνεται και τμήμα *Ναυτικής Πίστεως*, που θα ασκεί τις αρμοδιότητες τις οποίες είχε μέχρι τότε το αντίστοιχο τμήμα της Διεύθυνσης *Εργασιών Εξωτερικού*. 4
- 19 Οκτωβρίου.** Με πράξη του διοικητή Δημητρίου Χέλμη συστήνεται *Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου* στη Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών, προκειμένου να συγκεντρώσει το αρχειακό υλικό της Τράπεζας «επί τω τέλει όπως τα στοιχεία ταύτα καταστούν πηγή πληροφοριών διά την σύνταξιν ιστορικών μονογραφιών και άλλων μελετών. Εις την αρμοδιότητα του Ιστορικού Αρχείου θα υπάγεται και η οργάνωσις διαρκούς εκθέσεως αναμνηστικών κειμηλίων, συλλογή νομισμάτων και σπουδαίων εγγράφων σχετικών προς την υπό της Τραπεζής, των Ιδρυτών αυτής και των Διοικητών της αναπτυχθείσαν δραστηριότητα». Επίσης, με υπηρεσιακή εγκύκλιό του επανακαθορίζονται τα χρονικά όρια διατήρησης των υπηρεσιακών αρχείων της Τράπεζας. 4
- Ίδρυση του Γραφείου αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε. στο Παρίσι, για την προώθηση ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα. 4
- Ίδρυση τεσσάρων νέων μονάδων σε Αθήνα και επαρχία. Επίσης οκτώ μεγάλα επαρχιακά καταστήματα εντάσσονται στο κεντρικό μηχανολογιστικό κέντρο της Τράπεζας. 4
- Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 22.070 εκατομμύρια δρχ. (νέα μεγέθη

- μετά τη νομισματική μεταρρύθμιση του ν. 2824/1954 και το «κόψιμο» των τριών μηδενικών). 7
- 1963** Δολοφονία του ανεξάρτητου βουλευτή της αριστεράς Γρηγόρη Λαμπράκη. Παραίτηση Κ. Καραμανλή. Κυβέρνηση Π. Πιπινέλη. Τις εκλογές του Νοεμβρίου κερδίζει η Ένωση Κέντρου. Κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου. Υπηρεσιακή κυβέρνηση Ιω. Παρασκευόπουλου. Ανασύσταση της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Ίδρυση της Τράπεζας Επενδύσεων. Το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας στον Γιώργο Σεφέρη. Ρωσοαμερικανική συνθήκη για την πυρηνική ενέργεια. Δολοφονία προέδρου Τζ. Κέννεντυ στο Τέξας.
- 1963** **Φεβρουάριος.** Με αφορμή τη συμπλήρωση εκατό χρόνων από το θάνατο του Ιωάννη-Γαβριήλ Εϋνάρδου, Γαλλοελβετού φιλέλληνα και συνιδρυτή της Εθνικής, η Ε.Τ.Ε. πρωτοστατεί στις εκδηλώσεις που διοργανώνονται στην Αθήνα και τη Γενεύη και το Ιστορικό της Αρχείο κυκλοφορεί την επιμελημένη έκδοση *Ο Ιπότης Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος* σε δύο γλώσσες, ελληνικά και γαλλικά. 2
- Απρίλιος.** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. σε 872.111.520 δρχ. καταβεβλημένο κεφάλαιο, διαιρεμένο σε 607.320 μετοχές ονομαστικής αξίας 1.436 δραχμών. 7
- Η Ε.Τ.Ε., μαζί με άλλους μεγάλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, ιδρύει την *Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Ε.Β.Α.)*. 8
- Δεκέμβριος.** Ο υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Ιω. Παρασκευόπουλος διορίζεται πρόεδρος της υπηρεσιακής κυβέρνησης που θα διενεργήσει τις εκλογές της 16ης Φεβρουαρίου 1964. 11
- Ίδρυση τριών ακόμη μονάδων σε Αθήνα και επαρχία. 4
- 1964** Θάνατος βασιλιά Παύλου. Κρίση στην Κύπρο. Συνομιλίες Γ. Παπανδρέου-προέδρου Λ. Τζόνσον στην Ουάσινγκτον. Ίδρυση της Ελληνικής Τράπεζας Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Β.Α.). Νομισματική αστάθεια στη χώρα. Η Κίνα κάνει την πρώτη πυρηνική δοκιμή της. Ανεξαρτησία της Μάλτας.
- 1964** **17 Απριλίου.** Η ανεξάρτητη μονάδα *Ναυτιλιακών Εργασιών* αναβαθμίζεται σε διεύθυνση. 4
- 5 Ιουνίου.** Στην έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων, ο Γεώργιος Ι. Μαύρος εκλέγεται διοικητής της Εθνικής, αφού παραιτήθηκε από βουλευτής και υπουργός. 11
- Ο Γ. Μαύρος γεννήθηκε το 1909 στο Καστελόριζο. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ανακηρύχθηκε δίδακτωρ το 1936. Συνέχισε τις σπουδές του στο Βερολίνο και το 1938 εξελέγη υφηγη-

τής του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, από όπου απολύθηκε το 1942. Ανέλαβε σειρά υπουργικών χαρτοφυλακίων: υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ (1945), υφυπουργός Δικαιοσύνης (1945-1946), υπουργός Εθνικής Οικονομίας (1949-1950), υπουργός Οικονομικών (1951), υπουργός Εθνικής Άμυνας (1952), υπουργός Συντονισμού (1963-1964) και υπουργός Εξωτερικών (1974). Συμμετείχε ως αντιπρόσωπος της Ελλάδας σε πλήθος διακυβερνητικών οργάνων (Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης, Διεθνής Κοινοβουλευτική Ένωση, Νομισματικό Ταμείο), εκπροσώπησε την Ελλάδα στις γενικές συνελεύσεις του Ο.Η.Ε. (1949-1950) και συμμετείχε σε σημαντικές διαβουλεύσεις (σύνοδοι Ο.Η.Ε. για το Κυπριακό). Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας χρημάτισε την περίοδο Ιούνιος 1964-Ιούλιος 1966. Υπήρξε μέλος του ελληνικού κοινοβουλίου (1946-1964), αναδείχθηκε αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης στις εκλογές της 17ης Νοεμβρίου 1974, ευρωβουλευτής το 1984 και βουλευτής Επικρατείας το 1985. Ως διοικητής της Ε.Τ.Ε. συνέδεσε το όνομά του με τον εκσυγχρονισμό της Τράπεζας ενόψει της ένταξης στην Ε.Ο.Κ. και την ίδρυση του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπεζίας (Μ.Ι.Ε.Τ.). Απεβίωσε στην Αθήνα στις 6 Μαΐου 1995.

Η σχετικά βραχύβια θητεία Μαύρου στη Διοίκηση της Ε.Τ.Ε. και η πολιτική αστάθεια που την περιέβαλλε, δεν επέτρεψαν να αποκρυσταλλωθούν τα χαρακτηριστικά κάποιας διακριτής πολιτικής όσον αφορά τις πιστοδοτήσεις. Όμως ο προσανατολισμός προς τη βελτίωση της κεφαλαιακής διάρθρωσης των επιχειρήσεων, την ανάπτυξη της επενδυτικής τραπεζικής και της κεφαλαιαγοράς αποτέλεσαν σταθερό γνώρισμα της πολιτικής του. Στο πλαίσιο αυτό η Εθνική εξαγόρασε την Τράπεζα Επαγγελματικής Πίστωσης, υποστήριξε τις μεγάλες αναπτυξιακές προοπτικές της τουριστικής βιομηχανίας, ενίσχυσε τη ναυτιλία, αναβαθμίζοντας παράλληλα την αντίστοιχη οργανωτική της μονάδα, και συνέβαλε στην εξέλιξη της ελληνικής αγοράς ναυτασφαλίσεων με την ίδρυση από την Ε.Τ.Ε. της Ελληνικής Εταιρείας Ασφαλίσεων Πλοίων και Αεροσκαφών, ολοκλήρωσε τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της, ανέπτυξε παραπέρα το δίκτυό της. Τέλος, από τα σημαντικότερα έργα της θητείας του Γ. Μαύρου μπορεί να θεωρηθεί η ίδρυση του Μορφωτικού Ιδρύματος της Τράπεζας, με αντικειμενικό σκοπό τη στήριξη των τεχνών, της επιστήμης και του πολιτισμού, το οποίο ξεκίνησε τη δραστηριότητά του μετά τη δικτατορία, επί διοικήσεως Α. Αγγελόπουλου.

1964

5 Ιουνίου. Στην ίδια έκτακτη Γενική Συνέλευση εκλέγονται ως υποδιοικητές οι Νικόλαος Γαζής και Δημήτριος Καλαμαριώτης, ενώ

	εξακολουθεί να κατέχει τη θέση του υποδιοικητή και ο Ιωάννης Παρασκευόπουλος.	11
1964	17 Ιουλίου. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ανασυστήνεται η <i>Διεύθυνση Καταθέσεων</i> που είχε καταργηθεί το 1961.	4
	Αναβάθμιση της ανεξάρτητης μονάδας Οργάνωσης σε <i>Διεύθυνση Οργάνωσης</i> , στην οποία υπήχθη και το Μηχανολογιστικό Κέντρο (Κέντρο Μηχανογραφίας) της Τράπεζας.	4
	Ίδρυση από την Ε.Τ.Ε. της Ελληνικής Εταιρείας Ασφαλίσεως Πλοίων και Αεροσκαφών.	8
	Σύσταση δύο νέων μονάδων στην επαρχία.	4
	Κατόπιν δύο διαγωνισμών, αύξηση του προσωπικού της Τράπεζας κατά 710 υπαλλήλους.	4
1965	Διαφωνία βασιλιά Κωνσταντίνου και πρωθυπουργού Γ. Παπανδρέου. Παραίτηση Γ. Παπανδρέου. Κομματικές μετατοπίσεις (αποστασία) υπουργών και στελεχών της Ένωσης Κέντρου. Βραχύβιες κυβερνήσεις. Συλλαλητήρια και αιματηρές διαδηλώσεις στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις. Νεκρός ο διαδηλωτής φοιτητής Σ. Πέτρουλας. Θάνατος του Ουίνστον Τσόρτσιλ στη Μ. Βρετανία.	
1965	27 Φεβρουαρίου. Σύσταση της διεύθυνσης <i>Οργανώσεως</i> της Τράπεζας με τις δύο υποδιευθύνσεις <i>Οργανώσεως</i> και <i>Μηχανογραφίας</i> . Επίσης η <i>Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών</i> μετατρέπεται σε υποδιεύθυνση.	4
	Η Ε.Τ.Ε. εξαγοράζει το σύνολο των μετοχών της <i>Τράπεζας Επαγγελματικής Πίστewας</i> , πρώην Τράπεζας Καραβασίλη, που είχε ιδρυθεί το 1924.	8
	Η Εθνική συμμετέχει μαζί με την Ε.Κ.Τ.Ε. στην ίδρυση της «Α.Ε. Εθνική, Κτηματική, Οικοδομική και Τουριστική Επιχειρήσεις», καταβάλλοντας τα τρία από τα πέντε εκατομμύρια δραχμές του μετοχικού κεφαλαίου.	10
	Αύξηση του προσωπικού κατά 476 υπαλλήλους για τις ανάγκες του διευρυμένου δικτύου.	4
	Σύσταση πέντε νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια.	4
	Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 18.308.438.188 δρχ., σύνολο καταθέσεων 21.544.832.020 δραχμές.	7
1966	Κρίση στην Κύπρο. Έναρξη ελληνοτουρκικού διαλόγου. Πολύνεκρο ναυ-	

άγιο του οχηματαγωγού «Ηράκλειον». Η Ελλάδα κατατάσσεται πλέον στις ανεπτυγμένες βιομηχανικά χώρες από τον Οργανισμό Διεθνούς Αναπτύξεως.

Συμφωνία των έξι της Ε.Ο.Κ. για τις τιμές των αγροτικών προϊόντων. Πολιτιστική Επανάσταση στην Κίνα. Η Ίντιρα Γκάντι πρωθυπουργός της Ινδίας.

1966

4 Μαρτίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφασίζει για το περιεχόμενο του εορτασμού της εκατονεικοσιπενταετηρίδας από την ίδρυση της Ε.Τ.Ε. Επίσης, ως προσφορά προς τον ελληνικό λαό, με την ευκαιρία του εορτασμού αποφασίζει την ίδρυση του *Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης*, για να συμβάλει στους τομείς της επιστήμης και του πολιτισμού.

112

30 Μαρτίου. Πραγματοποιείται με μεγάλη επισημότητα ο εορτασμός των 125 χρόνων λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας. Το ελληνικό κράτος, για να τιμήσει το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα της χώρας, εκδίδει σειρά γραμματοσήμων και συμμετέχει με εκπροσώπους του, ανωτάτου επιπέδου, στην πανηγυρική εκδήλωση που γίνεται στο Κεντρικό Κατάστημα και στα εγκαίνια της αναμνηστικής έκθεσης στο Ζάππειο Μέγαρο (3 Νοεμβρίου 1966). Η Τράπεζα κυκλοφορεί αναμνηστικό μετάλλιο με την προτομή του ιδρυτή της Γεωργίου Σταύρου και αγαλματίδιο, μπρούντζινο αντίγραφο νέου αθλητή του ύστερου 6ου π.Χ. αιώνα, το οποίο προσφέρει στους επιφανείς ξένους συνεργάτες της.

2

Μάιος. Ο διοικητής Γ. Μαύρος ταξιδεύει στη Γερμανία για να συναντήσει εκπροσώπους των γερμανικών τραπεζών και των οργανώσεων των βιομηχάνων σχετικά με τη συγκέντρωση των καταθέσεων και των εμβασμάτων των Ελλήνων εργατών στη χώρα αυτή.

111

16 Ιουνίου. Ο διοικητής Γεώργιος Μαύρος παραιτείται και επανέρχεται στην πολιτική. Τη διοίκηση της Τράπεζας αναλαμβάνει ο μέχρι τότε υποδιοικητής Ιωάννης Π. Παρασκευόπουλος.

111

11 Ιουλίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή της Ε.Τ.Ε. τον Ιωάννη Π. Παρασκευόπουλο.

111

Ο Ιωάννης Παρασκευόπουλος γεννήθηκε το 1900 στη Λάβδα Ολυμπίας. Σπούδασε νομικά και οικονομικά στα πανεπιστήμια Αθηνών, Μονάχου, Ιένας, Φραγκφούρτης και Λονδίνου. Εργάστηκε ως υπάλληλος στην Deutsche Bank (1925) και στη Midland Bank (1925-1929). Το 1929 προσλήφθηκε στην Εθνική Τράπεζα και έφτασε μέχρι το βαθμό του διευθυντή. Το 1936 ξεκίνησε παράλληλη ακαδημαϊκή καριέρα, το 1943 έγινε τακτικός καθηγητής στην Πάντειο Σχολή και το 1961 πρότανης στην ίδια σχολή. Υπήρξε υποδιοικητής της Εθνι-

κής Τράπεζας την περίοδο 1954-1966 και διοικητής της το διάστημα από τον Ιούλιο 1966 έως τις 3 Ιανουαρίου 1968, όταν υπέβαλε την παραίτησή του. Την περίοδο 1945-1963 χρημάτισε επανειλημμένα υπουργός υπηρεσιακών κυβερνήσεων, αντιπρόεδρος της κυβέρνησης (1961), υπηρεσιακός πρωθυπουργός (Δεκέμβριος 1963) και πρωθυπουργός «μεταβατικής κυβέρνησης» (Δεκ. 1966-τέλη Μαρτίου 1967). Απεβίωσε στην Αθήνα στις 8 Απριλίου 1984.

Την εποχή της διοίκησης Ιω. Παρασκευόπουλου η Εθνική Τράπεζα αναδιοργάνωσε ή αναβάθμισε τις κεντρικές υπηρεσίες της για να συμβάλει αποφασιστικότερα στη μελέτη των οικονομικών προβλημάτων της χώρας, στην παροχή μακροπρόθεσμης πίστης στον επιχειρηματικό κόσμο και στην ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς. Επί των ημερών του άλλωστε η Τράπεζα έχει εδραιωθεί πλέον ως ο σημαντικότερος πιστοδοτικός θεσμός της ελληνικής οικονομίας διαθέτοντας πάνω από 40% των χορηγήσεων και συγκεντρώνοντας περίπου το 62% των συνολικών καταθέσεων των εμπορικών τραπεζών. Αξίζει ακόμη να αναφερθεί η προσπάθεια του Παρασκευόπουλου για τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό, τη διασφάλιση συνθηκών ομοιόμορφης λειτουργίας των μονάδων και την ορθολογική κατανομή του προσωπικού, ενώ εντυπωσιακή υπήρξε η διεύρυνση του δικτύου των καταστημάτων της Ε.Τ.Ε. και η απόκτηση ή η οικοδόμηση χώρων για τη στέγαση των νέων μονάδων.

1966

3 Νοεμβρίου. Εγκαίνια της Έκθεσης για τα 125 χρόνια λειτουργίας της Τράπεζας στο Ζάππειο Μέγαρο. 2

8 Δεκεμβρίου. Η Ε.Τ.Ε., μετά το τραγικό ναυάγιο του οχηματαγωγού «Ηράκλειον», ενισχύει οικονομικά τις οικογένειες των θυμάτων και συμβάλλει στην επιτυχία του σχετικού πανελλήνιου εράνου. 12

19 Δεκεμβρίου. Η Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών μετατρέπεται σε Υποδιεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών και υπάγεται στη Διεύθυνση Εργασιών Εξωτερικού. 4

22 Δεκεμβρίου. Ο διοικητής της Ε.Τ.Ε. Ιω. Παρασκευόπουλος λαμβάνει εντολή σχηματισμού μεταβατικής κυβέρνησης της χώρας. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας προεδρεύει ο υποδιοικητής Νικόλαος Γαζής. 11

Σημαντική διεύρυνση του δικτύου εσωτερικού της Τράπεζας. Ίδρυση είκοσι οκτώ νέων μονάδων στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4

Έκδοση του έργου του Επ. Κ. Στασινόπουλου *Η Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, 1841-1966*. 1

- 1967** Κυβέρνηση Ιω. Παρασκευόπουλου. Κυβέρνηση Π. Κανελλόπουλου. Προκήρυξη εκλογών και διάλυση της Βουλής. Επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών στην Ελλάδα. Αποτυχία βασιλικού κινήματος. Πόλεμος των έξι ημερών μεταξύ Ισραήλ και αραβικών χωρών. Τζ. Κ. Γκάλμπρειθ, *Το νέο βιομηχανικό κράτος*.
- 1967** **24 Ιουνίου**. Η τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει ως νέους υποδιοικητές τους τέως διευθυντές της Τράπεζας Κωνσταντίνο Π. Ηλιάσκο και Σπήλιο Καπάνταη. 111
- Ίδρυση μιας νέας μονάδας στη Θεσσαλονίκη. 4
- 1968** Αποτυχημένη απόπειρα κατά του δικτάτορα Γ. Παπαδόπουλου από τον Αλ. Παναγιώλη. Δημοψήφισμα για το Σύνταγμα της χούντας. Θάνατος Γ. Παπανδρέου. Στην κηδεία του εκδηλώσεις του αθηναϊκού λαού κατά του καθεστώτος. Δολοφονία του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ στις Η.Π.Α. Άνοιξη της Πράγας. Φοιτητική εξέγερση τον Μάη στο Παρίσι. Συνθήκη για τον πυρηνικό εξοπλισμό. Διεθνής νομισματική κρίση.
- 1968** **3 Ιανουαρίου**. Σε έκτακτη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου ο διοικητής Ιω. Παρασκευόπουλος και οι υποδιοικητές Σπ. Καπάνταης και Κ. Ηλιάσκος υποβάλλουν τις παραιτήσεις τους. Την επόμενη ημέρα, το Συμβούλιο, υπό την προεδρία του Κ. Αρλιώτη, αναθέτει καθήκοντα διοικούντος συμβούλου της Τράπεζας στον Αχιλλέα Ζ. Κομινό. 111
- 31 Ιανουαρίου**. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση της Ε.Τ.Ε. εκλέγει ως διοικητή τον μέχρι τότε διοικούντα σύμβουλο Αχιλλέα Ζ. Κομινό και υποδιοικητή τον Κωνσταντίνο Παπαχαραλάμπους. 111
- Φεβρουάριος**. Απολύσεις υπαλλήλων της Τράπεζας, οι οποίοι θεωρούνταν ύποπτοι για το δημοκρατικό παρελθόν τους από το καθεστώς. 4
- 11 Ιουνίου**. Συστήνεται αυτοτελής μονάδα *Υποδιεύθυνσης Ναυτιλιακών Εργασιών*, στην οποία υπάγονται οι αντίστοιχες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Βιομηχανικής Πίστης. 4
- 8 Αυγούστου**. Συστήνεται το *Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων* της Τράπεζας. 4
- Ίδρυση οκτώ νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- 1969** Το δικτατορικό καθεστώς αποφασίζει την αποχώρηση της Ελλάδας από το Συμβούλιο της Ευρώπης για να προλάβει την αποπομπή της για την επιβολή της δικτατορίας. Άρση της προληπτικής λογοκρισίας.

Ιστορικές επέτειοι της Εθνικής Τράπεζας

Δεν είναι ασυνήθιστο γεγονός ένας θεσμός με τη μακροβιότητα της Εθνικής Τράπεζας να έχει εορτάσει με πανηγυρικό τρόπο σημαντικά ορόσημα της λειτουργίας του. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι για λόγους ανωτέρας βίας, όπως ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, ή συγκυριακούς δεν γιορτάστηκε καθόλου το Ιωβηλαίο των 100 χρόνων και εντελώς περιορισμένα αυτό των 150 χρόνων.

Συνήθως οι εορτασμοί τέτοιων επετείων είναι η αφορμή ή και η ευκαιρία για να γίνουν σημαντικές χειρονομίες προς την κοινωνία ή να προικοδοτηθεί η ίδια η Τράπεζα με κάτι σημαντικό, λειτουργικό ή διακοσμητικό, που θα υπομνηματίζει και στο μέλλον τη σημαντική επέτειο. Αυτά συνοδεύονται με αναμνηστικά δώρα, εκδηλώσεις και εκδόσεις.

Η πρώτη επέτειος που γιορτάστηκε με πανηγυρικό τρόπο ήταν τα εξήντα χρόνια λειτουργίας της Τράπεζας, που συνέπεσαν και με τα 30 χρόνια υπηρεσίας στην Εθνική του τότε διοικητή της Στέφανου Στρέιτ. Για να τιμηθεί με τον πλέον πανηγυρικό τρόπο η επέτειος, είχαν προηγηθεί οι σημαντικές μετασκευές του Κεντρικού Κτηρίου, παραγγέλθηκαν τα αντίγραφα του Hess στη Βαυαρία, εκδόθηκε η *Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης* του Ι. Βαλαωρίτη και κόπηκε αναμνηστικό μετάλλιο, που φιλοτέχνησε ο Γ. Ιακωβίδης, με τους τέσσερις πρώτους διοικητές στη μία όψη και το Κεντρικό Κατάστημα με τη νέα του μορφή στην άλλη. Όλα αυτά συνδυασμένα με λαμπρές εκδηλώσεις, μεγάλη παρουσία στον Τύπο και πλαισίωση από την κοινωνία.

Η δεύτερη επέτειος που έτυχε λαμπρού εορτασμού ήταν τα 125 χρόνια. Έγινε μεγάλη έκθεση στο Ζάππειο, η οποία πρόβαλε την ιστορική διαδρομή της Τράπεζας, κυκλοφόρησε σειρά γραμματοσήμων προς τιμήν της, μετάλλιο με τον πρώτο διοικητή της Γεώργιο Σταύρο, αφίσα, επετειακή έκδοση και αντίγραφο αγαλματιδίου εφήβου του έκτου π.Χ. αιώνα. Εκείνο όμως το οποίο κορύφωσε τις εκδηλώσεις ήταν η αναγγελία της ίδρυσης του *Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης*.

Τα εκατόν σαράντα χρόνια της Τράπεζας γιορτάστηκαν με μεγάλη έκθεση στην Εθνική Πινακοθήκη, όπου παρουσιάστηκε μεγάλο μέρος της καλλιτεχνικής συλλογής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Για τα εκατόν πενήντα χρόνια έγιναν ορισμένες εκθέσεις χαρακτηριστικών σε επαρχιακές πόλεις και κυκλοφόρησε ένα μικρό τρίπτυχο.

Στον εορτασμό των εκατόν εξήντα χρόνων του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας, η Τράπεζα, για να σηματοδέψει τη μακροβιότερη παρουσία χρηματοπιστωτικού οργανισμού στον ελληνικό χώρο, πραγματοποίησε τα εγκαίνια του Νέου Κτηρίου Διοικήσεως, το οποίο θα αποτελέσει το *επιτελικό κέντρο* που θα οδηγήσει τον Όμιλο της Εθνικής

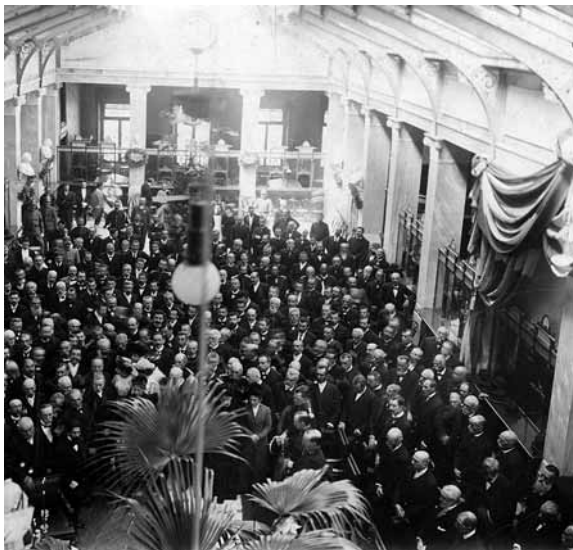
1

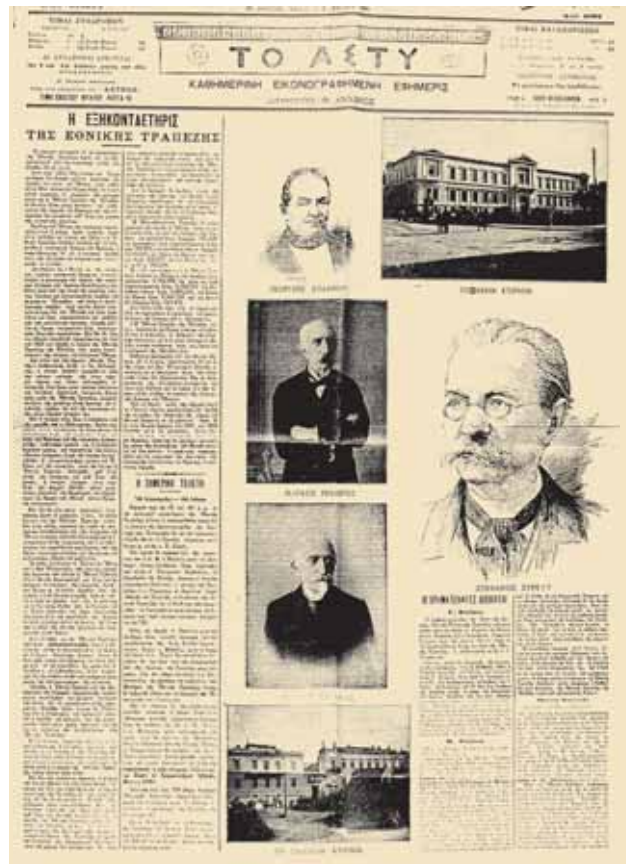
2

στη νέα χιλιετία. Ακόμη η Εθνική οργάνωσε διεθνές επιστημονικό συμπόσιο, με αφορμή την κατάργηση των εθνικών νομισμάτων και την κυκλοφορία του ευρωπαϊκού νομίσματος, με τίτλο *Από το αθηναϊκό τετράδραχμο στο ευρώ*.

Τέλος, για να επαναφέρει στη μνήμη του ευρύτερου κοινού τα πιο σημαντικά βήματα της πορείας των εκατόν εξήντα χρόνων της, η Εθνική εξέδωσε το *Ιστορικό Χρονολόγιο, 1841-2001* της Τράπεζας, το οποίο παρουσιάζοταν και σε ηλεκτρονική μορφή, για έξι μήνες, από τον δικτυακό τόπο της.

3

4

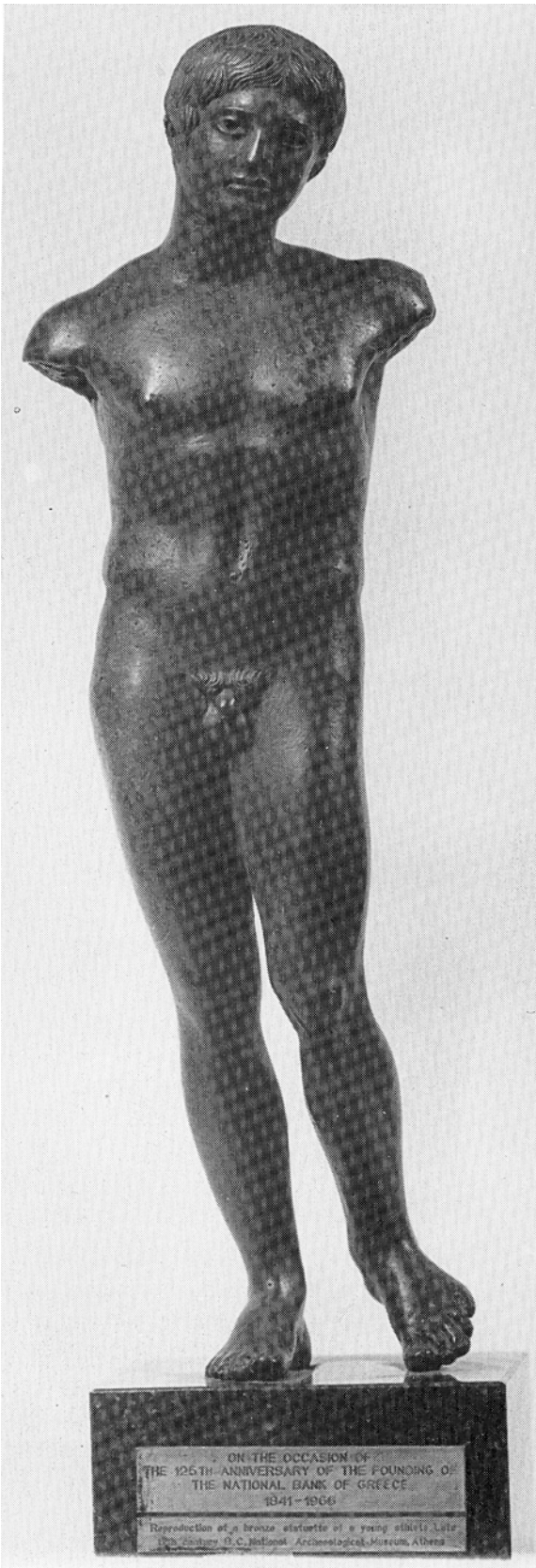
1. Σχέδιο με μολύβι του ζωγράφου Γ. Ιακωβίδη, με βάση το οποίο κατασκευάστηκε το μετάλλιο για την επέτειο των 60 χρόνων λειτουργίας της Ε.Τ.Ε.
2. Οι δύο όψεις του μεταλλίου της εξηκονταετηρίδας. Στη μία πλευρά παρουσιάζονται ανάγλυφα οι κεφαλές των τεσσάρων πρώτων διοικητών της Εθνικής με τα ονόματά τους και τις χρονολογίες 1841-1901. Στην άλλη πλευρά το Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής, το οποίο μόλις έχει λάβει τη νέα του όψη μετά από τις μετασκευές ενοποίησης των αρχικών κτηρίων, η χρονολογία 1902 και το ελληνικό εθνόσημο.
3. Ο εορτασμός της «εξηκονταετηρίδας» της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (1842-1902) στη μεγάλη αίθουσα του Κεντρικού Καταστήματος, το Σάββατο 23 Μαρτίου 1902, με την παρουσία του βασιλιά και μελών της πολιτικής ηγεσίας της χώρας. Φωτογραφία C. Boehringer, Αθήνα. Πηγή: Ε.Λ.Ι.Α.
4. Ένα δείγμα της διάστασης που έλαβε για το ευρύτερο κοινό ο εορτασμός του Ιωβηλαίου των 60 ετών. Η πρώτη σελίδα της αθηναϊκής εφημερίδας *Το Άστυ*, της 23ης Μαρτίου 1902, αφιερωμένη στην επέτειο της Εθνικής. Περιλαμβάνει κύριο άρθρο με τίτλο *Η εξηκονταετηρίς της Εθνικής Τραπέζης*, φωτογραφίες των τριών πρώτων διοικητών και ένα χαρακτηριστικό μεγαλύτερων διαστάσεων του εν ενεργεία διοικητή Στ. Στρέιτ, καθώς επίσης και δύο φωτογραφίες του Κεντρικού Καταστήματος της Εθνικής, η πάνω μετά την ανακαίνιση και η κάτω όπως ήταν πριν από τη μετασκευή.
5. Έκδοση με τίτλο *Η εξηκοστή επετηρίς της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος*, μελέτη του Γεράσιμου Π. Λυκιαρδόπουλου για την ιστορία της Τράπεζας.
6. Το εξώφυλλο της πρωτότυπης έκδοσης της *Ιστορίας της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος*, την οποία συνέγραψε ο τότε υποδιοικητής της Ιωάννης Α. Βαλαωρίτης για τον εορτασμό των 60 χρόνων και κυκλοφόρησε το 1902.

5

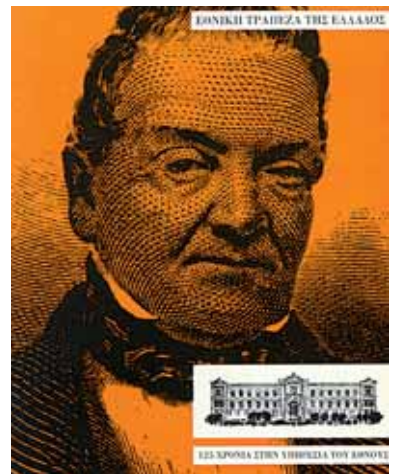
6

7

8

9

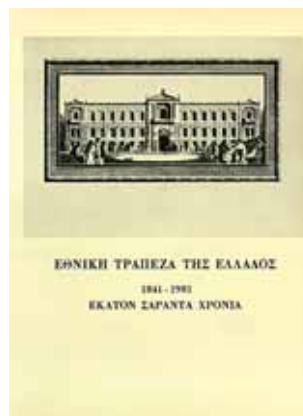

10

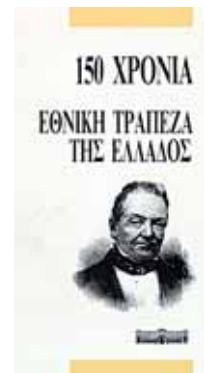
7. Αγαλματίδιο που παριστά έφηβο, αντίγραφο από μπρούντζινο πρωτότυπο του θου π.Χ. αιώνα που βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών. Το αναμνηστικό αυτό δωρήθηκε κυρίως σε ξένους πελάτες και συνεργάτες της Τράπεζας με την ευκαιρία του εορτασμού των 125 χρόνων λειτουργίας της.
8. Χάλκινο μετάλλιο με την κεφαλή του Γεωργίου Σταύρου από τη μία πλευρά και παράσταση αρχαίου αθηναϊκού νομίσματος από την άλλη.
9. Φυλλάδιο που εκδόθηκε με την ευκαιρία των 125 χρόνων λειτουργίας της Εθνικής, όπου καταγράφονται οι κύριοι σταθμοί της ιστορικής της διαδρομής και αναπαράγονται πρόσωπα και κειμήλια που την υπομνηματίζουν.
10. Σειρά γραμματισήμων η οποία εκδόθηκε για να δηλωθεί η συμμετοχή του κράτους και της κοινωνίας στον εορτασμό του Ιωβηλαίου των 125 χρόνων ενός ιδρύματος που συνέβαλε αποφασιστικά στην πρόοδο της Ελλάδας. Ο φάκελος της πρώτης ημέρας κυκλοφορίας περιλαμβάνει ομοιοτυπία του φύλλου 6 της *Εφημερίδος της Κυβερνήσεως*, 30 Μαρτίου 1841, που περιέχει τον ιδρυτικό νόμο της Εθνικής, δύο γραμματόσημα με τους Γεώργιο Σταύρο και Ιωάννη Γαβριήλ Ευνάρδο, τρίτο με το Κεντρικό Κτήριο της Εθνικής από χαρακτηριστικό του Γιάννη Κεφαλληνού και τέταρτο γραμματόσημο με αναπαράσταση του χαρτονομίσματος των 25 δραχμών της τέταρτης έκδοσης των τραπεζογραμματίων της Εθνικής που κυκλοφόρησε το 1867. Τέλος, υπάρχει και αντίγραφο της υπογραφής του βασιλιά Όθωνα, ο οποίος είχε εγκρίνει την ίδρυσή της.
11. Αφίσα που κυκλοφόρησε η Τράπεζα για τα 125 χρόνια της λειτουργίας της.
12. Φυλλάδιο για τον εορτασμό των 140 χρόνων λειτουργίας της Τράπεζας.
13. Τρίπτυχο που εκδόθηκε για τα 150 χρόνια της Εθνικής.

11

12

13

14

15

16

17

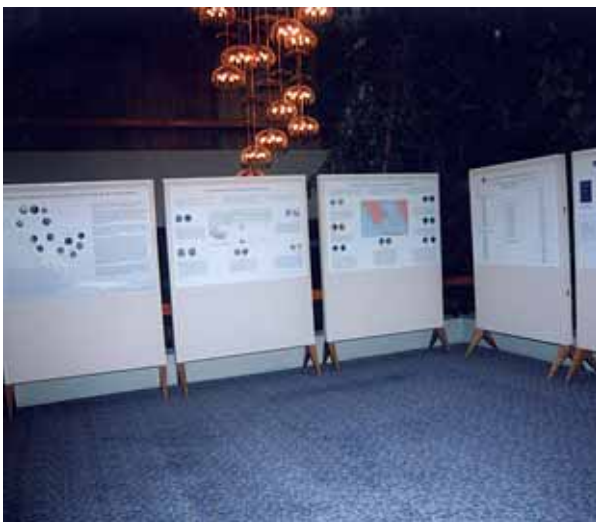
- 14.** Ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Σημίτης κόβει την ταινία των εγκαινίων του Νέου Κτηρίου Διοικήσεως στις 21 Ιανουαρίου 2002.
- 15.** Η τελετή θεμελίωσης του Νέου Κτηρίου Διοικήσεως της Εθνικής Τράπεζας στις 17 Δεκεμβρίου 1999.
- 16.** Ο Ελβετός Μάριο Μπόττα, σύμβουλος αρχιτέκτονας του Νέου Κτηρίου Διοικήσεως, απευθύνεται στο κοινό την ημέρα των εγκαινίων.
- 17.** Ο διοικητής Θεόδωρος Β. Καρατζάς με το διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών Χαρίλαο Π. Τζαννετάκη πλαισιώνουν τις κυρίες Μαρία Πολάνη, Μόρφω Παπανικολάου και Ειρήνη Σακελλαρίδου, το γραφείο των οποίων πραγματοποίησε την αρχιτεκτονική μελέτη, κατά την παρουσίαση του Νέου Κτηρίου Διοικήσεως στους δημοσιογράφους.
- 18.** Ο διοικητής της Ε.Τ.Ε. Θ. Καρατζάς παραλαμβάνει το σήμα του Συνεδρίου και το φάκελο με τις εισηγήσεις από τον Manfred Pohl, εκτελεστικό πρόεδρο, και τη Roberta Sneider, γενική γραμματέα της Eurorean Association for Banking History.
- 19.** Προεδρείο του Συνεδρίου «Από το αθηναϊκό τετράδραχμο στο ευρώ» κατά την εναρκτήρια συνεδρία της 8ης Οκτωβρίου 2001. Ο διοικητής Θ. Καρατζάς, ο καθηγητής Manfred Pohl και ο επικεφαλής του Ιστορικού Αρχείου Γεράσιμος Νοταράς.
- 20-21.** Δύο απόψεις της έκθεσης φωτογραφικών τεκμηρίων από την κυκλοφορία ελληνικών νομισμάτων και χαρτονομισμάτων καθώς και από τα νομίσματα και χαρτονομίσματα σε ευρώ που επρόκειτο να κυκλοφορήσουν.
- 22-23.** Οι σελίδες του «τρέιλερ» της ηλεκτρονικής μορφής του Χρονολογίου που ήταν αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Εθνικής Τράπεζας κατά το έτος του εορτασμού των 160 χρόνων λειτουργίας της.
- 24.** Η έκδοση με τα πρακτικά του Συνεδρίου «Από το αθηναϊκό τετράδραχμο στο ευρώ».
- 25.** Το Ιστορικό Χρονολόγιο, 1841-2001 της Εθνικής Τράπεζας, το οποίο κυκλοφόρησε με την ευκαιρία του εορτασμού των 160 χρόνων λειτουργίας της.

18

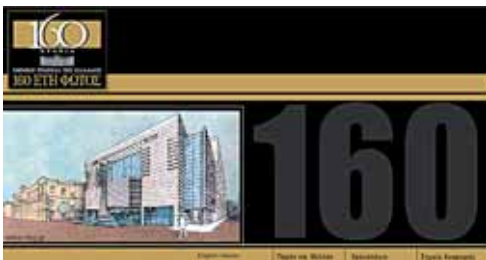
19

20

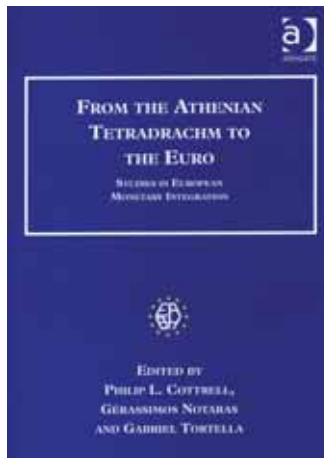
21

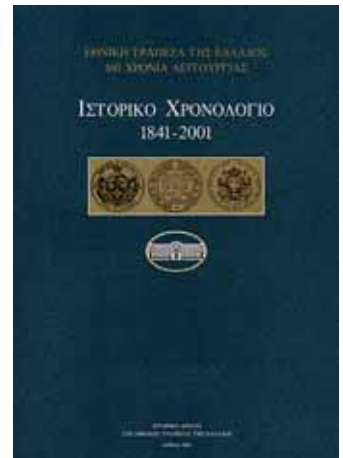
22

23

24

25

Παραίτηση Ντε Γκωλ από την προεδρία της Γαλλικής Δημοκρατίας. Βρετανική στρατιωτική επέμβαση στη Β. Ιρλανδία. Οι Αμερικανοί Ν. Άμστρογκ και Ε. Ώλντριν πρώτοι άνθρωποι στη Σελήνη.

1969

19 Μαΐου. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αυξάνεται το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. από παρακράτηση μέρους του μερίσματος και διαίρεση του συνολικού κεφαλαίου σε διπλάσιο αριθμό μετοχών. Μετοχικό κεφάλαιο 880.614.000 δρχ., διαιρεμένο σε 1.214.640 μετοχές ονομαστικής αξίας 725 δραχμών.

7

Σε συνεργασία με αμερικανική εταιρεία, η Τράπεζα εγκαινιάζει πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και απλούστευσης των τραπεζικών διαδικασιών.

3

Εκτεταμένες τροποποιήσεις στο καταστατικό της Τράπεζας. Νέες εργασίες και γενικότερη αναδιάρθρωση του διοικητικού μηχανισμού.

4

Στο Κέντρο Μηχανογραφίας της Ε.Τ.Ε. εγκαθίσταται ο πρώτος μεγάλος κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (mainframe της IBM). Η Τράπεζα επιτυγχάνει την πρώτη στην Ελλάδα εφαρμογή ηλεκτρονικού συστήματος τηλεπικοινωνιακής μετάδοσης πληροφοριών, το οποίο τα επόμενα χρόνια θα ακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις της τραπεζικής τεχνολογίας.

4

Εφαρμογή του συστήματος Unit Teller στις συναλλαγές των καταστημάτων της Τράπεζας.

4

Στο πλαίσιο της πολυσχιδούς κοινωνικής και εθνικής της δράσης η Τράπεζα συμβάλλει οικονομικά στην αγορά εκπαιδευτικού πλοίου του Πολεμικού Ναυτικού.

9

Συστήνονται τα γραφεία αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε. στο Σικάγο και τη Φραγκφούρτη. Ιδρύονται τρεις νέες μονάδες στην Κύπρο και νέα υποκαταστήματα της θυγατρικής South African Bank στο Ποχάνεσμπουργκ και το Ντέρμπαν της Ν. Αφρικής.

4

Εντυπωσιακή ανάπτυξη του δικτύου εσωτερικού της Τράπεζας. Ιδρύονται τριάντα εννέα καινούργιες μονάδες (υποκαταστήματα, πρακτορεία, θυρίδες) στην Αθήνα και την περιφέρεια.

4

Αρχίζει η λειτουργία θυρίδων της Ε.Τ.Ε., μικρών μονάδων με περιορισμένες εργασίες εξαρτώμενων από υποκαταστήματα, στις πυκνοκατοικημένες ευρύτερες περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, με σκοπό την εξυπηρέτηση της αυξανόμενης πελατείας. Αργότερα ο θεσμός θα συμπεριλάβει και άλλες πόλεις της χώρας.

4

- 1969 Το δίκτυο εσωτερικού της Ε.Τ.Ε. αποτελείται από 240 μονάδες και το σύνολο του προσωπικού της φθάνει τα 6.719 άτομα. 4
- Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 32.535.828.913 δρχ., σύνολο καταθέσεων 40.443.343.167 δραχμές. 7
- 1970 Δίκες διαφόρων πολιτών και οργανώσεων που αντιστέκονται στο δικτατορικό καθεστώς. Κλείνει η εφημερίδα *Έθνος*. Νέα απόπειρα στην Κύπρο κατά του Μακαρίου.
«Όστιπολιτίκ» του Βίλυ Μπραντ. Κλιμάκωση του πολέμου του Βιετνάμ. Αμερικανική εισβολή στην Καμπότζη. Εκλογή του Αλιέντε στη Χιλή.
- 1970 **9 Μαΐου.** Αναβαθμίζεται η Υποδιεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών, που από το 1966 υπαγόταν στη Διεύθυνση Εργασιών Εξωτερικού, σε *Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών*. 4
- 28 Μαΐου.** Η Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει ως υποδιοικητή της Τράπεζας, στη θέση του Κ. Παπαχαραλάμπους, τον Παναγιώτη Σπ. Καμπέρο. 111
- 28 Μαΐου.** Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση μέρους του ειδικού και έκτακτου αποθεματικού της Τράπεζας και έκδοση νέων μετοχών, σύμφωνα με τον α.ν. 148/67. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 1.100.767.500 δρχ., διαιρεμένο σε 1.518.300 μετοχές των 725 δραχμών. 7
- 10 Νοεμβρίου.** Στο πλαίσιο του συντονισμού των εργασιών των μονάδων του δικτύου, αρχίζει η εφαρμογή του προγράμματος διοικητικής αποκέντρωσης της Τράπεζας με τη δημιουργία *περιφερειακών διευθύνσεων*. Η πρώτη, από τις δύο, στην περιοχή Πρωτευούσης λειτουργεί με την ονομασία *Α΄ Περιφερειακή Διεύθυνση Υποκαταστημάτων Κέντρο*. Το τελικό σχέδιο περιλαμβάνει 12 περιφερειακές διευθύνσεις στις οποίες θα υπαχθούν όλα τα καταστήματα της Τράπεζας, ενώ τα δύο μεγάλα καταστήματα Μητροπόλεως και Πλατείας Συντάγματος ορίζονται ως ανεξάρτητες μονάδες σε επίπεδο περιφερειακής διεύθυνσης. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Η Διεύθυνση Καταθέσεων μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Καταθέσεων, Νέων Εργασιών και Αποδήμου Ελληνισμού*. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Νέα σημαντική διεύρυνση του δικτύου των υποκαταστημάτων εσωτερικού της Τράπεζας. Ιδρύονται τριάντα ακόμη μονάδες (υποκαταστήματα, πρακτορεία, θυρίδες) στην Αθήνα και την περιφέρεια. Γενικά, κατά τη χρονική περίοδο 1965-1970, ιδρύθηκαν 111 νέες μονάδες στο λεκανοπέδιο Αττικής και στην ελληνική επαρχία. 4

- 1970 Συστήνεται στο Μόντρεαλ του Καναδά γραφείο αντιπροσωπείας της Τράπεζας. Επίσης ιδρύονται δύο νέες μονάδες της Ε.Τ.Ε., στο Λονδίνο και στη Λεμεσό Κύπρου. 4
- Η θυγατρική της Ε.Τ.Ε. στη Ν. Υόρκη Atlantic Bank of New York αποκτά ένα νέο υποκατάστημα στην Astoria. 10
- Το δίκτυο εξωτερικού της Τράπεζας φθάνει τις 22 μονάδες. 4
- Από άποψη μεγέθους καταθέσεων η Ε.Τ.Ε. συμπεριλαμβάνεται στις 500 μεγαλύτερες τράπεζες του κόσμου, καταλαμβάνοντας την 121η θέση. 7
- 1971 Κατά την απογραφή του πληθυσμού μετρήθηκαν στη χώρα 8.768.641 κάτοικοι. Λειτουργία του «Κέντρου Δυσμενών Πληροφοριών» της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.
- Κατάργηση της νομισματικής Συμφωνίας του Μπρέτον Γουντς. Οι Η.Π.Α. υποτιμούν το δολάριο και αναστέλλουν τη μετατρεψιμότητά του σε χρυσό. Εισαγωγή του δεκαδικού συστήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- 1971 **16 Ιανουαρίου.** Παραίτηση του διοικητή της Ε.Τ.Ε. Αχιλλέα Κομινού. 11
- 18 Ιανουαρίου.** Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει νέο διοικητή τον Χρίστο Γ. Αχή. 11
- 15 Φεβρουαρίου.** Νέα έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει ως δεύτερο υποδιοικητή τον υπηρετούντα ως διευθυντή στην Ε.Τ.Ε. Διονύσιο Τσουλουχόπουλο. 11
- Μάρτιος.** Η Εθνική Τράπεζα, συμμετέχοντας στους εορτασμούς των 150 χρόνων από την Επανάσταση του 1821, εκδίδει δύο σημαντικά έργα ιστορικού και καλλιτεχνικού περιεχομένου: Το λεύκωμα του Γάλλου συνταγματάρχη Eugène Peytier *Η ελευθέρα Ελλάς και η επιστημονική αποστολή του Μορέως*, με ανέκδοτες υδατογραφίες της εποχής 1828-1836, και τη μνημειώδη έκδοση *Η ελληνική εμπορική ναυτιλία (1453-1850)*. 12
- 5 Αυγούστου.** Συστήνεται η Διεύθυνση Γραφείου Διοικήσεως. 4
- 3 Δεκεμβρίου.** Καταργούνται οι διευθύνσεις: Καταστημάτων & Εργασιών Εσωτερικού, Βιομηχανικής Πίστεως, Εργασιών Εξωτερικού, Ναυτιλιακών Εργασιών, και Καταθέσεων, Νέων Εργασιών & Αποδήμου Ελληνισμού. Συστήνονται οι διευθύνσεις: *Εμπορικών Χορηγήσεων, Καταστημάτων Εσωτερικού, Βιομηχανικών Χορηγήσεων, Μελετών Βιομηχανίας, Ναυτιλιακών Εργασιών & Εργασιών Εξωτερικού, Καταθέσεων και Νέων Εργασιών, Διεθνών Δραστηριοτήτων και Αποδήμου Ελληνισμού*. 4

- 1971 Στο πλαίσιο της διοικητικής αποκέντρωσης των εργασιών του δικτύου, συστήνεται η *Α΄ Περιφερειακή Διεύθυνση Επαρχιακών Υποκαταστημάτων* (Β. Πελοποννήσου). 4
- Με την ίδρυση από την Τράπεζα της θυγατρικής *Εθνικής Ανωνύμου Εταιρείας Διοικήσεως & Οργανώσεως*, εφαρμόζεται, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, ο θεσμός της *καταναλωτικής πίστης* και τίθεται σε κυκλοφορία η πρώτη ελληνική τραπεζική πιστωτική κάρτα, η *Εθνοκάρτα*. 3
- Ίδρυση πέντε νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- Το δίκτυο του εξωτερικού αναπτύσσεται περαιτέρω με την ίδρυση υποκαταστημάτων στη Λευκωσία της Κύπρου και στο Ρότερνταμ της Ολλανδίας, και γραφείου αντιπροσωπείας στο Τορόντο του Καναδά. Το γραφείο αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε. στη Φραγκφούρτη γίνεται υποκατάστημα. 4
- Εορτασμός των 50 χρόνων του Συλλόγου Υπαλλήλων Ε.Τ.Ε. 1
- 1972 Φοιτητικές εκλογές. Ανάπτυξη του φοιτητικού αντιδικτατορικού κινήματος. Νέες προσπάθειες της χούντας να ανατρέψει τον Μακάριο. Είσοδος της Μ. Βρετανίας, της Δανίας και της Ιρλανδίας στην Ε.Ο.Κ. Ο Ρ. Νίξον, νέος πρόεδρος των Η.Π.Α., επισκέπτεται Κίνα και Ε.Σ.Σ.Δ. Προσέγγιση Κίνας-Ιαπωνίας.
- 1972 **5 Ιανουαρίου.** Με πράξη διοικήσεως συστήνονται οι περιφερειακές διευθύνσεις: *Β΄ Περιφερειακή Διεύθυνση Υποκαταστημάτων Κέντρου*, *Γ΄ Περιφερειακή Διεύθυνση Υποκαταστημάτων Κέντρου* και *Β΄ Περιφερειακή Διεύθυνση Επαρχιακών Υποκαταστημάτων* (Θεσσαλίας). 4
- 25 Μαΐου.** Η τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει ως υποδιοικητή τον Μιχαήλ Κοζώνη, στη θέση του Δ. Τσουλουχόπουλου. 111
- 14 Ιουνίου.** Με πράξη διοικήσεως η Υποδιεύθυνση Οικονομικών Μελετών αναβαθμίζεται σε *Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών*. 4
- 7 Σεπτεμβρίου.** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση μέρους του ειδικού και έκτακτου αποθεματικού και έκδοση νέων μετοχών, σύμφωνα με τον α.ν. 148/67. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 1.624.942.500 δρχ., διαιρεμένο σε 2.241.300 μετοχές των 725 δραχμών. 7
- 11 Οκτωβρίου.** Συστήνεται η *Περιφερειακή Διεύθυνση Υποκαταστημάτων Κύπρου*. 4

- 1972 **17 Οκτωβρίου.** Συστήνεται η *Περιφερειακή Διεύθυνση Υποκαταστημάτων Μεγάλης Βρετανίας-Ολλανδίας.* 4
- Με σκοπό τη διάθεση και διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού, πρώτη η Ε.Τ.Ε., δραστηριοποιούμενη σ' αυτόν το χώρο, αποφασίζει την ίδρυση της θυγατρικής της *Διεθνικής Εταιρείας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Α.Ε.* 10
- Ίδρυση έξι νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. 4
- Ίδρυση στο Μόντρεαλ του Καναδά της θυγατρικής τράπεζας *Hellenic Canadian Trust.* 10
- Η Διεύθυνση Δικαστικού της Ε.Τ.Ε. αρχίζει να εκδίδει το νομικό περιοδικό *Δελτίον Δικαστικού*, με σκοπό την ενημέρωση των δικηγόρων επί θεμάτων νομολογίας και νομοθεσίας ειδικού ενδιαφέροντος για τις τραπεζικές συναλλαγές. 4
- Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 126.382 εκατομμύρια δραχμές. 7
- 1973 Φοιτητικές εξεγέρσεις της Νομικής και του Πολυτεχνείου. Πτώση του δικτάτορα Γ. Παπαδόπουλου. Ο Δ. Ιωαννίδης στη θέση του. Πραξικόπημα στη Χιλή από το στρατηγό Πινοσέτ. Πόλεμος Αράβων και Ισραήλ. Διεθνής πετρελαϊκή και οικονομική κρίση. Κατάρρευση του δολαρίου έναντι των άλλων σημαντικών νομισμάτων. Ανακόπτεται η μεταπολεμική οικονομική έκρηξη. Παραίτηση του προέδρου των Η.Π.Α. Νίξον μετά το σκάνδαλο Γουότεργκέιτ.
- 1973 **21 Αυγούστου.** Συστήνεται *Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών* με ταυτόχρονη κατάργηση της Υποδιεύθυνσης Τεχνικών Έργων που υπήρχε στη Διεύθυνση Περιουσίας Τραπεζής, της οποίας οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στη νέα διεύθυνση. 4
- 29 Αυγούστου.** Η Διεύθυνση Μελετών Βιομηχανίας μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Μελετών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων.* 4
- 10 Οκτωβρίου.** Το Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων της Τράπεζας αναβαθμίζεται σε *Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων.* 4
- Η Τράπεζα εγκαινιάζει το σύστημα άμεσης σύνδεσης των υποκαταστημάτων της με τον κεντρικό ηλεκτρονικό υπολογιστή, αντικαθιστώντας βαθμιαία τις καρτέλες λογαριασμών με το σύστημα τηλεξεργασίας στοιχείων από το Κέντρο Μηχανογραφίας (on line-real time processing), σύστημα το οποίο θα επεκταθεί με ταχύ ρυθμό σε όλες τις μονάδες της τα επόμενα χρόνια. 4
- Σύσταση Γραφείου Αντιπροσωπείας της Τράπεζας στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας. 4

- 1973 Η Ε.Τ.Ε. αποκτά ιδιόκτητα πολυώροφα κτίρια στις Η.Π.Α. για τη στέγαση της θυγατρικής της Atlantic Bank of N. York και του υποκαταστήματος Σικάγου. 10
- Ίδρυση πέντε νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και τον Πειραιά. 4
- Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 63.936.092.452 δρχ., σύνολο καταθέσεων 97.980.894.197 δραχμές. 7
- 1974 Πραξικόπημα κατά του Μακαρίου. Τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Κατάρρευση της δικτατορίας, αποκατάσταση του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα. Βουλευτικές εκλογές μετά από επτάμισι έτη. Προσωρινός πρόεδρος Δημοκρατίας ο Μιχαήλ Στασινόπουλος. Κυβερνήσεις Κων. Καραμανλή (1974-1980). Έξοδος της Ελλάδας από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ. Επαναδραστηριοποίηση της Συμφωνίας Σύνδεσης Ελλάδας-Ε.Ο.Κ.
- 1974 **11 Ιανουαρίου.** Η Διεύθυνση Διεθνών Ναυτιλιακών Εργασιών και Εργασιών Εξωτερικού χωρίζεται σε *Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών και Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων.* 4
- Ιούλιος.** Λόγω της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο, διακόπτει τις εργασίες το υποκατάστημα Λευκωσίας. 4
- 12 Αυγούστου.** Με την πτώση της δικτατορίας και την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από την κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, τη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος αναλαμβάνουν οι Άγγελος Θ. Αγγελόπουλος, διοικητής, και Παναγιώτης Π. Τζαννετάκης και Κυριάκος Σ. Πουλάκος, υποδιοικητές. 111

Ο Άγγελος Αγγελόπουλος γεννήθηκε το 1904 στο Βλαχώραφι Γορτυνίας. Σπούδασε στην Α.Σ.Ο.Ε.Ε. και αναγορεύτηκε διδάκτωρ το 1927. Συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στη Λιψία (διδάκτωρ πολιτικών επιστημών το 1929) και στο Παρίσι. Το 1931 αναγορεύθηκε υφηγητής της δημόσιας διοίκησης στη Νομική Σχολή Αθηνών και το 1933 τακτικός καθηγητής στην ίδια έδρα. Την περίοδο 1931-1945 διετέλεσε διευθυντής του Ανωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου. Στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής έγινε γραμματέας Οικονομικών της Π.Ε.Ε.Α. (κυβέρνηση της Ελεύθερης Ελλάδας). Συμμετείχε στο Συνέδριο του Λιβάνου ως απεσταλμένος της Π.Ε.Ε.Α. και ανέλαβε υφυπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας κατά την Απελευθέρωση. Το 1947 απολύθηκε από το Πανεπιστήμιο λόγω των πολιτικών φρονημάτων του, το 1961 εκλέχθηκε καθηγητής της εφαρμοσμένης οικονομικής στο Πάντειο, ενώ το 1967 τέθηκε σε διαθεσιμότητα από το δικτατορικό καθεστώς και σε ένδειξη διαμαρτυ-

ρίας παραιτήθηκε. Το 1968 υπέβαλε σχέδιο στη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκρότησης για την αναθεώρηση του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος υπέρ των υπανάπτυκτων χωρών («σχέδιο Αγγελόπουλου»), ενώ μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας ανέλαβε διοικητής της Ε.Τ.Ε. και πρόεδρος της Ε.Τ.Β.Α. Το 1974 έγινε αναπληρωτής πρόεδρος της Διεθνούς Τράπεζας. Υπήρξε εκδότης του περιοδικού *Νέα Οικονομία* (1946-1967) και ιδρυτής της «Ελληνικής Εταιρείας Προγραμματισμού» (1959). Ως διοικητής της Εθνικής Τράπεζας, την περίοδο 1974-1979, έδωσε έμφαση στον εκσυγχρονισμό της, τη συστηματοποίηση των συναλλαγών και την εναρμόνιση της Τράπεζας με τα πρότυπα των Universal Banks. Το 1975 ανακηρύχθηκε μέλος της Ακαδημίας Αθηνών και διορίστηκε αντιπρόσωπος της Ελλάδας στην ειδική επιτροπή του ΟΗΕ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις. Τέλος, το 1990, διετέλεσε πρόεδρος της επιτροπής που συγκροτήθηκε επί οικουμενικής κυβέρνησης Ξ. Ζολώτα για την εξυγίανση της ελληνικής οικονομίας. Στον Άγγελο Αγγελόπουλο μετά την παραίτηση του (1979) απονεμήθηκε ο τίτλος του επίτιμου διοικητή της Εθνικής. Απεβίωσε στην Αθήνα στις 27 Απριλίου 1995.

Η διοίκηση Αγγελόπουλου ανέλαβε το έργο της μετά την πτώση του δικτατορικού καθεστώτος και έθεσε σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα για την κάθαρση, την ορθολογική διοίκηση και την αναδιοργάνωση της Τράπεζας. Βασικοί στόχοι της πολιτικής του ήταν η ανάπτυξη των επενδύσεων και η αύξηση των εξαγωγών. Ο καθηγητής Αγγελόπουλος πίστευε ότι για την επίτευξη αυτών των στόχων έπρεπε να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις να αναπροσαρμόσουν το μέγεθος και τον παραγωγικό μηχανισμό τους στις ανταγωνιστικές συνθήκες της διεθνούς αγοράς. Δημιουργήθηκε μάλιστα ιδιαίτερος μηχανισμός για τη μελέτη και χρηματοδότηση των βιομηχανικών μονάδων με θετικά αποτελέσματα. Η Τράπεζα υποστήριξε τις επενδυτικές και εξαγωγικές δραστηριότητες και συμμετείχε στα κεφάλαια τέτοιων επιχειρήσεων (ΕΛΕΜΒΕ, ΕΛΙΝΤΑ, επαναδραστηριοποίηση των Ναυπηγείων Σύρου κ.ά.). Ένας άλλος στόχος της διοίκησής του ήταν η επέκταση του δικτύου της Εθνικής στο εσωτερικό και στο εξωτερικό (ιδίως στον αραβικό κόσμο). Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται η δημιουργία της Αραβοελληνικής Τράπεζας, και η λειτουργία μονάδων ή γραφείων αντιπροσωπείας στη Βοστώνη, τη Λεμεσό, τη Μεμβούρνη, το Κάιρο, την Τεχεράνη, το Μπαχρέιν, τη Βηρυτό κ.λπ. Το όραμά του όμως να γίνει η Ελλάδα η αναπτυξιακή γέφυρα μεταξύ Ευρώπης και Μέσης Ανατολής με τη γενναία ενίσχυση ελληνικών τεχνικών εταιρειών για μεγάλα έργα στη Μ. Ανατολή και στην Αφρική δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, λόγω της ιδιόμορφης τραπεζικής αγοράς και των πολιτικών εξελίξεων στην πε-

ριοχή. Ιδρύθηκε επίσης η Εθνική Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου και ξεκίνησε η μελέτη συγκρότησης μονάδας leasing και διαχείρισης ακινήτων. Ιδιαίτερη προσπάθεια καταβλήθηκε για την οικονομική διείσδυση της Τράπεζας στην περιφέρεια, κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη των ακριτικών περιφερειών. Στον οργανωτικό τομέα προωθήθηκε η ηλεκτρονική υποδομή της Τράπεζας με τη διεύρυνση των on-line θέσεων, την υιοθέτηση του SWIFT, την πειραματική εισαγωγή του συστήματος αυτόματων αναλήψεων καταθέσεων. Στον μορφωτικό και πολιτιστικό τομέα σημειώθηκε σημαντική στροφή. Προωθήθηκαν αναπαινώσεις κτηρίων, αναδραστηριοποιήθηκε το Μ.Ι.Ε.Τ. και ξεκίνησε το πλούσιο εκδοτικό του έργο, ενισχύθηκαν δημόσιες βιβλιοθήκες και άρχισε να λειτουργεί το Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας σε νέα βάση με επιστημονική καθοδήγηση.

1974

12 Αυγούστου. Με πράξη διοικήσεως η Διεύθυνση Περιουσίας Τραπεζής μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Περιουσίας και Επενδύσεων Τραπεζής*.

4

30 Οκτωβρίου. Στο πλαίσιο της σύσφιξης των ελληνογαλλικών σχέσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Τ.Ε. αποφασίζει την ίδρυση θυγατρικής τράπεζας στο Παρίσι με τη συμμετοχή γαλλικών τραπεζών. Η απόφαση αυτή θα υπολοποιηθεί το 1979.

10

Ίδρυση πρακτορείου της Ε.Τ.Ε. στο Ντύσσελντορφ Γερμανίας και υποκαταστήματος στο Σικάγο.

4

Ίδρυση έντεκα νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια.

4

1975

Νέο Σύνταγμα στη χώρα. Δίκες των πρωταιτίων της χούντας. Προσεκτική «αποχουντοποίηση». Εδραίωση του «Αττίλα» στην Κύπρο, περαιτέρω επιδείνωση των σχέσεων Ελλάδας-Τουρκίας. Πρόεδρος της Δημοκρατίας ο Κωνσταντίνος Τσάτσος.

Οι Η.Π.Α. εγκαταταλείπουν την Ινδοκίνα μετά την ολοκληρωτική ήττα τους από τους Βιετκόγκ. Διεθνής Διάσκεψη του Ελσίνκι για την ασφάλεια και τη συνεργασία στην Ευρώπη. «Επανάσταση των γαριφάλων» στην Πορτογαλία. Δημοκρατία στην Ισπανία. Ανοίγει ξανά η Διώρυγα του Σουέζ μετά τον αραβοϊσραηλινό πόλεμο του 1967. Εμφύλιος στον Λίβανο.

1975

22 Ιανουαρίου. Συστήνεται η *Διεύθυνση Απαιτήσεων εν Καθυστερήσει*. Η νέα διεύθυνση θα ασκεί αρμοδιότητες που προηγουμένως είχαν οι διευθύνσεις Εμπορικών Χορηγήσεων και Βιομηχανικών Χορηγήσεων.

4

26 Μαΐου. Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση

- μέρους του ειδικού και έκτακτου αποθεματικού και έκδοση νέων μετοχών, σύμφωνα με τον α.ν. 148/67. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 1.689.940.200 δρχ., διαιρεμένο σε 2.330.952 μετοχές των 725 δραχμών. 7
- 1975** Συστήνεται περιφερειακή διεύθυνση της Ε.Τ.Ε. με έδρα το Λονδίνο για το συντονισμό των εργασιών της Τράπεζας στη Δυτική Ευρώπη. 4
- Εκδηλώνεται ενδιαφέρον της Ε.Τ.Ε. για τον αραβικό κόσμο. Δημιουργία εξειδικευμένης υποδιεύθυνσης για την προώθηση των δραστηριοτήτων στη Μέση Ανατολή και την Αφρική. Λειτουργία στο Κάιρο γραφείου αντιπροσωπείας της Τράπεζας. 4
- Αναδραστηριοποίηση του *Μορφωτικού Ιδρύματος* της Τράπεζας (*M.I.E.T.*), το οποίο, υπό τη διεύθυνση του Εμμανουήλ Χ. Κάσδαγλη, θα αναδειχθεί σε σπουδαίο πολιτιστικό οργανισμό. 12
- Ίδρυση οκτώ νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- 1976** Ανοίγματα κυβέρνησης Κ. Καραμανλή προς τις βαλκανικές χώρες. Νέα ένταση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις λόγω αμφισβήτησης από την Τουρκία της ελληνικής υφαλοκρηπίδας. Κρατικοποιούνται Εμπορική Τράπεζα, αστικές συγκοινωνίες και Διυλιστήρια Νιάρχου. Καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας στην εκπαίδευση. Επανάωση του Βιετνάμ. Εξέγερση στο Σοβέτο της Ν. Αφρικής.
- 1976** *Απρίλιος*. Με πρωτοβουλία της Εθνικής Τράπεζας γίνεται ο επίσημος εορτασμός των διακοσίων ετών από τη γέννηση του Γαλλοελβετού φιλέλληνα, και συνιδρυτή της Ε.Τ.Ε., Ιωάννη-Γαβριήλ Εϋνάρδου (1775-1863). Στο πλαίσιο του εορτασμού κλήθηκε πολυμελής ελβετική αντιπροσωπεία επισήμων, έγιναν ομιλίες στο Κεντρικό Κατάστημα και κυκλοφόρησε σχετικό αναμνηστικό μετάλλιο. 2
- 23 Σεπτεμβρίου**. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφασίζει τη σύσταση *Συμβουλίου Εργασιών* και στη Θεσσαλονίκη για τη διεκπεραίωση των χρηματοδοτήσεων στη Βόρεια Ελλάδα. 4
- Η Τράπεζα, αξιοποιώντας τη διεθνή πίστη και τις καλές της σχέσεις με ξένους τραπεζικούς οίκους, επιτυγχάνει δάνειο 300 εκατομμυρίων μάρκων από ευρωπαϊκή κοινοπραξία τραπεζών για επενδυτικές πρωτοβουλίες των ελληνικών επιχειρήσεων. 8
- Επαναλειτουργία του υποκαταστήματος της Εθνικής στη Λευκωσία, που είχε διακόψει τις εργασίες του μετά τα γεγονότα του Ιουλίου 1974. 4

- 1976 Ίδρυση δεκατριών νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- 1977 Εκλογές στην Ελλάδα. Το ΠΑΣΟΚ αξιωματική αντιπολίτευση. Ο Γ. Μαύρος παραιτείται από αρχηγός της Ενώσεως Δημοκρατικού Κέντρου. Υπογράφεται νέα αμυντική συμφωνία Ελλάδας-Η.Π.Α. Αρχαιολογικές ανακαλύψεις της Βεργίνας από τον Μαν. Ανδρόνικο. Πολιτική ακυβερνησία και κοινωνική πόλωση στην Τουρκία. Αντιτυρηνικό κίνημα στην Ευρώπη. Κλιμάκωση πολιτικής βίας στην Ιταλία. Ελεύθερες εκλογές στην Ισπανία μετά από 41 χρόνια δικτατορίας.
- 1977 **Μάιος.** Κυκλοφορεί η έκδοση της Τράπεζας *Μνήμη Ιωάννη-Γαβριήλ Εϋνάρδου*, αφιερωμένη στον μεγάλο φιλέλληνα συνιδρυτή της Ε.Τ.Ε., με τις ομιλίες του εορτασμού του προηγούμενου έτους και αποσπάσματα από την πλούσια αλληλογραφία του. 2
- 2 Ιουνίου.** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας των αποθεματικών της και έκδοση νέων υπερτιμημένων μετοχών, σύμφωνα με τον ν. 542/1977. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 4.475.427.200 δρχ., διαιρεμένο σε 2.797.142 μετοχές ονομαστικής αξίας 1.600 δραχμών. 7
- 25 Ιουλίου.** Με πράξη του διοικητή Άγγελου Αγγελόπουλου συγκροτείται τριμελής επιτροπή στην οποία «ανατίθεται η δραστηριοποίηση της Υπηρεσίας Ιστορικού Αρχείου της Τραπέζης, η μελέτη των δυνατοτήτων διά την λειτουργία Μουσείου Οικονομικής Ιστορίας και η προώθηση των εργασιών διά την συγγραφήν επιστημονικής ιστορίας της Εθνικής Τραπέζης». Μετά από δύο προσπάθειες για τη συγκρότηση και λειτουργία Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής, τις οποίες ανέστειλαν την πρώτη ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος και τα μετέπειτα γεγονότα και τη δεύτερη η δικτατορία του 1967, η παραπάνω Πράξη Διοικήσεως σηματοδότησε το νέο ξεκίνημα και την αδιάλειπτη μέχρι σήμερα λειτουργία του Ιστορικού Αρχείου της Ε.Τ.Ε. 4
- Αρχίζει να λειτουργεί το γραφείο αντιπροσωπείας της Τράπεζας στο Μπαχρέιν του Περσικού κόλπου και το υποκατάστημα Αγ. Δομιτίου στη Λευκωσία της Κύπρου. 4
- Ίδρυση δεκαέξι νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- Οι μονάδες εσωτερικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχονται σε 334 και το προσωπικό σε 11.141 άτομα. 4
- 1978 Προσπάθειες ελληνοτουρκικής προσέγγισης. Συνάντηση στο Μοντρέ της

Το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας

1

Το Μορφωτικό Ίδρυμα συστήθηκε το 1966, επί διοικήσεως Γεωργίου Μαύρου, με την ευκαιρία των 125 χρόνων της Εθνικής Τράπεζας, αλλά ξεκίνησε ουσιαστικά τη δραστηριότητά του το 1974, μετά την πτώση της δικτατορίας. Από το 1984 η έδρα του Ιδρύματος βρίσκεται στην οδό Θουκυδίδου 13, σε κτήριο ειδικά ανακαινισμένο από την Εθνική Τράπεζα, ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα παλαιά αθηναϊκά σπίτια της οθωμανικής περιόδου.

Το *Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης*, γνωστό πλέον ως *MIET*, αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα σε όλους σχεδόν τους τομείς του πολιτισμού. Το εκδοτικό του έργο, με πρωτότυπα έργα Ελλήνων και μεταφράσεις ξένων συγγραφέων, περιλαμβάνει πάνω από τριακόσιους τίτλους, πολλοί από τους οποίους επιλέγονται κάθε χρόνο ως πανεπιστημιακά συγγράμματα. Τα εκδοτικά πρότυπα του MIET, που υιοθέτησε ο πρώτος του διευθυντής Εμμανουήλ Χ. Κάσδαγλης, δημιούργησαν σχολή στον τόπο μας. Οι καλλιτεχνικές συλλογές του Ιδρύματος, το Μουσείο της μεγάλης τραγουδίστριας Κατίνας Παξινοπού, το Παλαιογραφικό Αρχείο, το Εργαστήριο Συντήρησης Χάρτινου Υλικού, το Αρχείο Χαρτογραφίας του Ελληνικού Χώρου (δωρεά Βίκτωρος και Νιόβης Μελά), τα τρία πολιτιστικά κέντρα του Ιδρύματος, στην Αθήνα (Μέγαρο Εϋνάρδου), την Πάτρα και τη Θεσσαλονίκη, και οι περιοδεύουσες εκθέσεις που οργανώνει ανά την Ελλάδα και στο εξωτερικό αποτελούν μερικές από τις σοβαρές πολιτιστικές παρεμβάσεις του.

Το MIET έχει επίσης αναπτύξει αξιόλογη δραστηριότητα στον εκπαιδευτικό τομέα. Στο Παλαιογραφικό Αρχείο εδώ και είκοσι χρόνια παραδίδονται μαθήματα ελληνικής παλαιογραφίας σε κύκλους διητούς ή τριητούς φοίτησης, ενώ από το 2003, με την καθοδήγηση ειδικευμένων επιμελητών του Ιδρύματος, λειτουργεί το Εργαστήριο Επιμέλειας Κειμένου, σε κύκλους διητούς φοίτησης, για νέους που επιθυμούν να ασχοληθούν επαγγελματικά με την επιμέλεια εκδόσεων.

Επιπλέον το MIET, ως διαχειριστής του «Κληροδοτήματος Μινωτή εις μνήμην Κατίνας Παξινοπού», προκηρύσσει κατ' έτος υποτροφίες εσωτερικού και εξωτερικού για σπουδαστές απ' όλους τους τομείς και τις ειδικότητες της θεατρικής τέχνης.

Τον Δεκέμβριο του 2005 το MIET ανέλαβε μιαν ακόμη σημαντική πρωτοβουλία ιδρύοντας ένα πρότυπο πανεπιστημιακό βιβλιοπωλείο στην οδό Αμερικής 13 στην Αθήνα, όπου, εκτός από τα βιβλία του Ιδρύματος, διατίθενται και οι εκδόσεις όλων των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων της χώρας (πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων, μουσείων κ.λπ.).

2

3

4

1. Η εξωτερική όψη του Μορφωτικού Ιδρύματος επί της οδού Θουκυδίδου 13 μετά την αποκατάστασή του.

2. Η αίθουσα του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Ι.Ε.Τ. Μέρος της επίπλωσής της προέρχεται από το Μέγαρο Μαξίμου, κατοικία του πρώην διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Δημητρίου Μάξιμου.

3. Η έπαυλη της Οικογένειας Καπαντζή στη Θεσσαλονίκη, που στέγασε για πολλά χρόνια το 5ο Γυμνάσιο, μετά την αποκατάστασή της από την Εθνική Τράπεζα στεγάζει σήμερα το Πολιτιστικό Κέντρο του Μ.Ι.Ε.Τ. στη Θεσσαλονίκη.

4. Όψη από την εσωτερική αυλή του κτηρίου του Μορφωτικού Ιδρύματος.

5. Το Πολιτιστικό Κέντρο του Μορφωτικού Ιδρύματος στην Πάτρα, που στεγάζεται σε νεοκλασικό κτήριο επί της Πλατείας Γεωργίου Α' και φιλοξενεί περιοδικές εκθέσεις.

6. Το παλαιό ξενοδοχείο «Πατρίς» επί της οδού Αγίου Κωνσταντίνου στην Αθήνα, το οποίο μετασκευάστηκε από την Εθνική Τράπεζα και του δόθηκε το όνομα του συνιδρυτή της Ε.Τ.Ε.

Ι.-Γ. Ευνάρδου. Στεγάζει σήμερα το Μουσείο Παξινού, το Αρχείο Χαρτογραφίας του Ελληνικού Χώρου καθώς και περιοδικές εκθέσεις του Ιδρύματος στην Αθήνα.

5

6

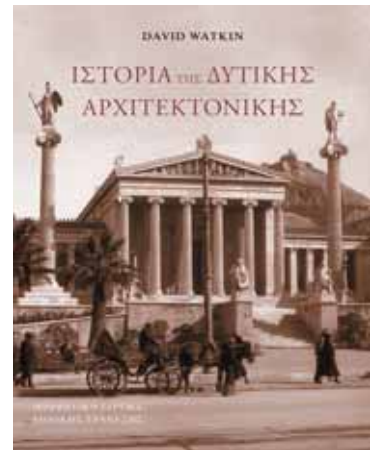
7

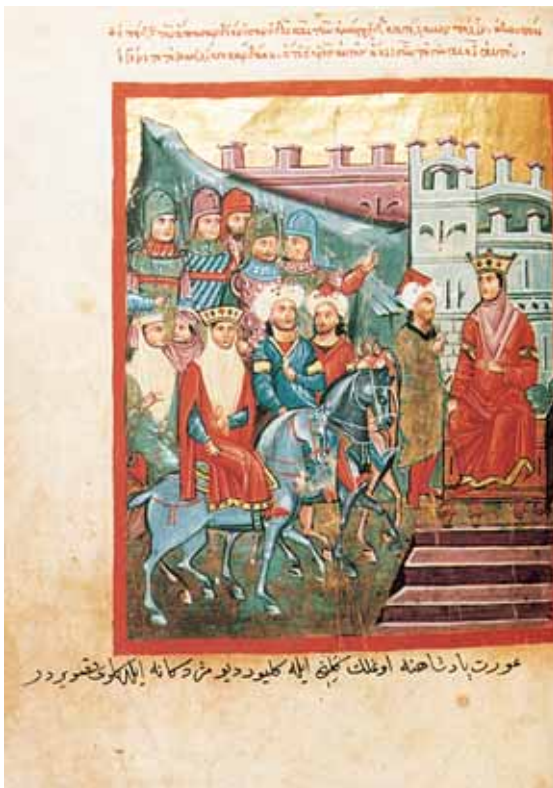
8

9

10

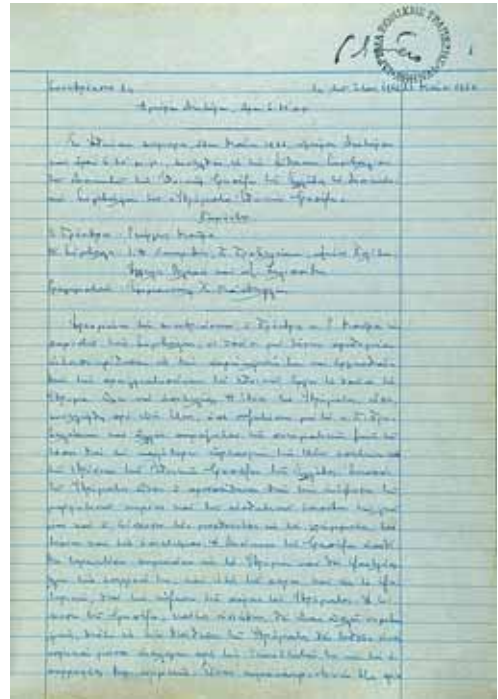

7-8. Βιβλίο πριν και μετά την παρέμβαση του Εργαστηρίου Συντήρησης Χάρτινου Υλικού του Μ.Ι.Ε.Τ.

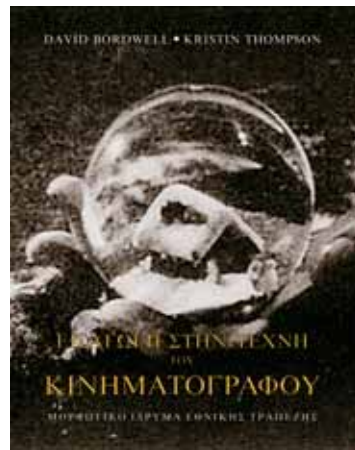
9. Τα χέρια της συντηρήτριας.
10. Δείγμα παλαιού εικονογραφημένου χειρογράφου. Το Παλαιογραφικό Ιστορικό Αρχείο του Μορφωτικού Ιδρύματος διαθέτει μία από τις πλουσιότερες συλλογές μικροταινιών παλαιών χειρογράφων. Παράλληλα με τις πολύπλευρες δραστηριότητές του λειτουργεί και ως κέντρο εκμάθησης της παλαιογραφίας.

11. Η αρχική σελίδα των Πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Ι.Ε.Τ. Φέρει τις ενδείξεις, αριστερά πάνω, Συνεδρίαση 1η, δεξιά 1η του έτους 1966 και στη συνέχεια 23 Μαΐου 1966. Είναι γραμμένη με το χέρι του πρώτου διευθυντή του, Εμμ. Χ. Κάσδαγλη.

12. Εξώφυλλα από πρόσφατες εκδόσεις του Μ.Ι.Ε.Τ.

11

12

Ελβετίας των πρωθυπουργών Ελλάδας και Τουρκίας Κ. Καραμανλή και Μπουλέντ Ετζεβίτ. Άνοιγμα της Αθήνας προς τη Μόσχα. Μεγάλος πολύνεκρος σεισμός στη Θεσσαλονίκη. Συγκρότηση επιτροπής μελέτης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος (επιτροπή Χαρισσόπουλου).

Απαγωγή και εκτέλεση του πρωθυπουργού Α. Μόρο από τις «Ερυθρές Ταξιαρχίες» στην Ιταλία. Εισβολή του Ισραήλ στον Λίβανο. Ίδρυση ισλαμικού κόμματος στο Ιράν.

1978 *6 Σεπτεμβρίου.* Συγχωνεύονται οι κεντρικές μονάδες *Συντονισμού Οικονομικής και Περιφερειακής Αναπτύξεως και Καταθέσεων & Νέων Εργασιών* σε μία νέα διεύθυνση με την επωνυμία *Διεύθυνση Αναπτύξεως, Νέων Εργασιών και Καταθέσεων*.

4

Στο πλαίσιο του προγράμματος αποκέντρωσης των λειτουργιών του δικτύου της Ε.Τ.Ε., συστήνεται η *Περιφερειακή Διεύθυνση Θράκης*.

4

Η Εθνική εντάσσεται στον διεθνή οργανισμό SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) και συνδέεται λειτουργικά δύο χρόνια αργότερα.

3

Ίδρυση δύο νέων υποκαταστημάτων της Ε.Τ.Ε. στο εξωτερικό, στη Λεμεσό της Κύπρου και στη Βοστώνη των Η.Π.Α.

4

Ανοίγουν τα γραφεία αντιπροσωπείας της Τράπεζας στη Νέα Υόρκη των Η.Π.Α. και στη Μελβούρνη της Αυστραλίας.

4

Ίδρυση δεκατεσσάρων νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια.

4

Στο πλαίσιο του κοινωνικού της έργου η Τράπεζα ενισχύει γενναία διάφορα κοινωφελή ιδρύματα που δραστηριοποιούνται παρέχοντας βοήθεια προς τους σεισμοπαθείς της Θεσσαλονίκης. Επίσης ενισχύει το Ειδικό Ταμείο της Προεδρίας Κύπρου υπέρ των παθόντων της τουρκικής εισβολής, το Άσυλο Ανιάτων, το Διεθνές Ιπποκράτειο Ίδρυμα στην Κω, τον Οίκο Ευγηρίας των υπαλλήλων της, το Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών.

12

Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 213.092.143.973 δρχ., σύνολο καταθέσεων 306.385.084.906 δραχμές.

7

1979 Υπογράφεται στο Ζάππειο η συνθήκη ένταξης της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. Επανεξέταση της χώρας στο στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ. Επίσκεψη Κ. Καραμανλή στη Μόσχα και το Πεκίνο. Το βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας στον Οδυσσέα Ελύτη. Έργο του Μόρνου για την ύδρευση της Αθήνας. Ίδρυση της Τράπεζας Μακεδονίας Θράκης. Μεγάλη απεργία των τραπεζοϋπαλλήλων για το ωράριο.

Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος: Ευρωπαϊκή νο-

μισματική μονάδα (ECU) και Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ). Η Μάργκαρετ Θάτσερ πρωθυπουργός της Μ. Βρετανίας. Πολιτική ένταση στην Τουρκία, επιβολή στρατιωτικού νόμου. Δολοφονία στην Κωνσταντινούπολη του διακεκριμένου δημοσιογράφου Αμπντί Ιπεκτσί, αντιπροέδρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Τύπου. Εισβολή των Σοβιετικών στο Αφγανιστάν. Ισλαμική Επανάσταση, Ανατροπή του Σάχη στην Περσία. Ο Σαντάμ Χουσεΐν πρόεδρος του Ιράκ.

1979

25 Μαΐου. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων πραγματοποιείται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας των αποθεματικών της και έκδοση νέων υπερτιμημένων μετοχών, σύμφωνα με τον ν. 542/1977. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 5.370.513.600 δρχ., διαιρεμένο σε 3.356.571 μετοχές ονομαστικής αξίας 1.600 δραχμών.

7

Νοέμβριος. Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει στο Παρίσι τη θυγατρική της τράπεζα *Banque Nationale de Grèce (France)*. Το Γραφείο Αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε στο Παρίσι, που είχε ιδρυθεί το 1962, θα διακόψει τις εργασίες του στις αρχές του 1981.

10

10 Δεκεμβρίου. Ο διοικητής Άγγελος Αγγελόπουλος και ο υποδιοικητής Κυριάκος Πουλάκος υποβάλλουν τις παραιτήσεις τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.

11

10 Δεκεμβρίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει την πρόταση του υποδιοικητή Παναγιώτη Τζαννετάκη να διαδεχθούν τους παραιτηθέντες Α. Αγγελόπουλο και Κυρ. Πουλάκο οι Ευθύμιος Ν. Χριστοδούλου και Ιωάννης Δ. Καλλιμασιώτης στις θέσεις του διοικητή και του υποδιοικητή αντίστοιχα.

11

Συμμετοχή της Εθνικής κατά 40% στο κεφάλαιο της νεοϊδρυθείσας *Αραβοελληνικής Τράπεζας* με έδρα την Αθήνα.

8

Ίδρυση δέκα νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια.

4

Η παρουσία της Εθνικής στο Κάιρο αναβαθμίζεται με τη σύσταση υποκαταστήματος.

4

Το δίκτυο εξωτερικού της Τράπεζας αποτελείται από 41 μονάδες (19 υποκαταστήματα Ε.Τ.Ε., 15 υποκαταστήματα συγγενών οργανισμών, 7 γραφεία αντιπροσωπείας), με προσωπικό 876 άτομα.

4

Ιδρύεται ο *Σύλλογος Δικηγόρων της Εθνικής Τραπέζης*.

1

1980

Παραίτηση της κυβέρνησης Καραμανλή. Ο Γεώργιος Ράλλης πρωθυπουργός. Εκλογή του Κωνσταντίνου Καραμανλή ως προέδρου της Δημοκρα-

τίας. Οι πρώτες συνδέσεις των ελληνικών τραπεζών με το Παγκόσμιο Δια-
τραπεζικό Δίκτυο Τηλεπικοινωνιών S.W.I.F.T.

Αρχίζει η παγκόσμια οικονομική ύφεση εξαιτίας της αδυναμίας των χω-
ρών του Τρίτου Κόσμου να ανταποκριθούν στο εξωτερικό χρέος τους. Πό-
λεμος Ιράκ-Ιράν.

1980 **5 Ιανουαρίου.** Η Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει τον Ευθύ-
μιο Ν. Χριστοδούλου διοικητή και τον Ιωάννη Δ. Καλλιμασιώτη
υποδιοικητή της Ε.Τ.Ε., ενώ παραμένει και ο πρώτος υποδιοικητής
Παναγιώτης Π. Τζαννετάκης.

Ο Ευ. Χριστοδούλου γεννήθηκε το 1932 στη Λάρισα. Ολοκλή-
ρωσε τη δευτεροβάθμια εκπαίδευσή του στο Κολέγιο Αθηνών
και φοίτησε στο Hamilton College και το Columbia University.
Το 1959 προσλήφθηκε στην Εθνική Τράπεζα ως οικονομικός
εμπειρογνώμων. Το 1965 ανέλαβε διευθυντής στην Ε.Τ.Ε.Β.Α.
και από το 1974 ήταν γενικός διευθυντής της. Από το 1977 έως
το 1979 χρημάτισε πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της
Ολυμπιακής Αεροπορίας μέχρις ότου ανέλαβε τη Διοίκηση
της Εθνικής (Ιανουάριος 1980 - Νοέμβριος 1981). Από το 1984
έως το 1990 υπήρξε μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τον Απρίλιο του 1990 ανέλαβε αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών
για ευρωπαϊκά θέματα, από τον Οκτώβριο του ίδιου έτους αναπλη-
ρωτής υπουργός και στη συνέχεια υπουργός Εθνικής Οικονομίας.
Το 1992 εκλέχθηκε διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος από όπου
παραιτήθηκε τον Νοέμβριο του 1993. Την περίοδο 1994-1999 ήταν εκ-
νού μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Διετέλεσε κατά περιό-
δους μέλος διοικητικών συμβουλίων ή πρόεδρος βιομηχανικών,
τραπεζικών και ασφαλιστικών οργανισμών στην Ελλάδα και το
εξωτερικό. Επίσης μέλος του Board of Governors για την Ελλάδα στη
Διεθνή Τράπεζα και στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Σήμερα είναι
πρόεδρος του Δ.Σ. του Ομίλου «Ελληνικά Πετρέλαια».

Η περίοδος της διοίκησης Ε. Χριστοδούλου χαρακτηρίζεται από τις
εξελίξεις στον νομισματοπιστωτικό τομέα που είχαν επηρεαστεί
από την περιοριστική πιστωτική πολιτική και την προσπάθεια για
περαιτέρω ανάπτυξη της ηλεκτρονικής υποδομής της Τράπεζας.
Εξάλλου η προεκλογική περίοδος του 1981 και οι επιπτώσεις της
στην αγορά δεν άφηναν μεγάλα περιθώρια υλοποίησης βασικών
επιχειρησιακών σχεδίων. Πάντως, οι χορηγήσεις και κυρίως οι κα-
ταθέσεις της Ε.Τ.Ε. αυξήθηκαν κατά μέσο όρο ετησίως 23% και 31%
αντιστοίχως. Στον οργανωτικό τομέα συνεχίστηκε η προσπάθεια
εκσυγχρονισμού και παράλληλα επεκτάθηκε το δίκτυο των μονά-
δων της Τράπεζας, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Στο
πλαίσιο το Ομίλου, τέλος, άρχισε να λειτουργεί η *Εθνική Εταιρεία*

Επενδύσεων και Χαρτοφυλακίου και αποφασίσθηκε η ίδρυση της *Ethodata A.E.*, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών μηχανοργάνωσης προς τρίτους.

1980

14 Μαΐου. Αναδιάρθρωση των κεντρικών μονάδων της Διοίκησης. Περιορισμός του αριθμού τους από 21 σε 16 με συγχωνεύσεις και ανακατανομή των υπηρεσιών. Η Ομάδα Επιλογής και Ανάπτυξης Προσωπικού και η ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση Εκπαιδύσεως Προσωπικού εντάσσονται στη νέα *Διεύθυνση Προσωπικού*. Η παρακολούθηση των λειτουργιών της παραμένει υπό την εποπτεία συμβούλων της Διοίκησης. Η Διεύθυνση Μελετών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων καταργείται και οι λειτουργίες της εντάσσονται στη *Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Χορηγήσεων*. Η Διεύθυνση Αναπτύξεως Νέων Εργασιών και Καταθέσεων καταργείται και οι λειτουργίες της μεταφέρονται στις διευθύνσεις *Βιομηχανικών Χορηγήσεων* και *Καταστημάτων Εσωτερικού*. Η Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών καταργείται και οι λειτουργίες της μεταφέρονται στη *Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων και Ναυτιλίας*.

4

Για τη διαχείριση χαρτοφυλακίου κινητών αξιών, η Τράπεζα συστήνει την *Εθνική Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου Α.Ε.*

10

Δημιουργία του *Dealing Room* για την επιτυχή συμμετοχή της E.T.E. στη διατραπεζική αγορά συναλλάγματος.

3

Περαιτέρω επέκταση του συστήματος άμεσης σύνδεσης on line σε πολλές μονάδες. Η E.T.E. εγκαθιστά, πρώτη στην Ελλάδα, τα σύγχρονα μηχανήματα αυτόματης συναλλαγής (ATM-Automated Teller Machines).

3

Ριζική αναμόρφωση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης του προσωπικού.

4

Ίδρυση δώδεκα νέων μονάδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια.

4

Περαιτέρω διεύρυνση του δικτύου εσωτερικού της E.T.E. Μέσα στη δεκαετία 1971-80 λειτούργησαν άλλες 99 νέες μονάδες σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και επαρχία.

4

Υιοθετείται ευρύτατο πρόγραμμα επέκτασης του δικτύου στα επόμενα χρόνια με τη σύσταση, εκτός των τυπικών καταστημάτων που ασκούν όλες τις τραπεζικές εργασίες, μονάδων εποχικής εργασίας, κινητών συνεργείων και θυρίδων, που εξαρτώνται διοικητικά και λογιστικά από άλλες μεγαλύτερες μονάδες της περιοχής τους.

4

1980 Στο δίκτυο εξωτερικού της Ε.Τ.Ε. προστίθεται το νέο υποκατάστημα στο Παραλίμνι της Κύπρου.

4

Στο πλαίσιο των εκδόσεων της σειράς «Μελέτες Οικονομικής Ιστορίας», που έχουν σχέση με τη σύγχρονη έρευνα στο Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε. και που επιμελείται η Επιτροπή Ιστορίας, γίνεται η αναστατική έκδοση της *Ιστορίας της Εθνικής Τραπεζής της Ελλάδος (1842-1902)* του Ιω. Βαλαωρίτη (1902), με πρόλογο του υποδιοικητή Π. Τζαννετάκη. Επιπλέον εκδίδονται: *Το ζήτημα των τραπεζών*, του Γ. Δερτιλή και το *Γενικό Ευρετήριο του Ιστορικού Αρχείου* της Ευτυχίας Λιάτα.

1

1981 Κυβερνήσεις Ανδρέα Παπανδρέου (1981-1989). Ένταξη της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες. Κατά την απογραφή ο πληθυσμός της χώρας ανέρχεται σε 9.740.417 άτομα.

Τεχνολογική επανάσταση της πληροφορικής. Εφαρμογή των συστημάτων Personal Computers (P.C.) της εταιρείας International Business Machines (I.B.M.).

1981 **9 Νοεμβρίου.** Μετά την κυβερνητική αλλαγή, παραίτηση του διοικητή της Ε.Τ.Ε. Ευθύμιου Χριστοδούλου και των υποδιοικητών Παν. Τζαννετάκη και Ιω. Καλλιμασιώτη.

111

9 Νοεμβρίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει στη θέση των παραιτηθέντων μελών της Διοίκησης, Ευθύμιου Χριστοδούλου, Παν. Τζαννετάκη και Ιω. Καλλιμασιώτη, τον καθηγητή Γεώργιο-Αλέξανδρο Μαγκάκη ως διοικητή της Τράπεζας και τους Γεώργιο Τρ. Μίρκο και Κωνσταντίνο Δ. Γεωργουτσάκο ως υποδιοικητές.

111

28 Νοεμβρίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων επικυρώνει την εκλογή του Γεώργιου-Αλέξανδρου Μαγκάκη στη θέση του διοικητή της Εθνικής και των Γ. Μίρκου και Κ. Γεωργουτσάκου ως υποδιοικητών.

111

Ο Γ.-Α. Μαγκάκης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1922. Σπούδασε νομικά στην Ελλάδα και συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στο Μόναχο, όπου το 1953 αναγορεύθηκε διδάκτωρ του ποινικού δικαίου. Ξεκίνησε την ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία το 1955, οπότε αναγορεύθηκε υφηγητής του ποινικού δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Απολύθηκε από το Πανεπιστήμιο το 1968 από το δικτακτορικό καθεστώς και ακολούθως φυλακίστηκε για την αντιδικτατορική του δράση. Ως αυτοεξόριστος δίδαξε στο Πανεπιστήμιο του Φράιμπουργκ και της Χαϊδελβέργης από το 1972 έως το 1974. Το 1974 επέστρεψε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών· παράλληλα ξεκίνησε πολιτική σταδιοδρομία. Εκλέχθηκε πέντε φορές βουλευτής και χρημάτισε υπουργός Δημο-

σίων Έργων (1974), Δικαιοσύνης (1982-1986), Υγείας-Πρόνοιας (1987) και αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών (1995). Επίσης μετείχε στην εκπροσώπηση του ελληνικού κοινοβουλίου στο Συμβούλιο της Ευρώπης (1993).

Η εποχή της διοίκησης Μαγκάκη είναι συνδεδεμένη με την απαρχή μιας νέας από το κράτος οικονομικής πολιτικής που διακήρυττε αλλαγές και αναπροσαρμογές στις υπάρχουσες κοινωνικοοικονομικές δομές, ώστε να διασφαλιστεί η μελλοντική οικονομική πρόοδος και ανάπτυξη της χώρας. Στο παραπάνω πλαίσιο προσπάθησε ο καθηγητής και πολιτικός Γ.-Α. Μαγκάκης να εντάξει την Τράπεζα, η οποία άλλωστε διαδραμάτιζε κεντρικό ρόλο στην εθνική μας οικονομία, με συμπαραστάτες τους υποδιοικητές Γ. Μίρκο και Κ. Γεωργουτσάκο, τεχνοκράτες και έμπειρα τραπεζικά στελέχη. Έτσι από τον Νοέμβριο του 1981 και ολόκληρο το επόμενο έτος εφαρμόστηκε πολιτική συντήρησης της κατάστασης μέχρις ότου διατυπωθούν και νομοθετηθούν το πλαίσιο και οι όροι της νέας πολιτικής. Πάντως στην πρώτη αυτή περίοδο οι προτεραιότητες της Εθνικής ήταν η αντιμετώπιση: α) των προβλημάτων των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων (μέσα στα οποία ήταν και οι κατά το παρελθόν ατυχείς χρηματοδοτήσεις των τεχνικών εταιρειών της Μέσης Ανατολής) και β) των σοβαρών οργανωτικών και λειτουργικών αδυναμιών του πιστοδοτικού μηχανισμού της Τράπεζας, ιδιαίτερα τα κριτήρια επιλογής δανείων και η παρακολούθηση της διάθεσής τους.

1981 Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει τη θυγατρική *Ethodata A.E.*, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών συμβούλου πληροφορικής, την ανάπτυξη λογισμικού και την εκπαίδευση σε θέματα πληροφορικής και πολυμέσων.

8

Η Εθνική αποκτά τις μετοχές και την άδεια επαναλειτουργίας της *Τράπεζας Χίου* (1919-1968).

8

Εορτασμός των 140 χρόνων της Τράπεζας με παρουσίαση μεγάλου μέρους της πλούσιας Καλλιτεχνικής Συλλογής της στην Εθνική Πινακοθήκη.

2

Ίδρυση δεκαοκτώ νέων μονάδων, υποκαταστημάτων και θυρίδων, της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. Επίσης, στο δίκτυο εξωτερικού προστίθεται το νέο υποκατάστημα οδού Νίκης στη Λευκωσία.

4

Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 394.187.859.735 δρχ., σύνολο καταθέσεων 628.384.008.361 δραχμές.

7

1982 Αναγνώριση της εαμικής Εθνικής Αντίστασης. Καθιέρωση του πολιτικού γάμου. Το μονοτονικό σύστημα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Κα-

τάργηση της Νομισματικής Επιτροπής.

Ένταση στο παλαιστινιακό: Οι Ισραηλινοί καταλαμβάνουν τον Ν. Λίβανο, οι Παλαιστίνιοι εκκενώνουν τη Βηρυτό. Πόλεμος Μ. Βρετανίας και Αργεντινής για τα νησιά Φόκλαντ, πτώση της δικτατορίας στην Αργεντινή. Οι πρώτες συσκευές ανάγνωσης ψηφιακών δίσκων.

1982

31 Μαρτίου. Η Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων και Ναυτιλίας χωρίζεται σε *Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών* και *Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων*.

4

22 Απριλίου. Σε εφαρμογή του ν. 1232/1982, η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει νέο διοικητικό συμβούλιο στην Εθνική Τράπεζα.

11

25 Μαΐου. Με πράξη διοικήσεως συστήνεται η *Διεύθυνση Ανάπτυξης*.

4

7 Ιουλίου. Ο διοικητής Γεώργιος-Αλέξανδρος Μαγκάκης παραιτείται προκειμένου να αναλάβει το υπουργείο Δικαιοσύνης και τον διαδέχεται ο Στυλιανός Περ. Παναγόπουλος.

11

30 Ιουλίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων επικυρώνει την εκλογή του Στυλιανού Περ. Παναγόπουλου στη θέση του διοικητή της Τράπεζας. Υποδιοικητές παραμένουν οι Γεώργιος Τρ. Μίρκος και Κωνσταντίνος Δ. Γεωργουτσάκος.

11

Ο Στ. Παναγόπουλος γεννήθηκε το 1939 στον Πειραιά. Σπούδασε οικονομικές επιστήμες στο London School of Economics. Από το 1964 έως το 1978 εργάστηκε διαδοχικά στη Citibank και την Chase Manhattan Bank. Το 1981 έγινε γενικός γραμματέας του Εθνικού Οργανισμού Τουρισμού. Στις 30 Ιουλίου 1982 αναλαμβάνει διοικητής της Ε.Τ.Ε. Την περίοδο 1983-1987 είναι μέλος του Ανωτάτου Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής. Από το 1994 έως το 1999 είναι ευρωβουλευτής και από το 1999 έως το 2002 πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Επενδυτικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Τη διοίκηση Παναγόπουλου απασχόλησαν κυρίως τα προβλήματα διαχείρισης που είχαν προκύψει από το νέο θεσμικό πλαίσιο που διαμόρφωσαν ο ν. 1386/83 και η Π.Δ. 341/84 της Τράπεζας της Ελλάδος. Με τον πρώτο νόμο αντιμετωπιζόταν το θέμα των προβληματικών επιχειρήσεων (οφειλές άνω των 200 δισ. δραχμών από τις οποίες το 60% προς την Εθνική Τράπεζα). Ένα μέρος των οφειλών μετοχοποιήθηκε, άλλο μετατράπηκε σε ομολογίες και ένα τρίτο απωλέσθηκε, αφού ορισμένες επιχειρήσεις κρίθηκαν ως μη βιώσιμες. Με την παραπάνω αναφερόμενη Πράξη Διοικητή της Τράπεζας Ελλά-

δος δόθηκε η δυνατότητα στις εμπορικές τράπεζες να ρυθμίσουν, κάτω από ορισμένους όρους, σε μακροχρόνια βάση τις ληξιπρόθεσμες οφειλές βιώσιμων επιχειρήσεων. Η ανακατάταξη των χορηγήσεων, σε συνδυασμό με τη διακοπή λογισμού τόκων στα ληξιπρόθεσμα δάνεια των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων αλλά και η αυξομείωση των επιτοκίων καταθέσεων και ομολόγων –και όλα αυτά πάντοτε μέσα στο κλίμα των δεσμεύσεων των καταθέσεων των τραπεζών από την Τράπεζα της Ελλάδος– προκάλεσαν σοβαρότατα προβλήματα στην Εθνική. Στον τομέα της οργάνωσης καταβλήθηκαν προσπάθειες εκσυγχρονισμού της λειτουργίας της Τράπεζας, ενώ η μετακληθείσα το 1987 διεθνής εταιρεία συμβούλων για τη γενικότερη αναδιοργάνωση της Ε.Τ.Ε. δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Τέλος, το δίκτυο υποκαταστημάτων εσωτερικού και εξωτερικού της Τράπεζας αυξήθηκε σημαντικά, κατά 99 νέες μονάδες εσωτερικού και 20 εξωτερικού, ενώ το έμψυχο δυναμικό έφτασε από 12.500 το 1981 στους 16.000 περίπου εργαζομένους.

- 1982 **1 Σεπτεμβρίου.** Μετά την παραίτηση του υποδιοικητή Γεωργίου Μίρκου, αναλαμβάνει θέση υποδιοικητή ο Κωνσταντίνος Αλεξ. Σιέτος. 111
- 10 Δεκεμβρίου.** Αναλαμβάνει ως τρίτος υποδιοικητής ο Γεώργιος Θεοδ. Λαμπρόπουλος. 111
- Η Τράπεζα λαμβάνει μέρος σε διεθνή κοινοπρακτικά δάνεια που χορηγούνται σε μεγάλες ελληνικές κρατικές επιχειρήσεις. 3
- Η θυγατρική της Ε.Τ.Ε. *Τράπεζα Υποθηκών* μετονομάζεται σε *Εθνική Στεγαστική Τράπεζα*. 10
- Ιδρύεται στον Καναδά, με έδρα το Μόντρεαλ και μετά τη συγχώνευση των θυγατρικών *N.B.G. Enterprises Ltd* και *Hellenic Canadian Trust*, η νέα θυγατρική της Εθνικής *National Bank of Greece (Canada)*, με τρία υποκαταστήματα. Το γραφείο αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε. στο Μόντρεαλ, που είχε συσταθεί το 1970, καταργείται. 10
- Νέα ανάπτυξη του δικτύου εσωτερικού της Τράπεζας. Ίδρυση είκοσι τεσσάρων νέων υποκαταστημάτων και θυρίδων στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- Το σύνολο του ενεργητικού της Τράπεζας ανέρχεται σε 1.207.447 εκατομμύρια δραχμές. 7
- 1983 **Νόμος ισότητας των δύο φύλων.** Νέα συμφωνία παραμονής των αμερικανικών βάσεων στην Ελλάδα. Επαναπατρισμός των υπόλοιπων πολιτικών προσφύγων. Η Ελλάδα αναλαμβάνει για πρώτη φορά την προεδρία της Ε.Ο.Κ. Υποτίμηση της δραχμής κατά 15%. Συμφωνία οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας-Ινδίας.

Ανακήρυξη του ψευδοκράτους του Ντενκτάς στην κατεχόμενη Κύπρο. Το Συμβούλιο Ασφαλείας του Ο.Η.Ε. το καταδικάζει. Πρόγραμμα «πολέμου των άστρων» των Η.Π.Α. Οι πρώτοι φορητοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές στις Η.Π.Α.

1983

2 Μαρτίου. Με στόχο τη διεύρυνση του θεσμού της διοικητικής αποκέντρωσης και ενίσχυσης της περιφερειακής ανάπτυξης, συστήνεται η *Περιφερειακή Διοίκηση Βόρειας Ελλάδας*. Σε αυτήν υπάγονται οι περιφερειακές διευθύνσεις Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκης, και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

4

24 Ιουνίου. Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με αναπροσαρμογή, λόγω υπεραξίας πάγιας περιουσίας, αξιοποίησης του αποθεματικού με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιον, προσαύξησης αξίας μετοχών κτλ. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 19.635.943.500 δρχ., διαιρεμένο σε 4.363.543 μετοχές των 4.500 δραχμών.

7

7 Δεκεμβρίου. Με στόχο την ουσιαστική αποκέντρωση του διοικητικού μηχανισμού της Τράπεζας συστήνεται *Περιφερειακή Διοίκηση Πελοποννήσου-Ιονίου*, στην οποία υπάγονται οι περιφερειακές διευθύνσεις Ανατολικής Πελοποννήσου, Δυτικής Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας.

4

Η Τράπεζα λαμβάνει ειδικά μέτρα για την ενίσχυση και χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Εξασφαλίζει επενδυτικά κεφάλαια σε συνάλλαγμα από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για χορηγήσεις δανείων στη βιοτεχνία, ενώ τον επόμενο χρόνο αρχίζει να αντιμετωπίζει σε νέα βάση το θέμα των υπερχρεωμένων προβληματικών επιχειρήσεων.

8

Ίδρυση είκοσι νέων υποκαταστημάτων και θυρίδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια.

4

Η θυγατρική της Ε.Τ.Ε. The South African Bank of Athens συστήνει ένα ακόμη υποκατάστημα στο Germiston της Ν. Αφρικής.

10

Αρχίζει να υλοποιείται στην Εθνική Τράπεζα πρόγραμμα σταδιακής λογιστικής αποδέσμευσης των θυρίδων με σκοπό τη λογιστική ανεξαρτητοποίησή τους από τα υποκαταστήματα που εποπτεύουν τις εργασίες τους.

4

Το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης δημοσιεύει το άγνωστο, ανέκδοτο απομνημόνευμα του στρατηγού Ιωάννη Μακρυγιάννη *Οράματα και Θάματα*.

1

1984

Για τον εκσυγχρονισμό της πολεμικής μας αεροπορίας η ελληνική κυβέρ-

νηση αποφασίζει την «αγορά του αιώνα». Απελευθέρωση διαφόρων τραπεζικών εργασιών. Η Τράπεζα Κρήτης μεταβιβάζεται στον Γ. Κοσκωτά. Οι Η.Π.Α. αποχωρούν από την ΟΥΝΕΣΚΟ. Δολοφονία της Ίντιρα Γκάντι. Ανακάλυψη του ιού του Έιτζ.

1984 **6 Φεβρουαρίου.** Καταργείται η Διεύθυνση Περιουσίας και Επενδύσεων Τραπεζής και χωρίζεται σε δύο νέες μονάδες, τη *Διεύθυνση Περιουσίας Τραπεζής* και τη *Διεύθυνση Επενδύσεων*. 4

20 Αυγούστου. Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Ιωάννης Δ. Δρούγκας στη θέση του αποχωρήσαντος Γ. Λαμπρόπουλου. 111

Σεπτέμβριος. Έναρξη της περιοδικής έκδοσης της Ε.Τ.Ε. *Εμείς, ο κόσμος της Εθνικής Τράπεζας*, η οποία απευθύνεται στο προσωπικό της. 1

Η Ε.Τ.Ε. εγκαθιστά το νέο λειτουργικό σύστημα μηχανογραφικής υποδομής MVS-Multiple Virtual Storage. 4

Ίδρυση είκοσι τεσσάρων νέων υποκαταστημάτων και θυρίδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. Επίσης, στο δίκτυο εξωτερικού προστίθεται το νέο υποκατάστημα Cambridge στην πολιτεία της Μασσαχουσέτης των Η.Π.Α. 4

1985 Ο Χρ. Σαρτζετάκης νέος πρόεδρος της Δημοκρατίας στη θέση του Κων. Καραμανλή. Κυβερνητικός ανασχηματισμός. Μέτρα για τη σταθεροποίηση της οικονομίας. Δεύτερη υποτίμηση της δραχμής κατά 15%, πολιτική λιτότητας. Η Αθήνα πρώτη «πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης». Ένταξη στην Ε.Ο.Κ. της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Αποφασίζεται στο Λουξεμβούργο η ίδρυση της ενιαίας αγοράς. Ο Γκορμπατσόφ στην ηγεσία της Ε.Σ.Σ.Δ. «Πρωτοβουλία των έξι ηγετών» για τον αφοπλισμό. Συναντήσεις στο Δελχί και την Αθήνα. Κατάρρευση του Ο.Π.Ε.Κ., πολλές πετρελαιοπαραγωγές χώρες αυξάνουν την ημερήσια παραγωγή τους. Ιστορικό ρεκόρ του δείκτη Dow Jones στο Χρηματιστήριο της Ν. Υόρκης.

1985 **11 Νοεμβρίου.** Συστήνεται η *Διεύθυνση Καταθέσεων και Ανάπτυξης Εργασιών*. Μετονομάζεται η Διεύθυνση Καταθέσεων και Καταστημάτων Εσωτερικού σε *Διεύθυνση Καταστημάτων Εσωτερικού*. 4

15 Νοεμβρίου. Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Γεώργιος Τ. Κασμάς στη θέση του αποχωρήσαντος Ι. Δρούγκα. 111

Ίδρυση δεκαοκτώ νέων υποκαταστημάτων και θυρίδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. Επίσης, στο δίκτυο εξωτερικού προστίθενται τέσσερις θυρίδες στην Κύπρο και η νέα μονάδα εξωχωρίων δραστηριοτήτων (off shore) της θυγατρικής Altantic Bank of New York στα νησιά Cayman στις Αντίλλες. 4

- 1985 Το σύνολο προσωπικού της Τράπεζας ανέρχεται στους 16.125 εργαζόμενους. 4
- 1986 Πρώτες προσπάθειες σταθεροποίησης της εθνικής οικονομίας. Συγκρότηση Επιτροπής για την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού τραπεζικού συστήματος (Επιτροπή Καρατζά). Ένταξη της Ισπανίας και Πορτογαλίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Στη Σοβιετική Ένωση ξεκινά η πολιτική της Γκλάσνοστ και της Περεστρόικα. Πυρηνικό ατύχημα του Τσέρνομπιλ.
- 1986 **1 Απριλίου.** Διεύρυνση των εργασιών των θυρίδων της Ε.Τ.Ε. (διεκπεραίωναν απλές εργασίες, καταθέσεις, αγοραπωλησία συναλλάγματος και κίνηση κεφαλαίων) και μετονομασία τους σε υποκαταστήματα. 4
- 13 Μαΐου.** Η Υποδιεύθυνση Γραφείων Διοικήσεως μετονομάζεται σε *Γραφείο Διοικήσεως*. 4
- Ίδρυση έξι νέων υποκαταστημάτων και θυρίδων της Τράπεζας στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- Επίσης, στο δίκτυο εξωτερικού προστίθενται πέντε νέες μονάδες: δύο θυρίδες στην Κύπρο, το νέο υποκατάστημα της θυγατρικής National Bank of Greece (Canada) στο Vancouver, ένα ακόμη υποκατάστημα της θυγατρικής Atlantic Bank of New York στην Astoria της Ν. Υόρκης και το γραφείο αντιπροσωπείας στις Βρυξέλλες. 4
- Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 874.833.198.883 δρχ., σύνολο καταθέσεων 2.159.575.535.950 δραχμές. 7
- 1987 Άρση της εμπόλεμης κατάστασης της Ελλάδας με την Αλβανία. Ένταση στις σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας με αφορμή την έξοδο του «Σισμίκ» στο Αιγαίο για έρευνες στην ελληνική υφαλοκρηπίδα. Κρίση στη σχέση εκκλησίας-κράτους λόγω του νομοσχεδίου για την εκκλησιαστική περιουσία. Εφαρμογή του Φ.Π.Α. στις συναλλαγές. Μεγάλος σεισμός στη Μεσσηνία. Αρχίζει η σταδιακή απελευθέρωση των επιτοκίων. Η Τουρκία υποβάλλει αίτηση ένταξης στην Ε.Ο.Κ. Η μεγάλη πτώση του Χρηματιστηρίου της Ν. Υόρκης («Μαύρη Δευτέρα» 19.10.1987) παρασύρει όλα τα μεγάλα χρηματιστήρια του κόσμου. Διεθνής κρίση στη χρηματιστηριακή αγορά.
- 1987 Απόφαση της Διοίκησης για ριζικό εκσυγχρονισμό και αναδιοργάνωση της Τράπεζας, με τη συνεργασία της διεθνούς εταιρείας συμβούλων Booz-Allen and Hamilton (U.K.) Ltd, με στόχο την προσαρμογή της στις νέες συνθήκες που δημιουργούν η σταδιακή απελευθέρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και η ραγδαία ανάπτυξη των χρηματοοικονομικών αγορών. 4

- 1987 Ίδρυση του υποκαταστήματος Αμφιθέας. 4
- Η Εθνική διαθέτει στην Ελλάδα 478 υποκαταστήματα με προσωπικό 16.000 ατόμων, ενώ στο εξωτερικό διατηρεί 54 μονάδες σε τέσσερις ηπείρους (29 υποκαταστήματα, 3 γραφεία αντιπροσωπείας και 22 υποκαταστήματα θυγατρικών οργανισμών). 4
- 1988 Τραπεζικό σκάνδαλο Κοσκωτά. Προσέγγιση Ελλάδας-Τουρκίας, συνάντηση των πρωθυπουργών των δύο χωρών στο Νταβός της Ελβετίας, επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού Τ. Οζάλ στην Αθήνα. Εγχείριση ανοικτής καρδιάς του πρωθυπουργού Α. Παπανδρέου στο Λονδίνο. Κατάργηση του συστήματος δεσμεύσεων και αποδεσμεύσεων κεφαλαίων των τραπεζών επί των χορηγήσεων. Κατάργηση αρκετών πιστωτικών περιορισμών σε διάφορους κλάδους δραστηριοτήτων των τραπεζών. Η Τράπεζα Κρήτης περιέρχεται στην Εμπορική Τράπεζα. Οι ηγέτες της Γαλλίας και της Γερμανίας προτείνουν δημιουργία κοινού νομίσματος και ενιαίας Κεντρικής Τράπεζας ως συνέχεια του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος. Αποχώρηση των Σοβιετικών από το Αφγανιστάν. Τερματισμός του οκταετούς πολέμου Ιράν-Ιράκ. Διεθνής Συμφωνία της Βασιλείας: οι τράπεζες όλου του κόσμου διατηρούν υποχρεωτικά αποθεματικά για κάλυψη πιστωτικών κινδύνων.
- 1988 **28 Ιανουαρίου.** Εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο υποδιοικητής ο Κωνσταντίνος Χρ. Γεωργακόπουλος στη θέση του αποχωρήσαντος Κ. Σιέτου. 111
- 4 Μαρτίου.** Η Ε.Τ.Ε. απελευθερώνει τα επιτόκια μακροπρόθεσμων καταθέσεων, πραγματοποιώντας ένα βήμα προς την απορρύθμιση του τραπεζικού συστήματος. 3
- 8 Ιουνίου.** Η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζει την αναπροσαρμογή του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, λόγω υπεραξίας πάγιας περιουσίας, προσάυξησης αξίας μετοχών κτλ. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 54.980.644.500 δρχ., διαιρεμένο σε 12.217.921 μετοχές των 4.500 δραχμών. 7
- 30 Νοεμβρίου.** Η Διεύθυνση Οργάνωσης μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Οργάνωσης και Πληροφορικής*. 4
- Στο δίκτυο υποκαταστημάτων εσωτερικού προστίθενται πέντε νέες μονάδες στην Αθήνα και την περιφέρεια. 4
- Το δίκτυο εξωτερικού της Ε.Τ.Ε. ενισχύεται με δύο νέα υποκαταστήματα της θυγατρικής Altantic Bank of New York στην πολιτεία της Νέας Υόρκης. 10
- 1989 Κυβέρνηση Τζ. Τζαννετάκη. «Οικουμενική» κυβέρνηση Ξ. Ζολώτα. Καύση των φακέλων των πολιτών που διατηρούσαν οι υπηρεσίες ασφαλείας.

Τα κτήρια της Εθνικής Τράπεζας

1

2

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, από το ξεκίνημα της δραστηριότητάς της, έδωσε ιδιαίτερο βάρος στο χαρακτήρα που θα είχαν τα κτήρια τα οποία θα στέγαζαν τις δραστηριότητές της, τόσο στο κέντρο όσο και στην περιφέρεια.

Συνέπεια της διαχρονικής αυτής πολιτικής είναι το γεγονός ότι μερικά από τα ωραιότερα κτήρια της χώρας μας, τα οποία στεγάζουν επαγγελματικές δραστηριότητες, είναι κτήρια που κατασκεύασε η Εθνική ή τα απέκτησε και τα συντήρησε με τον επιτυχέστερο τρόπο. Οι τεχνικές υπηρεσίες της Τράπεζας διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην πορεία αυτή και το αρχείο τους είναι μάρτυρας της αρχιτεκτονικής εξέλιξης από τον νεοκλασικισμό στις σύγχρονες κατασκευές.

Η φροντίδα για τη διατήρηση της παράδοσης αλλά και τη δυναμική πορεία στο μέλλον αποτυπώνεται και στις επιλογές τις οποίες κάνει η Εθνική

3

μέσα από τα κτήρια που οικοδομεί. Η φροντίδα αυτή διατυπώνεται επιγραμματικά στη φράση του διοικητή Θ. Β. Καρατζά, κατά την τελετή θεμελίωσης του νέου κτηρίου Διοικήσεως: «Με πλήρη σεβασμό στην ιστορία και την παράδοση οικοδομούμε το μέλλον της Εθνικής Τράπεζας. Η αρχιτεκτονική σύλληψη του νέου κτηρίου συμβολίζει την πορεία της Εθνικής προς τον νέο αιώνα. Η αρμονική συνύπαρξη του κτηρίου του νέου αιώνα με το διπλανό του 19ου αιώνα, πέρα από το συμβολισμό, αναδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο στο λειτουργικό επίπεδο τα διαχρονικά σταθερά βήματα που οδήγησαν το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα της χώρας.»

1. Τα κτήρια τα οποία στέγαζαν το Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής και τη Διοίκηση, πριν από την ενοποίησή τους, στα τέλη του 19ου αιώνα. Υδατογραφία, έργο του Βασιλείου Χατζή. Καλλιτεχνική Συλλογή Ε.Τ.Ε.

2. Το «Κεντρικό» της Εθνικής μετά τα εκτεταμένα έργα που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 1898 και 1901 για την ενοποίηση των αρχικών κτηρίων, την επέκταση και αναμόρφωσή τους. Υδατογραφία του ίδιου. Καλλιτεχνική Συλλογή Ε.Τ.Ε.

3. Όψεις του Νέου Κτηρίου Διοικήσεως στη διασταύρωση των οδών Αιόλου και Σοφοκλέους, δίπλα στο κτήριο του 19ου αιώνα το οποίο αποτελεί και την εταιρική ταυτότητα της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Τη μελέτη συνέταξε το αρχιτεκτονικό γραφείο Μ. Παπανικολάου, Μ. Πολάνη, Ειρ. Σακελλαρίδου με σύμβουλο τον Ελβετό αρχιτέκτονα Mario Botta.

4. Αρχιτεκτονικό σχέδιο του υποκαταστήματος της Εθνικής στην Κόρινθο.

5. Αρχιτεκτονικό σχέδιο του υποκαταστήματος της Εθνικής στην Έδεσσα (Βοδενά).

6. Αρχιτεκτονικό σχέδιο του υποκαταστήματος της Εθνικής στο Ναύπλιο.

7. Αρχιτεκτονικό σχέδιο του υποκαταστήματος της Εθνικής στη Ζάκυνθο.

Και τα τέσσερα σχέδια από το αρχείο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών που απόκειται στο Ιστορικό Αρχείο.

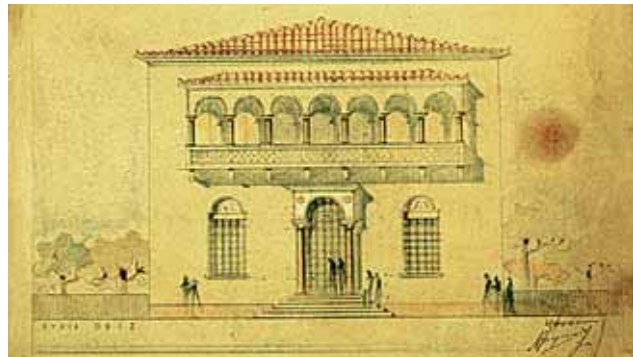
8. Ο διευθυντής Χαρ. Εξαρχόπουλος και το προσωπικό του υποκαταστήματος της Εθνικής στη Ζάκυνθο μετά τους καταστροφικούς σεισμούς του Αυγούστου 1953 σε αντίσκηνο που φέρει πινακίδα Εθνική Τράπεζα και έχει στηθεί εμπρός από το κτήριο του υποκαταστήματος, το οποίο έχει υποστεί ζημιές. Φωτογραφική συλλογή Ιστορικού Αρχείου.

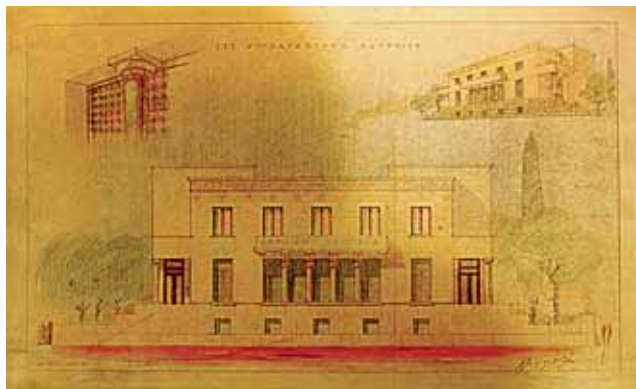
8

4

5

6

7

9

10

11

12

9. Αρχιτεκτονικό σχέδιο του αρχιτέκτονα Δ. Βλαχόπουλου, που παριστά την πλευρά του Μεγάρου Βάττη προς την Ακτή Μιαούλη στον Πειραιά. Το κτήριο είναι έργο του αρχιτέκτονα Α. Νικολούδη κατά το μεσοπόλεμο.

10. Το Μέγαρο Βάττη φωταγωγημένο. Αγοράστηκε από την Εθνική και μετά την αναπαλαίωσή του στεγάζει τη Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών και το Ναυτιλιακό Κατάστημα στον Πειραιά.

11. Λεπτομέρεια από την πρόσοψη του καταστήματος της Εθνικής στην Ομόνοια.

12. Το παλαιό Ξενοδοχείο Εξέλιση στην Ομόνοια, το οποίο αγοράστηκε από την Εθνική Τράπεζα, μετασκευάστηκε και στεγάζει το κατάστημα Ομονοίας.

13

13. Το νέο κατάστημα της Κηφισιάς, το οποίο εγκαινιάστηκε το 1999, έργο του αρχιτεκτονικού γραφείου του Θ. Παπαγιάννη.

14. Η αίθουσα συναλλαγών στο ισόγειο του νέου καταστήματος Κηφισιάς, το οποίο κοσμεί έργο του γλύπτη Τάκη.

15. Το νέο υποκατάστημα στη Σίνδο, κοντά στη Θεσσαλονίκη, έργο του αρχιτεκτονικού γραφείου των αρχιτεκτονιστών Μ. Παπανικολάου και Ειρ. Σακελλαρίδου.

14

15

16

17

18

19

16. Η ανακαινισμένη πρόσοψη του καταστήματος Χίου.
 17. Το ανακαινισμένο κατάστημα Πρέβεζας.
 18. Η εξωτερική όψη του καταστήματος Ρεθύμνου μετά την ανακαίνιση.
 19. Το κατάστημα Θεβών μετά την ανακαίνιση.
 20. Η εξωτερική όψη του ανακαινισμένου καταστήματος Ναυπλίου.
 21. Η πρόσοψη του ανακαινισμένου καταστήματος Φλώρινας.

Το 1999 η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών ξεκίνησε ένα πρόγραμμα αναδιοργάνωσης των κτηρίων του δικτύου της Εθνικής Τράπεζας, που συμπεριλαμβάνει τη λειτουργική και αισθητική ανακαίνιση καθώς και βελτιώσεις των υποδομών πολλών κτηρίων των καταστημάτων. Ιδιαίτερη φροντίδα καταβλήθηκε για τη συντήρηση και ανακαίνιση, εξωτερικά και εσωτερικά, όλων των παλαιών ιστορικών και διατηρητέων κτηρίων που στεγάζουν μονάδες της Τράπεζας. Ανέλαβε επίσης την κατασκευή νέων υπερσύγχρονων κτηρίων, στα οποία στεγάζονται ή πρόκειται να εγκατασταθούν μονάδες της Διοίκησης ή του δικτύου της Τράπεζας.

Την τετραετία 1999-2002 η Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας αντιμετώπισε συνολικά το ζήτημα της στέγασης και λειτουργικής αναβάθμισης των αρχαικών της υπηρεσιών. Κατ' αρχάς με την ανακατασκευή και πλήρη ανακαίνιση του μεγάρου της οδού 3ης Σεπτεμβρίου 146, για την εγκατάσταση του Ιστορικού της Αρχείου. Παράλληλα ολοκληρώθηκε η κατασκευή σύγχρονου κτηρίου για το Γενικό Αρχείο της Τράπεζας. Τέλος για την εξασφάλιση πρόσθετων αρχειοστασιών για τη φύλαξη των υπηρεσιακών αρχείων διαμορφώθηκαν στις αποθήκες της Εταιρείας Γενικών Αποθηκών Ελλάδος (Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε.) χώροι για το Γενικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε.

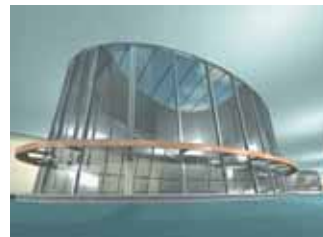
20

21

22

23

24

25

26

22. Ηλεκτρονική απεικόνιση του νέου υπερσύγχρονου κτηρίου στον Γέρακα Αττικής, που πρόκειται να στεγάσει τις εγκαταστάσεις και το προσωπικό του Κέντρου Μηχανογραφίας της Εθνικής Τράπεζας και ηλεκτρονική απεικόνιση της οροφής.

23. Το σύγχρονο οικοδόμημα που στεγάζει το νέο κατάστημα της Ε.Τ.Ε. επί της Εθνικής Οδού Αθηνών-Λαμίας.

24. Το νέο κτήριο της Ε.Τ.Ε. στη Λεωφόρο Αθηνών που θα στεγάσει υπηρεσίες Διοίκησης της Τράπεζας.

25. Η εξωτερική όψη του ανακαινισμένου Μεγάρου Διομήδη, στην οδό 3ης Σεπτεμβρίου 146, στην Αθήνα, που στεγάζει την ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε.

26. Η πρόσοψη του νέου σύγχρονου κτηρίου της οδού Επιδάνου στα Πατήσια, που στεγάζει το Γενικό Αρχείο της Τράπεζας.

Δημιουργία του Εθνικού Διατραπεζικού Συστήματος Πληρωμών (ΔΙΑ.Σ.). Πτώση του τείχους του Βερολίνου. Κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού» στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Εξέγερση ρουμανικού λαού, εκτέλεση Τσαουσέσκου. Πολύνεκρη σφαγή φοιτητών στην Πλατεία Τιένανμεν του Πεκίνου. Έκθεση Ντελόρ για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.).

1989 **3 Ιουλίου.** Παραίτηση του διοικητή της Ε.Τ.Ε. Στυλιανού Παναγόπουλου.

18 Ιουλίου. Από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας εκλέγεται αρχικά σύμβουλος και στη συνέχεια διοικων σύμβουλος ο Δημήτριος Α. Γερμίδης. Την ίδια ημέρα παραιτούνται οι υποδιοικητές Κωνσταντίνος Γεωργουτσάκος, Γεώργιος Κασμάς και Κωνσταντίνος Γεωργακόπουλος και στη θέση τους εκλέγονται οι Κωνσταντίνος Παν. Θανάπουλος και Γεώργιος Αλεξ. Αρχοντής, ως σύμβουλοι αρχικά και στο επόμενο Διοικητικό Συμβούλιο, στις 26.7.1989, ως υποδιοικητές. Στο ίδιο Διοικητικό Συμβούλιο επιλέχθηκε ως τρίτος υποδιοικητής ο Μιχαήλ Δημ. Ανδρόνικος.

28 Ιουλίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων επικυρώνει την εκλογή του Δημητρίου Γερμίδα ως διοικητή και των Γ. Αρχοντή, Κ. Θανάπουλου και Μ. Ανδρόνικου ως υποδιοικητών.

Ο Δ. Γερμίδης γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη το 1938. Σπούδασε οικονομικά, πολιτικές επιστήμες και νομικά στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια στη Γαλλία αναγορεύθηκε docteur d'Etat Οικονομικών Σπουδών το 1970. Διετέλεσε καθηγητής οικονομικών σε γαλλικά πανεπιστήμια (1966-1979), ανώτατο στέλεχος του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (1989-1991) και αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Τραπεζών (1989-1991). Υπήρξε ιδρυτής και εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Αραβοελληνικής Τράπεζας (1978-1981). Από το 1989 έως το 1991 χρημάτισε διοικητής της Ε.Τ.Ε. και από το 1991 έως το 1994 πρέσβης της Ελλάδας στον Ο.Ο.Σ.Α. Στη συνέχεια απασχολήθηκε ως σύμβουλος μεγάλων ελληνικών και ξένων επιχειρησιακών συγκροτημάτων και χρημάτισε πρόεδρος της Χρηματιστηριακής-Επενδυτικής Εταιρείας. Απεβίωσε στην Αθήνα στις 23 Νοεμβρίου 2006.

Η δραστηριότητα της διοίκησης Γερμίδα αναπτύχθηκε μέσα στο κλίμα της διαδικασίας απελευθέρωσης του τραπεζικού συστήματος και της βαθμιαίας προσαρμογής των πιστωτικών ιδρυμάτων στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονταν από την απελευθέρωση και

ενοποίηση της τραπεζικής αγοράς στην Ε.Ο.Κ. Παράλληλα η ρύθμιση των δανείων των προβληματικών επιχειρήσεων του ν. 1385/83, αλλά και η συνεχιζόμενη παρεμβατική πολιτική των νομισματικών αρχών, δημιούργησαν δυσχέρειες που απεικονίζονταν στα αποτελέσματα της Τράπεζας. Αρχισαν νέες προσπάθειες με σχεδιασμούς και εφαρμογές για τον εκσυγχρονισμό, την προώθηση των εργασιών της Τράπεζας (νέο Dealing Room, Εθνική Λήζινγκ κ.ά.) και την αναβάθμιση των οργανωτικών δομών της. Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει τότε την Εθνική Χρηματιστηριακή και συμμετέχει στο Εθνικό Διατραπεζικό Σύστημα ΔΙΑ.Σ. και στον διεθνή όμιλο τραπεζών Inter-Alpha, που συγκροτείται από μεγάλες τράπεζες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με σκοπό την παροχή υψηλών διεθνών τραπεζικών υπηρεσιών. Επίσης, προωθεί και ολοκληρώνει πολιτιστικά σχέδια: ολοκλήρωση έργων αποκατάστασης Μεγάλου Μελά και του πρώην Ε΄ Γυμνασίου Θεσσαλονίκης, όπου εγκαθίσταται το Πολιτιστικό Κέντρο Βόρειας Ελλάδας της Ε.Τ.Ε.

1989 Για τη διενέργεια όλου του φάσματος των χρηματιστηριακών εργασιών, η Ε.Τ.Ε. ιδρύει τη θυγατρική *Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.* με κεφάλαια 1.000.000.000 δραχμές.

10

Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στην ίδρυση του *Εθνικού Διατραπεζικού Συστήματος «ΔΙΑ.Σ.»* με κεφάλαια 270.900.000 δραχμές.

8

Στο δίκτυο εσωτερικού της Τράπεζας προστίθενται δύο νέα υποκαταστήματα, ανεβάζοντας τον αριθμό των μονάδων σε 485.

4

Διεύρυνση του δικτύου εξωτερικού της Ε.Τ.Ε. με έξι νέες μονάδες: μία στη Βοστώνη, μία της θυγατρικής Atlantic Bank of New York στην πολιτεία της Ν. Υόρκης, τριών της θυγατρικής The South African Bank of Athens στη Ν. Αφρική και μία της θυγατρικής National Bank of Greece (Canada) στην περιοχή του Μόντρεαλ. Η τελευταία, για ορθολογικότερη γεωγραφική κατανομή του δικτύου της, συγχώνευσε σε ένα τα δύο καταστήματά της στο Μόντρεαλ.

10

Ολοκλήρωση των έργων αποκατάστασης του Μεγάλου Μελά στην Πλατεία Κοτζιά στην Αθήνα καθώς και του πρώην Ε΄ Γυμνασίου Θεσσαλονίκης (έπαυλη οικογένειας Καπαντζή), όπου εγκαθίσταται το Πολιτιστικό Κέντρο Βορείου Ελλάδος της Ε.Τ.Ε.

1

1990 Κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας υπό τον Κ. Μητσοτάκη (1990-1993). Υπογραφή αμυντικής συμφωνίας Ελλάδας-ΗΠΑ για το καθεστώς των βάσεων. Υψηλός πληθωρισμός στην Ελλάδα, γύρω στο 25%. Νέα πολιτική λιτότητας. Ίδρυση των τραπεζών *Δωρική, Interbank, Ευρωπαϊκή, Σύσταση υποκαταστήματος της Τράπεζας Κύπρου Λίμιτεδ.*

Ενοποίηση των δύο Γερμανιών. Επίσημο τέλος του ψυχρού πολέμου. Ξεκινά η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης με την ανεξαρτητοποίηση της Αρμενίας και της Λιθουανίας. Η Μ. Βρετανία συνδέεται με το Μηχανισμό Ευρωπαϊκών Ισοτιμιών. Υπογραφή συνθήκης Σένγκεν στο Λουξεμβούργο. Ίδρυση στη Φραγκφούρτη, από πιστωτικά ιδρύματα 11 δυτικοευρωπαϊκών χωρών, της *Ευρωπαϊκής Ένωσης Τραπεζικής Ιστορίας (European Association for Banking History, EABH)*.

1990

30 Μαρτίου. Η Εθνική Τράπεζα, για πρώτη φορά μετά το 1957, ανακοινώνει ότι δεν θα αποδώσει ετήσιο μέρισμα στους μετόχους της, λόγω χαμηλής κερδοφορίας από την αδρανοποίηση σημαντικών κεφαλαίων που εξυπηρετούσαν ευρύτερες επιδιώξεις του δημοσίου.

7

1 Αυγούστου. Καταργούνται η Διεύθυνση Καταθέσεων και Ανάπτυξης Εργασιών και η Διεύθυνση Οργάνωσης και Πληροφορικής. Συστήνονται η *Διεύθυνση Εργασιών*, η *Διεύθυνση Μάρκετινγκ και Νέων Προϊόντων*, η *Διεύθυνση Οργάνωσης και Ανάπτυξης Συστημάτων*, η *Διεύθυνση Μηχανογράφησης*, η *Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων* και η *Διεύθυνση Ειδικών Λειτουργιών*. Ακόμη συστήνεται η ανεξάρτητη *Υποδιεύθυνση Εκπαίδευσης Προσωπικού*.

4

Μετονομάζεται η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Προγραμματισμού σε *Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Στρατηγικού Σχεδιασμού*.

4

Η Ε.Τ.Ε. εισάγει στις δραστηριότητές της τις χρηματοδοτικές μισθώσεις leasing, ιδρύοντας, μαζί με άλλες ελληνικές και ξένες τράπεζες, τη θυγατρική εταιρεία *Εθνική Λήζινγκ Α.Ε.*

10

Η Τράπεζα συμμετέχει στον διεθνή όμιλο τραπεζών Inter-Alpha, που συγκροτείται από μεγάλες τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό την παροχή υψηλού επιπέδου διεθνών τραπεζικών υπηρεσιών.

3

Ίδρυση τριών νέων υποκαταστημάτων και συγχώνευση τεσσάρων μονάδων σε δύο.

4

Στο δίκτυο εξωτερικού προστίθενται το εποχικό ανταλλακτήριο της Αγίας Νάπας στην Κύπρο και το κατάστημα της θυγατρικής The South African Bank of Athens στην πόλη Alberton της Ν. Αφρικής.

4

Σύνολο μονάδων της Ε.Τ.Ε.: εσωτερικού 486, εξωτερικού 63. Προσωπικό 15.058 εργαζόμενοι.

4

1991

Σε εξέλιξη η σταδιακή απελευθέρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Ίδρυση των τραπεζών *Εγνατία* και *Ευρωπαϊκή Λαϊκή Τράπεζα*. Απογραφή πληθυσμού, 10.256.464 κάτοικοι. Εγκαίνια Μεγάρου Μουσικής Αθηνών.

Στη Σύνοδο του Μάαστριχτ αποφασίζεται η οικονομική και νομισματική ένωση (Ο.Ν.Ε.) της Ευρώπης. Επίσημη διάλυση της Ε.Σ.Σ.Δ. και του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Δημιουργία της Ομοσπονδίας Ανεξάρτητων Κρατών. Η Ε.Σ.Σ.Δ. γίνεται συνδεδεμένο μέλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Εμφύλιος στη Πουγκοσλαβία, ανεξαρτησία Π.Γ.Δ.Μ., Κροατίας και Σλοβενίας. Το Ιράκ καταλαμβάνει το Κουβέιτ. «Πόλεμος του Κόλπου». Επίθεση πολυεθνικής δύναμης κατά του Ιράκ. «Καταιγίδα της Ερήμου».

1991 **13 Φεβρουαρίου.** Παραιτούνται ο διοικητής Δημ. Γερμίδης και οι υποδιοικητές Κων. Θανόπουλος και Μιχ. Ανδρόνικος.

III

11 Μαρτίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας εκλέγει διοικητή τον Μιχάλη Δ. Βρανόπουλο με υποδιοικητές τον Γεώργιο Αλεξ. Αρχοντή, που διατηρεί τη θέση του, και τους νεοεκλεγέντες Σπύρο Ιω. Καπράλο και Χρήστο Γ. Σορώτο.

III

Ο Μ. Βρανόπουλος γεννήθηκε το 1946 στην Αθήνα. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και έκανε μεταπτυχιακή ειδίκευση σε αγορές χρήματος και τραπεζική πρακτική στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια. Το 1970 αρχίζει να εργάζεται ως δικηγόρος. Το 1972-1975 είναι νομικός σύμβουλος σε ιδιωτικές τράπεζες. Το 1975-1977 σύμβουλος της Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδας και το 1977-1982 γενικός διευθυντής της Ιονικής Τράπεζας. Από το 1982 έως το 1989 εργάστηκε ως νομικός σύμβουλος διαφόρων διεθνών τραπεζών. Το 1989 αναλαμβάνει πρόεδρος της Εμπορικής Τράπεζας. Στη θέση αυτή παραμένει μέχρι το 1991, οπότε αναλαμβάνει διοικητής της Εθνικής Τράπεζας από όπου αποχωρεί το 1993. Δολοφονήθηκε στις 24 Ιανουαρίου 1994.

Κύριοι στόχοι της πολιτικής του Μ. Βρανόπουλου υπήρξαν η κάλυψη των ζημιών που προήλθαν από τη ρύθμιση των οφειλών των προβληματικών επιχειρήσεων του ν. 1386/83, ο εκσυγχρονισμός της Εθνικής Τράπεζας και η αποκρατικοποίηση και αναδιάρθρωση του Ομίλου της. Για την κάλυψη των μεγάλων απωλειών από τη ρύθμιση δανείων των προβληματικών επιχειρήσεων δημιουργήθηκε ιδιαίτερη μονάδα διαχείρισης ενεργητικού και παθητικού, η Εθνική Κεφαλαίου, στην οποία μεταφέρθηκαν τα προβληματικά δάνεια και κεφάλαια, ενώ για την εξασφάλιση πρόσθετων πόρων αποφασίστηκε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά 37 δισ. δραχμές, εκδόθηκε ομολογιακό δάνειο 119 δισ. δραχμών μετατρέψιμο σε μετοχές και από τα σημειωθέντα αξιόλογα κέρδη ενισχύθηκαν σημαντικά οι προβλέψεις για την κάλυψη επισφαλών απαιτήσεων. Για τον εκσυγχρονισμό της Ε.Τ.Ε. αναπτύχθηκε η διαχείριση

διαθεσίμων (treasury) –νέο Dealing Room– ενισχύθηκε η αυτοματοποίηση καταστημάτων και συναλλαγών, υιοθετήθηκε το πελατοκεντρικό μηχανογραφικό σύστημα και εκσυγχρονίστηκαν οι οργανωτικές και λειτουργικές δομές. Για την αποκρατικοποίηση και αναδιάρθρωση του Ομίλου της Εθνικής συμφωνήθηκε ως δανειστικός όρος η σύναψη του ανωτέρω μετατρέψιμου δανείου και η ανταλλαγή μιας ομολογίας με δύο μετοχές, ενώ παράλληλα προωθήθηκε η πώληση ή εκμίσθωση σημαντικών μονάδων του Ομίλου όπως Αστήρ ΑΞΕ, Τράπεζα Αθηνών, Λιπάσματα κ.ά.

1991 **21 Ιουνίου.** Η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση 2.443.584 νέων μετοχών και κεφαλαιοποίηση μέρους του υπέρ το άρτιον αποθεματικού προηγούμενων μετοχικών εκδόσεων με έκδοση άλλων 1.221.792 νέων μετοχών. Το συνολικό καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαμορφώνεται σε 71.474.836.500 δρχ., διαιρεμένο σε 15.883.297 μετοχές των 4.500 δραχμών.

28 Νοεμβρίου. Ριζική οργανωτική αναδιάρθρωση της Τράπεζας. Συστήνονται τέσσερις νέες περιφερειακές διοικήσεις: Α', Β', Γ' και ΣΤ'. Οι περιφερειακές διοικήσεις Βορείου Ελλάδας και Πελοποννήσου μετονομάζονται σε Περιφερειακή Διοίκηση Δ' και Ε' αντίστοιχα.

Συστήνονται έξι γενικές διευθύνσεις για το συντονισμό των λειτουργιών των διευθύνσεων της Διοίκησης. Συγχωνεύονται η Διεύθυνση Οργάνωσης και Ανάπτυξης Συστημάτων με τη Διεύθυνση Οργάνωσης και Μηχανογράφησης σε Διεύθυνση Οργάνωσης και Μηχανογράφησης, η Διεύθυνση Εργασιών με τη Διεύθυνση Καταστημάτων Εσωτερικού και τη Διεύθυνση Μάρκετινγκ και Νέων Προϊόντων σε Διεύθυνση Εργασιών και Μάρκετινγκ, η Διεύθυνση Βιομηχανικών Χορηγήσεων με τη Διεύθυνση Εμπορικών Χορηγήσεων σε Διεύθυνση Βιομηχανικών και Εμπορικών Χορηγήσεων, η ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων και το Γραφείο Διοικήσεως σε Γραφείο Διοικήσεως και Δημοσίων Σχέσεων. Μετονομάζεται η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων σε Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς, η Διεύθυνση Επενδύσεων σε Διεύθυνση Επενδύσεων και Κεφαλαιαγοράς, η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Στρατηγικού Σχεδιασμού σε Διεύθυνση Σχεδιασμού και Οικονομικού Ελέγχου, και η Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών σε Διεύθυνση Ναυτιλιακών Χορηγήσεων.

Στο πλαίσιο της απελευθέρωσης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, η Ε.Τ.Ε. αποφασίζει την «αποκρατικοποίησή» της και την πώληση συμμετοχών της σε διάφορες επιχειρήσεις εκτός του χρη-

	ματοπιστωτικού τομέα. Πραγματοποιούνται προσπάθειες εκσυγχρονισμού, αναδιοργάνωσης της λειτουργικής δομής της Τράπεζας και εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου της.	4
1991	Για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης της, η Τράπεζα εκδίδει επταετές ομολογιακό δάνειο 119.124.720.000 δρχ., μετατρέψιμο σε κοινές ονομαστικές μετοχές της, από το οποίο το 85,77% περιήλθε στο ελληνικό δημόσιο.	4
	Η Τράπεζα ιδρύει την <i>Εθνική Κεφαλαίου Α.Ε. Διαχειρίσεως Ενεργητικού και Παθητικού</i> , που ασχολείται με τη ρευστοποίηση και αξιοποίηση διαφόρων περιουσιακών στοιχείων της Ε.Τ.Ε.	10
	Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στην ίδρυση της <i>Εταιρείας Αποθετηρίου Τίτλων</i> , καλύπτοντας το 14% του μετοχικού της κεφαλαίου.	8
	Απόφαση για ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στη Μόσχα.	4
	Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 1.383.411.704.000 δρχ., σύνολο καταθέσεων 4.722.664.588.000 δραχμές.	7
1992	Συνάντηση στο Νταβός των πρωθυπουργών Ελλάδας και Τουρκίας. Το ζήτημα της ονομασίας της Π.Γ.Δ.Μ. δημιουργεί εντάσεις στο εσωτερικό της Ελλάδας και στις σχέσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υιοθετείται με νόμο η δεύτερη τραπεζική οδηγία του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ιδρύεται από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών το αυτοματοποιημένο σύστημα πληροφοριών «Τειρεσίας».	
	Υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ για τη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης (Ο.Ν.Ε.). Η Βρετανία και η Ιταλία εγκαταλείπουν τον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών. Υποτίμηση των νομισμάτων της Ισπανίας και Πορτογαλίας. Ανεξαρτησία Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.	
1992	12 Οκτωβρίου. Συστήνεται η <i>Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεως Μεγάλων Επιχειρήσεων</i> .	4
	6 Νοεμβρίου. Η Γενική Διεύθυνση Στήριξης «Εθνικής Κεφαλαίου» μετονομάζεται σε <i>Διεύθυνση Καθυστερήσεων και Τεχνικής Στήριξης</i> .	4
	Η Εθνική πωλεί, μέσω του Χρηματιστηρίου, τη θυγατρική της <i>Τράπεζα Αθηνών</i> (πρώην <i>Τράπεζα Επαγγελματικής Πίστewς</i>).	10
	Υιοθετείται νέο λογότυπο της Τράπεζας (σχέδιο της εταιρείας Fitch RS Design Consultans Ltd) με στόχο την εφαρμογή του στην έντυπη επικοινωνία και στην εμφάνιση των καταστημάτων.	1
	Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 6.486.695 εκατομμύρια δραχμές.	7

1993 Πολιτική ένταση από την πώληση της Α.Γ.Ε.Τ. Το σκοπιανό δημιουργεί εντάσεις στο εσωτερικό της ελληνικής κυβέρνησης. Νίκη του Α. Παπανδρέου στις εκλογές της 10ης Οκτωβρίου. Μεγάλες αναδιαρθρώσεις στο ελληνικό πιστωτικό σύστημα. Προσπάθειες των ελληνικών τραπεζών να εξυγιάνουν τα χαρτοφυλάκιά τους, να αναπτύξουν νέες εργασίες, να αυξήσουν την κερδοφορία τους και να επεκταθούν στις βαλκανικές και παρευξείνιες αναπτυσσόμενες αγορές.

Πόλεμος της Βοσνίας. Ο Μπ. Κλίντον πρόεδρος των Η.Π.Α. Χωρισμός της Τσεχοσλοβακίας σε Τσεχία και Σλοβακία. Η Π.Γ.Δ.Μ. μέλος του Ο.Η.Ε. Επίσημη έναρξη της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. Η Φραγκφούρτη επιλέγεται ως έδρα του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ινστιτούτου και της υπό ίδρυση Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Αναδιοργάνωση του Συστήματος Ευρωπαϊκών Ισοτιμιών για να αντιμετωπισθεί η κερδοσκοπία.

1993 **23 Φεβρουαρίου.** Ο διοικητής της Ε.Τ.Ε. Μιχάλης Βρανόπουλος καταθέτει στη Βουλή για το θέμα της πώλησης της Εταιρείας Α.Γ.Ε.Τ.-Ηρακλής στον ιταλικό όμιλο Calcestruzzi.

1

28 Ιουλίου. Αποχωρεί από τη θέση του υποδιοικητή ο Γεώργιος Αρχοντής.

11

19 Αυγούστου. Η Διεύθυνση Βιομηχανικών και Εμπορικών Χορηγήσεων μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Πίστης*.

4

8 Νοεμβρίου. Στην έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων παραιτούνται τα μέλη της Διοίκησης Μ. Βρανόπουλου.

11

8 Νοεμβρίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή τον Γεώργιο Τρ. Μίρκο και υποδιοικητές τούς Κωνσταντίνο Σταμούλη, Ιωάννη Ζιάγκα και Ευγένιο Καλαφάτη.

11

Ο Γ. Μίρκος γεννήθηκε το 1925 στη Θήβα. Σπούδασε οικονομικά στην Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών της Αθήνας και νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στην Κατοχή έλαβε μέρος στην Εθνική Αντίσταση. Το 1946 εισήλθε στην Εθνική Τράπεζα και σταδιακά ανήλθε όλη την υπαλληλική ιεραρχία. Ειδικεύτηκε στον τομέα μελετών βιομηχανίας και ανάπτυξης και αποσπάστηκε κατά καιρούς σε κρατικά αναπτυξιακά προγράμματα στο υπουργείο Συντονισμού (1958), στην Αγροτική Τράπεζα

(1961), στο νεοσύστατο Κέντρο Οικονομικών Μελετών (1963). Υπήρξε συντονιστής διευθυντής του Ανώτατου Γνωμοδοτικού Συμβουλίου της χώρας (1963) και ονομάστηκε γενικός γραμματέας του Υπουργείου Προεδρίας στην κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου (1964). Στη δικτατορία απολύθηκε από την Τράπεζα λόγω των δημοκρατικών φρονημάτων του. Μετά τη μεταπολίτευση επανήλθε ως σύμβουλος

της Διοίκησης της Τράπεζας, ενώ παράλληλα ανέλαβε και τους τομείς ανάπτυξης, νέων εργασιών και καταθέσεων της Εθνικής και ορίστηκε υπεύθυνος για την ανάπτυξη των ακριτικών περιοχών. Το 1981 ονομάστηκε πρώτος υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε., ενώ ταυτόχρονα τοποθετήθηκε πρόεδρος σε μεγάλες θυγατρικές μονάδες της Τράπεζας. Από τις θέσεις αυτές αποχώρησε στα τέλη του 1982. Από το 1960 και μέχρι την ονομασία του ως διοικητή της Εθνικής εξέδιδε τη θεωρητική και τεχνική επιθεώρηση *Τραπεζική*, με θέματα τραπεζικού, κυρίως, προβληματισμού. Το 1996, μετά την παραίτησή του από τη θέση του διοικητή, του απονεμήθηκε ο τίτλος του *επίτιμου διοικητή* της Εθνικής Τράπεζας.

Η διοίκηση Γ. Μίρκου επιχείρησε γενική αναδιάρθρωση στις δομές και τις λειτουργίες της Τράπεζας και στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής. Καταρτίστηκε και υλοποιήθηκε επιχειρηματικό πρόγραμμα με κύρια σημεία τη διαγραφή των προβληματικών δανείων, την εκμετάλλευση των κρατικών τίτλων, την αξιοποίηση της περιουσίας της Τράπεζας, τη διεύρυνση των εργασιών εσωτερικού και εξωτερικού και την ανακατάταξη του προσωπικού. Στην κατεύθυνση αυτή δημιουργήθηκε προσοδοφόρα δευτερογενής αγορά τίτλων του δημοσίου που είχαν συσσωρευτεί χρόνια στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας, σχεδιάστηκε μηχανισμός ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών σε 13.000 περίπου υποθέσεις, ιδρύθηκε η *Εθνική Ακινήτων Α.Ε.* και σχεδιάστηκαν προγράμματα για την αξιοποίηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας της Τράπεζας. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας συμπεριλαμβανόταν και η αξιοποίηση του οικοπέδου των οδών Αιόλου-Σοφοκλέους για την επέκταση του Κεντρικού Καταστήματος. Επίσης, δημιουργήθηκαν εταιρείες Factoring, η Μελετητική Συμβουλευτική, η Αναπτυξιακή Βορείου Ελλάδος, διευρύνθηκαν οι εργασίες της Τράπεζας και δόθηκε νέα διάσταση στο περιεχόμενο της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Την περίοδο αυτή άρχισε η διείσδυση της Τράπεζας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, με τη δημιουργία μονάδων στη Σόφια, τα Τίρανα και το Βουκουρέστι με προοπτική την εγκατάστασή της και στις υπόλοιπες βαλκανικές χώρες, το διεθνές της δίκτυο διευρύνεται με νέες μονάδες στο Λονδίνο, το Μόναχο, τις Η.Π.Α. και τον Καναδά, ενώ στην Κύπρο ολοκληρώνεται η μετατροπή του δικτύου της σε ιδιαίτερη θυγατρική Τράπεζα. Οι παροχές για τους εργαζομένους υπήρξαν οι μεγαλύτερες που είχαν μέχρι τότε γίνει μετά την Κατοχή. Χορηγήθηκε προκαταβολή 50% του εφάπαξ, καθιερώθηκε το bonus και αποσυνδέθηκε η επικούρηση από τη σύνταξη. Ακόμη υπήρξε αποφασιστική ενίσχυση και στήριξη του Τ.Υ.Π.Ε.Τ. Από τα σημαντικότερα επιτεύγματα

μπορούν να θεωρηθούν: α) η λύση του θέματος του μετατρέψιμου σε μετοχικό κεφάλαιο ομολογιακού δανείου, που δημιούργησε νέες συνθήκες κεφαλαιοδοτικής συγκρότησης και άνοιξε το δρόμο της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ ταυτόχρονα αποδέσμευσε την τιμή της μετοχής, και β) η αποφασιστική στήριξη της δραχμής στην περίοδο της συναλλαγματικής κρίσης του 1994 με τη δημιουργία κυρίως μεγάλων δυσχερειών στο εξωτερικό στην άντληση δραχμικών κεφαλαίων από τρίτους και την ανάλογη στο εσωτερικό πολιτική, με συνέπεια να αποφευχθεί η κατάρρευση της οικονομίας. Τέλος, στον πολιτιστικό τομέα έγινε μεγάλο άνοιγμα με την αγορά παραδοσιακών κτηρίων (Πάτρα, Κομοτηνή, Ξάνθη, Λευκωσία) για αναπαλαίωσή τους και δημιουργία πολιτιστικών κέντρων. Επίσης ανασυστήθηκε η *Επιτροπή Ιστορίας* του Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε., που είχε καταργηθεί το 1991.

1993 Μπαίνει σε εφαρμογή ευρύ σχέδιο της Τράπεζας για την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου της, τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση των δομών και λειτουργιών της, την αξιοποίηση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της, την επέκταση των δραστηριοτήτων της και την επανασύνδεση με την ιστορική της παράδοση όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, τον διεθνή ρόλο της και την κοινωνικοοικονομική της αποστολή.

4

Συστήνεται το *Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής* (Asset/Liability Management Committee, ALCO), η *Μονάδα Παρακολούθησης και Διαχείρισης Κινδύνων* (Risk Management Unit), με αντικείμενο το σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης και αντιμετώπισης κινδύνων στο πλαίσιο τόσο της Τράπεζας όσο και του Ομίλου της.

4

Αρχίζει να λειτουργεί στη Θεσσαλονίκη το νέο Dealing Room της Τράπεζας για καλύτερη εξυπηρέτηση της πελατείας των καταστημάτων της Βόρειας Ελλάδας.

4

Συστήνονται η πρώτη μονάδα private banking και δύο ειδικές μονάδες καθυστερήσεων.

4

Από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. κηρύσσεται διατηρητέο ολόκληρο το οικοδομικό συγκρότημα του Κεντρικού Καταστήματος της Τράπεζας.

1

Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει τις θυγατρικές *Πρότυπος Κτηματική Τουριστική Α.Ε.* και *Α.Ε. Γενικών Τουριστικών & Κτηματικών Επιχειρήσεων «Η Ερμιόνη»*. Επίσης, από κοινού με τη θυγατρική της *Templeton Wordwild Inc.*, συστήνει την *Εθνική-Templeton Α.Ε. Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων*.

10

- 1993 Η θυγατρική της Ε.Τ.Ε. στον Καναδά National Bank of Greece (Canada) ιδρύει ένα νέο κατάστημα στο Οντάριο, ενώ αναστέλλεται η λειτουργία δύο καταστημάτων της Atlantic Bank of New York στις Η.Π.Α. 10
- Η Ε.Τ.Ε., ως διεθνής χρηματοοικονομικός οργανισμός, χρηματοδοτεί κράτη, κυβερνήσεις ή ξένες τράπεζες όπως η Ρωσία, η Νέα Παλαιστινιακή Αρχή και η *Banca Romana de Commert Exterior*. 8
- Επίσης η Τράπεζα συμμετέχει στον διεθνή όμιλο τραπεζών που επιλέχθηκαν από το βρετανικό δημόσιο για τη διαμεσολάβηση πώλησης μέρους των μετοχών σε ιδιωτική τοποθέτηση της *British Telecommunications Plc*. 8
- Στο πλαίσιο του κοινωνικού της έργου, η Τράπεζα αναλαμβάνει τον εμπλουτισμό με νέα βιβλία δημόσιων και σχολικών βιβλιοθηκών και έρχεται αρωγός στο έργο αρκετών πνευματικών ιδρυμάτων. 12
- 1994 Μερική απελευθέρωση της καταναλωτικής πίστης. Ίδρυση των *συνεταιριστικών τραπεζών Ηρακλείου και Αχαϊκή Πίστη*. Η Ε.Ο.Κ. μετονομάζεται σε Ευρωπαϊκή Ένωση. Συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Η.Π.Α., Καναδάς και Μεξικό σχηματίζουν το «Σύμφωνο Ελεύθερων Συναλλαγών Β. Αμερικής» (NAFTA).
- 1994 **28 Ιανουαρίου.** Συστήνεται η *Διεύθυνση Ανάπτυξης* με αντικείμενο τη μελέτη και το σχεδιασμό γενικών και ειδικών περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων της Τράπεζας. 4
- 11 Μαρτίου.** Με πράξη του διοικητή Γεώργιου Τρ. Μίρκου ανασυστήνεται η *Επιτροπή Ιστορίας της Ε.Τ.Ε.*, η οποία εποπτεύει επιστημονικά το *Ιστορικό Αρχείο* της Τράπεζας. Με την πράξη αυτή και μια μεταγενέστερη, στις 16 Αυγούστου του ίδιου έτους, αναδιοργανώνεται σε νέα βάση η *Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε.* 4
- Μάιος.** Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει καταλυτικά στη στήριξη του εθνικού νομίσματος, της δραχμής, για την αποτροπή αναστατώσεων στην οικονομία μας κατά τη συναλλαγματική και νομισματική κρίση που προκλήθηκε από την άσκηση κερδοσκοπίας στο συνάλλαγμα, τις στρεβλώσεις της πιστωτικής αγοράς και την πτωτική πορεία του δολαρίου. 9
- Ιούνιος.** Το περιοδικό της Ε.Τ.Ε. *Εμείς, ο κόσμος της Εθνικής Τράπεζας* αλλάζει και ο τίτλος του γίνεται *Η Τράπεζα, η Εθνική και το προσωπικό της* (1994-2004). 1
- 13 Ιουλίου.** Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. με κεφαλαιοποίηση της

υπεραξίας που προέκυψε από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της Τράπεζας, από την έκδοση μετοχών πάνω από το άρτιο και την αύξηση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής από 4.500 δρχ. στις 5.535 δρχ. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου 87.914.048.895 δρχ., διαιρούμενο σε 15.883.297 των 5.535 δρχ. η καθεμιά.

7

1994 **17 Νοεμβρίου.** Με πράξη του διοικητή Γεώργιου Τρ. Μίρκου διευρύνεται η περίοδος προσβασιμότητας στα ιστορικά αρχεία της Ε.Τ.Ε. από το 1940 στο 1953.

12

18 Νοεμβρίου. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. αυξάνεται κατά 249.075 δρχ. με την έκδοση 45 νέων μετοχών, που προέρχονται από μετατροπή ισάριθμων ομολογιών του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου του 1991. Σύνολο καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου 87.914.297.970 δρχ. (15.883.342 μετοχές των 5.535 δρχ.).

7

31 Δεκεμβρίου. Υλοποιείται για πρώτη χρονιά η παρουσίαση των οικονομικών μεγεθών και αποτελεσμάτων όλου του Ομίλου της Τράπεζας σε *ενοποιημένο ισολογισμό*.

10

Στο πλαίσιο της προώθησης των μεγάλων έργων που θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, η Ε.Τ.Ε. ιδρύει τη θυγατρική της *Εθνική Μελετητική Συμβουλευτική Α.Ε.*

10

Για την ανάπτυξη του βορειοελλαδικού χώρου η Ε.Τ.Ε., μαζί με άλλες ελληνικές τράπεζες και επιχειρήσεις, ιδρύει την εταιρεία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και επιχειρηματικών συμμετοχών *Εθνική Αναπτυξιακή Εταιρεία Βορείου Ελλάδος* με έδρα την Κομοτηνή.

10

Η θυγατρική της Ε.Τ.Ε. στον Καναδά National Bank of Greece (Canada) ιδρύει ένα νέο κατάστημα στο Μόντρεαλ. Επίσης συστήνονται νέες μονάδες της Ε.Τ.Ε. στο Μόναχο και τη Σόφια. Ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στα Τίρανα.

4

Ίδρυση στην Κύπρο της θυγατρικής *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) ΛΤΔ*, με δίκτυο 21 μονάδων στη Μεγαλόνησο.

10

Στήριξη από την Ε.Τ.Ε. της εγκατάστασης της *Παρευξείνιας Τράπεζας (Black Sea Trade and Development Bank)* στη Θεσσαλονίκη.

1

Ξεκινά ένα φιλόδοξο πρόγραμμα πολιτιστικών παρεμβάσεων της Τράπεζας. Συστήνεται το *Πολιτιστικό Κέντρο της Εθνικής Τράπεζας (ΠΟ.Κ.Ε.Τ.)*, το οποίο στεγάζεται σε ανακαινισμένο νεοκλασικό κτήριο στην οδ. Αγ. Κωνσταντίνου στην Αθήνα που ονομάστηκε

Μέγαρο Εϋνάρδου προς τιμήν του φιλέλληνα συνιδρυτή της Ε.Τ.Ε. Αναπαλαιώνονται σημαντικά κτήρια για τα πολιτιστικά κέντρα της Τράπεζας στην Πάτρα, την Κομοτηνή και την Ξάνθη. Προωθείται το σχέδιο ανέγερσης-επέκτασης του Κεντρικού Καταστήματος στο οικόπεδο Σοφοκλέους-Αιόλου. Στη Θεσσαλονίκη, στο κτήριο της παλαιάς ΥΦΑΝΕΤ, ετοιμάζεται το «Κέντρο Πολιτισμού και Οικονομικής Ανάπτυξης» (ΚΕ.Π.Ο.Α.) για να στεγάσει Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, το Κοινοβούλιο των Αποδήμων, σχολές μετεκπαίδευσης τραπεζικών στελεχών και σύγχρονο κατάστημα της Τράπεζας. Επίσης, με πρωτοβουλία της Διοίκησης της Τράπεζας δημιουργείται το «Εθνικό Σύστημα Χορηγιών» για την εξασφάλιση πόρων για τη διατήρηση της εθνικής κληρονομιάς, ενώ από το υπόλοιπο κοινωνικό και πολιτιστικό έργο σημειώνονται οι χορηγίες στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, στο Μουσείο Μπενάκη, στη Μητρόπολη Σταγών και Μετεώρων, η αποκατάσταση του χώρου θυσίας των μαρτυρικών Καλαβρύτων και τμήματος της Μονής της Αγ. Λαύρας.

12

1994 Διακόπτεται το «Πρόγραμμα Εταιρικής Ταυτότητας» του 1992· ανασχεδιάζεται το σήμα της Τράπεζας και υιοθετείται νέο λογότυπο, το οποίο ισχύει και σήμερα (σχέδιο Τ. Κατσουλίδης).

1

Η Εθνική συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο 166 συνολικά εταιρειών, από τις οποίες οι 31 ελέγχονται άμεσα και άλλες 21 έμμεσα.

8

Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 1.428.232.954.000 δρχ., σύνολο καταθέσεων 5.716.159.529.000 δραχμές.

7

1995 Ολοκληρώνεται σε μεγάλο βαθμό η απελευθέρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Θέσπιση συστήματος άυλων τίτλων. Ίδρυση των συνεταιριστικών τραπεζών Χανίων και Δωδεκανήσου. Ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση της Σουηδίας, της Φινλανδίας και της Αυστρίας. Κατάρρευση της ιστορικής *Τράπεζας Barrings*. Ανάπτυξη του Διαδικτύου (Internet).

1995 **7 Φεβρουαρίου.** Καταργείται ως μονάδα το Γραφείο Διοικήσεως και Δημοσίων Σχέσεων, στο οποίο λειτουργούσαν παράλληλα και ανεξάρτητα το Γραφείο Διοικήσεως και η Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων. Η ανεξάρτητη *Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων* θα υπάγεται απευθείας στο διοικητή.

4

17 Μαΐου. Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Νικόλαος Καραμούζης.

11

26 Ιουλίου. Παραιτείται ο υποδιοικητής Ευγένιος Καλαφάτης και στη θέση του τοποθετείται ο Σπυρίδων Κουνιάκης.

11

31 Ιουλίου. Τροποποίηση του οργανωτικού σχήματος της Τράπεζας

Η Εθνική Τράπεζα και η κοινωνία

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος από το ξεκίνημά της, λίγο πριν από τα μέσα του 19ου αιώνα, μέχρι τις μέρες μας, αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, όπως μπορεί να παρακολουθήσει ο αναγνώστης διατρέχοντας το παρόν χρονολόγιο και εστιάζοντας την προσοχή του στους κωδικούς 12 και 9. Η δραστηριότητα αυτή καλύπτει ποικίλους τομείς κοινωνικής προσφοράς, στήριξης των γραμμάτων, των τεχνών και της επιστήμης, και συμβολής στις εθνικές προσπάθειες της μακράς αυτής περιόδου, στον οικονομικό και πολιτικοκοινωνικό χώρο. Πολλές από τις ενέργειες αυτές αντικατοπτρίζονται σε συμβολικά δώρα που προσφέρονται στη Διοίκηση της Τράπεζας.

Από τη στιγμή που το Ιστορικό Αρχείο ανέλαβε τη διαχείριση των συλλογών της Τράπεζας, οι διοικήσεις παραδίδουν τα δείγματα αυτά αναγνώρισης στο Αρχείο, το οποίο και τα εντάσσει σε ιδιαίτερη συλλογή.

Βραβείους επιχειρηματικότητας

1

2

3

4

5

1. Αναμνηστική πλακέτα από την Global Finance που βραβεύει την Ε.Τ.Ε. ως την καλύτερη τράπεζα για το 2001.
2. Αναμνηστική τιμητική πλακέτα από το Χρηματιστήριο Αθηνών. Δόθηκε στην Ε.Τ.Ε. κατά την εκδήλωση με την ευκαιρία των 130 χρόνων από την ίδρυσή του για τη συνεχή παρουσία της Τράπεζας στην ελληνική κεφαλαιαγορά, Σεπτέμβριος 2006.
3. Βραβείο excellence 2003 του περιοδικού τραπεζικών θεμάτων *Euromoney* στην Ε.Τ.Ε.
4. Αναμνηστικό βραβείο «Επιχείρηση και Παράδοση» 2005 από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (Ε.Β.Ε.Α.), σε αναγνώριση της πολυετούς και επιτυχημένης παρουσίας της Τράπεζας στην ελληνική αγορά.
5. Αναμνηστική πλακέτα-βραβείο από τη Superbrands στην Ε.Τ.Ε., ως εξέχουσα επωνυμία της ελληνικής αγοράς το 2005.

Χορηγίες της Εθνικής Τράπεζας

6

7

8

9

10

11

6. Αναμνηστικό αγαλματίδιο σε μορφή πτερωτής νίκης, που δόθηκε στην Ε.Τ.Ε. από την Ελληνική Εταιρεία Μαστολογίας για τη χορηγία της το 2003.
7. Ευχαριστήρια και ευχετική επιστολή (αναμνηστικό τιμητικό δίπλωμα) που δόθηκε από τον Πατριάρχη Κων/πόλεως στο διοικητή της Ε.Τ.Ε. Θ. Καρατζά στα εγκαίνια του Ιερού Κοινοβίου Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στην Ορμούλια Χαλκιδικής για τη συμβολή της Τράπεζας στην ανοικοδόμηση και διακόσμηση του ιερού συγκροτήματος, 1η Ιουλίου 2003.
8. Χορηγικό βραβείο 1997 από τον ΟΜΕΠΟ (Όμιλος για την Επικοινωνία Πολιτιστικών και Οικονομίας) στην Ε.Τ.Ε. για τη χορηγία της που έκανε δυνατή την πραγματοποίηση του 1ου Διεθνούς Κινηματογραφικού Αγώνα αρχαιολογικών ταινιών μικρού μήκους.
9. Αναμνηστικό αγαλματίδιο για το μέγα χορηγικό βραβείο 1996 που απονεμήθηκε στην Ε.Τ.Ε. από το Υπουργείο Πολιτισμού με την εισήγηση του ΟΜΕΠΟ.
10. Αναμνηστική ασημένια πλακέτα από την Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.) για τη δωρεά της Ε.Τ.Ε. στη δημιουργία του Κέντρου «Ιρις», Νοέμβριος 2006.
11. Αναμνηστική πλακέτα «Υδραυλίσ» από το Σύλλογο Φίλων της Μουσικής Θεσσαλονίκης για τα 14 χρόνια προσφοράς της Ε.Τ.Ε. (1991-2004).

Προσφορές στην Εθνική Τράπεζα

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

- 12. Επίχρυσο αναμνηστικό τιμητικό μετάλλιο του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών για τα 75 χρόνια από την ίδρυσή του.
- 13. Μπρούντζινο μετάλλιο του ΣΕΓΑΣ για τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του.
- 14. Ασημένιο αναμνηστικό μετάλλιο με απεικόνιση τα θυρανοίξια της Ιεράς Μονής Ευαγγελισμού Θεοτόκου, που δόθηκε στην Ε.Τ.Ε. από την Ελληνική Κοινότητα Αλεξανδρείας για τα εγκαίνια του Πατριαρχικού Μεγάρου. Β' όψη: Έμβλημα του Πατριαρχείου.
- 15. Από την επίσημη τελετή εισαγωγής της μετοχής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, στις 18 Οκτωβρίου 1999. Ο ταύρος και η αρκούδα, σύμβολο του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης, με την πλακέτα αφιέρωσης στην Εθνική Τράπεζα.
- 16. Αναμνηστικό ασημένιο κέρμα Εθνικής Τράπεζας Βουλγαρίας, με αφορμή την είσοδο της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προσφορά στον Πρόεδρο της Ε.Τ.Ε. Τάκη Αράπογλου κατά τη διάρκεια της περιόδου του στα Βαλκάνια (14.9-16.9/2005).
- 17. Αναμνηστικό ασημένιο κέρμα για τα 125 χρόνια από την ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας Ρουμανίας, προσφορά στον Πρόεδρο της Ε.Τ.Ε. Τάκη Αράπογλου κατά τη διάρκεια της περιόδου του στα Βαλκάνια (14/09/05-16/06/05).
- 18. Τιμητική διάκριση που απονεμήθηκε στον Πρόεδρο της Ε.Τ.Ε. Τάκη Αράπογλου από την Ένωση Συμμελών στις 16 Ιανουαρίου 2006.
- 19. Ανάγλυφη προσωπογραφία του Ι. Βαλαωρίτη, φιλοτεχνημένη από τον καλλιτέχνη Θ. Παπαγιάννη, δώρο στους συνέδρους του Διεπιστημονικού Συνεδρίου Λευκάδας, που οργάνωσε το Πανεπιστήμιο Πειραιώς σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λευκάδας (12-15 Οκτωβρίου 2000), για την πραγματοποίηση του οποίου συνέβαλε αποφασιστικά η Τράπεζα.
- 20. Βραβείο Ειρήνης και Φιλίας Αμνιτί Ιπεκτσι, ευχαριστήριο δίπλωμα στο διοικητή Θ. Καρατζά.
- 21. Αναμνηστικό που επέδωσε ο δήμαρχος Φιλοθέης στον τότε διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Θ. Καρατζά στα εγκαίνια της έκθεσης «70 χρόνια Φιλοθέη», σε ένδειξη ευγνωμοσύνης του Δήμου προς την Εθνική Τράπεζα για τη συμβολή της στη ίδρυση του οικισμού το 1933.

Προσφορές της Εθνικής Τράπεζας

22

23

24

25

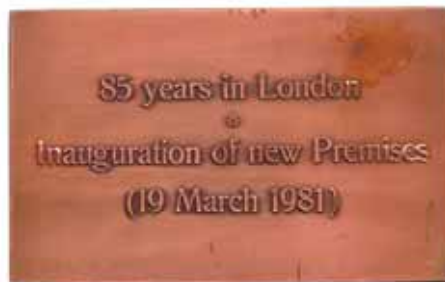
26

27

28

29

22. Αναμνηστικό επίχρυσο χάλκινο αντίγραφο σφραγίδας άρτου, που προσέφερε η Εθνική Τράπεζα κατά την επίσημη τελετή εισαγωγής της μετοχής της στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, στις 18 Οκτωβρίου 1999.
23. Ασημένιο και ορειχάλκινο αντίγραφο αρχαίου ασημένιου αθηναϊκού τετραδράχμου, δώρο στους συνέδρους του Συμποσίου «Από το αθηναϊκό τετράδραχμο στο ευρώ», που συνδιοργάνωσαν το Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε. και η European Association for Banking History (Οκτώβριος 2001).
24. Αναμνηστικό press papier για τον εορτασμό των εκατό χρόνων από την ίδρυση του Καταστήματος Καρπάθου, παρουσία του προέδρου Τάκη Αράπογλου.
25. Αντίγραφο αρχαίας γυναικείας κεφαλής από μεγάλο αττικό επιτύμβιο ανάγλυφο του 4ου π.Χ. αιώνα, που βρέθηκε κατά την εκσκαφή των θεμελίων του Μεγάρου Καρατζά της Ε.Τ.Ε.
26. Ορειχάλκινο επίχρυσο αντίγραφο κορινθιακού νομίσματος (στατήρα) με κεφαλή κρονοφόρου Αθηνάς, που δόθηκε ως αναμνηστικό κατά την εξαγορά της Banca Romaneasca, Βουκουρεστί Δεκέμβριος 2003.
27. Επίχρυσο ορειχάλκινο εκμαγείο μεταλλίου με σύνθεση από ανθέμια και παγόνια μέσα σε σφαιρικούς τροχούς. Δόθηκε ως αναμνηστικό κατά τα εγκαίνια του πρώτου καταστήματος της Εθνικής στο Βελιγράδι, Φεβρουάριος 2002.
28. Αναμνηστικό πλακίδιο με αφορμή τα εγκαίνια των νέων εγκαταστάσεων της Ε.Τ.Ε. στο Λονδίνο, Μάρτιος 1981.
29. Αναμνηστικό μετάλλιο με την ευκαιρία των 70 χρόνων από την ίδρυση της Κτηματικής Τράπεζας (1927-1997), θυγατρικής τράπεζας του Ομίλου της Ε.Τ.Ε. από το 1998. Στην οπίσθια όψη απεικονίζεται η Εργάνη Αθηνά από σχέδιο του Μ. Αξελού (1932).

για την ενίσχυση του ελεγκτικού μηχανισμού και την αποτελεσματικότερη λειτουργία της. Αυξάνονται οι διευθύνσεις από 19 σε 22 με το διαχωρισμό τριών μεγάλων διευθύνσεων στα δύο:

- Οργάνωσης και Μηχανογράφησης σε *Διεύθυνση Οργάνωσης και Διεύθυνση Πληροφορικής*,
- Εργασιών και Μάρκετινγκ σε *Διεύθυνση Εργασιών Δικτύου και Διεύθυνση Επιχειρηματικής Ανάλυσης και Μάρκετινγκ*,
- Ειδικών Λειτουργιών σε *Διεύθυνση Ειδικών Λειτουργιών και Διεύθυνση Τίτλων και Χρηματικού*.

Επίσης, αυξάνονται οι ειδικές μονάδες καθυστέρησης από τρεις σε πέντε και προωθείται ο θεσμός του εσωτερικού ελέγχου στα καταστήματα και τις μονάδες της Διοίκησης. Τέλος δημιουργείται μονάδα ελέγχου του διεθνούς δικτύου της Τράπεζας.

4

1995 **22 Νοεμβρίου.** Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. αυξάνεται κατά 55.350 δραχμές με την έκδοση 10 νέων μετοχών. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου 87.914.353.320 δραχμές (15.883.352 μετοχές των 5.535 δρχ.).

7

Ίδρυση από την Ε.Τ.Ε των θυγατρικών *Εθνική Α.Ε. Διαχείρισεως Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (ΕΘΝΟFACTORING Α.Ε.)* και *Εθνική Ακινήτων Α.Ε.*

10

Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στην προετοιμασία των μεγάλων έργων Λεωφόρος Σπάτων-Ελευσίνας, ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου και μετρό Θεσσαλονίκης, με σκοπό τη μελλοντική ενεργό συμμετοχή της και γίνεται μέλος του *Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων*, το οποίο καλύπτει με εγγύηση τα δάνεια τραπεζών για εκτέλεση μεγάλων έργων.

8

Στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών, η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει τη χορήγηση ανακυκλούμενων πιστώσεων σε τραπεζικούς οργανισμούς της Ουκρανίας, της Ρουμανίας και της Αρμενίας.

8

Η Τράπεζα συμμετέχει, με ποσό 3,3 εκατομμυρίων δολαρίων, σε κοινοπρακτικό δάνειο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης προς τη Μολδαβία.

8

Εντατικοποίηση των προσπαθειών αναδιάρθρωσης του ενεργητικού και εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

3

Ο διοικητής της Ε.Τ.Ε. είναι πρόεδρος της «Επιτροπής Διοικητών» που συστήνεται με πρωτοβουλία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών για να εξετάσει τη λειτουργία των ελληνικών τραπεζών στο νέο πλαίσιο της διεθνοποίησης των αγορών, της ανάπτυξης της τεχνολογίας και της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

11

- 1995 Η Ε.Τ.Ε. προωθεί στην ελληνική τραπεζική αγορά τα νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα πιστοδότησης, factoring, forfeiting, πράξεις ανταλλαγών (swaps), δάνεια στη διατραπεζική αγορά, overdraft, χρηματοδοτήσεις overnight κλπ. 3
- Η Τράπεζα συμμετέχει στο θεσμό της Eurolist και η μετοχή της εισάγεται στα χρηματιστήρια του Λουξεμβούργου και της Κοπεγχάγης. 1
- Στο δίκτυο εξωτερικού της Τράπεζας προστίθεται μια νέα μονάδα της θυγατρικής National Bank of Greece (Canada). 4
- Από το κοινωνικό και χορηγικό έργο της Ε.Τ.Ε. μέσα στο έτος επισημαίνονται η χορηγία για την ίδρυση έδρας σύγχρονων ελληνικών σπουδών στο London School of Economics, οι δωρεές σε νοσοκομεία, εκπαιδευτικά, επιστημονικά και κοινωφελή ιδρύματα, καθώς και η ενίσχυση διαφόρων πνευματικών-επιστημονικών εκδηλώσεων και συνεδρίων. 12
- Το Μορφωτικό Ίδρυμα της Τράπεζας (Μ.Ι.Ε.Τ.) βραβεύεται από την Ακαδημία Αθηνών με το Αργυρό Μετάλλιο για την τριακονταετή προσφορά του στα γράμματα, τις καλές τέχνες και την επιστήμη. 1
- Με βάση το ενεργητικό και τις καταθέσεις, ο Όμιλος της Ε.Τ.Ε. κατέχει μερίδιο αγοράς στη χώρα: 26,1% του συνόλου του ενεργητικού, 17,1% των δανείων και 33,4% των καταθέσεων. 7
- 1996 Κυβέρνηση Κωνσταντίνου Σημίτη. Θάνατος Α. Παπανδρέου. Η διεθνής τεχνολογική πρόοδος στην πληροφορική και στις τηλεπικοινωνίες επηρεάζει βαθιά τη λειτουργία πολλών κλάδων της οικονομίας και κυρίως τη λειτουργία του πιστωτικού τομέα. Απελευθέρωση αγορών και κίνησης κεφαλαίων, διεθνοποίηση τραπεζικού ανταγωνισμού, παγκοσμιοποίηση της αγοράς χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών. Βαθμιαία ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Διεύρυνση των χρηματοπιστωτικών εργασιών και τάση μεγαλύτερης συγκέντρωσης και ενοποίησης των τραπεζικών ιδρυμάτων της χώρας. Συγχώνευση της Interbank με την Eurobank.
- 1996 **Φεβρουάριος.** Παραίτηση διοικητή της Ε.Τ.Ε. Γεωργίου Μίρκου. 111
- 22 Φεβρουαρίου.** Αναλαμβάνει διοικητής ο Θεόδωρος Β. Καρατζάς. 111
- Ο Θεόδωρος Καρατζάς γεννήθηκε στην Αθήνα το 1930. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1948-1952) και ευρωπαϊκές σπουδές στο Στρασβούργο (1956-1957). Από το 1955 εργαζόταν ως δικηγόρος Αθηνών με ειδίκευση σε θέματα διεθνών συναλλαγών, επενδύσεων και ναυτιλίας. Ήταν νομικός σύμβουλος της Ε.Τ.Ε. επί ναυτιλιακών θεμάτων το 1963 και διετέλεσε διευθύνων σύμβουλος στην Ε.Τ.Ε.Β.Α. (1982-1985), πρόεδρος της Ελληνογαλλικής Τράπεζας Διε-

θνούς Εμπορίου και Ναυτιλίας (1982-1985), γενικός γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (1985-1987) και υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας (1987-1989). Υπήρξε επίσης πρόεδρος της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό του τραπεζικού συστήματος (1986-1987) και πρόεδρος της «Ασπίς Στεγαστική Τράπεζα» (1992-1996) και της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (1996-2004). Ο Θ. Καρατζάς τιμήθηκε από την Ελληνική Δημοκρατία με τον Ανώτερο Ταξίαρχη του Τάγματος της Τιμής και από τη Γαλλική Δημοκρατία με το

παράσημο της Λεγεώνας της Τιμής. Απεβίωσε αιφνιδίως στις 3 Μαρτίου 2004, ενώ ήταν εν ενεργεία διοικητής της Εθνικής Τράπεζας.

Η οκταετής θητεία Καρατζά στη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας υπήρξε αποφασιστική στην περαιτέρω εξέλιξη και την ανάπτυξη της Τράπεζας, αφού η αναδιάρθρωση και ο εκσυγχρονισμός που επιτεύχθηκε την περίοδο αυτή διασφάλισαν την ανταγωνιστικότητα της έναντι των άλλων ελληνικών τραπεζών και της έδωσαν την ευκαιρία για αναβάθμιση της διεθνούς παρουσίας της, ιδιαίτερα στο χώρο της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Ο Θ. Καρατζάς έδωσε έμφαση στην αύξηση της συμμετοχής ιδιωτών επενδυτών, Ελλήνων και ξένων, στο κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε., απομακρύνοντάς την έτσι από τον εναγκαλισμό του κράτους, η συμμετοχή του οποίου έπεσε στο 7,5%, ενώ, για να ενισχύσει τον πολυμετοχικό χαρακτήρα της Τράπεζας και τη διαφάνεια στη διοίκηση, επιδίωξε και πέτυχε την εισαγωγή της μετοχής της Ε.Τ.Ε. στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης (18 Οκτωβρίου 1999). Στους πρωταρχικούς στόχους του συμπεριλαμβανόταν η ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης της Τράπεζας και η εξυγίανση του ισολογισμού της, ζητήματα που επιλύθηκαν επιτυχώς με τη ρύθμιση, το 1996, του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου της Ε.Τ.Ε. του 1991, με την έκδοση στο εξωτερικό πενταετούς δανείου μειωμένης εξασφάλισης, καθώς και με διαδοχικές αυξήσεις του μετοχικού της κεφαλαίου. Παράλληλα προχώρησε στην αναδιάρθρωση του Ομίλου με συγχωνεύσεις, απορροφήσεις ή πωλήσεις μεριδίων θυγατρικών εταιρειών του ίδιου κλάδου (συγχώνευση των τεσσάρων ασφαλιστικών εταιρειών του Ομίλου σε μία, συγχώνευση της Εθνικής Εταιρείας Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου με τη θυγατρική της Ε.Τ.Ε.Β.Α., Εταιρεία Διεθνών Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, συγχώνευση της Εθνικής Κεφαλαίου με την Εθνική Ακινήτων, απορρόφηση από την Ε.Τ.Ε. της Ε.Κ.Τ.Ε., της Ε.Τ.Ε.Β.Α. και της Banque Nationale de Grèce [France]). Επίσης μέρος της στρατηγικής του την πρώτη πενταετία υπήρξε η σταδιακή μείωση της συμμετοχής της Τράπεζας σε επιχειρήσεις που δεν ανήκαν στον χρη-

ματοπιστωτικό τομέα, καθώς και η ρευστοποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων της με μικρή απόδοση, με στόχο να απελευθερωθούν πόροι για τις επενδυτικές και χρηματοδοτικές ανάγκες της Τράπεζας. Παράλληλα η διοίκηση Καρατζά στήριξε την ελληνική επιχειρηματική δραστηριότητα στο χώρο της Ν.Α. Ευρώπης και φρόντισε να αναβαθμίσει την παρουσία της Εθνικής στα μεγάλα διεθνή χρηματοοικονομικά κέντρα και, κυρίως, σε όλες τις χώρες των Βαλκανίων, είτε εξαγοράζοντας σημαντικές τράπεζες όπως η United Bulgarian Bank στη Βουλγαρία, η Stopanska Banka στην Π.Γ.Δ.Μ., η Banca Romaneasca στη Ρουμανία, ή διευρύνοντας το δίκτυο των μονάδων στην Αλβανία και τη Σερβία. Ο ίδιος ο διοικητής εκτιμούσε ότι η ελληνική οικονομία χρειάζεται ισχυρές επιχειρήσεις με διεθνή παρουσία, αλλά το κέντρο λήψης αποφάσεων να βρίσκεται στην Ελλάδα. Στη λογική αυτή κινούνταν και η προσπάθειά του για τη συγχώνευση της Εθνικής Τράπεζας με την Alpha Bank. Η πολιτική του Θ. Καρατζά στην Ε.Τ.Ε. και στην Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, της οποίας επίσης ήταν πρόεδρος όλο αυτό το διάστημα, διευκόλυνε τις διεργασίες που ελάμβαναν χώρα στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, έτσι ώστε ο κλάδος να αποτελέσει ένα από τα πιο δυναμικά και ανταγωνιστικά τμήματα της οικονομίας της χώρας.

1996

18 Μαρτίου. Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Θεόδωρος Πανταλάκης.

111

17 Ιουνίου. Η Διεύθυνση Γενικού Λογιστηρίου μετονομάζεται σε Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών.

4

27 Ιουνίου. Η Διεύθυνση Ναυτιλιακών Χορηγήσεων μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών.

4

Αύγουστος. Έναρξη λειτουργίας του καταστήματος Σόφιας της Ε.Τ.Ε. στη Βουλγαρία

4

4 Σεπτεμβρίου. Αποχωρούν από υποδιοικητές οι Ιωάννης Ζιάγκας και Σπυρίδων Κουνιάκης και αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Ανδρέας Βρανάς.

111

Σεπτέμβριος. Το Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε., συμμετέχοντας στις εκδηλώσεις της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών για τα εκατό χρόνια από το θάνατο του Παύλου Καλλιγά, ετοιμάζει ειδικό λεύκωμα για τον διαπρεπή νομικό, που χρημάτισε υποδιοικητής και διοικητής της Τράπεζας, με τον τίτλο *Παύλος Καλλιγάς 1814-1896. Τιμητική έκδοση για την εκατονταετηρίδα από το θάνατό του.*

2

Νοέμβριος. Έναρξη λειτουργίας του καταστήματος της Τράπεζας στα Τίρανα της Αλβανίας.

4

- 1996 **24 Δεκεμβρίου.** Συστήνονται:
- Η *Διεύθυνση Ανάπτυξης Προσωπικού* με σκοπό την ορθολογικότερη διαχείριση, αξιοποίηση και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας. Στη νέα μονάδα εντάσσονται οι αρμοδιότητες της εκπαίδευσης και επιλογής του προσωπικού της Τράπεζας που ανήκαν στη Διεύθυνση Προσωπικού.
 - Η *Διεύθυνση Επιμελητείας*, η οποία μεριμνά για τη διεξαγωγή όλων των εργασιών της Τράπεζας και του Ομίλου που αφορούν μαζικές προμήθειες, συμφωνίες με εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθώς και την ασφαλιστική κάλυψη των περιουσιακών στοιχείων και των διακινούμενων αξιών της Τράπεζας.
- Επίσης η ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων και το Γραφείο Διοικήσεως, το οποίο μετονομάζεται σε *Υποδιεύθυνση Γραφείου Διοικήσεως*, υπάγονται στη *Διεύθυνση Γραμματείας*. 4
- Για την ενίσχυση της κεφαλαιακής της βάσης η Τράπεζα, ύστερα από συμφωνία με το ελληνικό δημόσιο, αντικαθιστά το ομολογιακό δάνειο του 1991 με νέο πενταετές ομολογιακό δάνειο αξίας 102.174.169.521 δρχ., υποχρεωτικά μετατρέψιμο σε κοινές ονομαστικές μετοχές της οι οποίες διατίθενται στο δημόσιο, αυξάνοντας έτσι τα ίδια κεφάλαιά της κατά 94 δισ. δρχ., αφού τα υπόλοιπα 8 δισ. δρχ. αντιστοιχούσαν σε ποσό εγγύησης για την τιμή εξαγοράς. 7
- Ίδρυση της θυγατρικής επενδυτικής εταιρείας *N.B.G. International Ltd* με έδρα το Λονδίνο. 10
- Στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ξεχώρισαν οι χορηγίες της E.T.E. στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, σε εκδόσεις και δράσεις εκπαιδευτικών και πνευματικών ιδρυμάτων, σε μητροπόλεις, ναούς, μονές και σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες. 12
- 1997 Πλήρης θεσμική ανεξαρτησία της Τράπεζας της Ελλάδος. Συγχώνευση της Εθνικής Στεγαστικής Τράπεζας με την Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος και της Chase Manhattan (δίκτυο Ελλάδας) με την Τράπεζα Πειραιώς. Ίδρυση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ν. Τρικάλων. Μεγάλη κρίση των ασιατικών αγορών. Το Χονγκ-Κονγκ αποδίδεται στην Κίνα. Διεθνής διάσκεψη για το περιβάλλον στο Κιότο της Ιαπωνίας
- 1997 **Φεβρουάριος.** Έναρξη λειτουργίας καταστήματος της E.T.E. στην πρωτεύουσα της Ρουμανίας, στο Βουκουρέστι. 4
- 31 Μαρτίου.** Συστήνεται η *Περιφερειακή Διεύθυνση Μονάδων Βαλκανικής*, η οποία υπάγεται στη Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων. 4
- 6 Μαΐου.** Συστήνεται η *Διεύθυνση Εποπτείας Εταιρειών Ομίλου*

- Εσωτερικού*, με αντικείμενο την παρακολούθηση όλων των εταιρειών του Ομίλου καθώς κι αυτών που αποτελούν στρατηγικούς στόχους της Τράπεζας. 4
- 1997 **6 Μαΐου**. Τίθεται σε ισχύ ο νέος κανονισμός της *Διεύθυνσης Επενδύσεων και Κεφαλαιαγοράς*. 4
- Σεπτέμβριος**. Με αφορμή τις εορταστικές εκδηλώσεις για τη συμπλήρωση 155 χρόνων συνεχούς παρουσίας της Τράπεζας στη Σαντορίνη, το Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε. ετοιμάζει το λεύκωμα *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Εκατόν πενήντα πέντε χρόνια παρουσίας στη Θήρα, 1842-1997*. 2
- Οκτώβριος**. Η *Εθνική Ασφαλιστική* ιδρύει την ελληνορουμανική εταιρεία ασφαλειών-αντασφαλειών *Garanta S.A.* με έδρα το Βουκουρέστι. 10
- 25 Νοεμβρίου**. Αποχωρεί από τη θέση του υποδιοικητή ο Κωνσταντίνος Σταμούλης. 11
- Δεκέμβριος**. Τρεις διαδοχικές αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε.: κεφαλαιοποίηση μέρους αποθεματικού υπεραξίας παγίων, αύξηση ονομαστικής αξίας μετοχών, έκδοση νέων μετοχών, μετατροπή ομολογιών ομολογιακού δανείου σε κοινές ονομαστικές μετοχές. Συνολικό καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο 130.971.528.400 δρχ. (22.581.298 μετοχές των 5.800 δρχ.). 7
- Συγχωνεύονται οι τέσσερις ασφαλιστικές εταιρείες του Ομίλου (*Εθνική Ασφαλιστική, Ε.Τ.Ε.Β.Α. Ασφαλιστική, Πανελλήνιος και Αστήρ*). Η νέα εταιρεία που προκύπτει, και φέρει το όνομα *Εθνική Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών*, είναι η μεγαλύτερη του κλάδου με μερίδιο 22% της αγοράς. 10
- Ίδρυση στο Λονδίνο της θυγατρικής εταιρείας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών *N.B.G. Finance Plc.*, με αποκλειστικό σκοπό την έκδοση στις διεθνείς αγορές και διαχείριση του ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης της Εθνικής Τράπεζας, ύψους 200 εκατομμυρίων δολαρίων Η.Π.Α. Με την επιτυχή έκδοση αυτού του δανείου η Ε.Τ.Ε. ενίσχυσε περαιτέρω την κεφαλαιακή της επάρκεια. 10
- Η Εθνική αποκτά την πλεοψηφία των μετοχών της εταιρείας leasing *Interlease A.D.* με έδρα τη Σόφια. 10
- Εκδίδεται το βιβλίο του επίτιμου διοικητή της Ε.Τ.Ε. Γεωργίου Μίρκου *Εθνική Τράπεζα: 1993-1996. Η πολιτική της αναδιάταξης, επιτεύξεις και προοπτικές*, στο οποίο αναλύεται η πολιτική της Τράπεζας κατά τη διάρκεια της θητείας του στη Διοίκηση της Τράπεζας. 1

1998 Ένταξη της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (Μ.Σ.Ι.) του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος και ταυτόχρονη υποτίμησή της κατά 14% έναντι των ευρωπαϊκών νομισμάτων και του δολαρίου. Εντείνονται οι συγχωνεύσεις στο ελληνικό πιστωτικό σύστημα: Η Εθνική Τράπεζα απορροφά την Εθνική Κτηματική Τράπεζα, η Τράπεζα Πειραιώς τις τράπεζες Μακεδονίας-Θράκης, Crédit Lyonnais (Grèce) και Τράπεζα Χίου, η Eurobank τις τράπεζες Αθηνών και Κρήτης, η Εγνατία την Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδος. Ίδρυση των συνεταιριστικών τραπεζών Ν. Δράμας, Ν. Ευβοίας, Ν. Καρδίτσας, Κορινθίας, Περίας και «Παγκρήτια».

Καθορισμός των 11 χωρών μελών που θα συμμετέχουν πρώτες στη ζώνη του ευρώ. Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με έδρα τη Φραγκφούρτη, ενιαία νομισματική πολιτική του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Ξεκινούν οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σοβαρή κρίση της ρωσικής οικονομίας, μεγάλη υποτίμηση του ρουβλίου. Πτώση του γιεν. Η ασιατική κρίση επηρεάζει τα χρηματιστήρια όλου του κόσμου. Συμβιβασμός στη Ν. Υόρκη δύο μεγάλων ελβετικών τραπεζών με εβραϊκές οργανώσεις για το ύψος των αποζημιώσεων των θυμάτων του Ολοκαυτώματος.

1998 **27 Ιουλίου.** Συστήνεται *Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων* της Τράπεζας και του Ομίλου, η οποία εισηγείται στο αρμόδιο ομώνυμο συμβούλιο της Τράπεζας για το σύνολο των κινδύνων που αναλαμβάνονται από την Εθνική και τον Όμιλό της. Στη νέα διεύθυνση μεταφέρονται αρμοδιότητες και από τις διευθύνσεις Σχεδιασμού και Οικονομικού Ελέγχου, και Εργασιών Δικτύου Εσωτερικού.

4

24 Σεπτεμβρίου. Συστήνονται δύο νέες διευθύνσεις: η *Διεύθυνση Κτηματικής Πίστης* και η *Διεύθυνση Καταναλωτικής Πίστης*. Μέρος των αρμοδιοτήτων τους μεταφέρεται από την υφιστάμενη Διεύθυνση Πίστης.

4

28 Σεπτεμβρίου. Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Απόστολος Ταμβακάκης.

11

Δεκέμβριος. Μετά από αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου που προήλθαν από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, συγχώνευση με την πρώην Ε.Κ.Τ.Ε. και μετατροπή ομολογιών ομολογιακών δανείων των ετών 1991 και 1996 σε κοινές ονομαστικές μετοχές, σύνολο καταβεβλημένου κεφαλαίου 205.330.115.200 δρχ., αποτελούμενο από 35.401.744 μετοχές των 5.800 δραχμών.

7

Η Ε.Τ.Ε. απορροφά την *Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Κ.Τ.Ε.)* με όλες τις εταιρείες της. Τα επόμενα χρόνια η Τράπεζα θα στηρίξει και θα αναπτύξει με ταχύτατους ρυθμούς τη στεγαστική πίστη και σύντομα θα καταλάβει την ηγετική θέση στον τομέα αυτό.

10

- 1998 Ξεκινά η αναδιαμόρφωση λειτουργιών του πληροφοριακού συστήματος που αφορούν το σύνολο των σημείων πώλησης προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας, με στόχο την προσαρμογή τους σε πελατοκεντρική βάση. 4
- Με βάση τους νόμους 2396/96 και 2533/97, οι φυσικοί μετοχικοί τίτλοι της Τράπεζας καταργούνται και μετατρέπονται σταδιακά σε άυλες μετοχές. 1
- Μετά την απόσχιση των ξενοδοχειακών μονάδων της Βουλιαγμένης «Αρίων», «Ναυσικά» και «Αφροδίτη» από την εταιρεία *Αστήρ Α.Ε.Ε.*, η Τράπεζα ιδρύει τη θυγατρική εταιρεία *Αστήρ Παλλάς Βουλιαγμένης Α.Ε.Ε.* για την παροχή υψηλού επιπέδου τουριστικών και ξενοδοχειακών υπηρεσιών. 10
- Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει στην Κύπρο, με έδρα τη Λευκωσία, τη θυγατρική *Εθνική Χρηματιστηριακή (Κύπρου) Λίμιτεδ.* 10
- Έναρξη λειτουργίας του καταστήματος της Ε.Τ.Ε. στο Δυρράχιο της Αλβανίας. 4
- Δημιουργία υπεράκτιας τραπεζικής μονάδας με τη μορφή διαχειριζόμενου υποκαταστήματος στο Guernsey των Channel Islands. 4
- Η Ε.Τ.Ε. διαθέτει στην Ελλάδα 610 μονάδες με 15.984 απασχολούμενα άτομα, ενώ στο εξωτερικό διατηρεί 96 συνολικά μονάδες σε Ευρώπη, Αμερική, Αφρική και Αυστραλία (81 καταστήματα, 2 Offshore Banking Units, 8 γραφεία αντιπροσωπείας και 5 ανταλλακτήρια). 4
- Ιδρύεται ο *Σύνδεσμος Μετόχων Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.* 1
- Συνεχίστηκε το πλούσιο κοινωνικό έργο της Τράπεζας με χορηγίες, οικονομικές ενισχύσεις και δωρεές σε κοινωνικούς και πνευματικούς φορείς, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και σε ποκίλες πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και επιστημονικές δραστηριότητες. Το σύνολο της χορηγικής δραστηριότητας της Ε.Τ.Ε. μέσα στο έτος ανήλθε στις 740.000.000 δραχμές. 12
- Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 3.382.410.991.000 δρχ., σύνολο καταθέσεων 10.427.333.605.000 δραχμές. 7
- 1999 Κλιμακώνονται οι εξαγορές και συγχωνεύσεις των ελληνικών τραπεζών. Η Τράπεζα Πειραιώς απορροφά το ελληνικό δίκτυο της National Westminster, η Τέλεσις ΑΧΕ τη Δωρική, η Eurobank την Τράπεζα Εργασίας. Ίδρυση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων: Τράπεζα Autofin, Συνεταιριστική Τράπεζα Λέσβου-Λήμνου Συν. Π.Ε., Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος, Εντυπωσιακή

άνοδος της ελληνικής χρηματιστηριακής αγοράς. Δημιουργία του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος (ευρώ), το οποίο γίνεται επίσημο νόμισμα των 11 από τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία, Φινλανδία). Καθορισμός των ισοτιμιών μετατροπής των εθνικών νομισμάτων σε ευρώ.

1999 **5 Φεβρουαρίου.** Το Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας, σε συνεργασία με το Μ.Ι.Ε.Τ., διοργανώνει έκθεση για τον Γαλλοελβετό φιλέλληνα, και συνιδρυτή της Ε.Τ.Ε., Ιωάννη-Γαβριήλ Εϋνάρδο, στην Αθήνα, στο κτήριο που ονομάστηκε προς τιμήν του Μέγαρο Εϋνάρδου. Το Ιστορικό Αρχείο, παράλληλα με τον κατάλογο της έκθεσης, εξέδωσε το μικρό λεύκωμα *Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος, οραματιστής και κύριος συντελεστής της ίδρυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος*. Μετά τα εγκαίνια της έκθεσης μίλησε σε στελέχη της Τράπεζας ο απόγονος, από τον κλάδο αδελφού του Ι.-Γ. Εϋνάρδου, Μπρυνό Εϋνάρδος, στέλεχος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, με θέμα τη χρηματοδότηση των μεγάλων αναπτυξιακών έργων.

2

8 Μαρτίου. Συστήνεται *Διεύθυνση Θεσμικών Μεγάλων Πελατών* με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην χρηματοδοτικών, σε θεσμικούς και μεγάλους πελάτες. Στη νέα μονάδα εντάσσονται και οι αρμοδιότητες των ειδικών συνεργασιών της τέως Διευθύνσεως Εργασιών Δικτύου.

4

8 Μαρτίου. Μετονομάζονται: Η Διεύθυνση Εργασιών Δικτύου σε *Διεύθυνση Δικτύου Εσωτερικού*, η Διεύθυνση Επιχειρηματικής Ανάλυσης και Μάρκετινγκ σε *Διεύθυνση Μάρκετινγκ* και η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Οικονομικού Ελέγχου σε *Διεύθυνση Σχεδιασμού και Οικονομικής Ανάλυσης*, με αμοιβαίες μετακινήσεις αρμοδιοτήτων.

4

5 Απριλίου. Η *Διεύθυνση Ανάπτυξης* της Τράπεζας ενσωματώνεται στη *Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων Μεγάλων Πελατών*.

4

27 Απριλίου. Οι αρμοδιότητες θεματοφυλακής χαρτοφυλακίου θεσμικών επενδυτών μεταφέρονται από τη *Διεύθυνση Επενδύσεων και Κεφαλαιαγοράς* στη *Διεύθυνση Θεσμικών και Μεγάλων Πελατών*.

4

28 Μαΐου. Για την ενίσχυση του ρόλου του εσωτερικού ελέγχου η Τράπεζα συστήνει ανεξάρτητη *Επιτροπή Ελέγχου* (πέντε τακτικά μέλη και τρία αναπληρωματικά) με τη συμμετοχή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ανωτάτων στελεχών της.

4

28 Ιουνίου. Αποχωρεί από τη θέση του υποδιοικητή ο Νικόλαος Καραμούζης.

11

- 1999 **19 Ιουλίου.** Αρχισαν να λειτουργούν τα υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε. στις πόλεις Μπουργκάς και Πλόβντιβ της Βουλγαρίας. 4
- Ιούλιος.** Η Ε.Τ.Ε. αποκτά την πλειοψηφία (60,9%) των μετοχών της *Interlease AD* (ίδρ. 1995), η οποία, με έδρα τη Σόφια, αποτελεί τη μοναδική διεθνή εταιρεία leasing στη Βουλγαρία. 10
- Ιούλιος.** Το Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε. κυκλοφορεί ειδική έκδοση για τον διακεκριμένο νομικό και διοικητή της Τράπεζας Κωνσταντίνο Τριανταφυλλόπουλο με τίτλο *Κωνσταντίνος Δ. Τριανταφυλλόπουλος. Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, 16 Νοεμβρίου 1944 - 20 Ιανουαρίου 1945.* 4
- Αύγουστος.** Αγοράζεται από την Ε.Τ.Ε.Β.Α., θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας, το σύνολο των μετοχών της ρουμανικής χρηματιστηριακής εταιρείας *Top Invest*. Η εξαγορασθείσα εταιρεία, με έδρα το Βουκουρέστι, μετονομάζεται σε *ETEBA Romania S.A.* 10
- 18 Οκτωβρίου.** Η μετοχή της Εθνικής Τράπεζας εισάγεται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. 1
- 18 Νοεμβρίου.** Ανακοινώνεται η ίδρυση ελληνο-αιγυπτιακού Venture Capital Fund με αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 50 εκατομμυρίων δολαρίων, στο οποίο συμμετέχουν ανά 50% η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και η Εθνική Τράπεζα της Αιγύπτου. 8
- 18 Νοεμβρίου.** Εγκαινιάζεται το νέο πρότυπο κατάστημα της Κηφισιάς. 4
- Νοέμβριος.** Μετά από νέες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου, με διαίρεση των παλαιών μετοχών (split) σε 4 νέες, καταβολή μετρητών και έκδοση νέων μετοχών, έκδοση μετοχών από μετατροπή ομολογιών του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου του 1996 κτλ., συνολικό καταβεβλημένο κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 236.226.181.600 δρχ., αποτελούμενο από 162.914.608 κοινές ονομαστικές μετοχές των 1.450 δραχμών. 7
- 17 Δεκεμβρίου.** Ο διοικητής Θεόδωρος Β. Καρατζάς βάζει τον θεμέλιο λίθο του Νέου Κτηρίου Διοικήσεως στην Αθήνα, στη συμβολή των οδών Ατόλου και Σοφοκλέους. Τη μελέτη του νέου κτηρίου, που κέρδισε το πρώτο βραβείο του δημόσιου διαγωνισμού, συνέταξε το αρχιτεκτονικό γραφείο Θεσσαλονίκης Μ. Παπανικολάου, Μ. Πολάνη, Ειρ. Σακελλαρίδου, με σύμβουλο αρχιτέκτονα τον Ελβετό Μάριο Μπόττα. Στην προετοιμασία της κατασκευής του κτηρίου, ανακαλύφθηκαν το 1998 από την Αρχαιολογική Υπηρεσία σημαντικά

- ευρήματα, όπως η περιμετρική τάφος του Αρχαίου Τείχους των Αθηνών, η πύλη της Αχαρνικής Οδού, τμήματα επιτύμβιου μνημείου του 4ου π.Χ. αι. κ.ά. 1
- 1999 **17 Δεκεμβρίου.** Με αφορμή την τοποθέτηση του θεμέλιου λίθου στο νέο κτήριο Διοικήσεως της Τράπεζας, το Ιστορικό Αρχείο εκδίδει το λεύκωμα *Το Νέο Κτήριο Διοικήσεως. Από την κατοικία του Γεωργίου Σταύρου στο Επιτελικό Κέντρο του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας.* 2
- Η Τράπεζα ιδρύει την *Εθνική Συμβουλευτική Επιχειρηματικών Συμμετοχών*, θυγατρική εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες οικονομικού συμβούλου σε θέματα επενδύσεων εντός και εκτός Ελλάδος και έχει αναλάβει τη διαχείριση των εταιρειών επιχειρηματικών συμμετοχών *NBG Greek Fund Ltd* (Λευκωσία) και *NBG Balkan Fund Ltd.* 10
- Έναρξη λειτουργίας του καταστήματος της Ε.Τ.Ε. στην Κορυτσά της Αλβανίας. 4
- Η Ε.Τ.Ε. εξαγοράζει το υποκατάστημα της Chase Manhattan Bank στο Βουκουρέστι. 4
- Ίδρυση της θυγατρικής *NBG Bancassurance A.E.* (ασφαλιστική εταιρεία) με έδρα την Αθήνα. 10
- Αναβάθμιση του τεχνολογικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού της Τράπεζας. Ευρύ πρόγραμμα αναδιοργάνωσης του δικτύου των υποκαταστημάτων της, ολοκλήρωση της εγκατάστασης του δικτύου LAN. 4
- Στο πλαίσιο της εταιρικής-κοινωνικής της ευθύνης, η Τράπεζα ανέπτυξε έντονη κοινωνική δράση και στάθηκε αρωγός στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την επιστήμη, την τέχνη και το περιβάλλον, ενισχύοντας την κοινωνική αλληλεγγύη. Από τις δράσεις της που ξεχώρισαν στο τρέχον έτος, των οποίων το συνολικό ποσό προσεγγίζει τις 1.285.000.000 δραχμές, ξεχώρισαν η χορηγία για την ανασυγκρότηση των περιοχών της Αττικής που πλήγηκαν από το σεισμό της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, η ενίσχυση της ανθρωπιστικής βοήθειας στους πρόσφυγες του Κοσσυφοπεδίου, οι χορηγίες στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, στην Αρχαιολογική Εταιρεία για τις ανασκαφές στη Θήρα, στην οργάνωση του 3ου Διεθνούς Συμποσίου για τον Δούναβη και τη Μαύρη Θάλασσα, η ενίσχυση των ελλήνων πρωαθλητών στίβου κ.ά. 12
- 2000 Η ελληνική οικονομία σε σταθερή αναπτυξιακή τροχιά, πληθωρισμός γύρω στο 3%. Απελευθέρωση και πλήρης διεθνοποίηση του ελληνικού τρα-

πεζικού συστήματος. Ίδρυση των τραπεζών Novabank, ΩΜΕΓΑ Τράπεζας και Συνεταιριστικής Τράπεζας Ν. Κοζάνης. Απορρόφηση της Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας από την Alpha Τράπεζα Πίστεως και των τραπεζών Μακεδονίας-Θράκης και Χίου από την Τράπεζα Πειραιώς, ενώ η Eurobank μετά την απορρόφηση της Τράπεζας Εργασίας μετονομάζεται σε EFG Eurobank Ergasias A.E.

2000

25 Ιανουαρίου. Γίνονται τα εγκαίνια του νέου Ναυτιλιακού Καταστήματος και της Διεύθυνσης Ναυτιλιακών Εργασιών της Εθνικής στον Πειραιά από τον πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη. Το νέο κατάστημα εγκαταστάθηκε στο ανακαινισμένο μέγαρο Βάττη, έργο του αρχιτέκτονα Α. Νικολούδη, κτισμένο τη δεκαετία του 1920, που περιήλθε στην ιδιοκτησία της Εθνικής Τράπεζας το 1970.

4

Φεβρουάριος. Στο πλαίσιο της συγκράτησης των λειτουργικών δαπανών, της ανανέωσης των στελεχών και της μείωσης του αριθμού των απασχολουμένων στην Τράπεζα, ολοκληρώνεται το πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου με την αποχώρηση 403 στελεχών.

1

25 Φεβρουαρίου. Εγκαινιάζονται στη Λευκωσία από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας της Κύπρου Γλαύκο Κληρίδη τα *Γραφεία Διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας (Κύπρου)* σε διατηρητέο κτήριο.

4

14 Μαρτίου. Το Ταμείο Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας (Τ.Υ.Π.Ε.Τ.) γιορτάζει τα εβδομήντα χρόνια από την ίδρυσή του.

2

3 Απριλίου. Η Τράπεζα παραχωρεί το ιδιόκτητο νεοκλασικό κτήριο της οδού Νεοφύτου Δούκα 9 στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, προκειμένου να στεγάσει το γραφείο εκπροσωπήσεως του Πατριαρχείου στην Αθήνα.

12

Απρίλιος. Η Ε.Τ.Ε. αποκτά το 65% του μετοχικού κεφαλαίου της *Storanska Banka AD-Skopje*, με έδρα τα Σκόπια (με 23 υποκαταστήματα και 74 cash desks).

10

30 Ιουνίου. Στο πλαίσιο της ενοποίησης των δραστηριοτήτων της πρώην Ε.Κ.Τ.Ε., μετά τη συγχώνευσή της με την Εθνική Τράπεζα, ολοκληρώνεται η συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρείας «Κτηματικής ΑΕΔΑΚ» από τη θυγατρική εταιρεία της Ε.Τ.Ε. «Διεθνική ΑΕΔΑΚ».

10

Ιούλιος. Η Εθνική Τράπεζα αποκτά το 89,9% του μετοχικού κεφαλαίου της *United Bulgarian Bank AD (UBB)*, (ίδρ. 1993), η οποία διαθέτει 146 καταστήματα σε όλη τη Βουλγαρία. Τον επόμενο χρόνο όλα τα καταστήματα της Ε.Τ.Ε. στη χώρα αυτή θα ενταχθούν στο δίκτυο της θυγατρικής UBB.

10

Το διεθνές δίκτυο της Εθνικής Τράπεζας

1

2

3

4

Το δίκτυο εξωτερικού της Ε.Τ.Ε. αρχίζει να δημιουργείται τη δεύτερη δεκαετία του 20ού αιώνα. Η πρώτη ελπιδοφόρα εγκατάσταση υποκαταστημάτων της στην Ανατολική Θράκη και τη Σμύρνη εγκαταλείφθηκε μετά τη Μικρασιατική καταστροφή. Από το 1926 όμως η Εθνική Τράπεζα δραστηριοποιείται στις Η.Π.Α., όπου ανθεί το ελληνικό μεταναστευτικό στοιχείο, και ιδρύει την πρώτη της μονάδα στη Νέα Υόρκη. Στην ίδια πόλη το 1930 θα ιδρύσει την *Hellenic Bank Trust Company*, την οποία θα διαδεχθεί το 1953 η θυγατρική *Atlantic Bank of New York*. Μέσα από συγχωνεύσεις της Ε.Τ.Ε. με την Τράπεζα της Ανατολής (1933-34) και την Τράπεζα Αθηνών (1953), θα αποκτήσει δίκτυο στην Αίγυπτο, ενώ από τη συγχωνευθείσα Τράπεζα Αθηνών θα κληρονομήσει το υποκατάστημά της στο Λονδίνο και το δίκτυό της στην Κύπρο, καθώς και της θυγατρικής *The South African Bank of Athens* στη Ν. Αφρική. Από τη δεκαετία του 1960 και μετά η Εθνική θα αναπτύξει ένα ευρύτατο διεθνές δίκτυο σε όλες τις ηπείρους, με έμφαση στις χώρες όπου αναπτύσσονται ελληνικές επιχειρηματικές δραστηριότητες. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 επικέντρωσε το βάρος της στις αναπτυσσόμενες αγορές των Βαλκανίων και της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, αποσυρόμενη σταδιακά από τις ώριμες αγορές της Β. Αμερικής και της Δ. Ευρώπης. Στα τέλη του 2006, ο Όμιλος της Εθνικής Τράπεζας δραστηριοποιείται σε 12 χώρες (Αλβανία, Αίγυπτος, Αυστραλία, Βουλγαρία, Π.Γ.Δ.Μ., Ηνωμένο Βασίλειο, Κύπρος, Νότια Αφρική, Ρουμανία, Σερβία, Σουηδία, Τουρκία), με 868 τραπεζικές μονάδες (δίκτυο Ε.Τ.Ε., καταστήματα 7 θυγατρικών τραπεζών και γραφεία αντιπροσωπείας).

5

8

6

9

7

1. Το υποκατάστημα της Ε.Τ.Ε.Α. στο Πορτ Σάιδ της Αιγύπτου, μέσα της δεκαετίας 1950.
2. Το κεντρικό κατάστημα της θυγατρικής The South African Bank of Athens στο Γιοχάνεσμπουργκ της Ν. Αφρικής, 1994.
3. Το υποκατάστημα της Ε.Τ.Ε. της Λεωφόρου Μακαρίου στη Λευκωσία, δεκαετία του 1970.
4. Το κεντρικό κατάστημα της θυγατρικής Banca Romaneasca στο Βουκουρέστι σήμερα.
5. Το κεντρικό κατάστημα της Ε.Τ.Ε. στα Τίρανα σήμερα.
6. Το υποκατάστημα Carajorgeva της Ε.Τ.Ε. στο Βελιγράδι σήμερα.
7. Το κτήριο της Διοίκησης της θυγατρικής της Ε.Τ.Ε. Storańska Banka στην πρωτεύουσα Σκόπια της Π.Γ.Δ.Μ..
8. Το υποκατάστημα της United Bulgarian Bank, θυγατρικής της Ε.Τ.Ε., στην πόλη Panagurishte.
9. Το κεντρικό κατάστημα της Finansbank, θυγατρικής της Ε.Τ.Ε., στην Κωνσταντινούπολη.

- 2000 **25 Αυγούστου.** Συστήνεται νέα Διεύθυνση Διαχείρισης Χαρτοφυλακίου *Ιδιωτών Πελατών* (Private Banking). Στη νέα διεύθυνση υπάγεται το υφιστάμενο κατάστημα Private Banking. 4
- 30 Αυγούστου.** Η Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων χωρίζεται σε τρεις νέες διευθύνσεις:
- τη Διεύθυνση Δικτύου *Εξωτερικού Α'*, η οποία ασχολείται με τις πάσης φύσεως μονάδες της Τράπεζας και του Ομίλου της που εδρεύουν στις χώρες της Βαλκανικής και της Ανατολικής Μεσογείου·
 - τη Διεύθυνση Δικτύου *Εξωτερικού Β'*, η οποία καλύπτει για τα ίδια αντικείμενα τις χώρες της Ευρώπης, Αμερικής, Αυστραλίας, καθώς και την Ν. Αφρική και
 - τη Διεύθυνση *Σχέσεων της Τράπεζας με Ανταποκριτές του Εξωτερικού.* 4
- Σεπτέμβριος.** Έναρξη των έργων στερέωσης και μετασκευής του κτηρίου της οδού 3ης Σεπτεμβρίου 146, προκειμένου να στεγάσει τις λειτουργίες του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας. Το κτήριο αυτό, κατασκευασμένο τη δεκαετία του 1920, ήταν το πρώτο κτήριο που κτίστηκε στην Ελλάδα για να στεγάσει αρχεία. Στο κτήριο της 3ης Σεπτεμβρίου μέχρι τον Αύγουστο του 2000 στεγάζονταν τα Γενικά Αρχεία της Τράπεζας. 1
- Οκτώβριος.** Με τη συμβολή της Τράπεζας και του Ιστορικού της Αρχείου διοργανώνεται στη Λευκάδα επιστημονικό συνέδριο για τον Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη, πέμπτο διοικητή της Ε.Τ.Ε. (1911-1914). Στο πλαίσιο του συνεδρίου ο διοικητής Θ. Καρατζιάς αποκαλύπτει την προτομή του Ι. Βαλαωρίτη, έργο του γλύπτη Θ. Παπαγιάννη, μπροστά στο τοπικό κατάστημα της Τράπεζας, και το Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε. εκδίδει το λεύκωμα *Ιωάννης Α. Βαλαωρίτης 1855-1914. Διοικητής Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.* 12
- 24 Οκτωβρίου.** Τίθεται σε ισχύ ο νέος κανονισμός της Διεύθυνσης *Επενδύσεων και Κεφαλαιαγοράς.* 4
- Νοέμβριος.** Νέες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, έκδοση μετοχών και μετατροπή ομολογιών του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου του 1996 σε κοινές ονομαστικές μετοχές. Συνολικό καταβεβλημένο κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 340.085.244.600 δρχ., αποτελούμενο από 234.541.548 κοινές ονομαστικές μετοχές των 1.450 δραχμών. 7
- Η Τράπεζα απορροφά τη θυγατρική της *Α.Ξ.Ε. Αστήρ.* 10
- Η θυγατρική *Αστήρ Παλάς Βουλευαγμένης* εισάγεται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. 10

- 2000 Σύσταση υποκαταστήματος στη Λευκωσία της Κύπρου καθώς και ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στην Κωνσταντινούπολη. 4
- Ίδρυση της θυγατρικής εταιρείας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών *N.B.G.I. Inc.* με έδρα τη Ν. Υόρκη. 10
- Ίδρυση στο Λονδίνο της θυγατρικής εταιρείας επιχειρηματικών συμμετοχών *NBG Private Equity Ltd.* 10
- Αποχώρηση της Ε.Τ.Ε. από το Γραφείο Αντιπροσωπείας στη Μόσχα του Ομίλου Τραπεζών Inter-Alpha. 4
- Διακοπή λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας στο Μάλμοε της Σουηδίας. 4
- Η Ε.Τ.Ε. εισάγει το internet banking σε μια ευρεία κλίμακα τραπεζικών εργασιών, ώστε τα επόμενα χρόνια να καταστεί δημοφιλής πόλος έλξης όχι μόνο των φυσικών προσώπων αλλά και των μεγαλύτερων επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Επίσης, για αμεσότερη εξυπηρέτηση των πελατών της, συστήνει, πρώτη στην ελληνική αγορά, την υπηρεσία mobile banking. 3
- Υλοποιείται ευρύ πρόγραμμα παρεμβάσεων και αισθητικής αναβάθμισης των καταστημάτων του δικτύου εσωτερικού και εξωτερικού (ανεγέρσεις υπερσύγχρονων μονάδων και μετασκευές παλαιότερων κτηρίων, επεμβάσεις, ανακαινίσεις, συντηρήσεις κλπ.) υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Τράπεζας. 1
- Το δίκτυο της Ε.Τ.Ε. στην Ελλάδα αποτελείται από 606 καταστήματα και 840 ΑΤΜ εγκατεστημένα σε καταστήματα και επιλεγμένους εμπορικούς χώρους, με προσωπικό 15.432 άτομα, ενώ στο εξωτερικό διαθέτει 328 μονάδες, που ανήκουν σε 7 τράπεζες και 8 εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, εγκατεστημένες σε 18 χώρες, σε τέσσερις ηπείρους, όπου απασχολούνται 5.415 άτομα. 7
- Σύνολο χορηγήσεων Ε.Τ.Ε. 4.760.134.234.000 δρχ., σύνολο καταθέσεων 11.264.424.862.000 δραχμές. 7
- 2001 Απογραφή πληθυσμού, 10.939.771 κάτοικοι. Η Ελλάδα 12ο μέλος της Ευρωζώνης. Αύξηση του ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου των πιστωτικών ιδρυμάτων σε 18 εκατομμύρια ευρώ. Ίδρυση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων: Πανελλήνια Τράπεζα, Τράπεζα Probank, Proton Επενδυτική Τράπεζα, FBB-Πρώτη Επιχειρηματική Τράπεζα. Η ΕFG Eurobank Ergasias συγχωνεύεται με τις Τέλεσις Τράπεζα Επενδύσεων και Aegean Baltic Bank. Η Τράπεζα Πειραιώς απορροφά την Τράπεζα Αναπτύξεως Κύπρου, ενώ η Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος τη Marfin Ελληνική ΑΧΕΠΕΥ. Παγκόσμια ύφεση. Μεγάλη οικονομική κρίση στην Τουρκία. Αεροπορική

επίθεση στους «δίδυμους πύργους» της Ν. Υόρκης. Οι Η.Π.Α. ξεκινούν τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας», στρατιωτική επέμβαση στο Αφγανιστάν.

2001 Φεβρουάριος. Αρχίζει η λειτουργία της νέας κεντρικής μονάδας private banking της Ε.Τ.Ε., που θα συντονίζει όλες τις ομάδες private banking των καταστημάτων, με σκοπό την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

4

12 Μαρτίου. Έναρξη ισχύος του νέου *Κανονισμού Εργασίας* της Τράπεζας, με τον οποίο υιοθετείται η συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων σε επιτροπές και συμβούλια που κρίνουν θέματα υπηρεσιακής εξέλιξης με σκοπό την προαγωγή αρμονικών εργασιακών σχέσεων.

4

25 Απριλίου. Καταργούνται οι περιφερειακές διευθύνσεις των μονάδων της Βαλκανικής.

4

26 Απριλίου. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξάνεται με ποσά από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων και από αποθεματικό εκδόσεως μετοχών υπέρ το άρτιο, με παράλληλη αύξηση της ονομαστικής αξίας της μετοχής από 1.450 σε 1.533,375 δραχμές. Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 349.732.863.086 δρχ., διαιρεμένο σε 228.080.452 κοινές ονομαστικές μετοχές των 1.533,375 δρχ. η καθεμιά.

7

7 Μαΐου. Διοργανώνονται στο Μέγαρο Εϋνάρδου από το Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε. και το Μ.Ι.Ε.Τ. εκδηλώσεις με θέμα τον πέμπτο διοικητή της Τράπεζας (1911-1914) Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη: Έκθεση σειράς υδατογραφιών, έργων του Ιω. Βαλαωρίτη, μαθητή του ζωγράφου Σπ. Προσαλέντη, καθώς και παρουσίαση τεκμηρίων, φωτογραφιών και γενεαλογικών πληροφοριών για την οικογένεια Βαλαωρίτη.

2

Αύγουστος. Με αφορμή τη συμπλήρωση των 160 χρόνων λειτουργίας της Τράπεζας, εκδίδεται από το Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε. το λεύκωμα *Ιστορικό Χρονολόγιο της Εθνικής Τράπεζας, 1841-2001*, στα ελληνικά και αγγλικά.

2

4 Οκτωβρίου. Καθιερώνεται στην Ε.Τ.Ε. το νέο μηχανογραφικό σύστημα «IRIS» για τη διαχείριση των χορηγήσεων και καταθέσεων και για την εξυπηρέτηση προϊόντων λιανικής τραπεζικής.

4

8-9 Οκτωβρίου. Πραγματοποιείται στον Αστέρα Βουλιαγμένης διεθνές συμπόσιο, υπό την προεδρία του διοικητή της Ε.Τ.Ε. Θ. Καρατζά, με θέμα «Από το αθηναϊκό τετράδραχμο στο ευρώ», οργανωμέ-

- νο από την *Ευρωπαϊκή Ένωση Τραπεζικής Ιστορίας* και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. 1
- 2001 **Νοέμβριος.** Εορτασμός των 160 χρόνων της Ε.Τ.Ε. στο κατάστημα Ιωαννίνων, γενέτειρας του ιδρυτή και πρώτου διοικητή της Τράπεζας Γ. Σταύρου. Αποκαλυπτήρια της προτομής του και συμβολική συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας στην πόλη, για πρώτη φορά εκτός της έδρας του. 2
- Νοέμβριος.** Με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο κατά 9.907.289.213 δρχ. με την έκδοση 6.461.100 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 1.533,375 δρχ. έκαστη, οι οποίες προέκυψαν από τη μετατροπή 1.615.275 ομολογιών του υποχρεωτικά μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου του 1996 που αγοράστηκαν από τη Δημόσια Επιχείρηση Κινητών Αξιών Α.Ε. Στη συνέχεια οι 6.941.100 αυτές μετοχές ακυρώθηκαν και το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. παρέμεινε στις 349.732.863.086 δρχ., διαιρεμένο σε 228.080.452 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 1.533,375 δραχμών. 7
- Η Διεύθυνση Μάρκετινγκ αναλαμβάνει την εκπόνηση, εισήγηση και υλοποίηση των διαφημιστικών προγραμμάτων της Τράπεζας. 4
- Ίδρυση των καταστημάτων Ραφήνας, Ν. Αλικαρνασσού, Σαμοθράκης, των μονάδων καθυστερήσεων Ηρακλείου Κρήτης, Λάρισας, Ιωαννίνων και Πάτρας. 4
- Σύσταση, από τη θυγατρική της Ε.Τ.Ε. Εθνική Επιχειρηματικών Συμμετοχών και την Vectis Capital, της νέας θυγατρικής *Καινοτόμες Επιχειρήσεις ΑΕ (i-Ven)*, μονάδας για την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων. 10
- Η θυγατρική της Ε.Τ.Ε. στις Η.Π.Α. *Atlantic Bank of New York*, μία από τις 25 μεγαλύτερες εμπορικές τράπεζες της Ν. Υόρκης με 12 καταστήματα, εξαγοράζει την *Yonkers Financial Corporation* (ίδρ. 1995), νεοϋορκέζικη τράπεζα, με 9 καταστήματα, που δραστηριοποιείται στη λιανική τραπεζική και τη στεγαστική πίστη. Επίσης πωλεί το πρώην κατάστημα της Ε.Τ.Ε. στο Σικάγο στη Chicago Community Bank. 10
- Ίδρυση καταστήματος της Ε.Τ.Ε. στο Βελιγράδι. 4
- Επίσης ίδρυση καταστήματος στο Παρίσι με σκοπό την απορρόφηση των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της θυγατρικής της *Banque Nationale de Grèce (France)*. 4

- 2001 Στο δίκτυο των τριών καταστημάτων της Ε.Τ.Ε. στην Αλβανία (Τίρανα, Δυρράχιο, Κορυτσά), προστίθεται μία νέα θυρίδα στα Τίρανα. 4
- Συμμετοχή της Τράπεζας σε νεοσύστατο κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών υπό την επωνυμία *NBG Technology LP*, με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο και νομική μορφή limited partnership. 8
- Η θυγατρική National Bank of Greece (Canada) ιδρύει στο Μόντρεαλ τη νέα της μονάδα Montreal West Island. 10
- Διακοπή λειτουργίας των γραφείων αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε. στις Βρυξέλλες, τη Νυρεμβέργη και το Αννόβερο. Επίσης των καταστημάτων της στη Στουτγάρδη και την Κολωνία. 4
- Διακοπή λειτουργίας της θυγατρικής *Worthington LP*, εταιρείας διαχείρισης δανείων με έδρα τη Ν. Υόρκη. 10
- Καθ' όλο το έτος η Διοίκηση της Ε.Τ.Ε. και ο Όμιλός της δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στον πελατοκεντρικό προσανατολισμό και στα εναλλακτικά δίκτυα διανομής των προϊόντων, στην εφαρμογή των διεθνών Κωδίκων Αρχών και κανόνων συμπεριφοράς, στην αντιμετώπιση του φαινομένου του «ξεπλύματος χρήματος», στην εφαρμογή της νομοθεσίας περί Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων και της τήρησης του Τραπεζικού Απορρήτου, ενώ τον Νοέμβριο πραγματοποιήθηκε και ειδική «Διάσκεψη Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου». 10
- Την ίδια περίοδο η Τράπεζα υποστηρίζει γενναία τις τέχνες, την έρευνα, τις επιστήμες, τον αθλητισμό και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ενισχύονται έργα συντήρησης μνημείων, όπως στο Ακρωτήρι της Θήρας, ή προγράμματα που έχουν αντικείμενο την παιδεία, την υγεία, την παιδική μέριμνα κλπ., ενώ το χορηγικό έργο της σε μεγάλο φάσμα δραστηριοτήτων κρίνεται εξαιρετικό. Είναι επίσης ο μεγάλος χορηγός των εθνικών ομάδων Άρσης Βαρών και Ανσάμπλ για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας του 2004. Τέλος, στον τομέα του περιβάλλοντος, εκτός από τη χρηματοδότηση σχετικών προγραμμάτων, φροντίζει με τις νέες κατασκευές και υποδομές της να προκαλεί την ελάχιστη περιβαλλοντική επιβάρυνση. 12
- 2002 Τα νομίσματα και χαρτονομίσματα του ευρώ αντικαθιστούν τα εθνικά νομίσματα στις χώρες της Ευρωζώνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία, Φινλανδία). Στην Ελλάδα η περίοδος της παράλληλης κυκλοφορίας δραχμών και ευρώ ολοκληρώνεται στις 28.2.2002. Από 1ης Μαρτίου οι συναλλαγές γίνονται πλέον μόνον σε ευρώ.

Το Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο εξαγοράζει μέρος του κεφαλαίου της Τράπεζας Αττικής και η Marfin Bank αποκτά την πλειοψηφία στο μετοχικό κεφάλαιο της Επενδυτικής Τράπεζας.

2002 *Ιανουάριος.* Η καθιέρωση του ευρώ επιβάλλει μια σειρά εκτεταμένων αλλαγών στις υποδομές, στις διαδικασίες και στα μηχανογραφικά συστήματα της Τράπεζας.

1

Ιανουάριος. Δεν ευοδώνεται τελικά η προσπάθεια συγχώνευσης των δύο μεγάλων ελληνικών τραπεζών Εθνικής και Alpha Bank, που είχε ξεκινήσει τον Νοέμβριο του προηγούμενου χρόνου.

1

21 Ιανουαρίου. Εγκαινιάζεται από τον πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη το Νέο Κτήριο Διοικήσεως της Ε.Τ.Ε. στην Αθήνα, στην οδό Αιόλου, σχέδιο του Ελβετού αρχιτέκτονα Mario Botta και των Ελληνίδων αρχιτεκτονισσών Ειρήνης Σακελλαρίδου, Μόρφως Παπανικολάου και Μαρίας Πολάνη. Το επιβλητικό οικοδόμημα μετά το θάνατο του διοικητή Θ. Καρατζά, στις 3 Μαρτίου 2004, θα ονομασθεί *Μέγαρο Θεοδώρου Β. Καρατζά*.

4

12 Φεβρουαρίου. Διάσπαση της πρώην *Διεύθυνσης Πίστης* με τη σύσταση της νέας *Διεύθυνσης Επαγγελματικής Πίστης* για την αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση και χρηματοδότηση επαγγελματιών και επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών μέχρι 1 εκατομμυρίου ευρώ.

4

12 Φεβρουαρίου. Δημιουργείται η νέα *Διεύθυνση Εργασιών Δικτύου*, η οποία προήλθε από τη συγχώνευση των διευθύνσεων *Δικτύου Εσωτερικού* και *Θεσμικών και Μεγάλων Πελατών*, με στόχο τη συστηματική οργάνωση και προώθηση των πωλήσεων μέσω του δικτύου των καταστημάτων της Τράπεζας.

4

28 Φεβρουαρίου. Με πράξη του διοικητή Θεόδωρου Β. Καρατζά διευρύνεται η περίοδος προσβασιμότητας στα αρχεία της Ε.Τ.Ε. για το ερευνητικό κοινό μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1966.

12

19 Απριλίου. Συστήνεται η *Επιτροπή Πιστοδοτήσεων* με σκοπό την ελάφρυνση των εργασιών του *Ανώτερου Συμβουλίου Εργασιών*.

4

9 Μαΐου. Με βάση τον ν. 2842/2000, η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζει η ονομαστική αξία της μετοχής της Τράπεζας να εκφράζεται μόνο σε ευρώ. Σύμφωνα με την απόφαση, το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 1.026.362.034 ευρώ και διαιρείται σε 228.080.452 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 4,5 ευρώ η καθεμιά.

7

12 Ιουλίου. Αναδιάρθρωση της οργανωτικής δομής της Τράπεζας.

Σύσταση 10 θέσεων γενικών διευθυντών, οι οποίοι θα υπάγονται είτε απευθείας στο διοικητή ή σε έναν από τους τρεις υποδιοικητές και θα εποπτεύουν-συντονίζουν το έργο των επιμέρους διευθύνσεων ή ομάδων διευθύνσεων. Οι 10 αντίστοιχες γενικές διευθύνσεις που εποπτεύουν είναι οι: *Νομικών Υπηρεσιών, Ανθρώπινου Δυναμικού, Λειτουργικής Στήριξης, Οικονομικών Υπηρεσιών, Δικτύου Εσωτερικού, Εταιρικών Χρηματοδοτήσεων, Ναυτιλιακών Εργασιών, Δραστηριοτήτων Εξωτερικού, Επενδυτικής Τραπεζικής και Λιανικής Τραπεζικής.*

Επίσης συστήνονται:

η *Διεύθυνση Μεγάλων Έργων*, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών υλοποίησης μεγάλων έργων, επενδυτικών σχεδίων και την εκπόνηση μελετών αποσκοπώντας και στην προσέλκυση ξένων κεφαλαίων και τεχνογνωσίας,

η *Διεύθυνση Συμβουλευτικών Υπηρεσιών*, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών χρηματοοικονομικού συμβούλου σε επιχειρήσεις για θέματα εξαγορών και συγχωνεύσεων.

Η *Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων*, που υπαγόταν στη Διεύθυνση Γραμματείας, γίνεται ξανά ανεξάρτητη υποδιεύθυνση, υπαγόμενη απευθείας στη Διοίκηση.

Το *Τμήμα Ιστορικού Αρχείου* αναβαθμίζεται σε ανεξάρτητη *Υποδιεύθυνση Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε.*, υπαγόμενη απευθείας στη Διοίκηση της Τράπεζας.

Η *Διεύθυνση Δικαστικού* μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών*. 4

2002 **15 Ιουλίου.** Οι έξι περιφερειακές διοικήσεις της Τράπεζας μετονομάζονται σε *Διευθύνσεις Δικτύου Α', Β', Γ', Δ', Ε'* και *ΣΤ'*. 4

Αύγουστος. Τα Γενικά Αρχεία (ενεργά και ημιενεργά υπηρεσιακά αρχεία) της Τράπεζας μεταστεγάστηκαν σε δύο άλλους χώρους που ολοκλήρωσε η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών: στο κτήριο της οδού Επιδάμνου στα Κάτω Πατήσια και στα κτήρια αποθηκών της Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. στη Μαγούλα Αττικής. 4

1 Σεπτεμβρίου. Εγκατάσταση της ανεξάρτητης *Υποδιεύθυνσης Ιστορικού Αρχείου* στο παραδοσιακό κτήριο της Τράπεζας επί της οδού 3ης Σεπτεμβρίου 146, το οποίο από την κατασκευή του, το 1926, ήταν προορισμένο, και χρησιμοποιήθηκε, για τη στέγαση των αρχείων της Τράπεζας. Το κτήριο ανακαινίσθηκε πλήρως από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Ε.Τ.Ε. και εξοπλίσθηκε με σύγχρονες εγκαταστάσεις που πληρούν όλους τους κανόνες επεξεργασίας και ασφαλούς διατήρησης του πλούσιου ιστορικού αρχειακού υλικού της Τράπεζας και των συλλογών της. 4

2002 **Νοέμβριος.** Η Διεύθυνση *Private Banking* εγκαθίσταται στο πλήρως ανακαινισμένο κτήριο της Τράπεζας στην οδό Αμερικής 13 στην Αθήνα, προκειμένου, με την ολοκλήρωση της λειτουργικής υποδομής της, να προσφέρει τις υπηρεσίες και τα προϊόντα του χώρου της σε πελάτες που διαθέτουν υψηλά προς επένδυση κεφάλαια.

4

20 Νοεμβρίου. Με απόφαση της επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας: α) κατά 8.086.472,32 ευρώ, με την απορρόφηση της θυγατρικής *Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.Β.Α.)*, β) κατά 8.970.930,68 ευρώ, από ισόποση κεφαλαιοποίηση μέρους του αποθεματικού της Ε.Τ.Ε. από διαφορά εκδόσεως μετοχών υπέρ το άρτιο, προκειμένου η ονομαστική αξία του συνόλου των μετοχών της Τράπεζας, και μετά τη συγχώνευση με απορρόφηση της Ε.Τ.Ε.Β.Α., να διατηρηθεί στο ύψος των 4,5 ευρώ. Οι 3.790.534 νέες μετοχές που εκδόθηκαν διατέθηκαν στους μετόχους της Ε.Τ.Ε.Β.Α. εκτός της ίδιας της Ε.Τ.Ε. Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Εθνικής Τράπεζας 1.043.419.437 ευρώ, διαιρεμένο σε 231.870.986 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 4,5 ευρώ η καθεμιά.

7

3 Δεκεμβρίου. Η Ε.Τ.Ε. απορροφά τη θυγατρική της *Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Ε.Β.Α.)* με όλες τις εταιρείες της, μεταφέροντας τις κύριες αρμοδιότητές της στη *Γενική Διεύθυνση Επενδυτικής Στρατηγικής*, που απαρτίζεται από τη *Διεύθυνση Επενδύσεων και Κεφαλαιαγοράς* και τις νεοσυσταθείσες *Διεύθυνση Μεγάλων Έργων* και *Διεύθυνση Συμβουλευτικών Υπηρεσιών*.

4

24 Δεκεμβρίου. Η Διεύθυνση *Επενδύσεων και Κεφαλαιαγοράς* μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Κεφαλαιαγοράς*, ενώ οι εργασίες επενδύσεων σε χρεόγραφα μεταφέρονται στη *Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματοαγοράς*.

4

Ίδρυση των καταστημάτων Σίνδου, Περαιάς, Θέρμης Θεσσαλονίκης, Προμαχώνα, Αγ. Αναργύρων Βόλου, Κοπανού Ημαθίας.

4

Η Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας αποφασίζει να μεταστεγάσει το Μηχανογραφικό Κέντρο της στο πρώην εργοστάσιο επιπλοποιίας Κουντούρη στον Γέρακα Αττικής. Τα επόμενα χρόνια προχωρούν τα έργα μετασκευής με την εποπτεία των Τεχνικών Υπηρεσιών.

4

Επίσης αποφασίζεται η κατασκευή πολυώροφου κτηρίου στη Λεωφόρο Αθηνών για να στεγάσει κεντρικές υπηρεσίες της Διοίκησης.

4

Συγχώνευση με απορρόφηση από την Ε.Τ.Ε. της θυγατρικής της στη Γαλλία *Banque Nationale de Grèce (France)*. Το κατάστημα της Ε.Τ.Ε.

- στο Παρίσι, που είχε συσταθεί το 2001 με αποκλειστικό έργο την απορρόφηση, θα κλείσει το 2004. 10
- 2002 Η Εθνική Τράπεζα αναλαμβάνει για μία διετία την προεδρία του Ευρωπαϊκού Ομίλου Τραπεζών *Inter-Alpha*, στον οποίο έχει ενταχθεί από το 1990. 1
- Έναρξη λειτουργίας στη Σερβία καταστημάτων της Ε.Τ.Ε. στις πόλεις Ζέμουν, Νις και Κρούσεβατς. 4
- Μετεγκατάσταση του καταστήματος Ρόττερνταμ στο Άμστερνταμ και δραστηριοποίησή του στο Wholesale banking. 4
- Διακοπή λειτουργίας των καταστημάτων Tottenham C.R. και Marble Arch στο Λονδίνο καθώς και της θυρίδας Βερολίνου στη Γερμανία. 4
- Γενική αναδιοργάνωση και εκτεταμένες τροποποιήσεις σε βασικά άρθρα του καταστατικού της Τράπεζας. 4
- Θεσπίζεται κανονισμός πρόσθετων αμοιβών για το δίκτυο των καταστημάτων της Ε.Τ.Ε. 4
- Ο Βίκτωρ Μελάς και η σύζυγός του Νιόβη δωρίζουν στο Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (Μ.Ι.Ε.Τ.) μια μοναδική συλλογή χαρτών και χαρτογραφικών εκδόσεων. Η δωρεά αυτή οδήγησε στη δημιουργία του «Αρχείου Χαρτογραφίας του Ελληνικού Χώρου» με μόνιμο, ειδικά διαμορφωμένο εκθεσιακό χώρο στο Μέγαρο Εϋνάρδου. 1
- Το κοινωνικό έργο της Τράπεζας κάλυψε ευρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων στις τέχνες, τις επιστήμες, τα γράμματα, τον αθλητισμό και την κοινωφελή δράση. Οι χορηγίες της στους διάφορους τομείς ανήλθαν στο ποσό των 2,7 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ το ποσό διπλασιάζεται αν συμπεριληφθούν οι επιχορηγήσεις στο Μ.Ι.Ε.Τ. και οι λοιπές κοινωνικές δαπάνες. Ξεχωρίζουν οι συνδρομές της στην Αρχαιολογική Εταιρεία, τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, το Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών & Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας, το Ναυτικό και Εθνολογικό Μουσείο Γαλαξιδίου, την Εθνική Λυρική Σκηνή, το Μέγαρο Μουσικής, σε περιφερειακά νοσοκομεία, θεραπευτήρια κλπ. 12
- 2003 Ανάκαμψη της κερδοφορίας των ελληνικών τραπεζικών ιδρυμάτων και σταδιακή επέκτασή τους στις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης. Η Τράπεζα Πειραιώς απορροφά την Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Β.Α.), η ΕFG Eurobank Ergasias την Τράπεζα Unitbank. Ίδρυση των τραπεζών Εμπορικής Credicom και Συνεταιριστικής Ν. Σερρών. Παύση λειτουργίας της Σίτιμπανγκ Ναυτιλιακής Τράπεζας. Στρατιωτική επέμβαση των Η.Π.Α. και των δυνάμεων της «Συμμαχίας» στο Ιράκ, κατάληψη της χώρας, πτώση του Σαντάμ Χουσεΐν.

- 2003** *17 Ιανουαρίου.* Ο διοικητής Θ. Καρατζάς εγκαινιάζει το ανακαινισμένο κτήριο του Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε. στην Αθήνα, στην οδό 3ης Σεπτεμβρίου 146, το οποίο ονομάζει *Μέγαρο Διομήδη*, προς τιμήν του διοικητή της Τράπεζας (1920-1923) Αλέξανδρου Διομήδη, επί της διοικήσεως του οποίου οικοδομήθηκε. 1
- 20 Φεβρουαρίου.* Σύσταση θέσης *γενικού διευθυντή Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χαρτοφυλακίου Ιδιωτών.* 4
- 13 Μαρτίου.* Η ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων εντάσσεται στη Διεύθυνση Γραμματείας. 4
- 18 Μαρτίου.* Ο διοικητής Θ. Καρατζάς εκλέγεται στη Φραγκφούρτη πρώτος πρόεδρος του νεοϊδρυμένου, από προσωπικότητες του διεθνούς τραπεζικού και επιχειρηματικού κόσμου, *Ινστιτούτου για τις Εταιρικές Πολιτιστικές Υποθέσεις (Institute for Corporate Cultural Affairs, ICCA).* 111
- 20 Μαρτίου.* Με την καθιέρωση του «Συστήματος Ηλεκτρονικού Τηλεφωνικού Καταλόγου», η Τράπεζα διαθέτει πλέον ένα υπερσύγχρονο εργαλείο για την ταχύτερη και ευκολότερη επικοινωνία των μονάδων και του προσωπικού της. 4
- 22 Απριλίου.* Αλλαγή του διοικητικού σχήματος της Ε.Τ.Ε. Στο εξής προβλέπεται μόνο μία θέση υποδιοικητή, ενώ οι γενικοί διευθυντές διακρίνονται σε *γενικούς διευθυντές Εργασιών και γενικούς διευθυντές Διοικητικού και Στήριξης.* Επίσης οι πέντε γενικοί διευθυντές Εργασιών συγχωνεύονται στους εξής τρεις: *Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής, Λιανικής Τραπεζικής και Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χαρτοφυλακίου Ιδιωτών.* 4
- 9 Μαΐου.* Με απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά 104.341.945,50 ευρώ, με έκδοση 23.187.099 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 4,5 ευρώ έκαστη, οι οποίες προήλθαν από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και διανεμήθηκαν δωρεάν στους μετόχους κατά αναλογία 1 νέα μετοχή για κάθε 10 παλαιές. Το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται στα 1.147.761.382,50 ευρώ διαιρούμενο σε 255.058.085 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας 4,5 ευρώ έκαστη. 7
- 20 Μαΐου.* Μετονομάζονται η Διεύθυνση Τίτλων και Χρηματικού σε *Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Χρηματοοικονομικών Οργανισμών* και η Διεύθυνση Ειδικών Λειτουργιών σε *Διεύθυνση Ειδικών Λειτουργιών και Χρηματικού.* 4
- 2 Ιουνίου.* Με σκοπό την ανάπτυξη λιανικής τραπεζικής σε επιλεγ-

Χάρτες και απεικονίσεις του δικτύου των μονάδων εσωτερικού-εξωτερικού της Εθνικής Τράπεζας

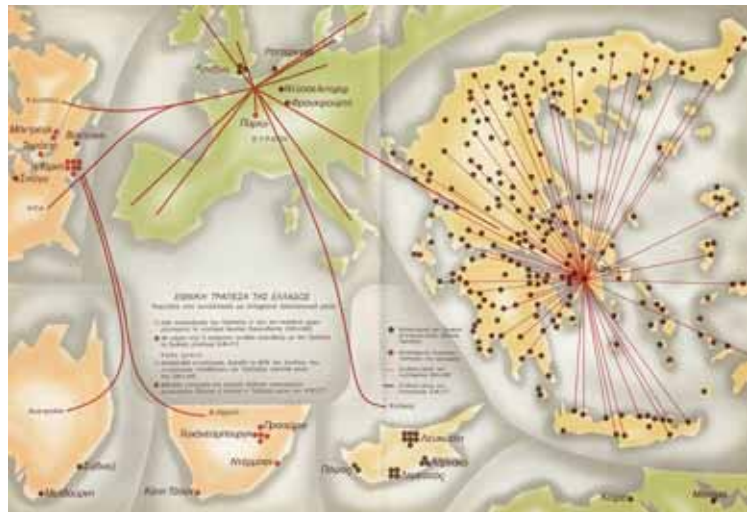
1

2

3

4

5

1. Χάρτης με το δίκτυο καταστημάτων εσωτερικού και την καταγραφή τους από ξενόγλωσσο φυλλάδιο της Ε.Τ.Ε., Αθήνα 1910.
2. Χαρτογραφικό σχέδιο του Τεχνικού Τμήματος της Ε.Τ.Ε. με τα καταστήματα εσωτερικού («κτηριακή κατάσταση») του 1932.
3. Χάρτης που εμφανίζει όλες τις μονάδες εσωτερικού της Τράπεζας. Από ξενόγλωσσο έντυπο της Ε.Τ.Ε., Αθήνα 1963.
4. Απεικόνιση σε χάρτη του δικτύου εσωτερικού και εξωτερικού της Τράπεζας. Από τον Απολογισμό της Ε.Τ.Ε. του 1985, Αθήνα 1986.
5. Σύνθεση με την απεικόνιση του διεθνούς δικτύου της Τράπεζας. Από τον Απολογισμό της Ε.Τ.Ε. του 1993, Αθήνα 1994.
6. Χάρτης της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Ε.Τ.Ε. με το δίκτυο καταστημάτων εσωτερικού του 2006.
7. Σύνθεση με την απεικόνιση του διεθνούς δικτύου της Τράπεζας, από τη Διεύθυνση Προσωπικού Μονάδων Εξωτερικού της Ε.Τ.Ε., 2006.

6

7

- μένες περιοχές του εξωτερικού, όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος της E.T.E., συστήνεται η *Επιτροπή Διεθνούς Λιανικής Τραπεζικής*. 10
- 2003 **9 Ιουνίου.** Η Τράπεζα πρωτοπορεί καθιερώνοντας ένα σύγχρονο σύστημα για την ηλεκτρονική διακίνηση των εγκυκλίων, εγχειριδίων και λοιπών εγγράφων, καταργώντας παράλληλα τη διακίνησή τους σε χαρτί. 4
- 10 Ιουνίου.** Εγκαινιάζεται από το διοικητή Θ. Καρατζά το νέο κτήριο της ειδικής μονάδας International Private Banking της E.T.E. στο Λονδίνο. 4
- 20 Ιουνίου.** Συστήνεται η *Επιτροπή Γνωστοποιήσεων και Διαφάνειας* με στόχο την παροχή από τις υπηρεσίες της Τράπεζας επακριβούς και έγκαιρης πληροφόρησης. 4
- 19 Ιουλίου.** Με σκοπό την αποτελεσματικότερη άσκηση των πιστοδοτικών εργασιών επιχειρήσεων εξωτερικού, δημόσιου τομέα, συστήνεται η *Διεύθυνση Διεθνών και Ειδικών Πιστοδοτήσεων*. 4
- 31 Ιουλίου.** Με στόχο την ταχύτερη ανάπτυξη των ηλεκτρονικών δικτύων διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου συστήνεται η *Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Τραπεζικής*. 4
- Οκτώβριος.** Η E.T.E. εξαγοράζει το 81,65% του μετοχικού κεφαλαίου της *Banca Romaneasca* στη Ρουμανία, εμπορικής τράπεζας που διαθέτει δίκτυο 49 μονάδων σε όλη τη χώρα. 4
- Οκτώβριος.** Στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος της Επιτροπής Ιστορίας της E.T.E., δημοσιεύεται η μελέτη του καθηγητή Κώστα Π. Κωστή, σε συνεργασία Γιώργου Κωστελένου, *Ιστορία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος 1914-1940*, η οποία θα αποτελέσει το δώρο Διοικήσεως του έτους 2003. 10
- 28 Νοεμβρίου.** Τίθεται σε ισχύ ο *κανονισμός λειτουργίας* της καθεμιάς από τις έξι (περιφερειακές) *διευθύνσεις Δικτύου*. 1
- 22 Δεκεμβρίου.** Με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίνεται η *Διακήρυξη περιβαλλοντικής πολιτικής του Ομίλου της E.T.E.*, στην οποία επισημαίνεται ότι «η ευθύνη προς το περιβάλλον και η εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής αποτελούν θεμελιώδη λίθο σωστής εταιρικής συμπεριφοράς και συνεισφοράς των επιχειρήσεων γενικότερα στην αειφόρο ανάπτυξη». Η Διοίκηση της Τράπεζας, εκπροσωπούμενη από τον γενικό διευθυντή Λειτουργικής Στήριξης, αναλαμβάνει την ευθύνη σχεδιασμού και εφαρμογής της. 4 10

- 2003 **31 Δεκεμβρίου.** Ολοκληρώνεται η λειτουργική αναβάθμιση του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας. Το δίκτυο εσωτερικού αποτελείται από 588 μονάδες που αναλύονται σε 224 καταστήματα πλήρους τραπεζικής εξυπηρέτησης, 305 καταστήματα λιανικής τραπεζικής και 59 μικρά, δυναμικότητας 5-7 ατόμων. Πρόκειται για το μεγαλύτερο δίκτυο τραπεζικών καταστημάτων στην Ελλάδα (18% περίπου του συνόλου του δικτύου καταστημάτων των ελληνικών τραπεζών), ενώ το προσωπικό της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 14.161 εργαζόμενους στην Ελλάδα και 470 απασχολούμενους στις μονάδες εξωτερικού. 4
- Έναρξη εργασιών αναστήλωσης και ριζικής αναπαλαίωσης του ιστορικού κτηρίου του Κεντρικού Καταστήματος. 1
- Ίδρυση 9 νέων μονάδων εσωτερικού. Πραγματοποίηση 11 συγχωνεύσεων καταστημάτων. 4
- Έναρξη λειτουργίας 8 νέων μονάδων της Τράπεζας στη Σερβία και το Μαυροβούνιο, στις πόλεις Βελιγράδι, Σάμπατς, Κραγκούγιεβατς, Σουμπότιτσα, Νόβι Παζάρ, Τσάτσακ και Ποζάρεβατς. 4
- Στην Ν. Αφρική, η θυγατρική της Ε.Τ.Ε. *The South African Bank of Athens Ltd*, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του δικτύου της με στόχο τον περιορισμό του λειτουργικού κόστους, καταργεί τρία καταστήματά της: του Germinston, του Kemton Park και του Goodwood. 10
- Στις Η.Π.Α., η θυγατρική Atlantic Bank of New York εξαγοράζει το κεντρικό κατάστημα του πιστωτικού ιδρύματος Allied Irish Banks στη Ν. Υόρκη και ανοίγει δύο ακόμη καταστήματα στο Manhattan, το Madison Ave. branch και 936 Third Ave. branch. 10
- Η θυγατρική National Bank of Greece (Canada) συστήνει στο Οντάριο μονάδα για το συνάλλαγμα (Commercial Foreign Exchange Business Unit). 10
- Διακοπή λειτουργίας των θυρίδων Μονάχου και Ντύσσελντορφ στη Γερμανία. 4
- Στον τομέα της κοινωνικής ευθύνης και προσφοράς οι ετήσιες δαπάνες της Τράπεζας ανήλθαν στα 4,5 εκατομμύρια ευρώ, που καλύπτουν ευρύ φάσμα ποικίλων δράσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται η στήριξη του έργου της Αρχαιολογικής Εταιρείας στο Ακρωτήρι Θήρας, της Μεγάλης του Γένους Σχολής, της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, του Μεγάρου Μουσικής, του Εθνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών, η ενίσχυση των αθλητών που συμμετέχουν στους Παραολυμπιακούς

Αγώνες κ.ά. Επίσης, στο πλαίσιο της διακηρυγμένης περιβαλλοντικής πολιτικής της, η Ε.Τ.Ε. προωθεί ολοκληρωμένο σύστημα για την προστασία του περιβάλλοντος και την αιεφόρο ανάπτυξη.

12

2003 Σύνολο χορηγήσεων Ομίλου Ε.Τ.Ε. 22,7 δισ. ευρώ, σύνολο καταθέσεων 39 δισ. ευρώ.

7

2004 Βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα, κυβέρνηση Κώστα Καραμανλή. Επιτυχής διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα. Η πιο μεγάλη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την είσοδο 10 κρατών με 75 εκατομμύρια συνολικά κατοίκους (Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Τσεχία).

Ανάκαμψη της διεθνούς οικονομίας. Στο Ιράκ οι στρατιωτικές δυνάμεις της «Συμμαχίας» (Η.Π.Α., Μ. Βρετανία κ.ά.) παραδίδουν την εξουσία σε εκλεγμένη πολιτική κυβέρνηση Ιρακινών.

2004 **3 Μαρτίου.** Αιφνίδιος θάνατος του διοικητή της Ε.Τ.Ε. και προέδρου της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών Θεόδωρου Β. Καρατζά. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει να δοθεί το όνομά του στο Νέο Κτήριο Διοικήσεως, το οποίο έκτοτε ονομάζεται «Μέγαρο Διοικητού Θεοδώρου Β. Καρατζά».

11

19 Μαρτίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας εκλέγει ομόφωνα ως πρόεδρό του και διοικητή της Ε.Τ.Ε. τον Τάκη (Ευστράτιο-Γεώργιο) Αράπογλου για το υπόλοιπο της θητείας του αποβιώσαντος διοικητή Θ. Καρατζά, μέχρι την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας το 2005. Με πρόταση του νέου διοικητή *εκτελεστικά μέλη* του διοικητικού συμβουλίου θεωρούνται, εκτός από τον πρόεδρο-διοικητή, οι υποδιοικητές Θεόδωρος Πανταλάκης, Ανδρέας Βρανάς και Απόστολος Ταμβακάκης. Τα υπόλοιπα μέλη του Συμβουλίου διακρίνονται σε *μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα μη εκτελεστικά*.

11

Ο Τ. Αράπογλου γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου το 1951. Σπούδασε μαθηματικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ναυπηγική στο Πανεπιστήμιο της Γλασκώβης και έκανε μεταπτυχιακά στη διοίκηση επιχειρήσεων-management στο Πανεπιστήμιο Brunel στην Αγγλία. Την περίοδο 1978-1991 εργάστηκε, με βάση το Λονδίνο, ως στέλεχος μεγάλων επενδυτικών τραπεζών, αποκτώντας ειδίκευση σε θέματα κεφαλαιαγοράς ομολόγων και μετοχών, παραγωγών και στρατηγικών συμβουλών σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, πολυεθνικές εταιρείες και κυβερνήσεις της Β. Αμερικής, Σκανδιναβίας και Δυτ. Ευρώπης, ενώ διατέλεσε μέλος του εποπτικού συμβουλίου των τραπεζών Citibank Σουηδίας (1984-85) και

Chase Manhattan Φινλανδίας (1989-90). Το 1991 επέστρεψε στην Ελλάδα, όπου ανέλαβε πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του Ομίλου της Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας (1991-93). Παράλληλα, διορίστηκε πρόεδρος της ΔΙΑ.Σ.-Διατραπεζικά Συστήματα (1991-93), με συνολική ευθύνη ολοκλήρωσης του έργου, το οποίο και παραδόθηκε στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα το 1993. Διατέλεσε γενικός διευθυντής στην Ελλάδα της Τράπεζας American Express (1994-97), μέλος του Δ.Σ. της Egyptian American Bank (1994-96) και γενικός διευθυντής για την Ελλάδα της Citibank/Citigroup (1997-2000). Το 2000 επέστρεψε στη Citigroup στο Λονδίνο ως Managing Director, Global Banks Industry Head, ενώ από τον Ιανουάριο του 2004 ήταν Senior Advisor στο Global Corporate and Investment Bank της Citigroup Λονδίνου. Στις 22 Απριλίου 2004 ο Τ. Αράπογλου εκλέγεται πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Το ίδιο έτος θα εκλεγεί πρόεδρος στο Διεθνές Ινστιτούτο για τις Εταιρικές Πολιτιστικές Υποθέσεις (*Institute for Corporate Cultural Affairs, ICCA*) και μέλος στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εταιρικής Ηθικής (*World Corporate Ethical Council, WCEC*). Τον Μάιο του 2006 εκλέχθηκε μέλος του Board of Patrons της Ευρωπαϊκής Ένωσης Τραπεζικής Ιστορίας (*European Association for Banking History*). Στις 17 Απριλίου 2007 θα αναδειχθεί «Manager of the year» για το έτος 2006 από την Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (Ε.Ε.Δ.Ε.).

2004 **22 Απριλίου.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας εκλέγει ως υποδιοικητή-αναπληρωτή του διοικητή τον Ιωάννη Πεχλιβανίδη. Την ίδια ημέρα αποχωρούν από το Συμβούλιο οι υποδιοικητές Θεόδωρος Πανταλάκης, Ανδρέας Βρανάς και Απόστολος Ταμβακάκης.

18 Μαΐου. Η τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζει αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά 344.328.417 ευρώ, με έκδοση 76.517.426 νέων μετοχών που προήλθαν από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και αναπροσαρμογή της αξίας των κτηρίων και κτημάτων της Ε.Τ.Ε., και διανεμήθηκαν δωρεάν στους μετόχους κατά αναλογία 3 νέες μετοχές για κάθε 10 παλαιές. Μετά τις ρυθμίσεις αυτές, σύνολο μετοχικού κεφαλαίου 1.492.089.799,50 ευρώ, διαιρεμένο σε 331.575.511 μετοχές ονομαστικής αξίας 4,5 ευρώ έκαστη.

17 Ιουνίου. Στη β' επαναληπτική Γενική Συνέλευση αποφασίζονται τροποποιήσεις στο Καταστατικό της Τράπεζας και, στο πνεύμα της σύγχρονης νομοθεσίας για την εταιρική διακυβέρνηση στη σημερινή εποχή (ν. 3016/2002), οι θεσμοί του διοικητή και υποδιοικητή αντικαθίστανται από τους θεσμούς του διευθύνοντος συμβούλου και του αναπληρωτή διευθύνοντος συμβούλου αντίστοιχα.

III

7

III

2004 **24 Ιουνίου.** Έναρξη πλήρους λειτουργίας της Αττικής Οδού, για την κατασκευή της οποίας η Διεύθυνση Μεγάλων Έργων της Τράπεζας ενήργησε ως οικονομικός σύμβουλος του ελληνικού δημοσίου.

8

Ιούνιος. Σε ευρύτατη διοικητική αναδιάρθρωση, αναβαθμίζονται οι τομείς εσωτερικού ελέγχου, στρατηγικού σχεδιασμού και διαχείρισης κινδύνων. Οι γενικοί διευθυντές διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: *γενικοί διευθυντές Εργασιών και γενικοί διευθυντές Διοικητικού και Στήριξης*. Στο επίπεδο των γενικών διευθυντών Εργασιών δημιουργούνται τρεις γενικές διευθύνσεις: η *Γενική Διεύθυνση Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής*, η *Γενική Διεύθυνση Λιανικής Τραπεζικής* και η *Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χαρτοφυλακίου Ιδιωτών*. Στο επίπεδο των γενικών διευθυντών Διοικητικού δημιουργούνται επτά γενικές διευθύνσεις: *Νομικών Υπηρεσιών, Ανθρώπινου Δυναμικού, Οικονομικών και Λειτουργικής Στήριξης, Δραστηριοτήτων Εξωτερικού, Στρατηγικής και Οικονομικής Ανάλυσης, Διαχείρισης Κινδύνων, Επιθεώρησης*.

4

Ιούνιος. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Ερευνών του Ιστορικού Αρχείου της Ε.Τ.Ε. δημοσιεύεται η δίτομη μελέτη του καθηγητή Πώργου Β. Δερτιλή *Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920*, η οποία και θα αποτελέσει το δώρο Διοικήσεως του έτους 2004.

1

Ιούλιος. Η Εθνική Τράπεζα αυξάνει τη συμμετοχή της στη θυγατρική της τράπεζα *United Bulgarian Bank AD*, που φθάνει στο 99,9% του κεφαλαίου της.

10

Ιούλιος. Κατά το αμερικανικό περιοδικό *Business Week*, η Ε.Τ.Ε. συγκαταλέγεται στις 1.000 μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κόσμου, κατέχοντας την 715η θέση, πρώτη μεταξύ των 8 ελληνικών επιχειρήσεων που συμπεριλαμβάνονται στον σχετικό πίνακα.

7

8 Ιουλίου. Αναβαθμίζεται η μέχρι τότε Υποδιεύθυνση Εξυπηρέτησης Μεγάλων Πελατών, που ανήκε στη Διεύθυνση Εργασιών Δικτύου, σε *Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Μεγάλων Πελατών*, με στόχο την προώθηση των εργασιών σε μεγάλους, μη χρηματοδοτούμενους, πελάτες της Τράπεζας.

4

19 Ιουλίου. Με στόχο την καλύτερη εποπτεία και αποτελεσματικότερη άσκηση των πιστοδοτικών εργασιών, γίνεται διαχωρισμός της Διεύθυνσης Χρηματοδοτήσεων Μεγάλων Επιχειρήσεων σε *Διεύθυνση Πιστοδοτήσεων Μεγάλων Επιχειρήσεων* και *Διεύθυνση Διεθνών και Ειδικών Πιστοδοτήσεων*.

4

Η Διεύθυνση Διεθνών και Ειδικών Πιστοδοτήσεων της Ε.Τ.Ε. συμ-

μετείχε στην πιστοδότηση μεγάλων έργων όπως η Αττική Οδός, το Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών, το Στάδιο Καραϊσκάκη, τα αεροδρόμια Πάφου και Λάρνακας κ.ά.

8

2004 **Αύγουστος.** Κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, η Ε.Τ.Ε. διευκολύνει τους επισκέπτες και το συναλλασσόμενο κοινό με την καθιέρωση διευρυμένου ωραρίου στα καταστήματά της στις «ολυμπιακές πόλεις».

4

8 Αυγούστου. Με απόφαση του διευθύνοντος συμβούλου Τ. Αράπογλου εγκρίνεται το «Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης της Ε.Τ.Ε.» (εγχειρίδιο, διαδικασίες, πρόγραμμα, κατάλογος σημαντικών πτυχών και επιπτώσεων), εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 14001/1996 και καθορίζεται ως ημέρα έναρξης εφαρμογής του στην Τράπεζα η 1η Αυγούστου του 2004. Εγκρίνεται νέα *Διακήρυξη Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Ε.Τ.Ε.* με την οποία προωθούνται σχέδια δράσης για την εξοικονόμηση ενέργειας, τον εξορθολογισμό των επαγγελματικών μετακινήσεων και την ενθάρρυνση της χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς, την αποτελεσματική διαχείριση χαρτιού και στερεών αποβλήτων, την εφαρμογή περιβαλλοντικών κριτηρίων στις προμήθειες και την εφαρμογή πολιτικής ανάλυσης και εκτίμησης περιβαλλοντικών κινδύνων στις διαδικασίες χορηγήσεων.

12

12 Αυγούστου. Έναρξη λειτουργίας της Γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου, στη χρηματοδότηση κατασκευής της οποίας συμμετείχε η *Διεύθυνση Διεθνών και Ειδικών Πιστοδοτήσεων*, ενώ η *Διεύθυνση Μεγάλων Έργων* της Ε.Τ.Ε. ήταν οικονομικός σύμβουλος του ελληνικού δημοσίου.

8

23 Αυγούστου. Σύσταση του *Συμβουλίου Λιανικής Τραπεζικής* με αντικείμενο τη χάραξη και υλοποίηση της στρατηγικής του Ομίλου στον τομέα της λιανικής τραπεζικής.

4

4 Οκτωβρίου. Για δεύτερη συνεχή χρονιά η Ε.Τ.Ε. διακρίνεται, στην ετήσια αξιολόγηση του διεθνούς εμβέλειας αμερικανικού περιοδικού *Global Finance*, ως η καλύτερη τράπεζα στην ελληνική αγορά στον τομέα παροχής υπηρεσιών θεματοφυλακής σε θεσμικούς επενδυτές του εξωτερικού. Η βράβειυσή της πραγματοποιείται στην Ουάσινγκτον, στο πλαίσιο της ετήσιας συνόδου του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

7

29 Οκτωβρίου. Θεσμοθετούνται το *Εγχειρίδιο Περιβαλλοντικής Πολιτικής*, οι *Διαδικασίες Περιβαλλοντικής Διαχείρισης* και το *Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης 2004-2005*.

12

- 2004 **24 Δεκεμβρίου.** Η Τράπεζα, εκπληρώνοντας τον κοινωνικό της ρόλο, θεσμοθετεί την πρόσληψη τέκνων θανόντων υπαλλήλων της. 12
- Στο πλαίσιο της μεγιστοποίησης της λειτουργικής αποδοτικότητας της Τράπεζας και με τον εκσυγχρονισμό των υποδομών της, ολοκληρώνεται η μεγάλη εθελουσία έξοδος προσωπικού, με την οποία αποχωρούν 1.511 υπάλληλοι. Παράλληλα προσλαμβάνονται 355 άτομα, τα περισσότερα των οποίων προέρχονται από επιτυχόντες σε διαγωνισμό. 4
- Ίδρυση 11 νέων μονάδων εσωτερικού. Πραγματοποίηση 9 συγχωλεύσεων καταστημάτων. 4
- Η Τράπεζα παρείχε υπηρεσίες συμβούλου στο δημόσιο για τα σημαντικότερα σύγχρονα έργα υποδομής που ήδη υλοποιούνται ή ολοκληρώνεται ο σχεδιασμός τους: Υποθαλάσσια αρτηρία Θεσσαλονίκης, Τμήμα ΠΑΘΕ Μαλιακός, Κλειδί και λοιποί συνδυασμοί παραχώρησης ελληνικών αυτοκινητοδρόμων κ.ά. 8
- Ίδρυση 3 νέων υποκαταστημάτων στη Σερβία, στις πόλεις Ζρένιανιν, Νόβι Σαντ και Βράνιε. Επίσης 2 νέων μονάδων στην Αλβανία, στα Τίρανα και στην Αυλώνα. 4
- Η θυγατρική στη Ρουμανία Banca Romaneasca ιδρύει 3 νέα καταστήματα. 10
- Η θυγατρική Atlantic Bank of New York στις Η.Π.Α. πωλεί το πρώην κατάστημα Cambridge της E.T.E. στη Μασαχουσέτη στη First National Bank of Ipswich. 10
- Η θυγατρική National Bank of Greece (Canada) ιδρύει στο Μόντρεαλ τη νέα της μονάδα East-End Montreal. 10
- Έναρξη λειτουργίας στη Βουλγαρία της θυγατρικής *UBB Asset Management*, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της διαχείρισης κεφαλαίων. 10
- Στην προσπάθεια συγκέντρωσης των δυνάμεων της E.T.E. στις αναδυόμενες αγορές της Ν.Α. Ευρώπης διακόπτεται η λειτουργία των καταστημάτων Παρισιού, Φραγκφούρτης και Άμστερνταμ. Η Τράπεζα διαθέτει πλέον στη Δ. Ευρώπη ένα μόνο κατάστημα στο Λονδίνο και μία offshore μονάδα στα Channel Islands. 4
- Κατά τη διάρκεια του έτους η Εθνική Τράπεζα, με ευαισθησία και προσήλωση στις σταθερές διαχρονικές αξίες και με την αντίληψη ότι η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να συνοδεύεται από προσφορά

στον άνθρωπο, ανέπτυξε έντονη κοινωνική δράση και στάθηκε αρωγός στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την επιστήμη, την τέχνη και το περιβάλλον, ενισχύοντας την κοινωνική αλληλεγγύη. Το ύψος των χορηγιών της ανήλθε στο συνολικό ποσό των 4,8 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ για παρεμφερείς σκοπούς άλλες εταιρείες του Ομίλου συνεισέφεραν το ποσό των 626,4 χιλιάδων ευρώ.

12

2004 Το δίκτυο εσωτερικού της Τράπεζας ανέρχεται σε 590 συνολικά μονάδες (227 καταστήματα πλήρους τραπεζικής εξυπηρέτησης και 363 καταστήματα εξυπηρέτησης ιδιωτών). Η Ε.Τ.Ε. διαθέτει ακόμη 34 γραφεία συναλλαγών, 11 ανταποκριτές, 4 αυτοκινητοθυρίδες, 5 ανταλλακτήρια συναλλάγματος, 17 παραρτήματα καταστημάτων και 11 μονάδες ειδικής μορφής (9 ειδικές μονάδες καθυστερήσεων, 1 μονάδα θεματοφυλακής θεσμικών επενδυτών και 1 μονάδα διαχείρισης χαρτοφυλακίου ιδιωτών πελατών). Επίσης, 1.316 μηχανήματα αυτόματης συναλλαγής (ΑΤΜ) σε όλη τη χώρα, ενώ το απασχολούμενο προσωπικό, μόνο στις μονάδες της Τράπεζας, φθάνει τα 13.234 άτομα.

4

Στο εξωτερικό ο Όμιλος της Ε.Τ.Ε. δραστηριοποιείται με υποκαταστήματα, γραφεία αντιπροσωπείας και θυγατρικές τράπεζες σε 12 χώρες, με 290 συνολικά τραπεζικές μονάδες και 5.719 άτομα προσωπικό.

4

Στις 31 Δεκεμβρίου 2004 ο Όμιλος της Ε.Τ.Ε. απασχολεί συνολικά, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, 19.189 άτομα.

4

2005 Σταθεροί παραμένουν οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Για τρίτη συνεχή χρονιά, σημαντική άνοδος οργανικής κερδοφορίας των ελληνικών τραπεζών, τόσο σε επίπεδο τράπεζας όσο και σε επίπεδο τραπεζικών ομίλων.

2005 **Ιανουάριος.** Ανακοινώνεται το *Επιχειρησιακό Σχέδιο του Ομίλου της Ε.Τ.Ε. για την τριετία 2005-2007* που περιλαμβάνει, με στόχο την εδραίωση της ηγετικής θέσης του Ομίλου στη Νοτιανατολική Ευρώπη, την ανάδειξή του ως προτιμώμενη επιλογή εργοδότη για τους εργαζόμενους και διασφάλιση υψηλών αποδόσεων, μέσα σε πλαίσιο αποτελεσματικής και εκσυγχρονισμένης εταιρικής διακυβέρνησης και αυστηρής διαχείρισης κινδύνων.

4

Φεβρουάριος. Στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης της Ε.Τ.Ε. δημιουργούνται, εκτός από την *Επιτροπή Ελέγχου* που λειτουργεί από το 1998, δύο επιπλέον επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου: η *Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών* και η *Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων*.

4

- 2005 **Φεβρουάριος.** Σε συνέδριο στην Αθήνα του περιοδικού *Economist*, όπου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έρευνας σχετικά με την «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη», η Ε.Τ.Ε. κατατάσσεται στις «χρυσές εταιρείες» που οι Έλληνες έχουν ξεχωρίσει για τη δράση τους στον τομέα της κοινωνικής υπευθυνότητας. 12
- 10 Φεβρουαρίου.** Με στόχο τη βέλτιστη διαχείριση του προσωπικού που υπηρετεί στις μονάδες του Ομίλου στο εξωτερικό, συστήνεται η *Διεύθυνση Προσωπικού Μονάδων Εξωτερικού*, εποπτευόμενη από τον γενικό διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού. 4
- 11 Φεβρουαρίου.** Καθιέρωση του θεσμού του *τραπεζικού συμβούλου* για την προσέλκυση νέων πελατών και αύξηση του μεριδίου αγοράς της Ε.Τ.Ε. στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. 3
- 15 Φεβρουαρίου.** Η Διεύθυνση Επαγγελματικής Πίστης μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Πιστοδοτήσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων* με αρμοδιότητα χρηματοδότησης επαγγελματιών και επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών μέχρι 2,5 εκατομμυρίων ευρώ. 4
- 24 Φεβρουαρίου.** Εορτασμός 75 χρόνων από την ίδρυση του Ταμείου Υγείας Υπαλλήλων Ε.Τ.Ε. 1
- 25 Φεβρουαρίου.** Η Τράπεζα της Ελλάδος εγκρίνει την ίδρυση από την Ε.Τ.Ε. 15 νέων μονάδων στην κρατική ένωση Σερβίας-Μαυροβουνίου. 4
- Μάρτιος.** Ολοκληρώνεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χαρτοφυλακίων Ιδιωτών Πελατών η απορρόφηση της «Μονάδας Private Banking (676)», που είχε ιδρυθεί το 1993 με έδρα το νεοκλασικό κτήριο της Τράπεζας στο Κολωνάκι. 4
- 17 Μαρτίου.** Καταργείται η Διεύθυνση Συμβουλευτικών Υπηρεσιών. 4
- 17 Μαρτίου.** Για τη διαμόρφωση αποτελεσματικών πολιτικών και διαδικασιών για την προστασία, στο εξωτερικό και το εσωτερικό, των περιουσιακών στοιχείων της Ε.Τ.Ε., του προσωπικού της και των συναλλασσομένων, συστήνεται η *Επιτροπή Ασφαλείας της Τράπεζας* και καθιερώνεται ο θεσμός του *υπευθύνου Ασφαλείας της Τράπεζας (Security Officer)* και του *βοηθού υπευθύνου Ασφαλείας της Τράπεζας*. 4
- 11 Μαΐου.** Νέα διάρθρωση του Δικτύου Καταστημάτων της Τράπεζας με τη δημιουργία συγκεκριμένων ομάδων *Full Banking καταστημάτων* και *Retail Banking καταστημάτων* της ίδιας γεωγραφικής περιοχής. Κάθε ομάδα αποτελείται από ένα Full Banking κατάστημα και από αριθμό Retail Banking καταστημάτων. 4

- 2005 **30 Μαΐου.** Η Διεύθυνση Διαχείρισης Χαρτοφυλακίου Ιδιωτών Πελατών μετονομάζεται σε *Διεύθυνση Private Banking*. 4
- Ιούνιος-Ιούλιος.** Περιοδεία του προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου Τάκη Αράπογλου στα καταστήματα της Επτανήσου με αφορμή τον εορτασμό της συμπλήρωσης 100 χρόνων παρουσίας της Ε.Τ.Ε. στα Ιόνια Νησιά. 2
- 8 Ιουλίου.** Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των απαιτήσεων από χρηματοδοτικά προϊόντα λιανικής τραπεζικής συστήνεται η *Διεύθυνση Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής*. 4
- 16 Σεπτεμβρίου.** Η Τράπεζα απορροφά τη θυγατρική της *Εθνική Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου Α.Ε.* 10
- 1 Οκτωβρίου.** Συστήνεται θέση *γενικού διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενδοεπιχειρησιακής Επικοινωνίας* για τον Όμιλο της Εθνικής. Με πρωτοβουλία της *Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού* ξεκινά η αμφίδρομη ηλεκτρονική επικοινωνία Διοίκησης και εργαζομένων της Ε.Τ.Ε. («Εσωτερική Επικοινωνία»). 4
- 11 Οκτωβρίου.** Με σκοπό την απόσυρσή της από τις αγορές της Β. Αμερικής και την εστίασή της σε αναπτυσσόμενες οικονομίες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, η Ε.Τ.Ε συμφωνεί να πωλήσει τη θυγατρική της στις Η.Π.Α. *Atlantic Bank of New York* στη New York Community Bank. 10
- Οκτώβριος.** Εκδίδεται από το Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε. ο δίγλωσσος (ελληνικά-αγγλικά) τόμος, έργο του επικεφαλής του Ιστορικού Αρχείου Γεράσιμου Νοταρά, *Το ελληνικό χαρτονόμισμα, μια διαδρομή/Greek Banknotes, a journey, 1822-2002*. Η έκδοση είναι συνεργασία της Τράπεζας με το Κοινοφελές Ίδρυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου. Ο τόμος θα αποτελέσει το *δώρο Διοικήσεως* του 2005. 1
- 3 Νοεμβρίου.** Με απόφαση της β' επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε.: α) κατά 101.274.438,72 ευρώ με την απορρόφηση από την Ε.Τ.Ε. της θυγατρικής *Εθνικής Εταιρείας Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου Α.Ε.*, και β) κατά 22.311.177,78 ευρώ από ισόποση κεφαλαιοποίηση μέρους του αποθεματικού της Τράπεζας από διαφορά εκδόσεως μετοχών υπέρ το άρτιο, προκειμένου η ονομαστική αξία του συνόλου των μετοχών της Ε.Τ.Ε., και μετά τη συγχώνευση της *Εθνικής Εταιρείας Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου Α.Ε.*, να ανέλθει σε 4,80 ευρώ. Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε., 1.615.675.416 ευρώ διαιρεμένο σε 336.599.045 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας 4,80 ευρώ έκαστη. 7

- 2005 **8 Νοεμβρίου.** Συμφωνία για την πώληση της θυγατρικής της Ε.Τ.Ε. στον Καναδά *National Bank of Greece (Canada)* στη Scotiabank. 10
- 28 Νοεμβρίου.** Για την ελάφρυνση των καταστημάτων του δικτύου και την ενιαία, ομοιόμορφη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πιστοδοτήσεων της μεγάλης επιχειρηματικής πελατείας συστήνεται η *Διεύθυνση Διαχείρισης Εταιρικών Πιστοδοτήσεων*. 4
- 6 Δεκεμβρίου.** Συστήνεται η *Διεύθυνση Διοικητικής Στήριξης* της Τράπεζας υπαγόμενη στο γενικό διευθυντή Οικονομικών & Λειτουργικής Στήριξης. 4
- 20 Δεκεμβρίου.** Η Ε.Τ.Ε. αποκτά το 70% του κεφαλαίου της *Eurial Leasing S.A.*, εταιρείας χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) στη Ρουμανία, η οποία δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα των αυτοκινήτων. 10
- 27 Δεκεμβρίου.** Θεσμοθέτηση μιας ολοκληρωμένης και ενιαίας *Πολιτικής Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων* της Εθνικής Τράπεζας. 4
- Αναβαθμίζεται η υποδομή και η ασφάλεια των κεντρικών ηλεκτρονικών συστημάτων, αναπτύσσονται νέες εφαρμογές και βελτιώνεται η τηλεπικοινωνιακή υποδομή της Τράπεζας και του Ομίλου. 4
- Ο Όμιλος της Ε.Τ.Ε. εφαρμόζει για πρώτη χρονιά τα *Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης* και τα *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα* στη σύνταξη των οικονομικών του καταστάσεων και την αποτίμηση των μεγεθών του. 3
- Μέσα στο έτος ιδρύθηκαν 5 νέα καταστήματα, δύο παραρτήματα και τρία γραφεία συναλλαγών, ενώ παράλληλα συγχωνεύθηκαν 28 καταστήματα. 4
- Έναρξη λειτουργίας 9 νέων υποκαταστημάτων της Τράπεζας στη Σερβία: 6 στο Βελιγράδι και από ένα στις πόλεις Σένζακ, Νόβι Σαντ και Σόμπορ. 4
- Παύει η λειτουργία των καταστημάτων της Ε.Τ.Ε. στο Βουκουρέστι και τη Σόφια. 4
- Η θυγατρική *Atlantic Bank of New York* στις Η.Π.Α. πωλεί το πρώην κατάστημα *Boston* της Ε.Τ.Ε. στη Μασαχουσέτη στη *First National Bank of Ipswich*. 10
- Στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, το πολυσχιδές έργο της Ε.Τ.Ε. σε διάφορους τομείς, κοινωνικό, εκπαιδευτικό, πολιτιστι-

- κό, έρευνα, επιστήμη, περιβάλλον, αθλητισμό κλπ., υπήρξε σημαντικό. Το συνολικό ύψος των χορηγιών μέσα στο έτος ανήλθε στο ποσό των 4,2 εκατομμυρίων ευρώ. Επίσης, για τη γενικότερη προστασία του περιβάλλοντος, την εξοικονόμηση ενέργειας και τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, εφαρμόζει *Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης* κατά το διεθνές πρότυπο ISO 14001/1996. 12
- 2005 Το συνολικό ενεργητικό του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας ανέρχεται στα 60,4 δισ. ευρώ. Σύνολο χορηγήσεων 30,6 δισ. ευρώ, σύνολο καταθέσεων 43,4 δισ. ευρώ. 7
- 2006 Στο πλαίσιο του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων διατίθεται σε ιδιώτες μερίδιο των μετοχών του ελληνικού δημοσίου από την Αγροτική Τράπεζα και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο καθώς και το σύνολο της συμμετοχής του δημοσίου από την Εμπορική Τράπεζα. Το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο μετατρέπεται σε ανώνυμη τραπεζική εταιρεία. Η Crédit Agricole εξαγοράζει την Εμπορική Τράπεζα. Η Proton Επενδυτική Τράπεζα απορροφά την Ωμέγα Τράπεζα. Η Novabank μετονομάζεται σε Millenium Bank. Διακόπτεται η λειτουργία του υποκαταστήματος της Société Générale στην Ελλάδα.
- 2006 **4 Ιανουαρίου.** Η θυγατρική *Εθνική Αξιοποιήσεως Ακινήτων & Εκμεταλλεύσεως Γενικών Αποθηκών Α.Ε.* συγχωνεύεται με την Τράπεζα. 10
- 1 Φεβρουαρίου.** Εγκαινιάζεται στο Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε., Μέγαρο Διομήδη, από τον πρωθυπουργό της χώρας Κώστα Καραμανλή, παρουσία του προέδρου του Δ.Σ. και διευθύνοντος συμβούλου της Τράπεζας Τάκη Αράπογλου, η έκθεση «Το ελληνικό χαρτονόμισμα, 1822-2002 από τις συλλογές του Κοινωφελούς Ιδρύματος Κοινωνικού & Πολιτιστικού Έργου και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος». 1
- 2 Φεβρουαρίου.** Εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας οι «Κατευθυντήριες Γραμμές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος», οι οποίες βασίζονται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και αποσκοπούν στη συνέχεια, τη συνέπεια και την αποτελεσματικότητα του τρόπου λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Τ.Ε. 12
- 3 Φεβρουαρίου.** Με απόφαση της β' επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξάνεται: α) κατά 20.027.755 ευρώ με την απορρόφηση από την Ε.Τ.Ε. της θυγατρικής *Εθνικής Αξιοποιήσεως Ακινήτων & Εκμεταλλεύσεως Γενικών Αποθηκών Α.Ε.*, και β) κατά 60.643.889 ευρώ από ισόποση κεφαλαιοποίηση αποθεματικών της Τράπεζας, προκειμένου η ονομαστική αξία του συνόλου των μετοχών της Ε.Τ.Ε., και μετά τη συγχώνευση της *Εθνικής Αξιοποιήσεως Ακινήτων & Εκμεταλλεύσεως*

- Γενικών Αποθηκών Α.Ε.*, να ανέλθει σε 5 ευρώ. Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. 1.696.347.060 ευρώ, διαιρεμένο σε 339.269.412 μετοχές, ονομαστικής αξίας 5 ευρώ έκαστη. 7
- 2006 *Μάρτιος*. Αρχίζει να κυκλοφορεί και διανέμεται σε όλο το προσωπικό της Τράπεζας και του Ομίλου το νέο έντυπο εσωτερικής επικοινωνίας *Πρώτοι Εμείς*. 1
- 3 Απριλίου*. Υπογράφεται η σύμβαση εξαγοράς από την Ε.Τ.Ε. του 46% των ονομαστικών μετοχών και του 100% των ιδρυτικών μετοχών της τουρκικής *Finansbank* (ίδρ. 1987), πέμπτης μεγαλύτερης ιδιωτικής τράπεζας στην Τουρκία, η οποία διαθέτει στην αναπτυσσόμενη τουρκική αγορά των 70 εκατομμυρίων κατοίκων 208 τραπεζικές μονάδες με 6.499 άτομα προσωπικό. Η όλη διαδικασία της εξαγοράς της *Finansbank* θα ολοκληρωθεί στις 18 Αυγούστου 2006, αφού δόθηκαν και οι τελευταίες απαιτούμενες εγκρίσεις από τις εποπτικές αρχές Ελλάδας και Τουρκίας. Στις 31.12.2006 το δίκτυο της *Finansbank* θα αριθμεί 309 καταστήματα με προσωπικό 8.000 υπαλλήλους. 10
- 14 Απριλίου*. Συστήνονται η *Διεύθυνση Πίστης* και η *Διεύθυνση Διαχείρισης Απαιτήσεων Επιχειρηματικής Πίστης*, με στόχο της πρώτης τη διαμόρφωση πιστωτικής πολιτικής και την προσέλκυση-διαχείριση της επιχειρηματικής πελατείας και της δεύτερης τη διαχείριση των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων μεγάλων πελατών της Τράπεζας. 4
- 22 Μαΐου*. Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των επενδυτικών προϊόντων λιανικής τραπεζικής, των καταθέσεων, των τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων και λοιπών υπηρεσιών προς τους πελάτες της Τράπεζας συστήνεται η *Διεύθυνση Επενδυτικών Προϊόντων και Καταθέσεων*. 4
- 1 Ιουνίου*. Με απόφαση της β' επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων γίνεται νέα, σημαντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, ενόψει της εξαγοράς της τουρκικής *Finansbank*, κατά 678.538.820 ευρώ, με την καταβολή μετρητών και την έκδοση 135.707.764 νέων μετοχών. Το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. φθάνει τα 2.374.885.880 ευρώ και διαιρείται σε 474.977.176 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 5 ευρώ η καθεμιά. 7
- 16 Ιουνίου*. Σε υλοποίηση της Πράξης Διοικητή Τ.Ε. 2577/2006 συστήνεται η *Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης* της Τράπεζας και του Ομίλου με σκοπό την παρακολούθηση και τον έλεγχο των

- θεμάτων και αναφορών σχετικά με τη νομοθετική και κανονιστική συμμόρφωση του Ομίλου στις χώρες στις οποίες αναπτύσσει δραστηριότητα. 4
- 2006 **5 Ιουλίου.** Συστήνεται σε κάθε διεύθυνση δικτύου τομέας *Εσωτερικού Ελέγχου* με σκοπό τη διενέργεια λειτουργικών ελέγχων στις μονάδες δικαιοδοσίας της. 4
- 20 Ιουλίου.** Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου υιοθετείται η «Πολιτική Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Εθνικής Τράπεζας και του Ομίλου», που καθορίζει το σκοπό και τα όργανα εφαρμογής της. Επίσης συστήνεται στο Διοικητικό Συμβούλιο η *Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων* με επικεφαλής τον πρόεδρο-διευθύνοντα σύμβουλο της Ε.Τ.Ε. Τάκη Αράπογλου. 4
- 28 Σεπτεμβρίου.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας εγκρίνει τη σύσταση εξαμελούς *Εκτελεστικής Επιτροπής* με πρόεδρο τον πρόεδρο-διευθύνοντα σύμβουλο της Ε.Τ.Ε. Τάκη Αράπογλου, η οποία, ως ανώτατο εκτελεστικό όργανο του Ομίλου, έχει αρμοδιότητες στρατηγικές, εκτελεστικές και εγκριτικές και στόχο τη στήριξη του διευθύνοντα συμβούλου στο έργο του. 111
- 20 Οκτωβρίου.** Η Ε.Τ.Ε. εξαγοράζει το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της *Π & Κ Ανώνυμης Εταιρείας Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Π&Κ ΑΕΠΕΥ*, ίδρ. 1996), με στόχο τη δημιουργία της μεγαλύτερης εταιρείας παροχής ολοκληρωμένων επενδυτικών υπηρεσιών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. 110
- Οκτώβριος.** Στο πλαίσιο του Προγράμματος Ερευνών του Ιστορικού Αρχείου της Ε.Τ.Ε. δημοσιεύεται η μελέτη του καθηγητή Πύργου Παγουλάτου *Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος 1940-2000*, η οποία θα αποτελέσει το *δώρο Διοικήσεως* του έτους 2006. 1
- 23 Νοεμβρίου.** Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου υιοθετείται νέος «Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας» της Τράπεζας και του Ομίλου της, όπου διατυπώνονται οι βασικές αρχές και αξίες που διέπουν τη λειτουργία και την πολιτική του Ομίλου της Εθνικής καθώς και των εργαζομένων της. 4
- 12 Δεκεμβρίου.** Ολοκληρώνεται η εξαγορά από την Ε.Τ.Ε. του 99,4% του μετοχικού κεφαλαίου της *Vojvodjanska Banka A.D. Novi Sad* (ίδρ. 1962) στη Δημοκρατία της Σερβίας, έκτης σε μέγεθος σερβικής τράπεζας, που διαθέτει το δεύτερο μεγαλύτερο δίκτυο καταστημάτων στη χώρα (175 σημεία πώλησης, 25 ΑΤΜ, 2.400 υπαλλήλους, με πελατεία 625.000 ιδιώτες και 61.000 μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις). 110

2006 **Δεκέμβριος.** Νέα αύξηση του μετοχικού της Ε.Τ.Ε. κατά 1.550.215 ευρώ με την έκδοση 310.043 νέων μετοχών από εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης. Μετά την αύξηση αυτή το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας φθάνει σε νέο ιστορικό ύψος: 2.376.436.095 ευρώ διαιρεμένο σε 475.287.219 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 5 ευρώ έκαστη. Το μετοχολόγιο χαρακτηρίζεται από ευρύτατη διασπορά, καθώς συμπεριλαμβάνει 159.417 μετόχους, θεσμικούς και ιδιώτες, που η συμμετοχή του καθενός δεν υπερβαίνει το 3% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου. Οι θεσμικοί και ιδιώτες επενδυτές εξωτερικού κατέχουν το 46,3% του μετοχικού κεφαλαίου, οι ιδιώτες επενδυτές εσωτερικού το 21,9%, τα ασφαλιστικά ταμεία που εποπτεύονται από το δημόσιο και ο λοιπός δημόσιος τομέας το 18,1%, τα λοιπά νομικά πρόσωπα εσωτερικού το 13,5% και οι θυγατρικές της Ε.Τ.Ε. το 0,2%.

7

Ο Όμιλος της Ε.Τ.Ε. γίνεται μέλος του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

10

Η Τράπεζα αποκτά το 70% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας χρηματοδοτικών μισθώσεων *Eurial Leasing S.A.* με έδρα το Βουκουρέστι (λίγο αργότερα μετονομάζεται σε *Eurial Leasing S.A. IFN*).

10

Η θυγατρική της Τράπεζας *Εθνική Ασφαλιστική* αποκτά από τον Όμιλο Alpha το 99,99% του μετοχικού κεφαλαίου της ασφαλιστικής εταιρείας *Alpha Insurance Romania*, με έδρα το Βουκουρέστι, η οποία μετονομάζεται σε *NBG Asigurari S.A.*

10

Καθιερώνεται ο νέος θεσμός του *συμβούλου Ευπόρων Πελατών* και του *συμβούλου Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων* σε όλα τα καταστήματα της Ε.Τ.Ε.

4

Η Τράπεζα αναπροσαρμόζει τα εκπαιδευτικά προγράμματα του προσωπικού της (ηλεκτρονικά σεμινάρια e-learning, πρόγραμμα «Ξεκινώντας Μαζί!» για νεοεισερχόμενους υπαλλήλους, πρόγραμμα «Μέντορας-Τηλέμαχος» για νέα στελέχη κλπ.).

4

Αρχίζει η προβολή της εταιρικής κοινωνικής δράσης της Τράπεζας για τον άνθρωπο, τον πολιτισμό και το περιβάλλον κάτω από το πρόγραμμα «Ευθύνη».

12

Όσον αφορά το δίκτυο εσωτερικού, το 2006 ιδρύθηκαν 6 νέα καταστήματα, 3 παραρτήματα και 6 γραφεία συναλλαγών, ενώ έγιναν 16 συγχωνεύσεις καταστημάτων και καταργήθηκαν 4 μονάδες ειδικής μορφής.

4

Στο εξωτερικό, ιδρύθηκαν 11 νέα υποκαταστήματα στη Σερβία: 5

στο Βελιγράδι και από ένα στις πόλεις Κράλιεβο, Νις, Νόβι Σαντ, Ούζιτσε, Βάλιεβο και Στάρα Πάζοβα. Επίσης 7 υποκαταστήματα στην Αλβανία: 5 στα Τίρανα και από ένα στις πόλεις Ελβασάν και Λέζα.

4

2006 Στις 31 Δεκεμβρίου 2006 το δίκτυο εσωτερικού της Ε.Τ.Ε. αριθμεί 557 καταστήματα, από τα οποία 231 είναι πλήρους τραπεζικής εξυπηρέτησης και 326 καταστήματα εξυπηρέτησης ιδιωτών. Το δίκτυο συμπληρώνεται με 11 μονάδες ειδικής μορφής (9 ειδικές μονάδες καθυστερήσεων, 1 μονάδα θεματοφυλακής θεσμικών επενδυτών και 1 μονάδα private banking), 38 γραφεία συναλλαγών, 9 ανταποκριτές, 2 αυτοκινητοθυρίδες και 18 παραρτήματα καταστημάτων. Επιπλέον η Τράπεζα διαθέτει συνολικά 1.370 μηχανήματα αυτόματων συναλλαγών (ATM) σε όλη τη χώρα, 566 από τα οποία λειτουργούν σε άλλους χώρους εκτός μονάδων της, νοσοκομεία, υπουργεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα, αεροδρόμια, εμπορικά καταστήματα, σταθμούς του μετρό κλπ.

4

Στο εξωτερικό ο Όμιλος της Ε.Τ.Ε. δραστηριοποιείται σε 12 χώρες (Αλβανία, Αίγυπτος, Αυστραλία, Βουλγαρία, Π.Γ.Δ.Μ., Ηνωμένο Βασίλειο, Κύπρος, Νότια Αφρική, Ρουμανία, Σερβία, Σουηδία, Τουρκία), με 868 τραπεζικές μονάδες.

4

Το σύνολο των απασχολουμένων στον Όμιλο, στο εσωτερικό και το εξωτερικό, ανέρχεται σε 31.622 εργαζομένους.

4

Το συνολικό ενεργητικό του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας ανέρχεται στα 77 δισ. ευρώ. Σύνολο χορηγήσεων Ομίλου 44 δισ. ευρώ, σύνολο καταθέσεων 53 δισ. ευρώ.

7

Με βάση τη συνολική δραστηριότητά της κατά το 2006, η Εθνική Τράπεζα απέσπασε μια σειρά διεθνών τιμητικών διακρίσεων που επιβεβαιώνουν την κατάταξή της μεταξύ των κορυφαίων ευρωπαϊκών τραπεζών και τον ηγετικό της ρόλο στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης:

α) Τιμήθηκε από το περιοδικό *Acquisitions Monthly* με τη διάκριση «Emerging Markets Deal of the Year» (Το Deal της χρονιάς στις αναδυόμενες αγορές) για την εξαγορά της *Finansbank* στην Τουρκία.

β) Ανακηρύχθηκε «Τράπεζα της χρονιάς 2006» για την Ελλάδα, από το περιοδικό *The Banker*, που ανήκει στον εκδοτικό όμιλο των *Financial Times*.

γ) Έλαβε τη διάκριση «Καλύτερη τράπεζα στην Ελλάδα το 2006» από το διεθνές οικονομικό περιοδικό *Euromoney*, και

δ) Έλαβε τη διάκριση «Best Foreign Exchange Bank and Provider»

για την Ελλάδα το 2006, από το διεθνές περιοδικό *Global Finance*. Επίσης για έκτο συνεχές έτος λαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των 22 βασικών διαπραγματευτών των χρεογράφων του δημοσίου, που δραστηριοποιούνται στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (Η.Δ.Α.Τ.).

Ακόμη, το 2006 κατέλαβε την πρώτη θέση και τιμήθηκε με τη διάκριση «Commended» για τις υπηρεσίες θεματοφυλακής προς ξένους και Έλληνες θεσμικούς επενδυτές από το περιοδικό *Global Custodian Magazine*, καθώς και τη δεύτερη θέση στην έρευνα αξιολόγησης υπηρεσιών θεματοφυλακής (Guide for sub-Custodian services) για το 2007 από το εξειδικευμένο έντυπο *Global Investor*.

Τέλος, κατατάχθηκε δεύτερη στο private banking στη σχετική έρευνα που διοργανώνει ετησίως το περιοδικό *Euromoney*.

Η Ε.Τ.Ε. είναι η μόνη ελληνική τράπεζα που συμμετέχει στο Euribor panel, την ομάδα τραπεζών που καθορίζουν τα επιτόκια αναφοράς Euribor και EONIA σε ημερήσια βάση, και στο EUREPO panel, την επιτροπή καθορισμού των επίσημων επιτοκίων για πράξεις προσωρινής εκχώρησης σε ομόλογα της Ευρωζώνης.

7

2006

Όσον αφορά την «Εταιρική Κοινωνική Δράση» της το τρέχον έτος, και στο πλαίσιο του προγράμματος «Ευθύνη», υποστήριξε με αφοσίωση, υπευθυνότητα και συνέπεια πολυποίκιλες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον άνθρωπο, τον πολιτισμό και το περιβάλλον: Συνδρομή στο έργο δήμων και κοινοτήτων, εκκλησιαστικών και κοινωφελών οργανισμών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όλων των βαθμίδων, χορηγία μουσικών, εικαστικών, θεατρικών και άλλων εκδηλώσεων, καθώς και εκδοτικών πρωτοβουλιών, οικονομική συνεισφορά σε προγράμματα συντήρησης μνημείων, στήριξη αθλητών και αθλητικών συλλόγων, παραγωγή πολιτιστικού, εκδοτικού και ερευνητικού έργου μέσω του Μορφωτικού της Ιδρύματος και του Ιστορικού της Αρχείου, εξοικονόμηση φυσικών πόρων-Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κλπ. Το 2006 το συνολικό ύψος των χορηγιών και των δωρεών της Ε.Τ.Ε. ανήλθε στο εντυπωσιακό ποσό των 9 εκατομμυρίων ευρώ περίπου.

12

Το 2006 ολοκληρώθηκε το πρώτο στάδιο της εσωτερικής αναδιάρθρωσης του Ομίλου της Ε.Τ.Ε. με στόχο τη μετεξέλιξή του σε σύγχρονο διεθνή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, ενώ το νέο *Επιχειρησιακό Σχέδιο 2007-2009* της Τράπεζας στοχεύει στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων και προοπτικών που ανοίγονται στη Ν.Α. Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Επίσης στη διεθνοποίηση και τη συνεχή ισχυροποίηση της Ε.Τ.Ε. στην Ελλάδα και στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης, ώστε να αναδειχθεί μία από τις κορυφαίες ευρωπαϊκές τράπεζες.

10

Στις αρχές του 2007 η Εθνική Τράπεζα –η αρχαιότερη και μεγαλύτερη ελληνική τράπεζα, κατέχοντας το 19% του μεριδίου της εσωτερικής αγοράς στις επιχειρηματικές χορηγήσεις, το 24,5% στην κτηματική πίστη και την πρώτη θέση μεταξύ των ελληνικών τραπεζών, και την 7η συνολικά στον κόσμο, στη χρηματοδότηση της ελληνόκτητης ναυτιλίας, επικεφαλής του ισχυρότερου ομίλου παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών της χώρας, με σειρά μεγάλων επιτευγμάτων και στρατηγικών κινήσεων τα τελευταία χρόνια, και η μόνη ελληνική παρουσία στη λίστα των 500 κορυφαίων εταιρειών του κόσμου (363η στην κατάταξη FT Global 500) που δημοσίευσε η οικονομική εφημερίδα *Financial Times* τον Ιούλιο 2007– αναδεικνύεται πλέον κορυφαίος χρηματοπιστωτικός παράγοντας σε επτά χώρες της ευρύτερης Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Ελλάδα, Αλβανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία & Μαυροβούνιο, Τουρκία, Π.Γ.Δ.Μ.), με 1.425 συνολικά καταστήματα (557 στην Ελλάδα και 868 στο εξωτερικό, σε 13 χώρες συνολικά), που εξυπηρετούν 12 εκατομμύρια πελάτες σε μια αναπτυσσόμενη αγορά 125 εκατομμυρίων κατοίκων. Με πολυμετοχική βάση στην Ελλάδα και το εξωτερικό (το 46,2% του μετοχικού κεφαλαίου κατέχουν ξένοι θεσμικοί και ιδιώτες επενδυτές), με κεφαλαιοποίηση που την καθιστά 27η μεγαλύτερη τράπεζα στην Ευρώπη, με σύνολο ενεργητικού 76,6 δισ. ευρώ και καθαρά κέρδη που φθάνουν σε ιστορικά επίπεδα (1 περίπου δισ. ευρώ, που την καθιστούν μία από τις 4 κορυφαίες ευρωπαϊκές τράπεζες σε κερδοφορία προερχόμενη από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη), είναι παράλληλα ο μεγαλύτερος εργοδότης ιδιωτικού τομέα στην περιοχή με 31.600 συνολικά εργαζόμενους.

7

Πρώτος (1842) και τελευταίος πριν από την παρούσα έκδοση (2007) εξαμηνιαίος ισολογισμός της Εθνικής Τράπεζας

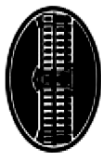
Στις 22 Ιανουαρίου 2007 συμπληρώθηκαν εκατόν εξήντα πέντε χρόνια από την έναρξη λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Η Ε.Τ.Ε. όλα αυτά τα χρόνια αναπτύχθηκε παράλληλα με το ελληνικό κράτος, στήριξε αποφασιστικά τη δημόσια και ιδιωτική οικονομία, χρηματοδότησε όλες τις μεγάλες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες και τα έργα υποδομής, ανάπτυξης και προόδου, υποστήριξε με συνέπεια πολυποίκιλες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον άνθρωπο και τον πολιτισμό, αποτελώντας τον ισχυρότερο εγχώριο οικονομικό μηχανισμό που έχει σφραγίσει με την παρουσία του την οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου.

Παράλληλα είχε έντονη παρουσία στο εξωτερικό, ενώ τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια η αρχαιότερη και μεγαλύτερη ελληνική τράπεζα με τον Όμιλό της, υλοποιώντας μια δυναμική, εξωστρεφή πολιτική, έχει αναδειχθεί σε κορυφαίο χρηματοπιστωτικό παράγοντα της νοτιοανατολικής Ευρώπης και ένα από τα σημαντικότερα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα.

Ως γνωστόν, ο ισολογισμός μιας επιχειρηματικής μονάδας απεικονίζει μεθοδικά, συνοπτικά και εύληπτα την περιουσιακή της συγκρότηση και την οικονομική της θέση. Στα τεκμήρια που παρουσιάζονται στις επόμενες σελίδες ο αναγνώστης μπορεί να «διαβάσει», και να συγκρίνει, τους αριθμούς και τα μεγέθη των ισολογισμών α' εξαμήνου της πρώτης (1842) και της τελευταίας, μέχρι στιγμής (2007), χρήσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Η απόσταση που χωρίζει τις δύο αυτές χρονικές στιγμές καλύπτει ένα διάστημα 165 χρόνων λειτουργίας της Τράπεζας.

Απέναντι: Ο ισολογισμός του α' εξαμήνου του 1842, πρώτου έτους λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, με σύνολο ενεργητικού 5.837.754,50 δραχμές. Υπογράφεται από το διευθυντή της Τράπεζας Γ. Σταύρο και φέρει ημερομηνία 1 Ιουλίου 1842.

Στις σελίδες 280-283: Ο ισολογισμός του α' εξαμήνου του 2007. Αναγράφονται στοιχεία της επιχείρησης, η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και τα οικονομικά μεγέθη και αποτελέσματα της Τράπεζας και του Ομίλου της. Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται στο ποσό των 65.928.280 χιλιάδων ευρώ, ενώ του Ομίλου της είναι 82.332.171 χιλιάδες. Ο ισολογισμός υπογράφεται από τον πρόεδρο του Δ.Σ. και διευθύνοντα σύμβουλο Τ. Αράπογλου, τον αντιπρόεδρο και αναπληρωτή διευθύνοντα σύμβουλο Ι. Πεχλιβανίδη, τον γενικό διευθυντή Οικονομικών και Λειτουργικής Στήριξης Α. Θωμόπουλο και το διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών Ι. Κυριακόπουλο, και φέρει ημερομηνία 30 Αυγούστου 2007.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2007 ΕΩΣ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2007

(Σύμφωνα με την Απόφαση 2/396/31.08.2006 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς)
(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Στοιχεία Επιχείρησης

Έδρα:	Αιόλιον 86, 102 32 Αθήνα
A.M.A.E.:	6062/06/B/86/01
Αριθμός Νομάρχια	Νομάρχια Αθηνών
Ημένια Έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων από το Δ.Σ.	30 Αυγούστου 2007
Ορκιστός Ελεγκτής Λογιστής:	Νικόλαος Κ. Σοφianos (Α.Μ. ΣΟΕΑ 12231)
Ελεγκτική Επιτροπή:	Ανώνυμη Εταιρεία Ορκιστών Ελεγκτών Deloitte Χατζήγκαϊλου, Σοφianos & Καμπάνης Α.Ε.
Τύπος Έκθεσης Επισκόπησης:	Με σύμφωνα γνώμη
Ημερομηνία έκδοσης έκθεσης επισκόπησης:	30 Αυγούστου 2007
Διαδίκτυο διαδικτυίου εταιρείας:	www.tbg.gr

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Εκτελεστικά Μέλη:	
Ευσερίππος (Τάκης) - Γεώργιος Α. Αράτζογλου	Πρόεδρος Δ.Σ. - Διευθύνων Σύμβουλος
Ιωάννης Γ. Πετρίδης	Αντιπρόεδρος Δ.Σ. - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Μη Εκτελεστικά Μέλη:	
Αχάλλας Δ. Μιλιονόπουλος	Εκπρόσωπος εργαζομένων
Ιωάννης Π. Παναγόπουλος	Καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Νομικός Σύμβουλος
Ιωάννης Κ. Γιαννίδης	Εφοδότης
Γεώργιος Ζ. Λιαυράς	Σύμβουλος Επιχειρήσεων - τ. Ορκιστός Ελεγκτής
Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη:	
Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ιωαννίνων κ. Θεόκλητος	Μέλος Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD)
Στέφανος Χ. Βαβαλιδής	Πρόεδρος και Διων Σύμβουλος Vintavis Α.Ε. - Πρόεδρος ΣΕΒ
Δημήτριος Α. Δασκαλόπουλος	Πρόεδρος Ένορκης Ελλήνων Εφορμιστών
Νικόλαος Δ. Ενθυσίου	Οικονομολόγος, Γεν. Δ/ντης Οικονομικών & Τεχνικών Υπηρεσιών της Εκκλησίας της Ελλάδος
Κωνσταντίνος Δ. Παλαρινός	Επιχειρηματίας
Δρακούλης Κ. Φωντοκοκάκης - Κυριακάκης	Καθηγητής Οικ/κού Παν/μιου Αθηνών, Πρόεδρος Συμβουλίου Οικον. Εμπειρογνομητών
Πλούταρχος Κ. Σακελλάριος	Καθηγητής Οικονομικών Επιστημών Παν/μιου Αθηνών και Διοικητής ΙΚΑ
Γεώργιος Ι. Μέργος	

Στοιχεία Ισολογισμού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30/06/2007	31/12/2006	30/06/2007	31/12/2006
Ενεργητικό				
Τμειο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	3 368 853	3 874 210	1 766 084	2 034 464
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	282 227	367 758	140 897	185 332
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρύματων (μετά από προβλέψεις)	4 285 650	4 781 213	4 617 313	4 539 923
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12 825 052	12 684 410	12 311 238	12 283 625
Παράγωνα χρηματοοικονομικά μέσα	520 789	371 074	425 962	204 690
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	47 739 286	42 624 536	35 470 930	32 755 298
Χαρτοφύλακιο επενδύσεων	4 897 619	4 191 192	2 931 411	2 542 345
Ακίνητα επενδύσεων	150 449	123 373	176	186
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	5 554 049	4 016 713
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	74 795	272 780	21 492	237 836
Υπερξείδη επιχειρήσεων και λοιπά δώρα πάγια στοιχεία	2 627 969	2 515 257	53 164	49 262
Ενοίκια πάγια στοιχεία	2 027 075	2 041 938	1 083 172	1 091 931
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	294 224	262 209	160 802	129 159
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	783 145	741 448	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2 455 038	1 557 159	1 391 590	1 074 305
Σύνολο Ενεργητικού	82 332 171	76 408 559	65 928 280	61 145 069
Παθητικό				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	9 322 171	6 232 438	8 276 575	5 871 463
Παράγωνα χρηματοοικονομικά μέσα	723 728	404 572	525 243	344 687
Υποχρεώσεις προς πελάτες	55 357 406	53 233 724	45 795 158	44 564 664
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	2 339 235	822 696	-	-
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1 397 439	2 197 387	3 221 497	2 512 074
Ασφάλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2 061 953	1 953 618	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	179 277	100 918	140 606	79 108
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	218 119	212 568	109 966	59 544
Λοιπά στοιχεία παθητικού	3 140 498	2 417 734	1 739 284	1 594 981
Σύνολο Παθητικού	74 739 826	67 575 655	59 808 329	55 026 521
Ίδια Κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	2 376 436	2 376 436	2 376 436	2 376 436
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το ήρτο	2 263 725	2 263 725	2 263 725	2 263 725
Ίδιες μετοχές	(19 975)	(26 826)	-	(4 490)
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο	1 199 585	1 983 890	1 479 790	1 482 877
Ίδια Κεφάλαια μετόχων Τράπεζας	5 819 771	6 597 225	6 119 951	6 118 548
Δικαιώματα μειοψηφίας	152 910	610 554	-	-
Προνομιούχοι Ίτιλοι	1 619 664	1 625 125	-	-
Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων και Δικαιωμάτων Μειοψηφίας	7 592 345	8 832 904	6 119 951	6 118 548
Σύνολο Παθητικού και Ίδιων Κεφαλαίων	82 332 171	76 408 559	65 928 280	61 145 069

Στοιχεία Κατάστασης Αποτελεσμάτων Περιόδου

	Ομίλος			Τράπεζα				
	1/1-30/06/2007	1/1-30/06/2006	1/4-30/06/2007	1/4-30/06/2006	1/1-30/06/2007	1/1-30/06/2006	1/4-30/06/2007	1/4-30/06/2006
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες								
Τόκοι και εξομοιωμένα έσοδα	2 743 217	1 372 643	1 410 087	705 486	1 705 734	1 213 878	881 807	625 758
Τόκοι και εξομοιωμένα έξοδα	(1 299 864)	(485 744)	(674 956)	(246 315)	(835 126)	(479 572)	(440 690)	(246 513)
Καθαρά έσοδα από τόκους	1 443 353	886 899	735 131	459 171	870 608	734 306	441 117	379 245
Έσοδα προμηθειών	404 554	249 881	205 343	125 019	166 559	159 400	84 670	81 155
Έξοδα προμηθειών	(40 221)	(17 428)	(21 793)	(7 384)	(20 574)	(28 412)	(3 754)	(13 994)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	364 333	232 453	183 550	117 635	145 985	130 988	80 916	67 161
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	379 319	323 795	196 139	164 002	-	-	-	-
Έξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	(329 387)	(266 682)	(172 803)	(134 151)	-	-	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	49 932	57 113	23 336	29 851	-	-	-	-
Έσοδα από μερίσματα	10 259	8 315	7 516	6 904	28 475	44 318	23 699	33 828
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	137 210	13 114	99 259	(16 648)	112 421	81 421	75 415	(7 055)
Αποτελέσματα τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλάκιου	143 449	44 520	121 214	16 652	109 391	26 323	99 710	5 279
Καθαρά λοιπά έσοδα εκμετάλλευσής	85 509	99 135	31 897	45 293	5 279	36 740	4 212	22 496
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2 234 045	1 341 549	1 201 903	658 858	1 272 159	1 054 096	725 069	500 954
Δαπάνες προσαπαιτού	(651 865)	(448 265)	(342 902)	(236 433)	(423 582)	(327 870)	(226 992)	(162 653)
Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(318 945)	(182 592)	(168 544)	(97 859)	(125 380)	(108 402)	(64 293)	(59 016)
Αποβιώσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας παγίων στοιχείων	(65 068)	(55 543)	(32 641)	(27 459)	(30 706)	(34 382)	(15 805)	(16 919)
Αποβιώσεις άλλων στοιχείων αναγνωρισμένων σε συνενώσεις επιχειρήσεων	(12 505)	-	(6 326)	-	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος, δικαιωμάτων προέμφεσης μετοχών μειοψηφίας	(7 248)	-	(3 624)	-	(7 248)	-	(3 624)	-
Απεμείωση αξίας απαιτήσεων	(167 013)	(130 400)	(85 010)	(64 418)	(124 969)	(111 276)	(64 330)	(52 065)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	16 675	8 328	11 629	2 824	-	-	-	-
Κέρδη προ φόρων	1 028 076	533 077	574 485	235 513	560 274	472 166	350 025	210 301
Φόροι	(136 911)	(95 478)	(70 383)	(44 637)	(55 720)	(91 385)	(36 409)	(39 094)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	891 165	437 599	504 102	190 876	504 554	380 781	313 616	171 207
Διακοπείσες δραστηριότητες								
Καθαρά κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες	-	118 074	-	111 070	-	-	-	-
Καθαρά κέρδη	891 165	555 673	504 102	301 946	504 554	380 781	313 616	171 207
Αναλογούντα σε:								
Μετόχους της μειοψηφίας	13 460	9 470	6 907	5 940	-	-	-	-
Μετόχους της Τράπεζας	877 705	546 203	497 195	296 006	504 554	380 781	313 616	171 207
Κέρδη ανά μετοχή								
Βασικά - συνεχιζόμενες & διακοπείσες δραστηριότητες	€ 1,66	€ 1,36	€ 0,90	€ 0,72	€ 1,06	€ 1,05	€ 0,66	€ 0,47
Προσαρμοσμένα - συνεχιζόμενες & διακοπείσες δραστηριότητες	€ 1,66	€ 1,36	€ 0,90	€ 0,72	€ 1,06	€ 1,05	€ 0,66	€ 0,47
Βασικά - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	€ 1,66	€ 1,03	€ 0,90	€ 0,41	€ 1,06	€ 1,05	€ 0,66	€ 0,47
Προσαρμοσμένα - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	€ 1,66	€ 1,03	€ 0,90	€ 0,41	€ 1,06	€ 1,05	€ 0,66	€ 0,47

Στοιχεία Κατάστασης Ταμειακών Ροών Περιόδου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1-30/06/2007	1/1-30/06/2006	1/1-30/06/2007	1/1-30/06/2006
Σύνολο εισροών / (εκροών) από:				
Λειτουργικές δραστηριότητες	873 980	2 088 941	909 776	2 369 484
Επενδυτικές δραστηριότητες	(2 205 331)	(210 728)	(1 537 967)	(368 957)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	193 056	(386 832)	242 274	(405 501)
Επίπτωση συνολικών διαφορών στα ταμειακά διαθέσιμα και διακοπείσες δραστηριότητες	176 813	(26 008)	46 193	(20 097)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμειακών διαθεσίμων	(961 482)	1 465 373	(339 724)	1 574 929
Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα έναρξης περιόδου	4 943 481	3 127 260	3 597 115	2 646 494
Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα λήξης περιόδου	3 981 999	4 592 633	3 257 391	4 221 423

Στοιχεία Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Περιόδου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	1/1-30/06/2007	1/1-30/06/2006	1/1-30/06/2007	1/1-30/06/2006
Ίδια Κεφάλαια έναρξης περιόδου	8 832 904	4 316 408	6 118 548	2 972 489
Μεταβολές περιόδου:				
Καθαρά κέρδη μεταφερόμενα στα Ίδια Κεφάλαια	877 705	546 203	504 554	380 781
Καθαρή μεταβολή ιδίων μετοχών	6 851	70	4 490	70
Αποκτήσεις - απορροφήσεις & λοιπές μεταβολές	(1 192 863)	(139 841)	(32 354)	(59 963)
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης	(474 608)	(338 558)	(475 287)	(339 234)
Δικαιώματα μειοψηφίας	(457 644)	(15 467)	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων λήξης περιόδου	7 592 345	4 368 815	6 119 951	2 984 143

Αθήνα, 30 Αυγούστου 2007

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΘΑΝ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡ. ΠΕΧΛΑΙΒΑΝΙΔΗΣ

ΑΝΘΙΜΟΣ ΚΩΝ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΚΔΟΣΗ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
1841-2006
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ
ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2007
ΑΝΑΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2008
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΕ 1.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΣΕ ΧΑΡΤΙ VELVET 135 ΓΡΑΜΜΑΡΙΩΝ

